

BIULETYN

URZĘDU PATENTOWEGO

W y d a w n i c t w o   U r z ę d u   P a t e n t o w e g o
P o l s k i e j   R z e c z y p o s p o l i t e j   L u d o w e j

Urząd Patentowy PRL - na podstawie art. 33 i art. 78 ustawy z dnia 19 października 1972 r. o wynalazczości (Dz. U. PRL Nr 43, poz. 272) - dokonuje ogłoszenia w „Biuletynie Urzędu Patentowego” o zgłoszonych wynalazkach i wzorach użytkowych. Ogłoszenia o zgłoszeniach drukowane w „Biuletynie” podane są w układzie klasowym, według symboli Int Cl.³ i zgodnie z § 26 ust. 4 zarządzenia Prezesa Urzędu Patentowego PRL z dnia 21 XII 1972 r. w sprawie ochrony wynalazków i wzorów użytkowych (MP z 1973 r. nr 1, poz. 4) zawierają następujące dane:

- oznaczenie klasy i podklasy według symboli III edycji międzynarodowej klasyfikacji patentowej, tj. Int. Cl.³,
- numer zgłoszenia wynalazku lub wzoru użytkowego,
- datę zgłoszenia wynalazku lub wzoru użytkowego,
- datę i kraj uprzedniego pierwszeństwa oraz numer zgłoszenia dokonanego za granicą lub oznaczenie wystawy - jeżeli zastrzeżono pierwszeństwo,
- imię i nazwisko lub nazwę zgłaszającego,
- miejsce zamieszkania lub siedzibę oraz kraj zgłaszającego,
- imię i nazwisko wynalazcy (wynalazców),
- tytuł wynalazku lub wzoru użytkowego,
- skrót opisu wynalazku lub wzoru użytkowego wraz z figurą rysunku najlepiej obrazującą wynalazek lub wzór użytkowy,
- liczbę zastrzeżeń,

Po wykazie ogłoszeń w układzie klasowym według symboli Int. Cl.³ podaje się wykaz zgłoszeń opublikowanych w danym numerze w układzie numerowym.

Ogłoszenia dotyczące zgłoszeń o udzielenie patentów tymczasowych zostały oznaczone literą T za numerem zgłoszenia. Jeżeli po dniu takiego ogłoszenia zostanie złożony wniosek o udzielenie patentu (art. 26, ust. 3 u.o.w.) Urząd Patentowy ogłasza o wniosku w „Wiadomościach Urzędu Patentowego”.

Od dnia ogłoszenia o zgłoszeniu wynalazku lub wzoru użytkowego, osoby trzecie mogą:

- 1) zapoznać się ze wskazanym opisem wynalazku lub wzoru użytkowego, zastrzeżeniami patentowymi lub ochronnymi i rysunkami oraz sporządzić z nich odpisy;
- 2) w terminie sześciu miesięcy - nadsyłać do Urzędu Patentowego swoje uwagi co do istnienia przeszkód uniemożliwiających udzielenie patentu (prawa ochronnego).

Odpowiednio uzasadnione pod względem faktycznym (dokumentacja dowodowa) i prawnym uwagi należy nadsyłać w dwóch egzemplarzach pod adresem: Urząd Patentowy PRL - 00-950 Warszawa, skr. poczt. 203, Al. Niepodległości 188.

Informuje się, że odbitki kserograficzne dokumentów wymienionych w pkt. 1 można zamawiać w Urzędzie Patentowym, przy czym w zamówieniu należy:

- a) podać numer „Biuletynu Patentowego”, w którym dokonano ogłoszenia o zgłoszeniu oraz numer stronicy,
- b) wskazać numer zgłoszenia, klasę patentową i tytuł wynalazku lub wzoru użytkowego.

Urząd Patentowy podaje do wiadomości konta w NBP

1. Urząd Patentowy PRL - NBP V O/M w Warszawie
konto: 1052-2533-222 cz. 54 dz. 91 rozdz. 9111 § 77 - opłaty związane z rejestracją i ochroną wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów zdobniczych, znaków towarowych; opłaty za skargi i odwołania.
2. Urząd Patentowy PRL, Centralny Ośrodek Informacji Patentowej - NBP V O/M w Warszawie
konto: 1052-2583-222 cz. 54 dz. 77 rozdz. 7811
§ 43 - wpłaty z tytułu sprzedaży wydawnictw
§ 44 - wpłaty za usługi poligraficzne i mikrofilmowe
3. Urząd Patentowy PRL - NBP V O/M w Warszawie konto: 1052-2583-139-32 - wpłaty za powołanie biegłego.

Warunki prenumeraty podano na **III** stronie okładki.

Egzemplarze pojedyncze można nabywać w Urzędzie Patentowym **PRL** - Centralny Ośrodek Informacji Patentowej, Al. Niepodległości 188, skr. pocztowa 203, 00-950 Warszawa

URZĄD PATENTOWY POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

Numer oddano do składu w kwietniu 1984 r. Ark. wyd. 12,43 ark. druk. 11,0. Papier druk sat. kl. V, 70 g, 61X86. Nakład 2810 + 25 egz.

Cena **200**

zł

INDEKS

RSW „Prasa-Książka-Ruch” Prasowe Zakłady Graficzne w Ciechanowie, ul. Sienkiewicza 51 Z. 1346/84

BIULETYN

URZĘDU PATENTOWEGO

Warszawa, dnia 30.07.1984 r.

Nr 16 (278) Rok XII

Ogłoszenia o zgłoszonych w Polsce

I. Wynalazkach do opatentowania

II. Wzorach użytkowych do ochrony

I. WYNALAZKI

Dział A

PODSTAWOWE POTRZEBY LUDZKIE

A01D
A01F

P. 240345

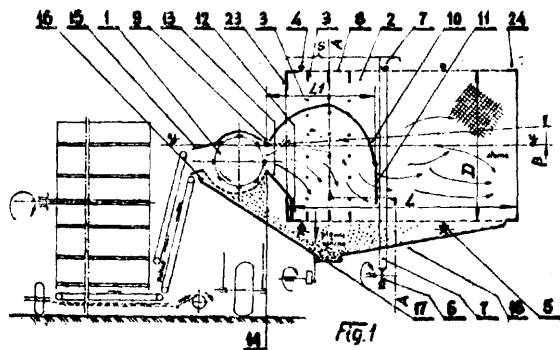
27.01.1983

Kazimierz Piecuch, Czerwińsk, Polska (Kazimierz Piecuch).

Kombajn zbożowy

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania konstrukcji lekkiego holowanego za ciągnikiem kombajnu zbożowego, przeznaczonego zwłaszcza dla indywidualnej gospodarki chłopskiej.

Kombajn zbożowy według wynalazku charakteryzuje się tym, że jego bęben omlotowy (1) jest zaopatrzony w umieszczony na wyjściu, poprzecznie do jego osi cylindryczny separator słomy (2), zaopatrzony w liczne zabieraki (3). Separator (2) jest posadowiony luźno obrotowo dwoma pierścieniowymi bieżniami (4) na zespołach rolek kierunkowych (5) i jest napędzany ruchem obrotowym przez ciągnowy mechanizm napędu, składający się z napędowego ciągnowego koła (6) i ciągnowego elementu pasowego (7), opasanego na zewnętrznej powłoce (8) separatora (2). Wewnątrz separatora jest usytuowany półkolisty blachownicowy ekran kierunkowy (10), zakończony elastycznym ruchomym fartuchem (11), oraz drugi płaski wewnętrzny ekran (12), stanowiący zakończenie ukośnego blachowniczowego zsypu ziarna (13).

Pod bębniem (1) jest umieszczony ukośny blachownicowy zsyp (16) ziarna, wyprowadzony swym wyłotem nad potrząsalną przenośnikową rynną transportową (17) ziarna, mającą po przeciwnej stronie doprowadzony ukośny blachownicowy zsyp ziarna (18). Rynna

(17) jest zakończona na jej wylocie pionowo-ukośnym transportowym mechanizmem podającym ziarno, znajdującym się pod zewnętrzną osłoną tylną separatora słomy (2), mającego również przednią wysoką osłonę, opasującą go na wysokość co najmniej, równą połowie średnicy (D). (9 zastrzeżeń)

A01D

P.243680 T

07.09.1983

Instytut Budownictwa, Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa, Warszawa, Polska (Zbigniew Cieśla).

Zespół tarczowy do ścinania roślin

Celem wynalazku jest wyeliminowanie zapychania elementów nośnych ścinanymi roślinami oraz zwiększenie skuteczności cięcia.

Zespół składa się z dwóch wypukłych tarcz (1) i (2), zachodzących na siebie krawędziami. Tarcza (1), w centralnym miejscu wklęsłości, zamocowana jest obrotowo do ramienia (3) oraz identycznie do tarczy (2) zamocowane jest ramię (4). Końcówki ramion (3) i (4) są połączone wspornikiem. Przekładnia zębata stożkowa (7) z silnikiem (8) służy do napędzania tarcz (1) i (2).

Do ramienia (3) zamocowany jest za pomocą jarzma wspornik (10) z kołem kopiującym (9).

(3 zastrzeżenia)

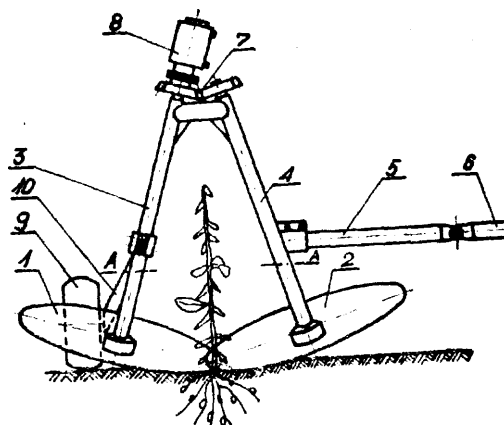

Fig. 1.

A01G

P.243830 T

20.09.1983

Zdzisław Michalski, Warszawa, Polska (Zdzisław Michalski).

Elastyczne perforowane urządzenie nawadniające

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania elastycznego, perforowanego urządzenia nawadniającego umożliwiającego nawodnienie, nawożenie lub zraszanie roślin przez wytwarzanie rozpylonej mgły z wody lub płynnych nawozów.

Elastyczne perforowane urządzenie nawadniające stanowi elastyczny wąż (1) o przekroju kołowym z końcówkami (2), które na swej zewnętrznej powierzchni mają karby uszczelniające (3) odpowiadające wejściu spłaszczonego węża elastycznego (6) o przekroju w kształcie elipsy, który wewnątrz ma co najmniej jedną przegrodę (5), która tworzy komory (4) natomiast na powierzchni zewnętrznej w górnej płaszczyźnie spłaszczonego węża elastycznego (6) wykonane są otwory (7). Zakończenie urządzenia tworzy korek zamykający (8) z karami uszczelniającymi (3) o profilu odpowiednim do spłaszczonego węża elastycznego (6).

(1 zastrzeżenie)

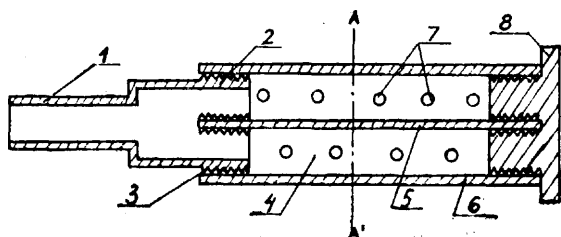

fig. 1

A01N

P. 243510

24.08.1983

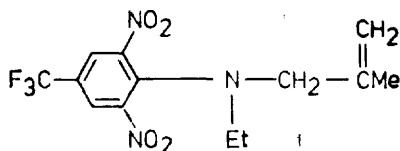
Pierwszeństwo: 24.08.1982 - Węgry (nr 2712/82)
Budapesti Vegyiművek, Budapeszt, Węgry.

Synergistyczny środek chwastobójczy

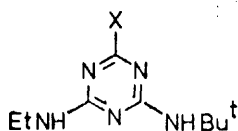
Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania środka nadającego się do stosowania przed wschodem i po wschodzie roślin do zwalczania chwastów na plantacjach roślin uprawnych, zwłaszcza pszenicy ozimej.

Synergistyczny środek chwastobójczy zawiera jako składnik czynny związek o wzorze 1 oraz związek o ogólnym wzorze 2, w którym X oznacza atom chloru, grupę metylotio lub metoksy, w ogólnej ilości 0,1 — 85% wagowych, w stosunku 19 : 1 - 1 : 4, korzystnie mieszczącym się w zakresie 4 : 1 do 1 : 1.

(1 zastrzeżenie)

WZÓR 1

WZÓR 2

A01N

P. 243719

12.09.1983

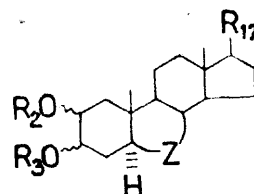
Pierwszeństwo: 15.09.1982 - RFN (nr P 3234 605.0)
Schering AG, Bergkamen, Republika Federalna Niemiec, Berlin Zachodni.

Środek o działaniu regulującym wzrost roślin

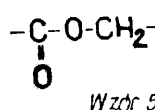
Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania środka o działaniu regulującym wzrost roślin, zwłaszcza do wywierania wpływu na wegetatywny i generatywny wzrost u roślin strączkowych, takich jak soja, zawierającego nośniki i/lub substancje pomocnicze oraz substancję czynną.

Środek według wynalazku charakteryzuje się tym, że zawiera jako substancję czynną co najmniej jedną nową pochodną brasynosteroidu o ogólnym wzorze 1, w którym R_{17} oznacza rodnik alkilowy o 8—10 atomach węgla lub rodnik alkenylový o 8—10 atomach węgla, Z oznacza grupę o wzorze 5 lub o wzorze 6, R_2 i R_3 albo są różnymi podstawnikami i każdorazowo oznaczają atom wodoru lub rodnik acylowy, albo razem tworzą grupę o wzorze 7 lub o wzorze 8, w której X oznacza atom wodoru, rodnik alkilowy o 1—4 atomach węgla lub grupę alkoksylową o 1—3 atomach węgla lub rodnik arylový.

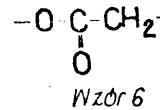
(31 zastrzeżeń)

Wzór 1

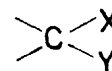
Wzór 5

Wzór 6

Wzór 7

Wzór 8

A01N
C07J

P.

243720

12.09.1983

Pierwszeństwo: 15.09.1982 - RFN (nr P 32 34 606.9)

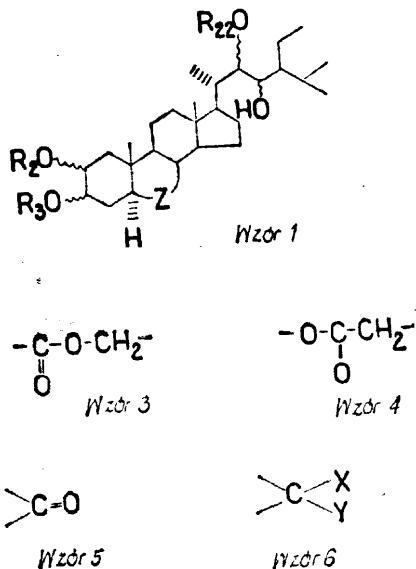
Schering AG, Bergkamen, Republika Federalna Niemiec, Berlin Zachodni.

Środek o działaniu regulującym wzrost roślin

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania środka o działaniu regulującym wzrost roślin, zwłaszcza do wywierania wpływu na wegetatywny i generatywny wzrost u roślin strączkowych, takich jak soja, zawierającego nośniki i/lub substancje pomocnicze oraz substancję czynną.

Środek według wynalazku charakteryzuje się tym, że zawiera jako substancję czynną co najmniej jedną nową pochodną 28-metylobrasynolidu o ogólnym wzorze 1, w którym Z oznacza grupę o wzorze 3 lub o wzorze 4, R_2 i R_3 stanowią jednakowe lub różne podstawniki i oznaczają atom wodoru lub rodnik acylowy, przy czym jednak co najmniej jeden z tych rodników oznacza rodnik acylowy, albo jeżeli R_{22} oznacza atom wodoru lub rodnik acylowy, to R_2 i R_3 razem tworzą grupę o wzorze 5 lub o wzorze 6, w której X oznacza atom wodoru, rodnik alkilowy o 1-4 atomach węgla

lub grupę alkoksylową o 1—3 atomach węgla, a Y oznacza atom wodoru, rodnik alkilowy o 1—4 atomach węgla, grupę alkoksylową o 1—3 atomach węgla lub rodnik aryłowy. (33 zastrzeżenia)

A23J

P. 239697 T

22.12.1982

Instytut Przemysłu Mięsnego i Tłuszczowego, Warszawa, Polska (Irena Tyszkiewicz, Wacław Gózd).

Sposób wytwarzania surowca do produkcji przetworów mięsnych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu wytwarzania surowca do produkcji przetworów mięsnych z mniej wartościowych gatunków mięs, zwłaszcza z mięsa pochodzącego z mechanicznego odmięśniania kości, poprzez szczepienie zaczynami o rozwiniętej mikroflorze zakwaszającej i aromatyzującej, umożliwiającymi rozwój mikroflory przeciwdziałającej procesom gnilnym.

Sposób według wynalazku polega na tym, że najpierw sporządza się zaczyn z rozdrobnionej masy mięsnej, chlorku sodu, soli pekujących i po co najmniej 10-dobowym okresie przechowywania w temperaturze 2 do 25°C, korzystnie w warunkach beztlenowych, zaczyn ten z rozwiniętą mikroflorą zakwaszającą i aromatyzującą w proporcji 5 do 45 części wagowych zaczynu ze 100 częściami wagowymi mięsa pochodzącego z mechanicznego odmięśniania kości bezpośrednio po jego pozyskaniu. (4 zastrzeżenia)

A23L

P. 239049

10.11.1982

Centralne Laboratorium Przemysłu Koncentratów Spożywczych, Poznań, Polska (Eugeniusz Korbas, Franciszek Kwiatkowski, Anna Orzechowska, Henryk Switek, Jerzy Szumała).

Sposób wytwarzania panieru

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu wytwarzania panieru, pozwalającego na zachowanie pożądanej soczystości smażonego produktu oraz ograniczenie przenikania tłuszczu do wnętrza produktu podczas smażenia w ośrodku tłuszczowym.

Sposób wytwarzania panieru w postaci granulatu o dużej trwałości, uzyskanej dzięki swoistym otoczkom z kazeinianu sodowego i skrobi polega na wprowadzeniu do sypkiej fazy surowcowej, składającej się z mąki i sproszkowanego mleka, fazy ciekłej, stanowiącej roztwór wodny soli metali alkalicznych białek, korzystnie kazeinianu sodowego i modyfikowanej skrobi albo kazeinianu sodowego połączonego ze skrobią oraz kon-

dycjonowaniu i homogenizacji obu faz do uzyskania masy składającej się z poszczególnych konglomeratów o ziarnistej strukturze i rozwiniętej powierzchni, a następnie granulowaniu i suszeniu fluidyzacyjnym. (2 zastrzeżenia)

A43D

P. 243903 T

26.09.1983

Łukowskie Zakłady Przemysłu Skórzanego, Łuków, Polska (Włodzimierz Janas).

Sposób wykonywania kopii kopyta

Sposób polega na tym, że kopyto ustawione na płaszczyźnie przecina się wzdłuż jego osi prostopadle do tej płaszczyzny i skleja obie części ze sobą. Następnie w pozycji uwzględniającej wielkość podniesienia czubka i obcasa wykonuje się na jego powierzchni linie w płaszczyznach prostopadłych do płaszczyzny podziału i płaszczyzny podstawy i przenosi długość tych linii na powierzchnię płaską. Po połączeniu wyznaczonych punktów obrysu otrzymuje się kopię kopyta.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie dokładności odwzorowania powierzchni trójwymiarowej kopyta na płaszczyźnie co ma bezpośredni wpływ na cechy użytkowe obuwia i koszty materiałowe w jego produkcji. (1 zastrzeżenie)

A44B

P. 240273

22.01.1983

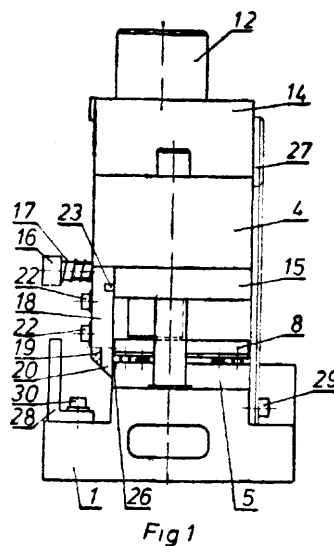
Cieszyńska Fabryka Zamków Błyskawicznych „Zam-pol”, Cieszyń, Polska (Wiktor Szczotka, Rudolf Walica).

Sposób i urządzenie do usuwania spirali tworzywowych zamków błyskawicznych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu i urządzenia umożliwiających usunięcie w jednym cyklu roboczym spirali tworzywowej z dowolnie określonej długości zamka błyskawicznego.

Sposób polega na tym, że w ruchu poprzecznym przecina się nożem (18) spiralę unieruchomionego zamka błyskawicznego, po czym w miejscu przecięcia wychylając ten noż zagina się taśmę nośną zamka i w ruchu wzdłużnym dociskając do powierzchni prowadzącej ścina się naszytą spiralę na długości określonej nastawą ogranicznika (28).

Urządzenie do usuwania spirali sprzężone ze znaną prasą ma połączony z tą prasą korpus (4), osadzony przesuwnie na słupach zamocowanych w podstawie (1). W podstawie zamocowana jest matryca (5), nad którą jest osadzona na sprężynach dociskowa płyta (8) zaciskająca zamek błyskawiczny. Płyta dociskowa ma podłużne wyżłobienie na spiralę zamka błyskawicznego

i współdziała ze stępem osadzonym ruchomo w korpusie (4) na sprężynie. Nad tylną krawędzią matrycy (5) do oporowej płyty (15) korpusu jest przymocowany odchylnie za pomocą śrub (16) i sprężyn (17) - nóż (18) składający się z oprawy (19) i tnącej wkładki (20). W celu zapewnienia odpowiedniego prowadzenia noża dla przecięcia spirali a następnie jej usunięcia z taśmy zamka, oprawa noża zawiera profilowane wyżłobienie współdziałające z krawędzią matrycy (5) mającej profilowane wyżłobienie (26) (4 zastrzeżenia)

A61B

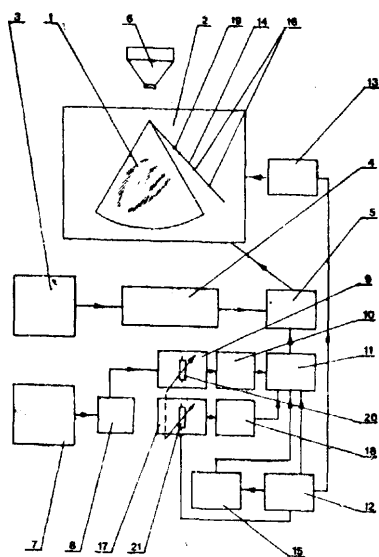
P. 240247

21.01.1983

Polska Akademia Nauk, Zakład Doświadczalny „Techpan”, Instytut Podstawowych Problemów Techniki, Warszawa, Polska (Jerzy **Buczyński**, Leszek **Filipczyński**, Zdzisław Izydorczyk).

Urządzenie do wizualizacji serca

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie konstrukcji urządzenia dającego informację o czasie upływającym od chwili powstania elektrycznego sygnału serca w chwili wyświetlenia ultradźwiękowego obrazu serca oraz dającego operatorowi możliwość zaplanowania z góry sfotografowania ultradźwiękowego obrazu serca np. w skurczu lub rozkurczu.

Urządzenie zawiera elektrokardiograf (7) połączony za pośrednictwem układu formującego (8) z układem opóźniającym (9) sterującym generatorem bramki (10), który z kolei połączony jest za pośrednictwem sumatora (11) z układem mieszającym (5). Drugie wejście układu mieszającego połączone jest z odbiornikiem (4) wzmacniającym sygnały elektryczne z głowicy ultradźwiękowej (3). Wyjście mieszacza dołączone jest do elektrody rozjaśniającej ekran (2) lampy oscyloskopowej lub kineskopowej.

Ponadto urządzenie zawiera generator linii (12) połączony z układem odchylającym (13) lampy oscyloskopowej lub kineskopowej, sterujący generator znaczników czasu oraz połączeń z wejściem układu porównującego (17). Wyjście układu (17) połączone jest za pośrednictwem układu kształtującego (18) z układem sumatora (11), do wejść którego dołączone są też wyjścia generatora linii (12) oraz generatora znaczników czasu (15). Układ porównujący (17) i opóźniający (9) mają sprzężone potencjometry regulacji odpowiednio czasu narastania sygnału i czasu opóźnienia.

(1 zastrzeżenie)

A611I
A61M

P. 240290

25.01.1983

Fabryka Aparatury Rentgenowskiej i Urządzeń Medycznych „**FARUM**”, Warszawa, Polska (Andrzej Weigl).

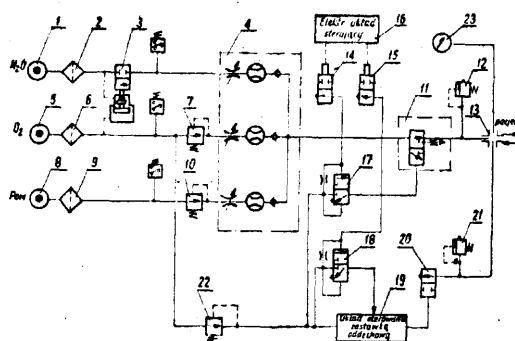
Respirator cykliczno-czasowy

Celem wynalazku jest umożliwienie prowadzenia wentylacji w systemach IPPV, IMV, CPAP z możliwością sterowania czasem pauzy wdechu.

W respiratorze cykliczno-czasowym według wynalazku dwa wyjścia elektronicznego układu sterującego (16) połączone są z dwoma wejściami sterującymi **elektropneumatycznych** zaworów odcinających (14) i (15), których wyjścia połączone są z atmosferą, a wejścia połączone są z komorami sterującymi wzmacniaczy (17) i (18). Wyjście wzmacniacza (17) połączone jest z wejściem sterującym trójdrogowego zaworu rozdzielającego (11) znajdującego się w linii gazów wdechowych.

(17) Złączające się w m. gw. wadnowym.
Wyjście wzmacniacza (18) połączone jest z wejściem sterującym układu sterowania zastawką oddechową (19). Wejście trójdrogowego zaworu rozdzielającego (11) ma połączenie z wyjściem zespołu rotametrów (4), wyjście I, normalnie otwarte, skierowane jest do łącznika pacjenta (13), a wyjście II, normalnie zamknięte, połączone jest poprzez opór z atmosferą. Wyjście układu sterowania zastawką oddechową (19) połączone jest z wejściem sterującym zastawki oddechowej (20).

(1 zastrzeżenie)

A61K

P. 242091

20.05.1983

Pierwszeństwo: 21.05.1982 - RFN (nr P 32 19248.7)

Solco Basel AG, **Bazylea**, Szwajcaria (Udo Wittenberger).

Sposób otrzymywania z krwi cielej substancji czynnych, wspomagajacych oddychanie komorkowe

Wynalazek dotyczy sposobu otrzymywania z krwi cielejącej substancji czynnych, wspomagających oddychanie komórkowe i wykazujących masę cząsteczkową około 300—8000 daltonów, drogą odwłóknikowania bezpośrednio pobranej krwi cielejącej przez intensywnie mieszanie i odsączenie utworzonego przy tym włókniaka, spowodowania hemolizy otrzymanego przy tym roztworu, oddzielenia zawartych w zhemolizowanym roztworze protein i substancji o masie cząsteczkowej powyżej około 8000 daltonów sposobem rozdzielania membranowego zateżenia tak otrzymanego od protein i substancji o wyższej masie cząsteczkowej uwolnionego roztworu pod zmniejszonym ciśnieniem w temperaturze nie przewyższającej 40°C do gęstości w temperaturze 20 C równej 1,10-1,15 g/ml i częściowego oddzielenia obecnych w otrzymanym koncentracie soli nieorganicznych wobec ewentualnie zamykającego rozcieńczenia otrzymanego koncentratu dla utworzenia izotonicznego lub słabo hipertonicznego roztworu o osmolarności równej 250-550 miliosmoli.

Cechą sposobu jest według wynalazku to, że jako sposób rozdziału membranowego stosuje się ciągłą wielostopniową ultrafiltrację z zastosowaniem membran o granicy wykluczenia mas cząsteczkowych powyżej około 8000 daltonów, a częściowe oddzielenie oli nieorganicznych prowadzi się na drodze elektrodializy za pomocą pakietu celek z naprzemiennie ułożonych membran kationitu i anionitu o przepuszczalności membranowej dla mas cząsteczkowych do około 300 daltonów. (5 zastrzeżeń)

A61K

P. 242170 T

23.05.1983

Śląska Akademia Medyczna, Katowice, Polska (Marek Dąbrowski, Paweł Lampe, Zdzisław Paletko, Witold Jakubowski, Krzysztof Syganiec, Aleksandra Góra).

Sposób otrzymywania gąbki opatrunkowej

Przedmiotem wynalazku jest sposób otrzymywania gąbki opatrunkowej z tkanki łożyskowej pobranej od zdrowych położnic.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu otrzymywania gąbki opatrunkowej biostatycznej, w której immunogenność jest zredukowana do minimum i która wyraźnie usprawnia gojenie się ran.

Sposobem według wynalazku z tkanki łożyskowej usuwa się pozostałość błon płodowych, pępowiny i dużych naczyń i po wstępnym rozdrobnieniu płucze się w 0,9% roztworze NaCl, a następnie homogenizuje, zaś uzyskany homogenat rozlewa się do waniek liofilizacyjnych i liofilizuje przez 24 godziny, a następnie gąbkę tnie się na płatki 8×8 cm o grubości 7 mm, pakuje w polietylenową folię i wyjaławia promieniami gamma w dawce 3,3 Mrada. (1 zastrzeżenie)

Dział B

RÓŻNE PROCESY PRZEMYSŁOWE; TRANSPORT

B01D

P. 240027

03.01.1983

Politechnika Gdańska, Gdańsk-Wrzeszcz, Polska (Jerzy S. Kowalczyk, Marian Kamiński, Krystyna Gazda, Jan Klawiter).

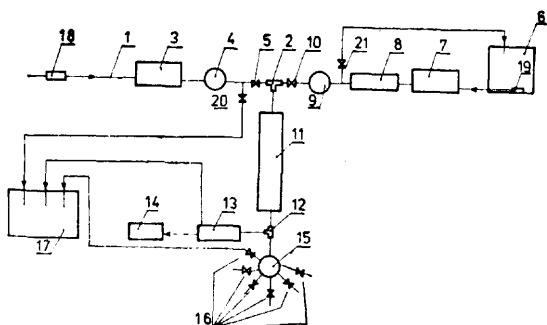
Układ chromatografu cieczowego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania układu chromatografu cieczowego charakteryzującego się swobodą w wyborze objętości dozowanej mieszaniny oraz praktycznie prostokątnym rozkładem stężenia w strefie dozowanej.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania układu chromatografu cieczowego. W układzie chromatografu cieczowego przewód ruchomej (1) połączony jest z kolumną chromatograficzną (11) poprzez pompę wyporową (3), urządzenie do tłumienia pulsacji cieczy z miernikiem ciśnienia (4) i zawór trójdrożny (2). W ciągu substancji rozdzielanej między pompą wyporową (7) i urządzeniem do tłumienia pulsacji cieczy i miernikiem ciśnienia (9) usytuowana jest prekolumna (8).

Wylot z kolumny chromatograficznej (11) połączony jest poprzez bocznik (12) z kolektorem frakcji (15), który wykonany jest w formie gwiazdy. Wylot z kolumny chromatograficznej (11) połączony jest z detektorem (13) poprzez bocznik (12). Jeden z wylotów (16) kolektora frakcji (15) i wylot z detektora (13) połączone są ze zbiornikiem ściekowym (17).

W alternatywnym układzie chromatografu cieczowego zastosowano zawór pięciodrogowy zamiast zaworu trójdrożnego (2) i zespołu zaworów odcinających (5), (10), (20), (21). (6 zastrzeżeń)

B01D

P. 240221

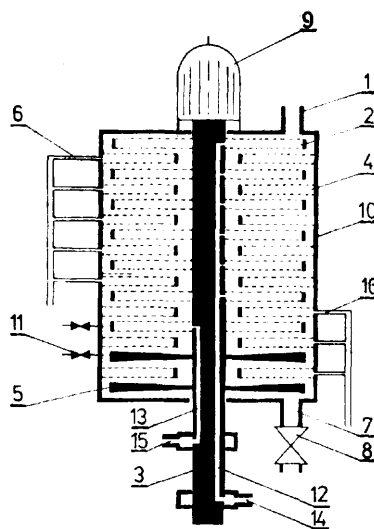
19.01.1983

Politechnika Warszawska, Warszawa, Polska (Stanisław Wroński, Andrzej Mróz).

Filtr dynamiczny

Celem wynalazku jest skonstruowanie tarczowego filtru dynamicznego, który umożliwiałby optymalne wykorzystanie urządzenia w zależności od rodzaju zawiesiny, stężenia wlotowego i stężenia wylotowego oraz miałby zalety konstrukcyjne i eksploatacyjne znanych rozwiązań.

Filtr dynamiczny, stanowiący przepływowy zbiornik ciśnieniowy, w którym znajdują się nieruchome elementy filtrujące o kształcie pierścieniowym zaopatrzone w króćce do doprowadzania cieczy płuczącej, charakteryzuje się tym, że dodatkowo w komorach wstępnego i pośredniego zagęszczania filtru znajdują się wirujące, wymienne elementy filtracyjne (2) o kształcie pierścieni, zaś w końcowych komorach filtru znajdują się wirujące wymienne mieszadła typu turbinowego (5), przy czym wirujące elementy filtracyjne (2) i mieszadła (5) osadzone są na wspólnym wale (3) wyposażonym w oddzielne kanały (12, 13) do odprowadzania przesączu ze stopni zagęszczania przez komorę (14) i ze stopni płukania przez komorę (15) na zewnątrz filtru. (1 zastrzeżenie)

B01D

P. 244895 T

01.12.1983

Pierwszeństwo: 01.12.1982 - RFN (P 3244370.6)

BASF Aktiengesellschaft, Ludwigshafen, Republika Federalna Niemiec.

Sposób oddzielania podtlenu azotu z gazu zawierającego wodór, tlenek azotu i podtlenek azotu

Celem wynalazku jest opracowanie takiej obróbki gazów odlotowych powstających przy wytwarzaniu soli **hydroksyloamoniowych**, aby można je bezpiecznie wykorzystać ponownie.

Sposób oddzielania podtlenu azotu z gazów zawierających wodór, tlenek azotu i podtlenek azotu polega na tym, że gazy przeznaczone do obróbki traktuje się sitami molekularnymi. Jako sita molekularne korzystnie stosuje się zeolity A, X lub Y, przy czym z gazów przed obróbką usuwa się wodę, a obróbkę prowadzi się w temperaturze $-35 \div 50^\circ\text{C}$ i pod ciśnieniem absolutnym $10^5 \div 5,1 \cdot 10^6$ Pa. (10 zastrzeżeń)

B01F

P. 243923 T

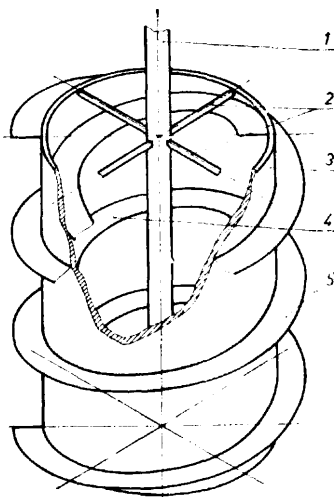
26.09.1983

Politechnika Lubelska, Lublin, Polska (Wiesław Wójcik).

Mieszadło do cieczy

Celem wynalazku jest opracowanie konstrukcji mieszadła mniej energochłonnego niż znane rozwiązania.

Istota wynalazku polega na tym, że na osi pionowego wału (1), za pomocą ramion (2) skierowanych promieniowo i rozmieszczonych równomiernie, zamocowano koncentrycznie cylindryczną rurę (3) obustronnie otwartą, na której zewnętrznej i wewnętrznej powierzchniach zamocowano, co najmniej po jednej, wąskie taśmy (4 i 5) tak, że ich powierzchnie są prostopadłe do powierzchni bocznych rury (3), a linie taśm (4 i 5) tworzą linie śrubowe, przy czym kierunki linii śrubowych dla taśm wewnętrznych (4) i zewnętrznych (5) są przeciwnie. (1 zastrzeżenie)

B01F

P. 243986 T

29.09.1983

Politechnika Łódzka, Łódź, Polska (Piotr Pustelnik, Ryszard Sitarek).

Mieszadło turbinowe

Celem wynalazku jest opracowanie mieszadła turbinowego, zapewniającego wyższą intensywność mieszania w stosunku do znanych rozwiązań.

Mieszadło charakteryzuje się tym, że w przelotowych, krzywoliniowych kanałach jego wirnika są umieszczone wkładki mieszające (3). (1 zastrzeżenie)

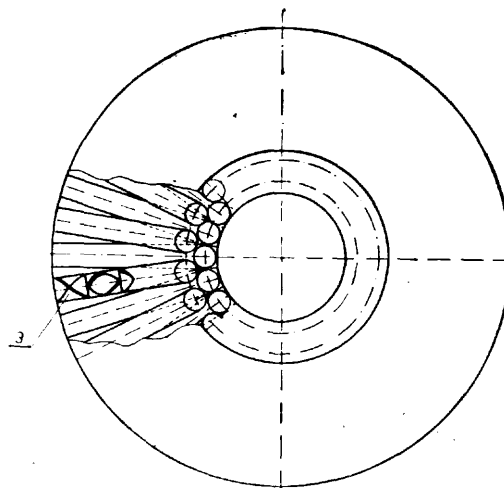

Fig 1

B01J

P. 239390

04.12.1982

Zakłady Azotowe im. F. Dzierżyńskiego, Tarnów, Polska (Andrzej Krzysztoforski, Jan Rędzi, Ryszard Marcinkowski, Ryszard Pohorecki, Stanisław Ciborowski, Bogusław Rybak, Marek Pochwałski, Aleksander Uszyński, Józef Gwizdak, Konstanty Makal, Marian Paciorek).

Reaktor do selektywnego utleniania związków organicznych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skonstruowania reaktora do utleniania związków organicznych w fazie ciekłej zapewniającego wysoki stopień wykorzystania tlenu z gazu utleniającego.

Reaktor w kształcie poziomego walczyka podzielonego wewnątrz na szereg komór wyposażonych w rurowy system dystrybucyjny gazu utleniającego, którego pojedynczym elementem jest rurowe, owiercone ramię dystrybucyjne w kształcie krzywej zbliżonej do krzywizny dna reaktora, charakteryzuje się tym, że każde takie ramię ma otwory o wzajemnej odległości większej i/lub o średnicy mniejszej w swoich wyżej położonych skrajnych częściach niż w części środkowej. (5 zastrzeżeń)

B01J

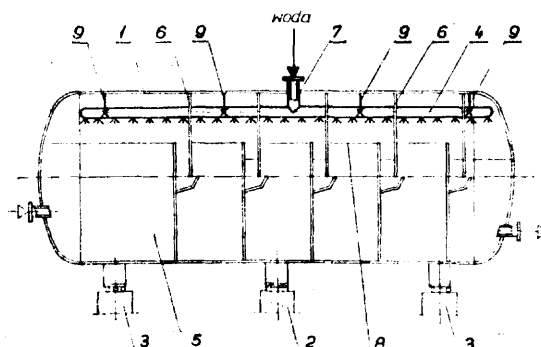
P. 239530

14.12.1982

Zakłady Azotowe im. F. Dzierżyńskiego, Tarnów, Polska (Bogusław Paluchowski, Jan Rędzi, Stanisław Sumara, Jan Maczuga, Aleksander Młeczko, Karol Kieć, Marek Żyliński, Konstanty Makal, Stanisław Rygiel, Józef Borowiec, Marian Paciorek, Stanisław Frydrych).

Reaktor do utleniania związków organicznych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie eliminacji naprężeń niszczących w reaktorze pracującym w wysokiej temperaturze i pod wysokim ciśnieniem wywołanych nagłym wprowadzeniem do jego wnętrza zimnej wody, grożących uszkodzeniem wyposażenia reaktora.

Reaktor w postaci leżącego walcza ma centralne doprowadzenie wody jednym króćcem (7) usytuowanym w pobliżu osi podpory stałej (2), połączonym wewnątrz ze zraszczaczem perforowanym (4), przechodzącym przez wszystkie komory (5) reaktora i przegrody (6) oddzielające ich przestrzenie parowe.

(1 zastrzeżenie)

B01J

P. 243276

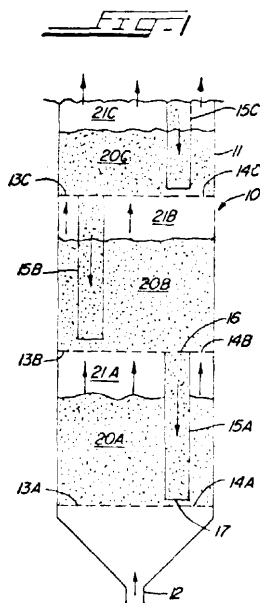
02.08.1983

Pierwszeństwo: 02.08.1982 - St. Zjedn. Am. (nr 404284).

Institute of Gas Technology, Chicago, Stany Zjednoczone Ameryki.

Urządzenie do przeprowadzania reakcji w **sfluidyzowanych** ciałach stałych i sposób przeprowadzania reakcji w **sfluidyzowanych** ciałach stałych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania urządzenia i sposobu przeprowadzania reakcji w sfluidyzowanych ciałach stałych, stosowanych w procesach chemicznych i cieplnych.

Urządzenie do przeprowadzania reakcji w sfluidyzowanych ciałach stałych zawiera naczynie (11) tworzące kanał, dla skierowanego do góry przepływu gazu fluidyzującego, układ do wprowadzania i układ do odprowadzania gazu fluidyzującego, dużą liczbę usytuowanych pionowo stref złoża fluidalnego, z których każda ograniczana jest od dołu przegrodą (13A, 13B, 13C) z dużą liczbą przelotowych otworów (14A, 14B, 14C) oraz co najmniej jedną rurę opadową (15A, 15B, 15C), mającą górny otwór (16) usytuowany w dolnej części strefy złoża sfluidyzowanego, a dolny otwór (17) w dolnej części strefy złoża sfluidyzowanego usytuowanej poniżej.

Sposób według wynalazku polega na utrzymywaniu pionowego przepływu gazu fluidyzującego przez dużą liczbę usytuowanych pionowo stref złoża fluidalnego z prędkością umożliwiającą utrzymanie w każdej strefie wolnej przestrzeni ponad sfluidyzowaną fazą stałą, po czym miesza się fazę stałą pomiędzy strefami złoża przez kierowanie ich rurami opadowymi z dolnej części jednej ze stref złoża do dolnej części niższej strefy, a następnie miesza się fazę stałą pomiędzy strefami złoża przez przenoszenie jej do góry.

(43 zastrzeżenia)

B01J
C10G

P. 246504

01.03.1984

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Siarkowego „Siarkopol”, Tarnobrzeg, Politechnika Wrocławska, Wrocław, Polska (Zdzisław Gątarz, Jan Krajewski, Stanisław Żwiruk, Wiesław Kołodziej, Mieczysław Powroźnik, Marian Rutkowski, Kazimierz Stajszczyk).

Sposób wytwarzania ziem odbarwiających

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie uzyskania ziem odbarwiających, charakteryzujących się zwiększoną zdolnością absorpcyjną, stosowanych do rafinacji wykończającej olejów mineralnych i roślinnych.

Sposób według wynalazku charakteryzuje się prowadzeniem dodatkowej aktywacji zawiesiny surowca ilastego otrzymanej na drodze znanej aktywacji kwasowej, przy czym do zawiesiny wprowadza się wysokopolimeryzowany poliakryloamid lub jego hydrolyzat o stężeniu poniżej 0,5%, w ilości 0,005% do 0,05%, który reagując z kwaśnymi solami glinu i żelaza tworzy złożone związki chemisorbcyjne. (2 zastrzeżenia)

B02C
B29J

P. 243937 T

27.09.1983

Centralne Laboratorium Przemysłu Obuwniczego, Kraków, Polska (Jan Poznański, Adam Szewczyk, Kazimierz Paweł Gąsiorowski, Ewa Rudzka, Andrzej Turrek).

Sposób przygotowania bezużytecznych odpadów skóry naturalnej garbowania chromowego do wtórnego wykorzystania

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu rozdrobnienia i rozwłóknienia okrawków i dwoin nieużytecznych skóry naturalnej garbowania chromowego, przeznaczonych jako półprodukt do produkcji zwłaszcza wtórnej skóry.

Sposób według wynalazku polega na tym, że okrawki i dwoiny nieużyteczne rozdrabnia się na sucho w krajarkę bębnową z nożowiskiem dennym i rozsortowuje na sicie wibracyjnym z oczkami o średnicy 1 cm, przy czym odpady grube znad sita kieruje się do co najmniej powtórnego rozdrabniania w tej krajarkę aż do przesiania ich przez to sito, natomiast odpady drobne spod sita kieruje się do rozmoczenia w 2–6% zawieszinie wodnej o pH = 7,5–8,5 przez czas 0,5–3 h, po czym rozdrabnia i rozwłókni w młynie młotkowym, następnie tarczowym oraz rafineriach stożkowych, aż do uzyskania rozwłóknienia określonego smarnością 80–95°SR. (2 zastrzeżenia)

B03B
B03C

P. 240182

13.01.1983

Dom Handlowy Nauki, sp. z o.o. Polskiej Akademii Nauk, Warszawa, Polska (Włodzimierz Montewski, Marian Cieślik, Ernest Polonius, Paweł Cieślik, Henryk Szymiczek, Marian Grzesik, Romuald Burczyk, Krzysztof Westwalewicz, Henryk Ślachciak).

Ciecz ciężka do wzbogacania węgla kamiennego

Przedmiotem wynalazku jest ciecz ciężka o ciężarze właściwym w zakresie od 1,4 do 3,0 G/cm³ do wzbogacania węgla kamiennego metodą grawitacyjną, będąca zawiesziną wodną cząsteczek stałych o dużym ciężarze właściwym i granulacji poniżej 100 mikrometrów.

Celem wynalazku jest opracowanie cieczy ciężkiej opartej w dużym stopniu na tanich i łatwo dostępnych materiałach, a przy tym charakteryzującej się dobrymi własnościami ferromagnetycznymi.

Obciążnikiem cieczy ciężkiej w myśl wynalazku są rozdrobnione poliwodorotlenki żelaza, będące produktem ubocznym procesu redukcji nitrozwiązków aroma-

tycznych do amin, na przykład przy wytwarzaniu aniliny i toluidyn, prowadzonej wiorami żeliwnymi. Korzystnym dodatkiem do cieczy ciężkiej opartej na poliwodrotlenkach żelaza jest rozdrobniony magnetyt naturalny lub syntetyczny w ilości od 0,25 do 1,0 jednostki objętościowej na jednostkę objętości porędkcyjnych poliwodrotlenków żelaza. Własności ferromagnetyczne cieczy ciężkiej w myśl wynalazku umożliwiają odzysk składników za pomocą separacji elektromagnetycznej a tym samym jej odzysk w procesie ciągłym wzbogacania węgla kamiennego.

(1 zastrzeżenie)

B03D **P. 244887** 02.12.1983
B01D

Pierwszeństwo: 04.12.1982 - RFN (nr P 3244898.8)

Chemische Fabrik Stockhausen GmbH, Krefeld, Saarbergwerke AG, Saabrücken, Republika Federalna Niemiec.

Sposób oddzielania mineralnego ultradrobego ziarna z popłuczyn przeróbki węgla lub ze szlamów węglowych

Sposób polega na tym, że popłuczyny lub szlam węglowy traktuje się selektywnym anionowo czynnym środkiem dyspergującym o ciężarze cząsteczkowym $\leq 10\ 000$ g/mol dla ziarna ultradrobego i następnie z otrzymanej zawiesiny trwałej flokuluje się węgiel selektywnie za pomocą znanego środka koagulującego.

(5 zastrzeżeń)

B05B **P. 245221** 20.12.1983

Pierwszeństwo: 20.12.1982 - St. Zjedn. Am. (nr 451622)

Occidental Research Corporation, Irvine, Stany Zjednoczone Ameryki.

Urządzenie rozpylające paliwo w postaci zawiesiny i sposób rozpylania paliwa w postaci zawiesiny

Celem wynalazku jest opracowanie urządzenia i sposobu rozpylania paliwa w postaci zawiesiny nadających się do stosowania zarówno w kotłach przemysłowych, gdzie pożądane jest spalanie paliwa na krótkim odcinku jak i w piecach, gdzie pożądany jest długi płomień.

Urządzenie ma korpus (12) zawierający wewnątrz pierwszy układ przewodów (36) dla przepływu paliwa w postaci zawiesiny oraz drugi układ przewodów (48) dla przepływu czynnika rozpylającego, a do korpusu (12) przymocowana jest końcówka (14), wewnątrz której znajduje się zawirowywacz (20) mający osiowy kanał przelotowy (32) połączony z pierwszym układem przewodów (36), wprowadzającym paliwo w postaci zawiesiny do komory mieszania (28) oraz rowki połączone z przewodami środka rozpylającego, wprowadzającymi czynnik rozpylający do komory mieszania (28), które z kolei połączone są z drugim układem przewodów (48), przy czym pomiędzy wewnętrzną powierzchnią (30) końcówki (14) a powierzchnią zawirowywacza (20) znajduje się komora mieszania (28).

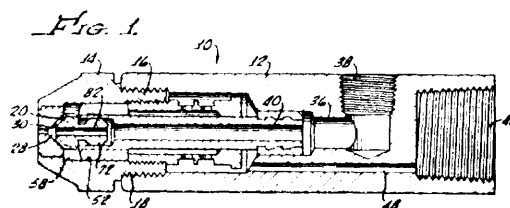
Komora (28) ma otwór wylotowy umożliwiający opuszczenie komory mieszania (28) przez rozpylone paliwo w postaci zawiesiny. Końcówka (14) jest przymocowana wymiennie do korpusu (12). Osiowy kanał przelotowy (82) prowadzi paliwo w postaci zawiesiny po jedynym strumieniem do komory mieszania (28). Kształt rowków zawirowywacza (20) umożliwia wprowadzenie czynnika rozpylającego w kierunku stycznym do obrzeża komory mieszania (28) i umożliwia przekazywanie strumieniowi czynnika rozpylającego pędu wzdłuż osi korpusu (12) przy wprowadzaniu czynnika do komory mieszania (28).

Wewnętrzna powierzchnia (30) końcówki (14) ma kształt stożkowy, natomiast zawirowywacz (20) ma powierzchnię stożka ściętego odpowiadającą wewnętrzną

nej powierzchni stożkowej (30) między którymi znajduje się komora mieszania (28). Otwór wylotowy komory (28) jest umiejscowiony na osi wzdłużnej końcówki (14).

Sposób rozpylania paliwa w postaci zawiesiny polega na tym, że wzdłuż osi komory mieszania wprowadza się paliwo w postaci zawiesiny, natomiast stycznie wzdłuż obrzeża komory mieszania wprowadza się czynnik rozpylający, przy czym czynnik rozpylający wprowadza się z wydatkiem dostatecznym dla wywołania wiru i rozpylenia paliwa wewnątrz komory mieszania, a pod działaniem połączonych ciśnień paliwa i czynnika rozpylającego usuwa się rozpylone paliwo z komory mieszania przez otwór umieszczony w osi komory, przy czym wprowadza się paliwo w postaci zawiesiny do komory mieszania pojedynczym jednolitym strumieniem w postaci walca. Ponadto reguluje się stopień rozpylenia paliwa w postaci zawiesiny poprzez zmianę różnicy ciśnień pomiędzy wejściowym ciśnieniem paliwa w postaci zawiesiny a wejściowym ciśnieniem czynnika rozpylającego wchodzącego do komory mieszania.

(12 zastrzeżeń)

B08B **P. 240236** 20.01.1983

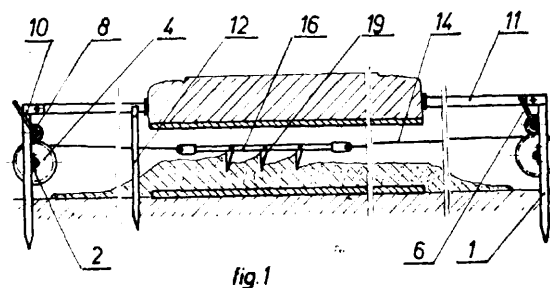
Rejon Dróg Publicznych, Włodawa, Polska (Kazimierz Kratiuk, Józef Chudziak).

Urządzenie do czyszczenia przepustów

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie mechanizacji czyszczenia przepustów drogowych.

Urządzenie do czyszczenia przepustów składa się z co najmniej jednej wciągarki oraz zespołu wygarniającego. Wciągarka ma wsporniki (1) połączone z rozpórkami (11). Na wspornikach (1) osadzony jest bęben z kołem zębatym (4), które jest sprzęgnięte z zębniakiem umieszczonym na wałku z korbami (6). Zespół wygarniający połączony z bębnami za pośrednictwem lin (14) składa się z dwudzielnej ramy (16) z uchwyty, przy czym pomiędzy segmentami ramy (16) osadzone są obrotowo poprzeczki z lemieszami (19).

(5 zastrzeżeń)

B08B **P. 243985 T** 29.09.1983

Janusz Łomotowski, Jan Karolini, Zbigniew Alberski, Wrocław, Polska (Janusz Łomotowski, Jan Karolini, Zbigniew Alberski).

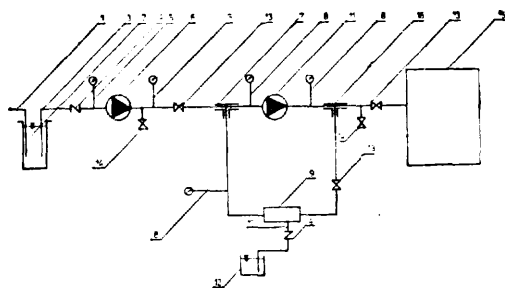
Agregat zasilający do chemicznego płukania, zwłaszcza urządzeń cieplnych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie łatwego napełniania urządzeń cieplnych kąpielą chemiczną w celu chemicznego usunięcia osadów i kamienia, szczególnie

w przypadku gdy płukana instalacja stwarza duże opory hydrauliczne dla ruchu cieczy.

Agregat charakteryzuje się tym, że zawiera dwie pompy: jedną do wody (6), a drugą kwasoodporną (11) oraz strumienicę (9). Obydwie pompy połączone są szeregowo, najpierw pompa do wody (6), a następnie pompa kwasoodporną (11). Strumienica (9) jest włączona do układu króćcem tłocznym poprzez trójnik (7), pomiędzy obiema pompami oraz króćcem zasilającym, pomiędzy pompą kwasoodporną (11) a urządzeniem płukanym (15), poprzez trójnik (16).

Agregat jest zaopatrzony w punkty poboru cieczy płuczącej do celów kontrolno-pomiarowych, oraz punkty pomiaru ciśnienia. (1 zastrzeżenie)

B21B

P. 243859 T

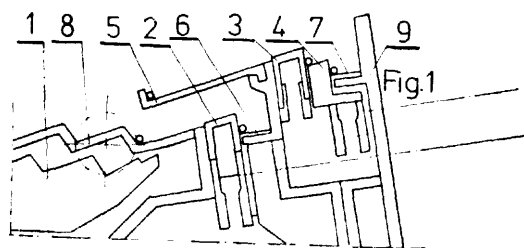
21.09.1983

Biuro Projektów i Kompletacji Dostaw Maszyn i Urządzeń Hutniczych „Hutmaszprojekt - Hapeko”, Katowice, Polska (Artur Cwen, Kazimierz Wiltos).

Samotok dla chłodni pokrocznych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania samotoku o konstrukcji umożliwiającej zainstalowanie jednej chłodni i niezależne odbieranie dwóch walcowanych żył.

Samotok dla chłodni pokrocznych składa się z dwóch zespołów podających. Pierwszy zespół, znajdujący się pomiędzy płaszczyzną zębnic, składa się z niżej położonych elektrolek (6), głównych wyrzutników (2) i pomocniczych wyrzutników (3). Szereg głównych wyrzutników (2) zainstalowanych jest stycznie do czoła niżej położonych elektrolek (6). Wyrzutnik pomocniczy (3) zainstalowany jest między środkową ławą ramy (9) a czołem szeregu głównych wyrzutników (4). Zespół drugi składa się z wyżej położonych elektrolek (7) zainstalowanych w ławie ramy zewnętrznej (9) i szeregu głównych wyrzutników (4) zabudowanych stycznie do czoła wyżej położonych elektrolek (7). Ponadto na szczycie środkowej ławy ramy (9) zawieszono są płyty ślizgowe (5). (1 zastrzeżenie)

B21D

P. 246039 T

03.02.1984

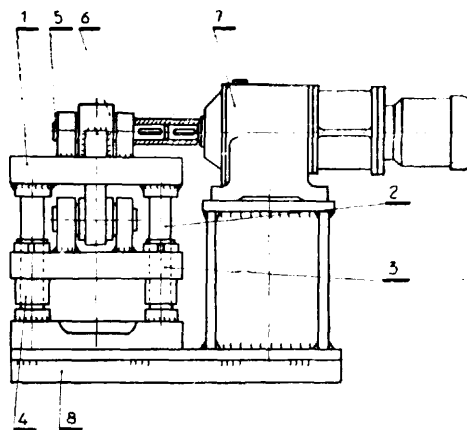
Jerzy Głogowski, Warszawa, Polska (Jerzy Głogowski).

Urządzenie do tłoczenia, zwłaszcza wykrawania drobnych części metalowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania urządzenia do wykrawania z taśmy lub pasów drob-

nych części metalowych ruchem ciągłym bez potrzeby korzystania z prasy jako źródła energii.

Urządzenie według wynalazku ma słupy (2) prowadzące przesuwającą płytę pośrednią (3) służącą do mocowania narzędzi. W słupach prowadzących (2) jest osadzona płyta głowicowa (1), w której jest ułożony wał korbowy (5) z korbowodem (6) współpracującym z płytą pośrednią (3). Wał korbowy jest napędzany jednostką napędową (7). (1 zastrzeżenie)

B21L

P. 243700 T

09.09.1983

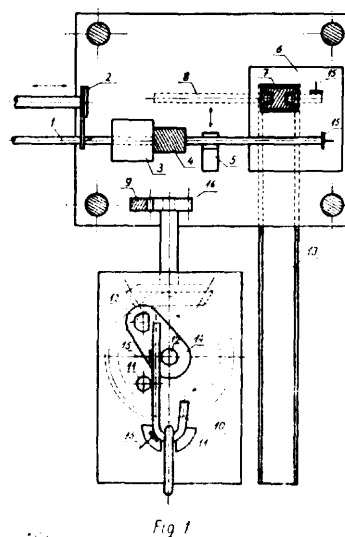
Krzysztof Nasiadek, Warszawa, Polska (Krzysztof Nasiadek).

Oprzrzędowanie prasy mimośrodowej do wytwarzania łańcucha gospodarczego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania wydajnego w użyciu oprzrzędowania do typowych pras mimośrodowych do wytwarzania łańcucha.

Oprzrzędowanie składa się z podajnika (2) drutu, matrycy (3), wykrojnika (4), przenośnika pręta (5), matrycy (6), tłocznika (7), prowadnicy haczyków (13), mechanizmu napędu dźwigni zginarki (14) oraz elektromagnetycznego wyłącznika sprzęgła prasy mimośrodowej.

Wytwarzanie ogniw i łączenie następuje w trzech fazach, cięcie drutu wykrojnikiem, zagięcie jednego końca pręta tłocznikiem i informowanie haczyka, przełożenie haczyka przez poprzednie ogniwo i zagięcie drugiego końca pręta. (1 zastrzeżenie)

B22D

P. 243860 T

21.09.1983

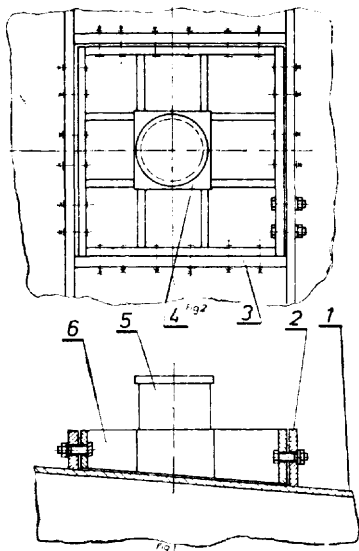
Biuro Projektów i Kompletacji Dostaw Maszyn i Urządzeń Hutniczych, Katowice, Polska (Kazimierz Jeleń).

Kadź lejnicza

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiej konstrukcji kadzi, która umożliwi wymianę zużytego czopa bez konieczności wymiany płaszcza.

Kadź lejnicza według wynalazku charakteryzuje się tym, że jej płaszcz (1) ma powyżej środka ciężkości pierścieniowe wzmocnienie (2) wraz z gniazdem (3) do osadzenia czopa (4) składającego się z czopa właściwego (5) i skrzyni czopowej (6), która połączona jest z gniazdem (3), korzystnie za pomocą śrub.

(1 zastrzeżenie)

B22D
G05B

P. 244862

01.12.1983

Pierwszeństwo: 08.12.1982 - Bulgaria (nr 58843)

Institut po Metalosnane i Technologia na Metalite, Sofia, Bulgaria (Ivanka Atanassova Rasheva, Lyudmil Krumov Valkov, Zolo Volkov Rasher, Stoyan Moynov Stoyanov).

Układ sterujący do procesu przetapiania elektrożuźlowego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania układu z automatycznym rozruchem, prowadzeniem i zakończeniem procesu w warunkach bezłukowych.

Układ sterujący do procesu przetapiania elektrożuźlowego składa się z bloku (1) rejestracji wyładowań łukowych, którego wejście jest połączone z przewodzącą prąd szyną (2) krystalizatora, natomiast jego wyjście jest połączone z blokiem (4) przełączania prędkości posuwu elektrody, z którego drugim wejściem połączone jest wyjście bloku zadawania (5), a wyjście bloku (4) przełączania prędkości jest połączone za pośrednictwem regulatora (6) z mechanizmem nastaw-

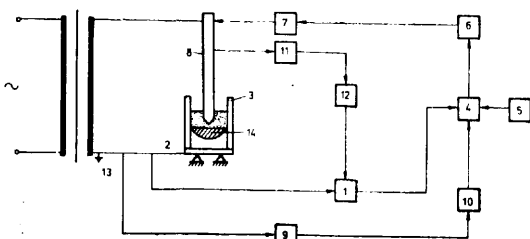

Fig. 1

czym (7), podczas gdy przewodząca prąd szyna (2) jest połączona z blokiem (9) rejestracji działania zaworowego, którego wyjście jest połączone za pośrednictwem bloku (10) przełączania operacji technologicznych z trzecim wejściem bloku (4) przełączania prędkości posuwu elektrody.

(2 zastrzeżenia)

B23B

P. 240325

26.01.1983

Fabryka Automatów Tokarskich „Ponar-Wrocław”, Wrocław, Polska (Julian Zięba).

Wielowrzecionowy automat tokarski

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zwiększenia skuteczności położenia bębna wrzecionowego, zwiększenia trwałości łożysk tocznych, na których posadowiony jest bęben oraz uzyskania równomiernego rozkładu nacisków pomiędzy ryglującymi pierścieniami jak również zwiększenia dokładności prowadzenia suportu wzdłużnego.

Przedmiotem wynalazku jest wielowrzecionowy automat tokarski poziomy z przełączalnym bębnem wrzecionowym.

Automat według wynalazku charakteryzuje się tym, że wielowrzecionowy bęben (3) jest posadowiony na co najmniej dwóch tocznych łożyskach (2) usytuowanych po obu stronach pionowej osi wrzecionowego stojaka (1), korzystnie symetrycznie względem tej osi, zaś czołowo uzębiony przeciwległy pierścień (11) umocowany jest do ryglującej tarczy (12) połączonej wspólnie z końcem wydłużonej tulei (14), której drugi koniec połączony jest z układem napędowym, zwłaszcza dźwigniowym usytuowanym w napędowym stojaku (7).

(2 zastrzeżenia)

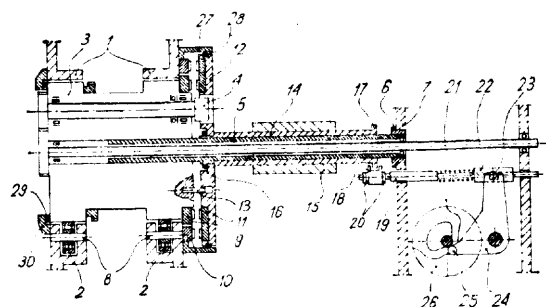

Fig. 1

B23B

P. 240342

27.01.1983

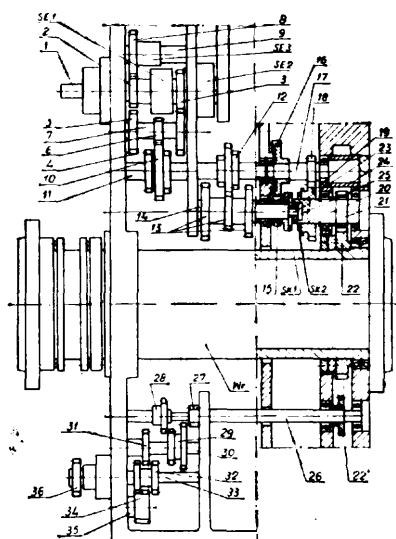
Fabryka Urządzeń Mechanicznych „Poręba”, Poręba, Polska (Stanisław Kotnis, Aleksander Skiba).

Wrzeciennik tokarski

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zmniejszenia gabarytu wrzeciennika, jego głośności oraz uproszczenia jego montażu.

Wrzeciennik tokarki zwłaszcza dla tokarek o prześwicie wrzeciona większym od 150 mm charakteryzuje się tym, że na tylnej części wrzeciona (Wr) roboczego osadzone jest nieprzesuwne jedno koło (22) zębate, za-
zębiające się stale z kołem (21) pośrednim osadzonym na wałku (20) wyjściowym przekładni odboczkowej, składającej się z dwóch elementów (SK1), (SK2) półsprzęgłowych z kołami (15), (19) współpracującymi z kołami (16), (18) na wałku (17) pośrednim. Element (SK1) osadzony jest nieprzesuwnie na końcówce wałka (14) wejściowego a element (SK2) przesuwnie na końcówce wałka (20) wyjściowego. Pośrednie koło (21) przenosi również moment obrotowy na koło (22) przekładni nawrotno-zwielokrotniającej gwinty i posuwu.

(2 zastrzeżenia)

B23B

P. 243846 T

22.09.1983

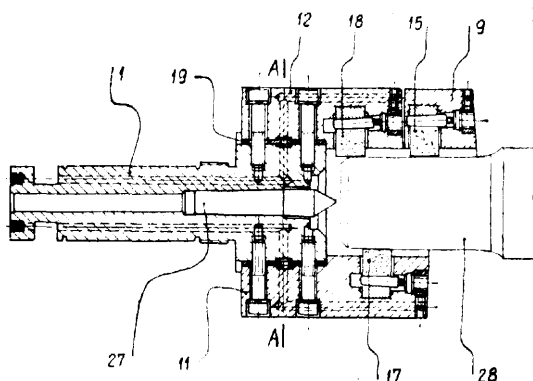
Centrum Badawczo-Konstrukcyjne Obrabiarek, Pruszków, Polska (Jerzy Zacharzewski, Paweł Talariski, Adam Dutkiewicz, Wojciech Prochowski).

Głowica nożowa do obtaczania na stożek

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania głowicy nożowej, umożliwiającej obtaczanie na stożek przy zastosowaniu tylko wzdłużnego posuwu mechanicznego.

Głowica nożowa do obtaczania na stożek metodą kształtową czopów walcowych drobnostopniowych składa się z osadzonego w oprawce narzędziowej korpusu obrotowego, do którego przymocowane są różnej długości obtaczadła (9), (11), (12) z płytkami skrawającymi (15), (17), (18), których krawędzie tnące ustawione są stycznie do obrabianej powierzchni stożkowej przedmiotu (28) wzdłuż tworzących stożka.

(2 zastrzeżenia)

B23B

P. 243847 T

22.09.1983

Centrum Badawczo-Konstrukcyjne Obrabiarek, Pruszków, Polska (Jerzy Zacharzewski, Michał Woźniak, Wojciech Prochowski).

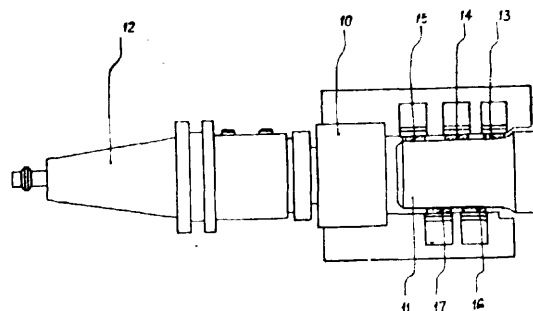
Sposób obtaczania na stożek

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu umożliwiającego obróbkę na stożek przy zastosowaniu tylko wzdłużnego posuwu mechanicznego.

Sposób obtaczania polegający na wstępnym obtoczeniu na drobnostopniowany walec i następnie na kształtowym wykańczającym obtoczeniu na stożek

o małej zbieżności za pomocą odpowiednich głowic nożowych charakteryzuje się tym, że uzyskuje się przy wstępnym obtoczeniu kilkoma płytkami skrawającymi osadzonymi w głowicy nożowej stopnie walca, które są opisane na stożku (11) obtaczanym kształtowo w następnej operacji, a następnie pozostałe po obtoczeniu wstępnym na stopniowany walec małe naddatki materiału skrawane są kształtowo przez płytki skrawające osadzone w głowicy nożowej (10) tak, że ich krawędzie tnące są styczne do obrabianego stożka (11) wzdłuż jego tworzących.

(1 zastrzeżenie)

B23D

P. 240244

19.01.1983

Przedsiębiorstwo Montażu Elektrowni i Urządzeń Przemysłowych „Energomontaż-Zachód”, Wrocław, Polska (Marek Zieliński, Stefan Miller, Edward Praski, Władysław Twaróg).

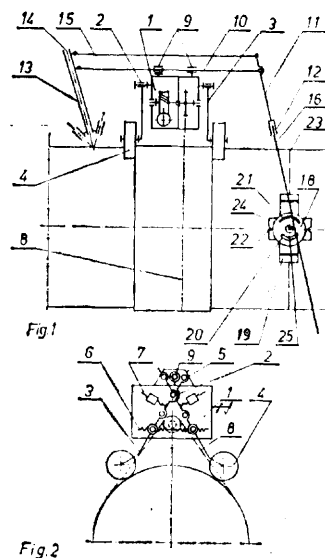
Przenośne urządzenie do termicznego cięcia rur pod dowolnym kątem z jednoczesnym ukosowaniem krawędzi

Przedmiotem wynalazku jest przenośne urządzenie do termicznego cięcia rur pod dowolnym kątem z jednoczesnym ukosowaniem krawędzi mające zastosowanie przy budowie stałych rurociągów parowych, gazowych i innych oraz instalacji rurowych.

Urządzenie składa się z zespołu mechanizmu jazdy, na korpusie którego osadzone są elementy (9), (10), (11), (12), (13), (15) do wytworzenia ruchu posuwisto-zwrotnego palnika (14) oraz zespołu elementów wzornika (16), (18), (19), przy czym oba zespoły są osadzone na tej samej rurze i są ze sobą sprzęgnięte. Korpus przekładni (1) mechanizmu jazdy ma elementy do regulacji wysokości zawieszenia korpusu przekładni (1) oraz do regulacji naciągu łańcucha (8).

Żądane napięcie łańcucha (8) i związany z tym docisk jezdnych kół (4) do rury uzyskuje się poprzez odpowiednie ustawienie rozstawu jezdnych kół (4), śrubowym połączeniem (6), śrubowym połączeniem nastawnym (7) oraz przez nastawną regulację zawieszenia korpusu przekładni (1) w otworach (5) wsporników (3).

(4 zastrzeżenia)

B23G

P. 240324

26.01.1983

Fabryka Automatów Tokarskich „Ponar-Wrocław”, Wrocław, Polska (Krzysztof Młynarz, Marek Kisiel, Kazimierz Kosiarz, Julian Zięba).

Napęd główny urządzenia do gwintowania, **zwłaszcza dla wielowrzecionowych** automatów tokarskich

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie uproszczenia napędu oraz umożliwienia stosowania na wielowrzecionowym automacie tokarskim równocześnie kilku urządzeń do gwintowania o różnych prędkościach obrotowych wrzecion narzędziowych.

Napęd ma dwa ciągi napędowe zamykające łańcuch kinematyczny pomiędzy centralnym wałem (6) a wrzecionowym wałem (15). Pierwszy ciąg napędowy stanowi para zębatach kół (17 i 18) przenosząca napęd z centralnego wału (6) na wrzecionowy wał (15), zaś drugi ciąg napędowy ma drugi pośredni wał (26) usytuowany symetrycznie pomiędzy wrzecionowym wałem (15) a pierwszym pośrednim wałem (22) zamontowanym w sąsiednim głównym otworze (16).

(1 zastrzeżenie)

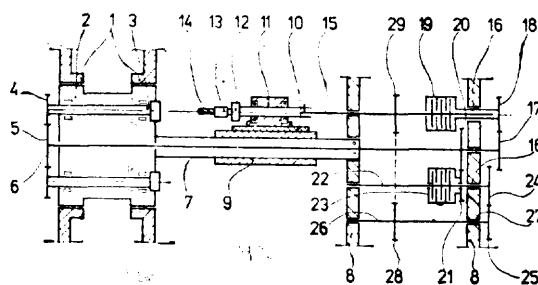

Fig. 1

B23K

P. 240327

26.01.1983

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Technicznej Obsługi Rolnictwa, Żdżary k/Lodzi, Polska (Stanisław Jawor, Jan Łysoń).

Urządzenie do napawania czopów wałów korbowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania urządzenia zapewniającego uzyskanie napoiwy wyższej jakości w znacznie krótszym czasie.

Urządzenie zawiera podajnik (7) drutu elektrodowego (8), umieszczony na suporcie (2) oraz nastawnik (3) z blokadą (4) usytuowany suwliwie na łożu (1). Podajnik (7) połączony jest z suportem (2) za pomocą ramienia (6), osadzonego obrotowo na czopie zamocowanym w suportie (2). Ramię (6) połączone jest ciągnem (9) z nastawnikiem (3).

(2 zastrzeżenia)

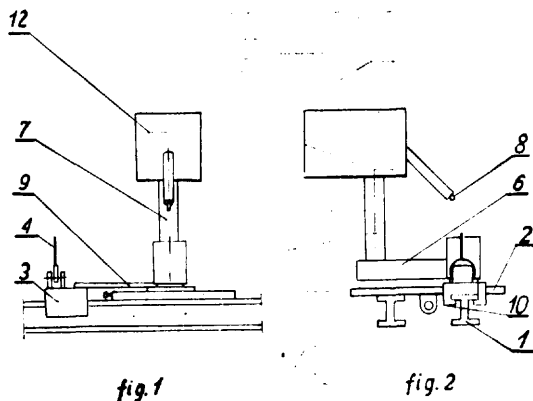

fig. 1

fig. 2

B23Q

P. 240296

26.01.1983

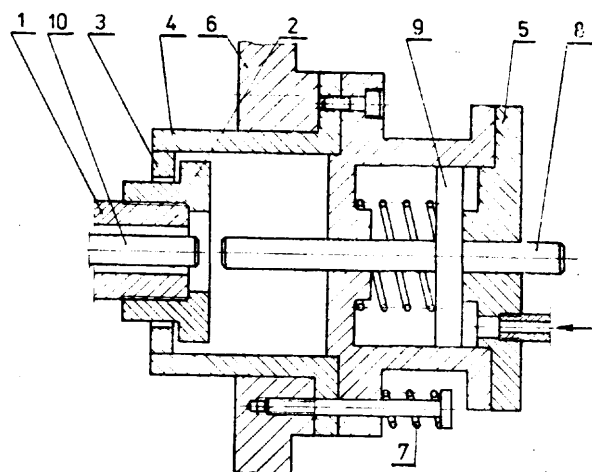
Politechnika Warszawska, Warszawa, Polska (Maciej Szafarczyk).

Urządzenie **zwalniające** narzędzie we wrzecionie obrabiarki

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zmniejszenia sił przenoszonych przez łożyska wrzeciona, podczas zwalniania narzędzia.

W urządzeniu wrzeciono (1) wyposażone jest na tylnym końcu w pierścień oporowy (2) usytuowany na stałe oraz zaczep pierścieniowy (3) znajdujący się między pierścieniem oporowym (2) a gniazdem narzędzia wrzeciona (1). Średnica zewnętrzna pierścienia oporowego (2) jest większa od średnicy wewnętrznej zaczepu pierścieniowego (3), który połączony jest na stałe z mechanizmem napędowym (5) osadzonym suwliwie w korpusie obrabiarki (6) i dociskany za pomocą elementów sprężystych (7) do korpusu obrabiarki (6) w kierunku wrzeciona (1).

(1 zastrzeżenie)

B23Q

P. 243848 T

22.09.1983

Centrum Badawczo-Konstrukcyjne Obrabiarek, Pruszków, Polska (Jerzy Zacharzewski, Lucjan Morawski, Wojciech Prochowski).

Urządzenie ustawczo-mocujące podbijaki do maszyn torowych na obrabiarce

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie umożliwienia przeniesienia obróbki odkuwki podbijaków z tokarki na centrum obróbkowe wiertarko-centrówkowe, w którym odkuwka taka nie potrzebuje obracać się dla umożliwienia jej toczenia.

Urządzenie ustawczo-mocujące podbijaki do maszyn torowych na obrabiarce składa się ze szczęki przymowej lewej dolnej (1), szczęki płaskiej lewej górnej (2), szczęki przymowej prawej dolnej (3) i szczęki płaskiej prawej górnej (4), pomiędzy którymi zaciska się obrabianą odkuwkę podbijaka (5).

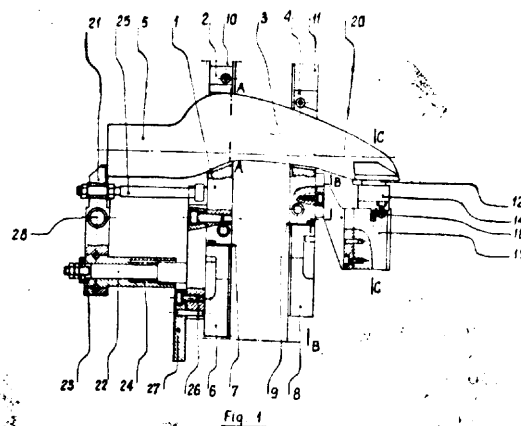

Fig. 1

Szczeka (1) przymocowana jest do szczęki dolnej (6) lewego imadła za pośrednictwem wymiennej podkładki (7), szczeka (3) przymocowana jest do szczęki dolnej (8) prawego imadła za pośrednictwem wymiennej podkładki (9), szczeka (2) przymocowana jest do górnej szczęki (10) lewego imadła, a szczeka (4) do górnej szczęki (11) prawego imadła. Oba imadła napędzane są mechanicznie i sterowane ręcznie lub automatycznie. (5 zastrzeżeń)

B23Q

P. 243984 T

29.09.1983

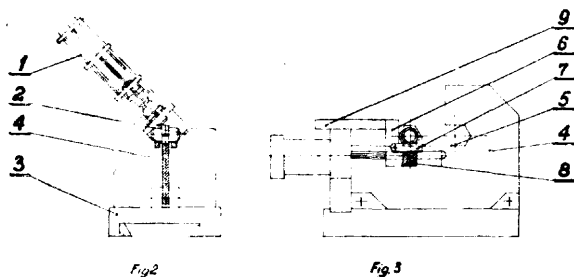
Fabryka Łączników, Radom, Polska (Arkadiusz Rudka, Maciej Gałek).

Podajnik grawitacyjny do obrabiarek

Wynalazek dotyczy podajnika grawitacyjnego do obrabiarek w celu podawania przedmiotów cylindrycznych z kołnierzami wielobocznymi do zespołu mocującego zwłaszcza w celu gwintowania odlewów łączników rurociągowych.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie wyeliminowania zjawiska zakleszczania się kołnierzy w momencie podawania przedmiotów do zespołu mocującego.

Podajnik ma pionowo lub skośnie usytuowany magazynek (1) z podłużnie prowadzonymi w nim przedmiotami, zaś w odległości większej niż długość przedmiotu, mierzonej wzdłuż jego podłużnej osi od wylotu, ma poprzeczną półkę oporową (2) co powoduje, że przedmiot wysuwający się z niego, na skutek siły ciężkości oraz dążności do równowagi spoczynkowej, wyklada się płaskim bokiem kołnierza na prowadnicę (5) szczęki mocującej (4), a cylindryczną częścią na dźwigienkach (7) zamocowanych z jednej strony zawieszowo do łapy podającej (6) i podpartych od spodu sprężynami (8) dzięki czemu dźwigienki (7) mogą się ugiąć przy ich wycofywaniu podczas powrotu po podaniu przedmiotu do szczęki mocującej (4) obrabiarki. Przedmiot obrabiany spoczywający swym bokiem na prowadnicy (5) oraz podtrzymywany dźwigienkami (7) przenoszony jest łapą podającą (6) do wykonanego na kształt kołnierza przedmiotu gniazda szczęki mocującej (4) i zaciskany trzpieniami mocującymi. Po wycofaniu łapy podającej (6) następuje gwintowanie przedmiotu, a nowy przedmiot opuszczony z magazynka (1) zajmuje miejsce na dźwigienkach (7). (1 zastrzeżenie)

B25H

P. 243815 T

19.09.1983

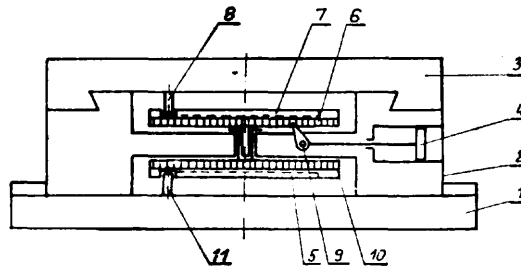
Akademia Techniczno-Rolnicza, Bydgoszcz, Polska (Ireneusz Bielski, Włodzimierz Lewandowski, Ludwik Szymura).

Stół współrzędnościowy

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania stołu współrzędnościowego, w którym przemieszczenia wzdłuż dwóch osi współrzędnych są realizowane za pomocą jednego siłownika.

Stół współrzędnościowy składający się z podstawy z prowadnicami, korpusu i stołu roboczego charakteryzuje się tym, że w korpusie osadzone są koła zapadkowe (6 i 10) wraz z krzywkami (5 i 7), w których prowadzone są kołki prowadzące (8) związane ze stołem

roboczym (3) oraz kołki prowadzące (11) związane z podstawą (1), przy czym osie prowadnic w korpusie przecinają się. (1 zastrzeżenie)

B29F

P. 243889 T

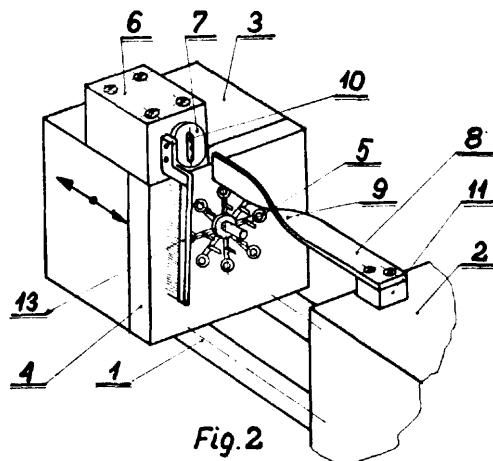
23.09.1983

Zakłady Zmechanizowanego Sprzętu Domowego „Predom-Zelmer” im. A. Micała, Rzeszów, Polska (Bronisław Jacek, Stanisław Szybkowski).

Urządzenie do zgarniania wyprasek z matrycy płyty formującej

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zastąpienia urządzenia zdmuchującego wypraski z wyrzutników płyt formujących, urządzeniem do mechanicznego zgarniania wyprasek z matrycy płyty formującej.

Urządzenie do zgarniania wyprasek z matrycy płyty formującej w automatach pracujących w cyklu ciągłym zamontowane jest na płycie stałej i ruchomej. Na płycie stałej (2) zamontowana jest listwa (8) ze skróconą częścią (9) w linię śrubową o 1/4 skoku, a w płycie ruchomej (3) zamocowany jest korpus urządzenia (6) z tuleją (7) obrotową z otworem (10), na której kołnierzu zamontowany jest trwale uchwyt ze szczotką (13) do zmiatania wyprasek z wypychaczy (5) płyty formującej (4). (1 zastrzeżenie)

B29F

P. 243921 T

26.09.1983

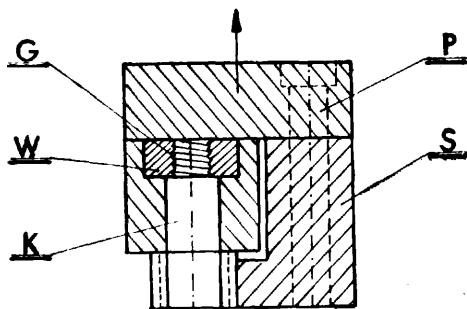
Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Radiofonii Odbiorczej Z.R. „Diora”, Dzierżoniów, Polska (Mieczysław Mitraszewski, Zenon Furman).

Forma wtryskowa

Przedmiotem wynalazku jest forma wtryskowa, stosowana do wykonywania detali z tworzyw sztucznych, szczególnie wyprasek, które mają gwintowane otwory.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie wyeliminowania konieczności ręcznego lub mechanicznego wykręcania rdzeni gwintowych z gotowych wyprasek.

Forma charakteryzuje się tym, że w ruchomej części formy ma umieszczony suwak-zębatkę (S), która współpracuje z kołem zębatym (K) zakończonym rdzeniem gwintowym (G). (1 zastrzeżenie)

B29F
B29C

P. 244832

30.11.1983

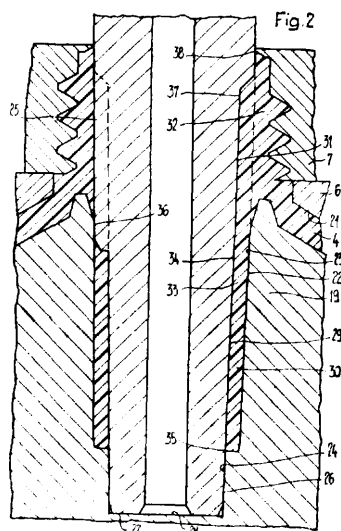
Pierwszeństwo: 02.12.1982 - Szwajcaria (nr 7003/82-5)

Karl Mägerle, Küssnacht, Szwajcaria.

Forma na część głowicową pojemnika z tworzywa sztucznego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiej konstrukcji formy, która nie ma części ruchomych promieniowo.

Forma do wytwarzania głowicy tubki z równoczesnym łączeniem jej z rurowym korpusem tubki, zawierająca matrycę i patrycę (19), według wynalazku ma trzpień umieszczony przesuwnie w matrycy i otwór (22) w patrycy. Trzpień wchodzi swym stożkowym odcinkiem (25) w stożkową część (23) tego otworu i ogranicza wraz z nią w stanie zamkniętej formy wnękę (30), która jest połączona z wnęką formy pomiędzy patrycą (19) a matrycą. (7 zastrzeżeń)

B32B
C08J

P. 239793

17.12.1982

Szkoła Główna Planowania i Statystyki, Warszawa, Polska (Zenon R. Szczepanik, Tadeusz Sowa, Piotr Miller, Leon Niewiadomski).

Sposób impregnacji drewna, tektury, płyt pilśniowych i paździerzowych zmieszczonym polistyrenem

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie usprawniania procesu impregnacji zapewniającego przedłużenie trwałości zaimpregnowanych materiałów.

Sposób według wynalazku charakteryzuje się tym, że jako środek impregacyjny stosuje się polistyren zmieszczony kwasami żywicznymi lub ich pochodnymi albo mieszaninę złożoną z kwasów żywicznych lub z pochodnych kwasów żywicznych, lub z kwasów żywicznych i ich pochodnych. (2 zastrzeżenia)

B41J

P. 244937

06.12.1983

Pierwszeństwo: 27.01.1983 - RFN (nr P 3302616.5)

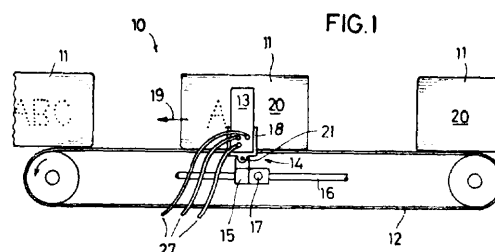
Cyklop International Emil Hoffmann KG, Kolonia, Republika Federalna Niemiec).

Urządzenie do znakowania przedmiotów

Wynalazek dotyczy urządzenia do znakowania przedmiotów, zwłaszcza pismem literowo-cyfrowym.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania urządzenia za pomocą którego można będzie wykonywać wiele pism o różnych wysokościach, przy czym wysokość pisma może być regulowana bezstopniowo.

Urządzenie do znakowania przedmiotów (11) ma głowicę natryskową (13), zawierającą wiele dysz natryskowych umieszczonych w co najmniej jednym pionowym rzędzie. Głowica natryskowa (13) jest przechylna wokół osi (21) prostopadłej do znakowanej powierzchni (20), aby zmieniać wysokość znaków pisma wykonywanych przez dysze natryskowe. (7 zastrzeżeń)

B60B

P. 240212

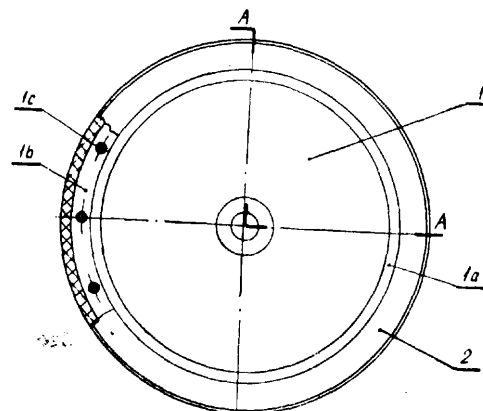
17.01.1983

Krajowy Związek Elektrotechnicznych Spółdzielni Pracy w Katowicach, Kłodzkie Zakłady Metalowe „Kłomet-Elektromet”, Kłodzko, Polska (Wiesław Pietrzyk, Andrzej Gałka, Czesław Zajac).

Koło

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skonstruowania koła dostosowanego do nowej techniki nakładania opon na obręcz i wytwarzania opon z tworzyw sztucznych eliminujących stosowanie lateksu naturalnego i sztucznego.

Koło ma obręcz (1a) opasaną pierścieniem trapezowym (1b), która w przekroju poprzecznym ma kształt litery T. Pierścień trapezowy (1b) z otworami przelotowymi (1c).

A-A
Fig. 1

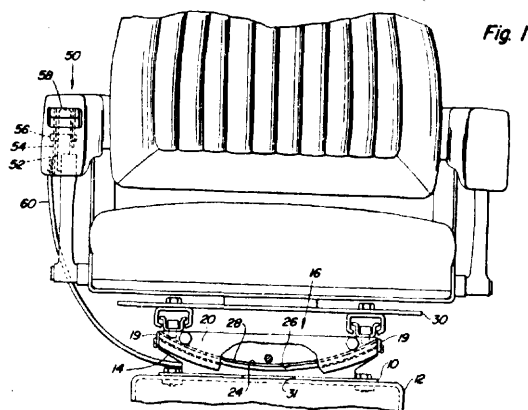
townymi (1c) jest zatopiony w oponie (2), której ścianki boczne są połączone żebrami poprzez otwory przelotowe (1c) pierścienia trapezowego (1b). Opona (2) jest formowana z polwinitu metodą wtrysku w formie wtryskowej, w której jest umieszczona obręcz (1a) koła (1). (2 zastrzeżenia)

B60N P. 244496 10.11.1983
Pierwszeństwo: 15.11.1982 - St. Zjedn. Am. (nr 441,357)
Deere and Company, Moline, Stany Zjednoczone Ameryki (Leonard Elmer Sandvik).

Układ wsporczy siedzenia pojazdu

Celem wynalazku jest opracowanie konstrukcji układu wsporczego siedzenia pojazdu, która powodując poziomowanie siedzenia podczas jazdy po nachyleniach terenu byłaby jednocześnie prosta w budowie, nie wywołująca hałasu i wibracji oraz nie wymagająca hydraulicznego tłumienia.

Układ ma pomost (10) sztywno osadzony na pojeździe, wydłużoną łukową szynę (14) przymocowaną w sposób stały i wysuniętą z tego pomostu oraz biegnącą wzdłuż obwodu koła i mającą wydłużoną powierzchnię oporową ustawioną prostopadle do podłużnej osi pojazdu oraz zawierającą wydłużony przewód (16) podtrzymujący siedzenie i posiadający łukową szczelinę dla wprowadzania szyny (14). Przewód ten ma także wydłużoną powierzchnię oporową ustawioną prostopadle do podłużnej osi, a ponadto układ wsporczy zawiera elementy oporowe umiejscowione w szczelinie odpowiednio dla stykania się z pierwszą i drugą powierzchnią oporową, dostosowane do poprzecznego przemieszczania przewodu (16) w stosunku do szyny (14) wzdłuż łuku koła oraz zawiera zespół zapadkowy połączony w stosunku do pomostu (10). (10 zastrzeżeń)

B60R P. 243778 T 16.09.1983

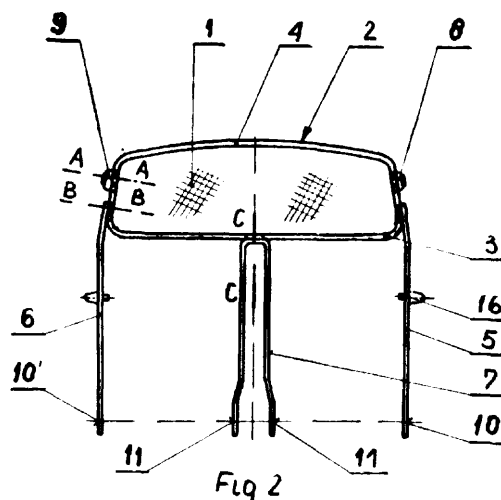
Przedsiębiorstwo Polonijno-Zagraniczne „Comindex”, Warszawa, Polska (Stanisław Bielski, Ryszard Dudziński).

Przegroda bezpieczeństwa do pojazdów samochodowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zabezpieczenia kierowcy przed napadami przez osoby przewożone na tylnym siedzeniu w pojeździe samochodowym.

Przegroda bezpieczeństwa składa się z osłony (1) wykonanej z metapleksu osadzonej w ramce (2) oraz wspornika bocznego lewego (5), wspornika bocznego prawego (6), wspornika środkowego (7), wspornika górnego lewego (8) i wspornika górnego prawego (9). Osłona (1) ma kształt zbliżony do kształtu przekroju poprzecznego nadwozia pojazdu ograniczony od dołu górną powierzchnią oparcia przednich siedzeń, z boku ścianami bocznymi, a od góry dachem nadwozia. Ramka (2) jest dwuczęściowa i składa się z ramki dolnej (3) i ramki górnej (4).

Wspornik górny lewy (8) i wspornik górny prawy (9) przykręcone są za pomocą śrub, nakrętek i podkładek do ramki górnej (4), wspornik środkowy (7) przykręcony jest do ramki dolnej (3), a wspornik boczny lewy (5) i wspornik boczny prawy (6) przykręcone są dwiema śrubami, przy czym jedna śruba przykręcona jest do ramki dolnej (3), a druga do ramki górnej (4). Wsporniki (5) i (6) mają zderzaki gumowe (16). (6 zastrzeżeń)

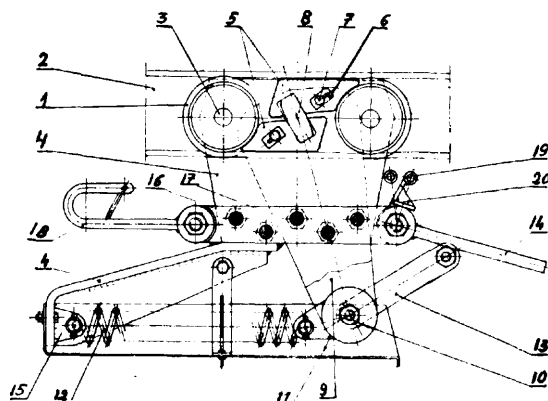
B61 P. 240287 24.01.1983

Kopalnia Węgla Kamiennego „WIECZOREK”, Katowice, Polska (Janusz Machul, Rudolf Sobkowiak, Stanisław Kuśmider).

Wózek hamulcowy kopalnianej kolejki podwieszanej

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania konstrukcji wózka hamulcowego kopalnianej kolejki podwieszanej, która nie wymagałaby zastosowania elementów hydrauliki siłowej.

Wózek składa się z hamulcowych szczęk (5), usytuowanych pomiędzy jezdnyimi rolkami (1) wózka. Szczęki (5) mają od strony krótszych powierzchni wzdłużnych przeciwległe, prostokątne wycięcia, w których umieszczone są jednymi końcami trzpieniowe rozwieraki (8), połączone z ramionami dźwigni (9), do których z kolei zamocowany jest linowy uchwyt (14) oraz naciągające sprężyny (12). (1 zastrzeżenie)

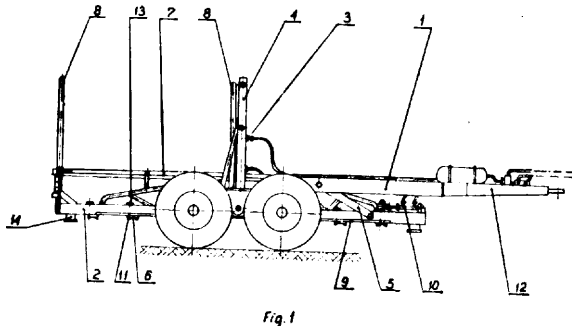
B62D P. 240270 24.01.1983

Przedsiębiorstwo Mechanizacji Produkcji Zwierzęcej „Meprozet” Pyrzyce, Polska (Marek Bałcerzyk, Mieczysław Walków, Jan Stachowiak, Zbigniew Krzewicki, Jan Urbaniak, Henryk Wypart, Józef Pluta).

Urządzenie uniwersalne do przewożenia palet

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie łatwego i szybkiego przewożenia palet.

Urządzenie charakteryzuje się tym, że wewnątrz konstrukcji nośnej (1) znajduje się opuszczona rama załadownicza (2), podwieszona do siłowników (3), zamocowanych przegubowo do dźwigara bramowego (4), opartego na konstrukcji nośnej (1). Rama załadownicza (2) prowadzona jest dwoma parami równoległobocznych ramion (5), zamocowanych obrotowo również do konstrukcji nośnej (1). Pod ramą załadowniczą (2) zamocowane są obrotowo chwytki nośne (6), wychylane jednocześnie do środka ramy (2) za pomocą cięgien (9) i siłowników (10). Wzdłuż boków ramy załadowniczej (2) znajdują się prowadnice (7), zamocowane do dwu bram spinających (8). (4 zastrzeżenia)

B62D

P. 240293

26.01.1983

Mieczysław Waszczuk, Lublin, Polska (Mieczysław Waszczuk).

Mechanizm wspomagania układu jezdnego, zwłaszcza kołowego ciągnika rolniczego

Celem wynalazku jest opracowanie konstrukcji mechanizmu wspomagania układu jezdnego kołowego ciągnika rolniczego i przyczepy transportowej, pozwalającego na uzyskanie uniwersalnego pojazdu łączącego dodatnie cechy ciągnika kołowego i gąsienicowego, który włączany byłby do pracy w trudnych warunkach, gdy pojazd traci zdolność jazdy i sterowania. Mechanizm charakteryzuje się tym, że wrzeciona (1) zawieszane na wahaczach (5), zamontowane do ramy (8), są włączane do pracy w trudnych warunkach jazdy z kabiny kierowcy dźwignią i siłownikami obustronnego działania (10). Wrzeciona (1) wyposażone w wewnętrzne turbiny hydrauliczne (14), zasilane z układu napędowego ciągnika, zespolone na stałe z płaszczem zewnętrznym (11) i osadzone na wspólnej nieruchomej osi (12), obracają wrzeciona (1) w kierunku zgodnym z kierunkiem jazdy pojazdu. Zwojnice śrubowe (15) płaszcza zewnętrznego (11) wkręcając się w tor jazdy zwiększają przyczepność poprzez zazębianie się z terenem postępowy ruch śrubowy, a płaszcz styku wrzecion (1) z torem jazdy - zmniejszają wydajnie nacisk jednostkowy pojazdu na grunt.

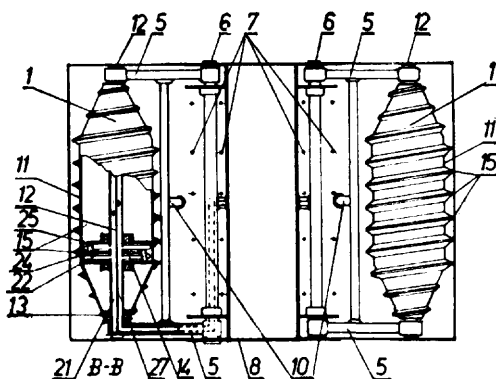

FIG. 2

Turbina (14) umożliwia pracę wrzecion (1) w przód i wstecz, pracę jednostronną lub jedną stroną w przód a druga wstecz, przy konieczności wymuszenia kierunku skrętu.

Mechanizm wspomagania jest możliwy do zastosowania do każdego ciągnika rolniczego kołowego, ciągnika samochodowego siodłowego i jego przyczepy, samochodów ciężarowych i osobowych terenowych, a szczególnie w samojezdnym maszynach budowlanych pracujących w bardzo trudnych warunkach terenowych i klimatycznych. (2 zastrzeżenia)

B64C

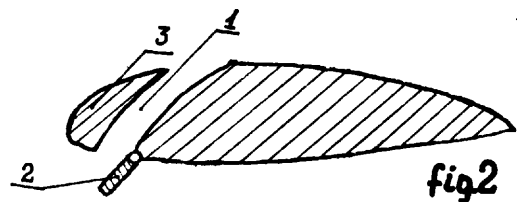
P. 243757 T

13.09.1983

Andrzej Habryń, Wolbrom, Polska (Andrzej Habryń).

Urządzenie do zwiększania współczynnika siły nośnej i krytycznego kąta natarcia płata o profilu lotniczym

Urządzenie charakteryzuje się tym, że w części płata przylegającej do krawędzi natarcia wykonana jest stała szczelina (1) zamykana ruchomą płytką (2), która w położeniu nieroboczym zamyka, a w położeniu roboczym otwiera dolny wylot szczeliny (1). Górny wylot tej szczeliny może być zamykany ruchomą płytką, która może być samodzielnie używana jako interceptor. (4 zastrzeżenia)

B65B
G01F

P. 240307

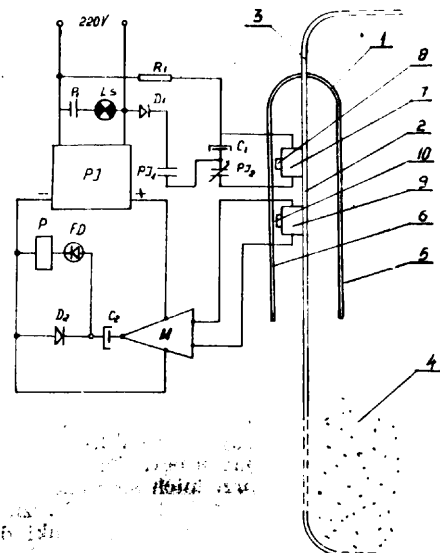
25.01.1983

Zakłady Mechaniczne „Tarnów”, Tarnów, Polska (Tadeusz Wachtl).

Urządzenie do kontroli poziomu materiałów sypkich w zbiornikach

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie kontroli poziomu materiałów sypkich w zbiornikach, zwłaszcza zamkniętych, pracujących pod ciśnieniem.

Urządzenie według wynalazku ma kamertonowy wibrator (1) zamocowany w ścianie (2) zbiornika (3), przy czym jedno ramie (5) kamertonowego wibratora (1) umieszczone jest wewnątrz zbiornika (3), a drugie ramie (6) znajduje się zewnątrz zbiornika (3) w pewnej

odległości od ścianki (2), na której zamocowane są naprzeciw ramienia (6) kamertonowego wibratora (1) cewka (7), mająca rdzeń (8) z miękkiej stali oraz poniżej cewka (9), spolaryzowana magnetycznym rdzeniem (10).

Jedna końcówka cewki (7) łączy się z kondensatorem (C1) oraz przez rezystor (R1) z zasilaniem elektrycznym, a druga końcówka łączy się przez czynny styk (PJ2) i bierny styk (PJ1) oraz diodę (D1) z zasilaniem elektrycznym, przy czym kondensator (C1) łączy się ze stykami (PJ1), (PJ2). Cewka (9) łączy się ze wzmacniaczem operacyjnym (W), którego wyjście łączy się poprzez kondensator (C2) z układem złożonym z przekątnika (P), fotodiody (FD) i diody (D2).

(3 zastrzeżenia)

B65B

P. 244812

29.11.1983

Pierwszeństwo: 30.11.1982 - Szwecja (nr 8206823-0)
14.11.1983 - Szwecja (nr 8306239-8)

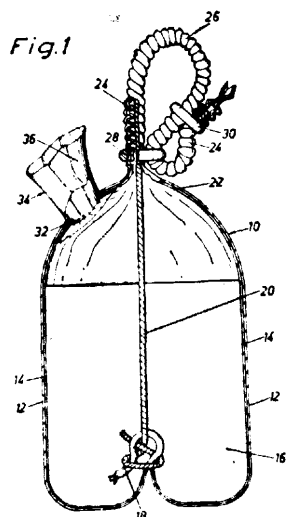
Gösta Rangfors, Bjärred, Szwecja.

Opakowanie oraz sposób wytwarzania tego opakowania

Celem wynalazku jest opracowanie takiego opakowania, w którym wyeliminowano by ryzyko przenikania cieczy do jego wnętrza.

Opakowanie ma powłokę w kształcie worka (10) zawierającą zewnętrzną osłonę (12) zaopatrzoną w nieprzepuszczalną dla cieczy wykładzinę (14). Przez wnętrze worka przechodzi człon ukształtowany jak sznurek (20) w postaci liny, która jest zawiązana na węzeł z połączoną przez zgrzewanie dolną częścią (18) worka. Górna część worka (10) jest ściągnięta wokół liny (20) do postaci haka w kształcie pętli (26). Powłoka jest połączona przez zgrzewanie również w swej górnej części, aby zabezpieczyć przed przenikaniem cieczy do wnętrza opakowania. Opakowanie ma zawór do napełniania (34).

Sposób wytwarzania takiego opakowania polega na tym, że stopniowo tnie się półfabrykat w kształcie węza na workowe odcinki, każdą odciętą część uszczelnia się na jednym jej końcu, do którego przywiązuje się człon ukształtowany jak sznurek. Następnie każdy workowy odcinek zaopatruje się w otwór dla napełniania i przewija się ten odcinek na drugą stronę do wnętrza, przez co człon ukształtowany jak sznurek umieszcza się we wnętrzu workowej części. Następnie ściągą się górną część opakowania wokół członu ukształtowanego jak sznurek tak, że tworzą one razem hak do podnoszenia i przemieszczania. (10 zastrzeżeń)

B65G

P. 239982 T

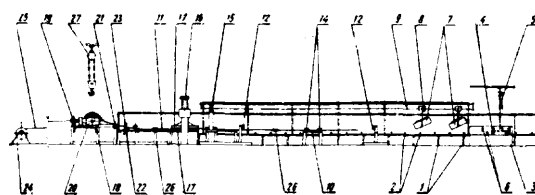
29.12.1982

Kopalnia Węgla Kamiennego „Siersza”, Trzebinia, Polska (Stanisław Gagolski, Stefan Staroń, Mieczysław Jankowski).

Stanowisko do naprawy taśm przenośników taśmowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania konstrukcji stanowiska do naprawy taśm przenośników taśmowych, która zapewni większą wydajność napraw, przy jednoczesnym dużym zmechanizowaniu czynności i podniesieniu jakości napraw.

Stanowisko ma połączone konstrukcją nośną (1) z rolkami obrotowymi (2) myjnię wodną (3), baterie dmuchaw elektrycznych (7), stół (10) do przygotowania taśmy (11) do wulkanizacji z listwami zaciskowymi (14) i dwoma współpracującymi z nim siłownikami hydraulicznymi (12), prasę hydrauliczną (16) z wulkanizacyjnymi płytami grzewczymi (17) oraz urządzenie (18) do rolowania taśmy (11). Do konstrukcji nośnej (1) przed urządzeniem (18) do rolowania taśmy (11) zamocowana jest pozioma listwa (22) z dwoma pionowymi nożami (23). Stanowisko ma ponadto dwie ciągarki (24) do przeciągania taśmy (11) w czasie procesu technologicznego jej naprawy oraz elektrowciąg (27) służący do zdejmowania zrolowanej taśmy (11) po jej naprawieniu. (1 zastrzeżenie)

B65G

P. 240024

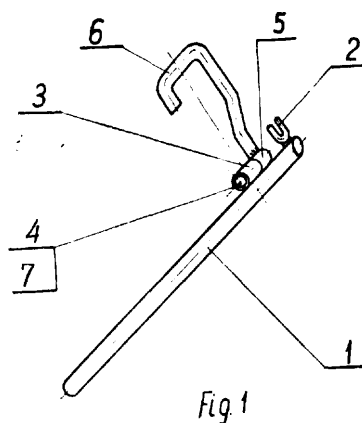
30.12.1982

Centralny Ośrodek Badawczo-Projektowy Górnictwa Odkrywkowego „Poltegor”, Wrocław, Polska (Tadeusz Sikora).

Przyrząd do przemieszczania zawieszonego zestawu krążników dla taśmy przenośnika taśmowego

Celem wynalazku jest opracowanie konstrukcji przyrządu do przemieszczania zestawu krążników zamocowanych na zawieszeniu pretowym, w którym pret jest odpowiednio wygięty.

Przyrząd stanowi rura (1), której koniec jest zaopatrzony w półpięścień (2), obrócony końcami na zewnątrz. W niewielkiej odległości od końca rury (1) zamocowany jest obrotowo hak (6), ukształtowany z odcinków prostych. (3 zastrzeżenia)

B65G

P. 240199

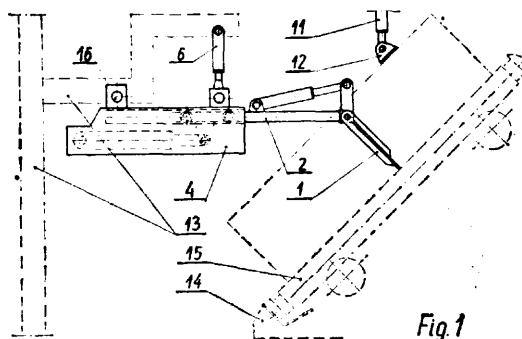
17.01.1983

Zakłady Koksownicze „Wałbrzych”, Wałbrzych, Polska (Jerzy Sikorski, Jerzy Maliszewski, Antoni Lesiak, Eryk Kaczmarczyk, Werner Mrozek, Zbigniew Przytocki).

Urządzenie wygarniające

Celem wynalazku jest opracowanie hydraulicznego urządzenia wygarniającego współpracującego z czołową wywrotnicą wagonową, nadającego się do wyładunku sypkich materiałów, zwłaszcza miału węglowego, z wagonów nie mających uchyłnej ściany czołowej.

Urządzenie to składa się z zamocowanego na samonośnej konstrukcji (13) wysięgnika (4), wewnątrz którego znajduje się wózek z trzpieniem (2), na końcu którego zamocowany jest lemiesz (1). Podczas pracy wagon (15) dociskany jest do szyn wywrotnicy (14) łapami (12) sterowanymi siłownikami (11). (2 zastrzeżenia)

B65G

P. 240229

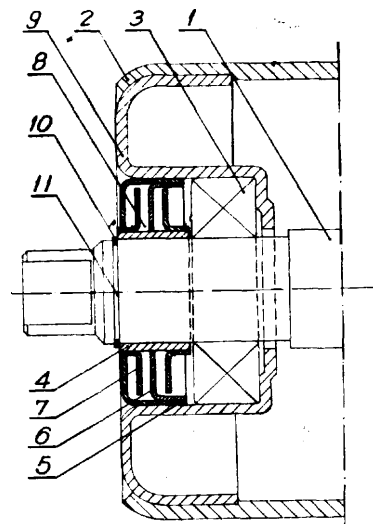
18.01.1983

Fabryka Maszyn Odlewniczych, Kraków, Polska (Kazimierz Zawadzki, Jan Korzeniak).

Krążnik przenośnika taśmowego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skutecznego uszczelnienia łożysk krążnika.

Istotą krążnika według wynalazku jest to, że usytuowany w komorze (8) łożyskowej piasty (9) pakiet uszczelniający jest wykonany jako element nierozłączny, składający się z tulei (4) dystansowej, osłony (5) zewnętrznej oraz przegrody (6) wewnętrznej i przegrody (7) zewnętrznej. (1 zastrzeżenie)

Dział C

CHEMIA I METALURGIA

C01B

P. 239568

15.12.1982

Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica, Kraków, Polska (Andrzej Kwatera, Wiesław Kasprzyk).

Sposób otrzymywania bezpostaciowej krzemionki i kwasu solnego z gazów odpadowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie likwidacji szkodliwych dla środowiska naturalnego gazów odpadowych przy jednoczesnym uzyskaniu czystej krzemionki i kwasu solnego.

Sposób otrzymywania bezpostaciowej krzemionki i kwasu solnego z gazów odpadowych polega na tym, że gazy odpadowe, powstałe w procesie pirolizy trójklorometylosilanu, spala się w czystym tlenie, przy czym stosunek molowy tlenu do wodoru i gazów odpadowych musi być taki, aby pozwolił na uzyskanie temperatury płomienia rzędu 2000°C w tej mieszaninie, przy zawartości trójklorometylosilanu od $1,7 \cdot 10^{-6}$ do $2,0 \cdot 10^{-7}$ mola/l H_2 . (1 zastrzeżenie)

C01B

P. 239569

15.12.1982

Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica, Kraków, Polska (Andrzej Kwatera, Wiesław Kasprzyk).

Sposób otrzymywania bezpostaciowej krzemionki i kwasu solnego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania wydajnego sposobu otrzymywania krzemionki i kwasu

solnego z gazów poredukcyjnych powstających w czasie redukcji chlorków krzemu wodorem.

Sposób otrzymywania bezpostaciowej krzemionki i kwasu solnego polega na tym, że gazy zawierające związki krzemu i wodoru spala się w powietrzu, przy czym stosunek objętościowy powietrza do wodoru zawierającego związki krzemu wynosi 2,5—2,8 : 1 przy stężeniu krzemu od $1 \cdot 10^{-7}$ do $3 \cdot 10^{-4}$ mola/l H_2 .

(1 zastrzeżenie)

C01B
C01D

P. 239611

16.12.1982

Instytut Chemii Nieorganicznej, Gliwice, Polska (Piotr Hassa, Maria Klimek, Kazimierz Łach).

Sposób wytwarzania ekstrakcyjnego kwasu fosforowego z modyfikacją kryształów siarczanu wapniowego

Sposób wytwarzania ekstrakcyjnego kwasu fosforowego przez rozkład fosforytów lub apatytów kwasem siarkowym lub mieszaniną kwasu siarkowego i fosforowego, z równoczesną modyfikacją pokroju kryształów siarczanu wapniowego, charakteryzuje się tym, że do procesu rozkładu i krystalizacji siarczanu wapniowego w obecności modyfikatora pokroju kryształów dodaje się w sposób ciągły co najmniej 5% wagowych siarczanu wapniowego lub zawiesiny siarczanu wapniowego w kwasie fosforowym, otrzymanej w procesie rozkładu surowca fosforowego w oddzielnej objętości reakcyjnej bez użycia modyfikatora pokroju kryształów (1 zastrzeżenie)

C01B

P. 243279

02.08.1983

Pierwszeństwo: 04.08.1982 - Wielka Brytania
(nr 82 22489)

British Gas Corporation, Londyn, Wielka Brytania.

Sposób ulepszenia rozdzielania skraplających się substancji wodnych i organicznych z gazu syntezowego

Sposób ulepszenia rozdzielania skraplających się substancji wodnych i organicznych z gazu syntezowego, w którym to sposobie wspomniane substancje wodne i organiczne wkrapla się za pomocą oziębienia wspomnianego gazu, korzystnie przez wstępne bezpośrednie oziębianie w trakcie kontaktu z fazą wodną, a następnie przez pośrednią wymianę ciepła, przy czym wspomniane skroplenie prowadzi się pod ciśnieniem w zakresie $5 \cdot 10^5$ Pa - $1,5 \cdot 10^7$ Pa, charakteryzuje się tym, że dokonuje się rozdzielania skroplin na fazę wodną i organiczną fazę smoły pod ciśnieniem od $5 \cdot 10^5$ Pa do $1,5 \cdot 10^7$ Pa i w temperaturze 125–250°C.

(4 zastrzeżenia)

C01B

P. 243465

18.08.1983

Pierwszeństwo: 07.09.1982 - Szwecja (nr 82 05071-7)

SKF Steel Engineering AB, Hofors, Szwecja (Sune Eriksson).

Sposób wytwarzania węgla wapnia ze sproszkowanego wapnia/wapienia

Zagadnieniem podlegającym rozwiązaniu jest opracowanie sposobu umożliwiającego jednoetapowe wytwarzanie węgla wapnia przy użyciu surowców w formie sproszkowanej.

Sposób wytwarzania węgla wapnia ze sproszkowanego materiału wapniowego i proszku węgla, polega na tym, że sproszkowany materiał wapniowy, ewentualnie razem ze środkiem redukującym, wtłakuje się za pomocą gazowego nośnika do gazowej plazmy, wytwarzanej w generatorze plazmy, po czym ogrzany materiał wapniowy razem z ewentualnie stosowanym środkiem redukującym i bogatą w energię gazową plazmą, wprowadza się do komory reakcyjnej zasadniczo otoczonej ze wszystkich stron stałym środkiem redukującym w formie kawałków.

(10 zastrzeżeń)

C01B

P. 243827

20.09.1983

B01J

Pierwszeństwo: 30.09.1982 - Brazylia (nr 8205991)
Ultrafertil S.A. Indústria e Comércio de Fertilizantes, Sao Paulo, Brazylia (Luiz A. C. Ballio).

Sposób perełkowania siarki

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie umożliwienia uzyskania siarki perełkowej, której uziarnienie można regulować w czasie procesu.

Sposób perełkowania siarki polega na dodawaniu cieklej siarki w postaci lambda do wody znajdującej się w ciągłym ruchu, a następnie wyodrębnieniu i wysuszeniu produktu, przy czym podczas procesu można regulować uziarnienie perełek siarki.

(8 zastrzeżeń)

C01D

P. 239621

17.12.1982

Zakłady Azotowe im. F. Dzierżyńskiego, Tarnów, Polska (Kazimierz Baran, Stanisław Rygiel, Konstanty Makal, Marian Gucwa, Stefan Kupiec, Maria Kilichowska, Grażyna Konieczna, Jadwiga Florek).

Sposób otrzymywania bezwodnego siarczanu sodowego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu otrzymywania bezwodnego siarczanu sodowego z odpadowego roztworu wodnego powstającego podczas wytwarzania cykloheksanolu i cykloheksanonu przez utlenianie cykloheksanu.

Sposób według wynalazku polega na tym, że odpadowy roztwór wodny powstający podczas wytwarzania cykloheksanolu i cykloheksanonu przez utlenianie cykloheksanu łączy się z odpadowym roztworem siarczanu sodowego powstającym przy przegrupowaniu Beckmanna oksymu cykloheksanonu, zawierającym nielotne z parą wodną związki organiczne, zateża wspólnie doprowadzając do stężenia nielotnych z parą wodną związków organicznych w granicach 1,22–3,15% wagowych i wydziela stały siarczan sodowy.

(1 zastrzeżenie)

C02F

P. 240348

27.01.1983

Fabryka Urządzeń Okrętowych „Techmet”, Pruszcz Gdański, Polska (Krzysztof Górka, Zbigniew Więckoński, Robert Zamański).

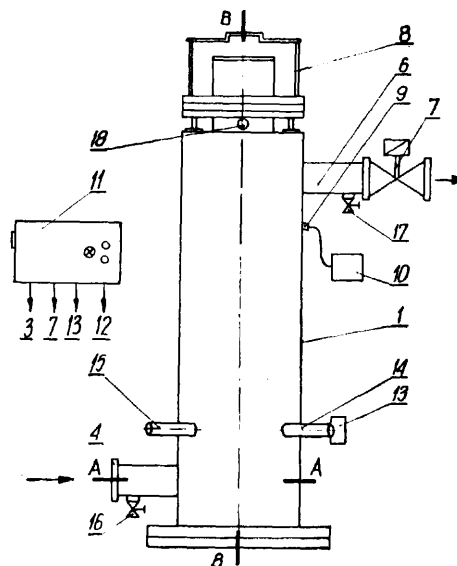
Sterylizator wodny

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania konstrukcji sterylizatora wody, w którym możliwa jest kontrola stopnia zużycia ultrafioletowej lampy, mającego również najskuteczniejszy dla sterylizacji opływ wody wokół kwarcowej rury.

Sterylizator wody według wynalazku wyposażony jest w pomiarową sondę (12) wykonaną z metalu przewodzącego prąd elektryczny, mającą kształt pierścienia umieszczonego wewnątrz kwarcowej rury na obwodzie ultrafioletowej lampy (3) w przestrzeni międzykatodowej i w stałej odległości od katody. Pomiarowa sonda (12) współpracuje z elektronicznym układem przekształtnikowym w skrzynce automatyki (11), który sprawdza wysokość i kształt jednego z impulsów elektrycznych powstających podczas zapłonu i pracy ultrafioletowej lampy (3), a wynik porównuje z wzorcowymi parametrami ultrafioletowej lampy (3). Woda do sterylizatora wpływa przez króciec z dyszą, zamocowany w korpusie (1) styecznie do ultrafioletowej lampy (3).

Sterylizator wody przeznaczony jest do sterylizacji wody pitnej i sanitarnej w urządzeniach lądowych i okrętowych.

(3 zastrzeżenia)

C03B

P. 239709

23.12.1982

Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica, Kraków, Polska (Józef Skalka, Mieczysław Jachimowski).

Krajarka szkła

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skonstruowania urządzenia do cięcia płyt ze szkła lub ceramiki na płytki kwadratowe lub prostokątne o różnych wymiarach.

Krajarka szkła ma na prostokątnej ramie (1) usytuowane prowadnice współpracujące z rolkami (5) zamocowanymi do dolnej płyty (4) stolika. Do ramy (1) zamocowany jest również most (8) z mechanicznym programatorem odległości i z przesuwным uchwytem (10) narzędzia tnącego (11), korzystnie o regulowanym nacisku i nastawnym kącie cięcia. (1 zastrzeżenie)

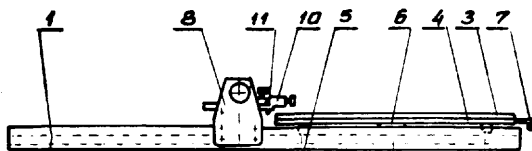

Fig. 1.

C04B

P. 239563

16.12.1982

Instytut Techniki Budowlanej, Warszawa, Polska (Grzegorz Wiczorek, Jolanta Gust, Andrzej Bychowski).

Chemoodporny materiał budowlany

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania chemoodpornego materiału budowlanego, odpornego na działanie ścieków i innych środowisk agresywnych, z którymi stykają się w warunkach eksploatacji elementy i konstrukcje żelbetowe.

Chemoodporny materiał budowlany według wynalazku składa się ze 100—200 części wagowych cementu, korzystnie cementu portlandzkiego, 100—200 części wagowych piasku, 30—60 części wagowych wody, 8—30 części wagowych asfaltu, korzystnie wysokotopliwego asfaltu o temperaturze mięknięcia nie niższej niż 80°C, 8—30 części wagowych nafty lub farbasolu, 8—30 części wagowych szkła wodnego sodowego i 2—7 części wagowych oksyetylenowanej aminy alifatycznej lub oksyetylenowanego alkoholu nasyconego.

Wynalazek znajduje zastosowanie w budownictwie, zwłaszcza do zabezpieczania przed korozją elementów i konstrukcji żelbetowych. (1 zastrzeżenie)

C04B

P. 239603

16.12.1982

Żarowskie Zakłady Materiałów Ogniotrwałych, Żarów, Polska (Mieczysław Mularczyk, Jurand Bocian, Zbigniew Kopczyński, Stanisław Mikołajczyk, Marian Spirydowicz).

Sposób wytwarzania korundu spiekane

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu wytwarzania korundu spiekane o wysokiej czystości.

Sposób według wynalazku polega na tym, że do tlenku glinu i/lub wodorotlenku glinu dodaje się katalizatora w postaci wodnego roztworu chlorku amonowego NH_4Cl i powstałą masę zagęszcza się, formuje błoćki, suszy i wypala w temperaturze od 1650 do 1750°C. (2 zastrzeżenia)

C06B

P. 239744

22.12.1982

Zakłady Tworzyw Sztucznych „Nitron-Erg”, Krupski Młyn, Polska (Marian Ambrożek, Zygmunt Borosz, Janusz Drzyzga, Jan Guga, Tadeusz Łączak).

Materiał wybuchowy **nitroglicerynowy** trudno **deflagrujący**

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania materiału wybuchowego nadającego się do zastosowania w kopalniach węglowych zagrożonych metanem lub pyłem węglowym.

Materiał wybuchowy według wynalazku zawiera nitroglicerynę, nitrocelulozę, saletrę amonową, chlorek sodowy, do 2% wagowych mączki guarowej, do wagowych alkoholi wielowodorotlenowych o 1 do 4 atomach węgla w cząsteczce, przy czym ilość nitrogliceryny nie jest mniejsza niż 20% wagowych. (3 zastrzeżenia)

C07C

P. 239373

06.12.1982

Instytut Chemii Przemysłowej, Warszawa, Polska (Wanda Vogtman, Stanisław Lewandowski, Robert Gembicki, Janusz Cieślak, Jan Panachida, Bogusław Wieckiewicz).

Ciągły sposób uwodorniania **p-III-rz-butylufenolu**

Przedmiotem wynalazku jest ciągły sposób uwodorniania **p-III-rz-butylufenolu** do **p-III-rz-butylcykloheksanolu**.

Proces uwodorniania prowadzony jest w reaktorze przepływowym w fazie ciekłej wobec heterogennej katalizatora stacjonarnego niklowo-glinowego, przy czym uwodornianiu poddaje się 3—50% roztwory butylufenolu w octanach alkoholi I-rzędowych, II-rzędowych i III-rzędowych o liczbie atomów węgla C_1 — C_8 , w temperaturze 403—503°K pod ciśnieniem wodoru do 15,2 MPa przy obciążeniu 0,01—1,00 kg butylufenolu/dm³ katalizatora/godz. **p-III-rz-butylcykloheksanol** jest półproduktem stosowanym na szeroką skalę w przemyśle perfumeryjnym i mydlarskim. (1 zastrzeżenie)

C07C

P. 239493

10.12.1982

Politechnika Śląska im. W. Pstrowskiego, Gliwice, Polska (Zdzisław Kulicki, Stefan Baj).

Sposób otrzymywania estrów kwasu **δ-chlorolewulinowego**

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiego sposobu otrzymywania estrów kwasu **δ-chlorolewulinowego** stanowiącego półprodukt pośredni w produkcji chlorowodoru kwasu **δ-aminolewulinowego**, który pozwala na zmniejszenie zagrożenia pożarowego oraz zmniejszenie ilości używanych rozpuszczalników.

Sposób otrzymywania estrów kwasu **δ-chlorolewulinowego**, polegający na reakcji dwuazometanu i chlorków monobursztynianów różnych alkoholi charakteryzuje się tym, że jako rozpuszczalnik stosuje się chlorek metylenu. (1 zastrzeżenie)

C07C

P. 239546

16.12.1982

Politechnika Warszawska, Warszawa, Polska (Piotr Kaszyński).

Sposób wytwarzania **4-/2-metylobutyloksy/benzaldehydu**

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie sposobu wytwarzania **4-/2-metylobutyloksy/benzaldehydu**, który stanowi związek pośredni do wytwarzania związków optycznie czynnych takich jak estry kwasu **4-/2-metylobutyloksy/cynamonowego**, które są stosowane we wskaźnikach elektrooptycznych.

Sposób wytwarzania **4-/2-metylobutyloksy/benzaldehydu**, w formie enancjomeru lub mieszaniny racemicznej, polega na tym, że alkilo- lub arylosulfonian 2-

-metylobutyłowy poddaje się reakcji z 4-hydroksybenzaldehydem w rozpuszczalniku organicznym, w podwyższonej temperaturze, w obecności węglanu metalu alkalicznego. (1 zastrzeżenie)

C07C **P. 239548** **16.12.1982**

Politechnika Warszawska, Warszawa, Polska (Piotr Kaszyński).

**Sposób wytwarzania
kwasu 4-/2-metylobutyloksy/benzoesowego**

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiego sposobu wytwarzania kwasu 4-/2-metylobutyloksy/benzoesowego, który pozwala na zwiększenie wydajności procesu, uproszczenie technologii a także wyeliminowanie stosowanego dotychczas bromku 2-metylobutyłowego, który jest trudny do otrzymania i wydzielania w stanie czystym.

Sposób wytwarzania kwasu 4-/2-metylobutyloksy/benzoesowego, w formie enancjomeru lub mieszaniny racemicznej z estru kwasu 4-hydroksybenzoesowego, polega na tym, że arylosulfonian 2-metylobutyłowy poddaje się reakcji z estrem kwasu 4-hydroksybenzoesowego, w rozpuszczalniku organicznym, w podwyższonej temperaturze, w obecności węglanu metalu alkalicznego a otrzymany ester kwasu 4-/2-metylobutyloksy/benzoesowego poddaje się hydrolizie do wolnego związku.

Kwas 4-/2-metylobutyloksy/benzoesowy stanowi związek pośredni do wytwarzania związków optycznie czynnych, stosowanych we wskaźnikach elektrooptycznych. (1 zastrzeżenie)

C07C **P. 239558** **16.12.1982**

Pierwszeństwo: 15.11.1982 - St. Zjedn. Am. (nr 441191)

The Halcon SD Group, Inc., Nowy Jork, Stany Zjednoczone Ameryki.

Sposób wytwarzania węglanów alkilenu

Sposobem według wynalazku węglany alkilenu wytwarza się przez reakcję tlenku alkilenu z dwutlenkiem węgla w obecności katalizatora w temperaturze powyżej około 20°C, korzystnie w temperaturze powyżej około 90°C, zwłaszcza 90—170°C. Konwersję tlenku alkilenu do węglanu alkilenu przeprowadza się w obecności wody, ograniczając przy tym niepożądaną hydrolizę węglanu do odpowiedniego glikolu alkilenowego i powstawanie wyższych glikoli. Osiąga się to przez utrzymywanie stosunku molowego wody do tlenku alkilenu większego niż około 0,01/1 i stosunku molowego dwutlenku węgla do tlenku alkilenu równego co najmniej około 1/1 i ustalenie takiego ciśnienia cząstkowego dwutlenku węgla, aby uzyskać pożądaną selektywność reakcji w stosunku do węglanu alkilenu.

Węglany alkilenu są użyteczne jako rozpuszczalniki oraz jako źródła odpowiednich glikoli. (9 zastrzeżeń)

C07C **P. 239622** **17.12.1982**

Jeleniogórskie Zakłady Farmaceutyczne „Polfa”, Jelenia Góra, Polska (Antoni Walczak, Helena Urbańska, Kazimierz Owsianik, Jan Rzemek).

Sposób otrzymywania 2-amino-4-chlorofenolu

Sposób otrzymywania 2-amino-4-chlorofenolu polega na redukcji 2-nitro-4-chlorofenolu przy użyciu wodoru hydrazyny w obecności niklu Raney'a w środowisku alkalicznym. (1 zastrzeżenie)

C07C **P. 239933** **31.12.1982**
C08G

Instytut Ciężkiej Syntezy Organicznej „BLACHOW-NIA”, Kędzierzyn-Koźle, Polska (Walenty Łoś, Czesław Salij, Lech Sekuła, Roland Henitsch, Ryszard Gromadzki, Waldemar Lipiński).

Sposób wytwarzania aromatycznych polieterów aminowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu wytwarzania aromatycznych polieterów aminowych o zmniejszonych lepkościach przeznaczonych do otrzymywania tworzyw poliuretanowych.

Sposób według wynalazku polega na tym, że frakcję toluilenodwuamin pochodzącą z destylacji mieszaniny izomerów 2,4- i 2,6-toluilenodwuamin odbieraną w temperaturze 140—165°C pod ciśnieniem 1,3—2 Pa, zawierającą 2—35 części wagowych sumy izomerów 2,4- i 2,6-toluilenodwuamin oraz 65—98 części wagowych sumy izomerów 2,3-, 3,4-, i 2,5-toluilenodwuamin, poddaje się oksyalkilenowaniu mieszaniną tlenków alkilenowych, zawierającą 10,8—84,2 części wagowe tlenku etylenu i 15,8—89,2 części wagowe tlenku propylenu, w temperaturze 110—130°C, pod ciśnieniem 0,1—0,6 MPa, a następnie oksypropylenowaniu tlenkiem propylenu wobec katalizatorów aminowych lub wodorotlenków metali alkalicznych, przy czym katalizatory reakcji dodaje się przed rozpoczęciem procesu oksyalkilenowania mieszaniną tlenku etylenu i tlenku propylenu lub przed procesem oksypropylenowania tlenkiem propylenu. (2 zastrzeżenia)

C07C **P. 240041** **03.01.1983**

Politechnika Łódzka, Łódź, Polska (Józef Góra, Anna Monkiewicz, Julia Gibka, Władysław Brud, Mirosław Pilecki, Ewald Chmielewski).

Sposób wytwarzania alfa i beta - jononów

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie otrzymywania mieszaniny alfa i beta-jononów z wydajnością powyżej 90% wydajności teoretycznej, zawierającej ponad 85% izomeru alfa, przy czym uzyskuje się 40—50-krotne zmniejszenie ilości stosowanego kwasu mineralnego w porównaniu do znanych sposobów.

Sposób wytwarzania alfa i beta-jononów z mieszaniny izomerów E i Z pseudojononów, drogą cyklizacji w obecności katalizatora, w środowisku niepolarnych rozpuszczalników organicznych, polega na tym, że reakcję cyklizacji prowadzi się w obecności katalizatora złożonego z kwasu fosforowego i kwasu octowego, w temperaturze 70—150°C, w czasie 10—60 minut. Po zakończeniu reakcji usuwa się z mieszaniny reakcyjnej katalizator przez adsorpcję na zasadowym tlenku glinowym lub szerokoporowatym żelu krzemionkowym, a następnie oddestylowuje się rozpuszczalnik i oczyszcza w znany sposób surowy produkt.

Alfa i beta - jonony stosowane są w przemyśle kosmetycznym, farmaceutycznym i spożywczym jako wysokowartościowe związki o fiołkowym zapachu. (3 zastrzeżenia)

C07C **P. 242099** **20.05.1983**

Pierwszeństwo: 21.05.1982 - St. Zjedn. Am. (nr 380497)

Eli Lilly and Company, Indianapolis, Stany Zjednoczone Ameryki.

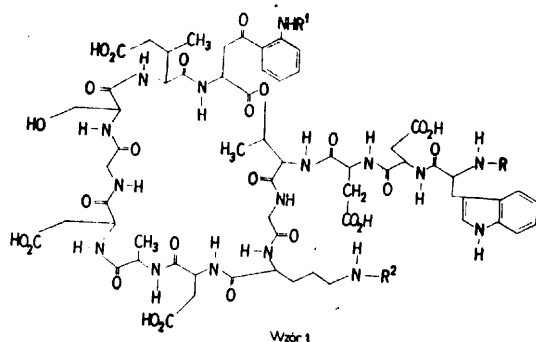
Sposób wytwarzania nowych pochodnych cyklicznych peptydów A-21978C

Przedmiotem wynalazku jest sposób wytwarzania nowych pochodnych cyklicznych peptydów A-21978C o ogólnym wzorze 1, w którym R oznacza atom wodoru, grupę zabezpieczającą grupę aminową, grupę 8-metylokaprynoilową, grupę 10-metyloundekanoilową,

grupę 10-metylo-lauroilową, specyficzną grupę **C₁₀-alkanoilową** czynnika **C₀** peptydu A-21978C lub specyficzne grupy **C₁₂-alkanoilowe** czynników **C₄** i **C₅** peptydu A-21978C, **R¹** i **R²** są jednakowe lub różne i oznaczają atom wodoru lub grupę zabezpieczającą grupę aminową, przy czym gdy **R** ma inne znaczenie niż atom wodoru wówczas co najmniej jeden z podstawników **R¹** i **R²** oznacza grupę zabezpieczającą grupę aminową, oraz farmakologicznie dopuszczalnych soli tych związków.

Sposób według wynalazku polega na tym, że w związku o wzorze 1, w którym jeden lub więcej podstawników **R**, **R¹** i **R²** oznacza atom wodoru, zabezpiecza się jedną lub więcej grup aminowych **NHR**, **NHR¹** i **NHR²**, otrzymując związek o wzorze 1, w którym jeden lub więcej podstawników **R**, **R¹** i **R²** oznacza grupę zabezpieczającą grupę aminową, i/lub związek o wzorze 1, w którym **R** ma inne znaczenie niż atom wodoru lub grupa zabezpieczająca grupę aminową, poddaje się dezacylowaniu, otrzymując związek o wzorze 1, w którym **R** oznacza atom wodoru i ewentualnie usuwa się grupy zabezpieczające.

Nowe związki stosuje się do wytwarzania nowych antybiotyków półsyntetycznych. (15 zastrzeżeń)

C07C P. 243305 04.08.1983

Pierwszeństwo: 05.08.1982 - Francja (nr 82 13689)

Société Nationale ELF AQUITAINE (Production), Courbevoie, Francja.

Sposób wytwarzania merkaptanów

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu umożliwiającego uzyskanie merkaptanów z dobrą wydajnością i o dużej czystości.

Sposób wytwarzania merkaptanów z wyjściowej olefiny przez działanie na nią siarkowodorem w obecności żywicznego wymiennika jonowego polega na tym, że stosuje się wymienniacz suchy, a reakcję prowadzi się w temperaturze od 45° do 75°C. (8 zastrzeżeń)

C07C P. 243411 12.08.1983
B0 U

Pierwszeństwo: 14.08.1982 - Wielka Brytania (nr 8223453)

The British Petroleum Company P.L.C., Londyn, Wielka Brytania.

Sposób katalitycznego wytwarzania metanolu

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu katalitycznego wytwarzania metanolu z wysoką selektywnością.

Sposób według wynalazku obejmujący przepuszczanie surowca, zawierającego wodór i tlenek węgla w takich warunkach temperatury i ciśnienia, w których zachodzi ich przemiana do metanolu na katalizatorze, zawierającym zdyspergowany metaliczny pallad na nośniku, charakteryzuje się tym, że stosuje się katalizator zawierający promotory, którymi są pierwiastki z

grup **IA** i **IIA** układu okresowego pierwiastków lub lantanowce, przy czym nośnikiem katalizatora jest zgrafityzowany węgiel o polu powierzchni płaszczyzny podstawowej wynoszącym co najmniej 100 m²/g, o stosunku pola powierzchni do pola powierzchni płaszczyzny podstawowej wynoszącym nie więcej niż 5:1 oraz o stosunku pola powierzchni płaszczyzny podstawowej do pola powierzchni krawędziowej wynoszącym co najmniej 10:1. (7 zastrzeżeń)

C07C P. 243972 30.09.1983
C12P

Pierwszeństwo: 01.10.1982 - St. Zjedn. Am. (nr 432182)

Genex Corporation, Rockville, Stany Zjednoczone Ameryki.

Sposób wytwarzania L-feniloalaniny

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania ekonomicznego sposobu wytwarzania L-feniloalaniny.

Sposób wytwarzania L-feniloalaniny w reakcji kwasu trans-cynamonowego z amoniakiem w obecności amoniako-liazyfeniloalaniny jako katalizatora, polega na tym, że jako źródło amoniaku stosuje się sól amonowa zasadniczo wolną od chlorowca, a odpowiedni odczyn rozciworu substratu ustala się dodając kwas zasadniczo wolny od chlorowca. (19 zastrzeżeń)

C07D P. 236472 17.05.1982

Pierwszeństwo: 18.05.1981 - Stany Zjedn. Am. (nr 264779)

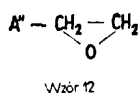
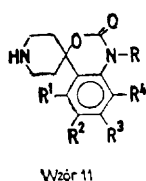
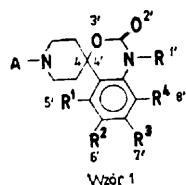
Syntex (USA) Inc., Palo Alto, Stany Zjednoczone Ameryki (Adolph Peter Roszkowski, Robin Douglas Clark, Arthur Frederick Kluge).

Sposób wytwarzania nowych pochodnych spiro/piperydino-ketobenzoksazyny/

Sposób wytwarzania nowych pochodnych spiro/piperydino-ketobenzoksazyny/ o ogólnym wzorze 1, w którym **R¹**, **R²**, **R³** i **R⁴** są jednakowe lub różne i oznaczają atom wodoru, grupę hydroksylową, niższą grupę alkilową, niższą grupę alkoksyłową lub atom chlorowca, **R** oznacza atom wodoru lub niższą grupę alkilową, a **A** oznacza grupę 2-/benzodioksanylo-2/-2-hydroksyetylową, grupę ω-/benzodioksanylo-2/alkilową, w której rodnik alkilowy jest prostym lub rozgałęzionym łańcuchem węglowodorowym o 1—4 atomach węgla, grupę 3-aryloksy-2-2-hydroksypropylową, w której grupa aryloksylowa jest grupą fenylloksylową ewentualnie podstawioną 1, 2 lub 3 podstawnikami, takimi jak niższa grupa alkilowa, niższa grupa alkoksyłowa, atom chlorowca, niższa grupa alkilosulfamidowa, niższa grupa alkoksykarbonylowa, grupa cyjanowa lub grupa trójfluorometylowa, grupę ω-arylo-alkilową, w której rodnik alkilowy ma wyżej podane znaczenie, a rodnikiem arylowym jest grupa fenylowa ewentualnie podstawiona 1, 2 lub 3 podstawnikami, takimi jak niższa grupa alkilowa, niższa grupa alkoksyłowa atom chlorowca, niższa grupa alkilosulfamidowa, niższa grupa alkoksykarbonylowa, grupa cyjanowa lub grupa trójfluorometylowa, grupę ω-arylo-ω-ketoalkilową, w której rodniki alkilowy i aryłowy mają wyżej podane znaczenie, grupę ω-arylo-ω-hydroksyalkilową, w której rodniki aryłowy i alkilowy mają wyżej podane znaczenie, a także farmakologicznie dopuszczalnych addycyjnych soli tych związków z kwasami, polega na tym, że na związek o wzorze 11, w którym **R¹**, **R²**, **R³**, **R⁴** i **R** mają wyżej podane znaczenie działa się związkiem o ogólnym wzorze A'X, w którym **A'** oznacza grupę ω-/benzodioksanylo-2/alkilową, ω-aryloksyalkilową, ω-aryloalkilową lub ω-arylo-ω-ketoalkilową, w których to grupach rodniki aryłowy i alkilowy mają wyżej podane znaczenia, a **X** oznacza grupę odszczepiającą, albo związkiem o ogólnym wzorze 12, w którym **A''** oznacza grupę benzodioksanylo-2 lub grupę aryloksymetylową, w której rodnik aryłowy ma wyżej podane znaczenie, otrzymu-

jąc związek o wzorze 1, po czym ewentualnie związek o wzorze 1, w którym R^1 , R^2 , R^3 , R^4 i R mają wyżej podane znaczenie, a A oznacza grupę ω -arylo- ω -keto-alkilową, przeprowadza się w odpowiedni związek o wzorze 1, w którym A oznacza grupę ω -arylo- ω -hydroksyalkilową, albo związek o wzorze 1 w postaci wolnej zasady przeprowadza się w farmakologicznie dopuszczalną addycyjną sól z kwasem lub sól związku o wzorze 1 przeprowadza się w związek o wzorze 1 w postaci wolnej zasady, albo sól związku o wzorze 1 przeprowadza się w inną sól związku o wzorze 1. Związki o wzorze 1 stanowią leki hipotensyjne.

(22 zastrzeżenia)

C07D

P. 238932

08.11.1982

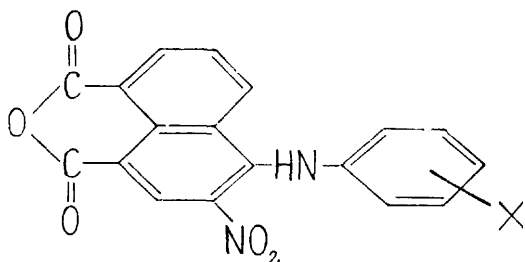
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin, Polska (Jerzy Pytlarz, Joanna Taborska).

Sposób otrzymywania nowych nitroanilinowych pochodnych bezwodnika kwasu naftalowego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu otrzymywania nowych nitroanilinowych pochodnych bezwodnika kwasu naftalowego, przydatnych do wytwarzania pigmentów imidazolowych, perinonowych i azowych.

Sposób otrzymywania nowych pochodnych o wzorze ogólnym przedstawionym na rysunku, w którym X oznacza: H, Cl, CH₃, NO₂ polega na kondensacji aniliny i/lub jej meta- albo para- podstawionych pochodnych z bezwodnikiem kwasu 3-nitro-4-chloro-naftalowego. Proces prowadzi się w rozpuszczalniku organicznym lub w mieszaninie rozpuszczalników organicznych, zwłaszcza w mieszaninie alkoholu metylowego lub etylowego i dwumetyloformamidu w temperaturze ich wrzenia.

(1 zastrzeżenie)

C07D

P. 239238

26.11.1982

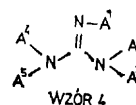
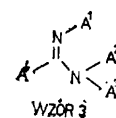
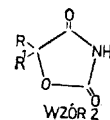
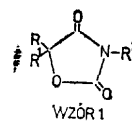
Politechnika Warszawska, Warszawa, Polska (Marek Wlostowski, Tadeusz Jaworski).

Sposób wytwarzania N-alkilowych pochodnych oksazolidyny

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiego sposobu otrzymywania N-alkilowych pochodnych oksazolidyny, który prowadzić można w łatwo dostępnych rozpuszczalnikach zarówno polarnych jak i niepolarnych często już w temperaturze pokojowej a osiągane wydajności są bardzo wysokie.

Sposób wytwarzania N-alkilowych pochodnych oksazolidyny o wzorze ogólnym 1, w którym R i R¹ oznaczają takie same lub różne grupy alkilowe, arylowe lub atomy wodoru a R² oznacza grupę alkilową, alkenylową, alkinylową, aryloalkilową, aryloalkenylową, aryloalkinylową, w których część arylowa zawiera jeden lub dwa pierścienie, z których każda może być podstawiona jedną lub większą ilością takich samych lub różnych grup takich jak grupa alkosylowa, nitrylowa, estrowa, ketonowa, aminowa, nitrowa, sulfonowa, sulfonotlenkowa, tioalkilowa, tioarylowa, amidowa, aldehydowa, hydroksylova, siliłowa lub atom chlorowca, polega na tym, że sól oksazolidyny o wzorze ogólnym 2, w którym R i R¹ mają wyżej podane znaczenie z zasadą o wzorze ogólnym 3, w którym A¹, A², A³ i A⁴ oznaczają takie same lub różne grupy alkilowe lub jeden z podstawników A¹, A² lub A³ oznacza atom wodoru a A⁴ i pozostałe z podstawników A¹, A² i A³ oznaczają takie same lub różne grupy alkilowe lub A¹, A², A³ i A⁴ stanowią elementy dowolnego układu jedno- lub wielopierścieniowego, przy czym te z podstawników A¹, A², A³ i A⁴, które stanowią elementy układu pierścieniowego oznaczają grupy alkilowe lub atomy wodoru, lub z zasadą o wzorze ogólnym 4, w którym A¹, A², A³, A⁴ i A⁵ oznaczają takie same lub różne grupy alkilowe lub jeden z podstawników A¹, A², A³, A⁴ lub A⁵ oznacza atom wodoru a pozostałe z podstawników A¹, A², A³, A⁴ i A⁵ oznaczają takie same lub różne grupy alkilowe lub A¹, A², A³, A⁴ i A⁵ stanowią elementy dowolnego układu jedno- lub wielopierścieniowego, przy czym te z podstawników A¹, A², A³, A⁴ lub A⁵, które nie stanowią elementów układu pierścieniowego oznaczają grupy alkilowe lub atomy wodoru, poddaje się alkilowaniu związkiem o wzorze ogólnym R²X, w którym R² ma wyżej podane znaczenie, a X oznacza atom chlorowca, grupę alkilosiarczanów, arylosulfoksylową lub alkilosulfoksylową.

(2 zastrzeżenia)

C07D

P. 241020

14.03.1983

Pierwszeństwo: 15.03.1982 - St. Zjedn. Am. (nr 357.805)
15.03.1982 - St. Zjedn. Am. (nr 358191)

Richter-Gedeon Vegyészeti Gyár R.T., Budapeszt, Węgry.

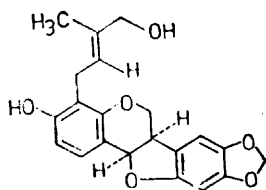
Sposób otrzymywania pochodnych pterokarpanu

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie otrzymywania zasadniczo czystych, krystalicznych pochodnych pterokarpanu na drodze wyodrębniania ich z surowych ekstraktów produktów naturalnych.

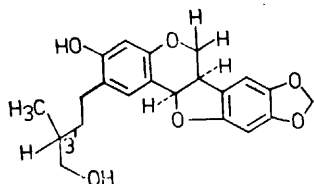
Sposób wytwarzania pochodnych pterokarpanu o wzorze 1 i 2 polega na tym, że a) przygotowuje się surowy, wodnoalkoholowy ekstrakt z rozdrobnionych korzeni drzewa cabeca de negra, następnie b) zateża się surowy ekstrakt do oleistej pozostałości, po czym c) wymienioną oleistą pozostałość traktuje się wodnym roztworem metanolu i następnie ekstrahuje się węglowodorem alifatycznym o 5-8 atomach węgla, po czym d) ekstrahuje się wodną warstwę uzyskaną w etapie c) eterem, następnie e) rozdziela się warstwę eterową uzyskaną w etapie d) metodą chromatograficzną, znającą jako taką.

Nowe związki otrzymane sposobem według wynalazku nadają się do wytwarzania terapeutycznie czynnych preparatów, które stanowią odtrutki nadające się do leczenia skutków ukąszeń ssaków, łącznie z czło-
wiekiem przez jadowite węże i owady.

(9 zastrzeżeń)

WZÓR 1

WZÓR 2

C07D
C07C

P. 241145

23.03.1983

Pierwszeństwo: 24.03.1982 - Włochy (nr 20356 A/82)

Istituto De Angeli S.p.A., Mediolan, Włochy.

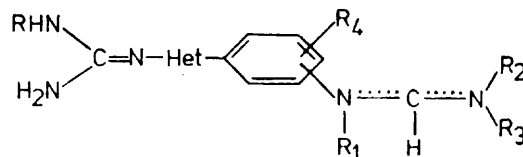
Sposób wytwarzania nowych, podstawionych guanidynoheterocyklofenyloamidyn

Przedmiotem wynalazku jest sposób wytwarzania nowych, podstawionych guanidynoheterocyklofenyloamidyn, użytecznych jako środki blokujące receptory H_2 i hamujące wydzielanie kwasu żołądkowego.

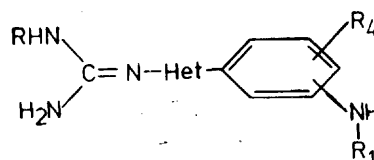
Sposób wytwarzania nowych guanidynoheterocyklofenyloamidyn o wzorze ogólnym 1, w którym R , R_1 i R_2 są takie same lub różne i oznaczają atom wodoru lub grupę alkilową o 1-4 atomach węgla; R_3 oznacza prostą lub rozgałęzioną grupę alkilową zawierającą ewentualnie heteroatomy, takie jak atom tlenu, siarki lub azotu, prostą lub rozgałęzioną grupę alkenylową, grupę alkinyłową, cyjanową, cykloalkilową lub cykloalifatycznoalkilową, grupę bicykliczną, aryłową, lub grupę heterocykliczną, albo R_3 i R_2 razem z atomem azotu, do którego są przyłączone, tworzą grupę heterocykliczną; R_4 oznacza atom wodoru, grupę alkilową o 1-4 atomach węgla lub atom chlorowca; Het oznacza podstawioną lub niepodstawioną grupę heterocykliczną zawierającą dwa lub trzy heteroatomy; oraz

ich odmian tautomerycznych i addycyjnych soli kwasowych powyższych związków polega na tym, że związek o wzorze 2, w którym R , R_1 , R_2 i Het mają znaczenie podane wyżej, poddaje się reakcji ze związkiem o wzorze 3, w którym R_3 ma znaczenie podane wyżej oraz A oznacza grupę metoksyłową lub etoksyłową i ewentualnie przekształca się otrzymany produkt w farmakologicznie dopuszczalną sól addycyjną.

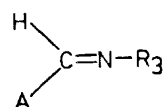
(4 zastrzeżenia)

WZÓR 1

WZÓR 2

WZÓR 3

C07D

P. 241515

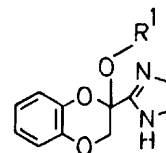
15.04.1983

Pierwszeństwo: 17.04.1982 - Wielka Brytania
(nr 8211205)

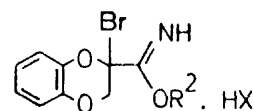
Reckitt and Colman Products Limited, Londyn, Wielka Brytania.

Sposób wytwarzania pochodnych imidazoliny

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu wytwarzania pochodnych imidazoliny, wykazujących własności antagonistyczne wobec receptorów α_2 - adrenergicznych i przydatnych w leczeniu depresji.

WZÓR 1

WZÓR 2

Sposób wytwarzania pochodnych imidazolin o wzorze ogólnym 1, w którym R^1 oznacza grupę C_{1-4} -alkilową, **allilową**, **benzylową**, **2-fenyletylową** lub **hydroksy- C_{1-4} -alkilową**, albo jej nietoksycznych soli, o konfiguracji RS, polega na tym, że poddaje się związek o wzorze ogólnym 2, w którym R^2 oznacza grupę C_{1-4} -alkilową, a HX oznacza kwas, reakcji z co najmniej jednym równoważnikiem molowym etylenodwuaminy i co najmniej jednym równoważnikiem molowym alkoholu o wzorze R^1OH , w którym R^1 ma wyżej podane znaczenie. (6 zastrzeżeń)

C07D

P. 241936

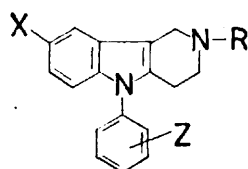
12.05.1983

Pierwszeństwo: 17.05.1982 - St. Zjedn. Am. (nr 378,945)

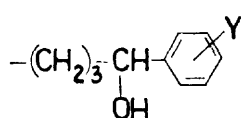
PFIZER INC., Nowy Jork, Stany Zjednoczone Ameryki.

Sposób wytwarzania pochodnych karboliny

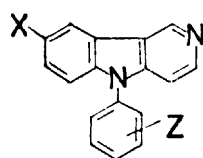
Nowy, dwustopniowy sposób wytwarzania 2-podstawionych pochodnych 5-arylo-1,2,3,4-czterowodorog- γ -karboliny o ogólnym wzorze 1, w którym X oznacza atom wodoru, fluoru, chloru lub bromu, Z oznacza atom wodoru, fluoru, chloru lub grupę metoksy a R oznacza grupę o ogólnym wzorze 2, w którym Y oznacza atom wodoru, fluoru, chloru lub grupę metylową, polega na czwartorzędowaniu 5-arylo- γ -karboliny o wzorze 3, w którym X i Z mają wyżej podane znaczenie halogenkiem aralkilu o wzorze 4, w którym X' oznacza atom chloru lub bromu, Y ma poprzednio podane znaczenie a R' oznacza 2-czterowodoropiranył w obecności jodku sodu, z następną redukcją otrzymanej czwartorzędowej jodkowej soli karboliniowej stanowiącej produkt pośredni wodorkiem metalu alkalicznego z utworzeniem pożądanego produktu końcowego. Otrzymywane związki są znane jako przydatne środki uspokajające. (4 zastrzeżenia)

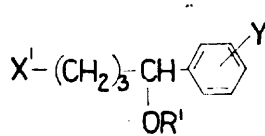
Wzór 1

Wzór 2

Wzór 3

Wzór 4

C07D

P. 242064

19.05.1983

Pierwszeństwo: 22.11.1982 - Jugosławia (nr P-2607/82)

LEK, tovarna farmacevtskih in kemičnih izdelkov, n. sol. o., Ljubljana, Jugosławia (Alenka Hribar-Kikelj, Janko Žmitek, Jolanda Iah).

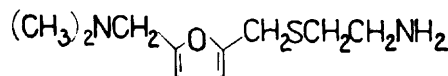
Sposób wytwarzania 2-[[[5-(dwumetyloaminometylo)-furanylo-2]-metylo]-tio]-etyloaminy

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu wytwarzania 2-[[[5-(dwumetyloaminometylo)-furanylo-2]-metylo]-tio]-etyloaminy o wzorze 1 z wysoką wydajnością, lecz bez stosowania trudno dostępnego chlorowodoru Cisteaminy, co pozwoliłoby na ekonomiczne otrzymywanie produktu w nowej reakcji.

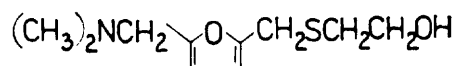
Sposobem według wynalazku w 2-[[[5-(dwumetyloaminometylo)-furanylo-2]-metylo]-tio]-etanolu o wzorze 2 chlorowcuje się pierwszorzędową alkoholową grupę hydroksylową, otrzymując halogenek o wzorze 3,

w którym Hal oznacza atom chloru lub bromu, i powstały związek aminuje się za pomocą amoniaku do zadanego związku o wzorze 1.

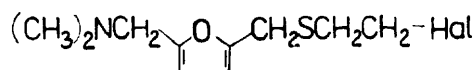
Otrzymany związek jest ważnym produktem pośrednim do wytwarzania terapeutycznie cennego związku o handlowej nazwie Ranitidin, stosowanego do leczenia chorób wrzodowych. (3 zastrzeżenia)

Wzór 1

Wzór 2

Wzór 3

C07D

P. 242065

19.05.1983

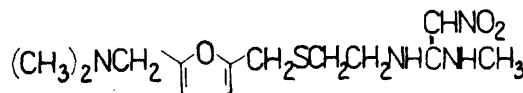
Pierwszeństwo: 22.11.1982 - Jugosławia (nr P-2608/82)

LEK, tovarna farmacevtskih in kemičnih izdelkov, n. sol. o., Ljubljana, Jugosławia (Alenka Hribar-Kikelj, Janko Žmitek, Jolanda Iah).

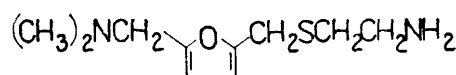
Sposób wytwarzania N-[2-[[[5-(dwumetyloaminometylo)-furanylo-2]-metylo]-tio]-etylo]-N'-metylo-2-nitroetenodwuaminy-1,1

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu wytwarzania N-[2-[[[5-(dwumetyloaminometylo)-furanylo-2]-metylo]-tio]-etylo]-N'-metylo-2-nitroetenodwuaminy-1,1 o wzorze 1 oraz jej farmakologicznie dopuszczalnych soli addycyjnych z kwasami w reakcji trawiącej bardzo krótko i tym samym zaoszczędzającej energię, z zastosowaniem łatwo dostępnego i taniego 2-merkaptetanolu.

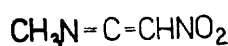
Sposobem według wynalazku 2-[[[5-(dwumetyloaminometylo)-furanylo-2]-metylo]-tio]-etyloaminę o wzorze 2 poddaje się reakcji w temperaturze pokojowej z 1-nitro-3-metylo-ketenoiminą o wzorze 3 i otrzymuje się związek o wzorze 1. Związek o wzorze 1 stanowi chemoterapeutyk do leczenia chorób wrzodowych. (5 zastrzeżeń)

Wzór 1

Wzór 2

Wzór 3

C07D
G03C

P. 242073 T

18.05.1983

Ośrodek Bada wcz0-Roz woj owy Przemysłu Barwni-
ków „Organika” Zgierz, Polska (Tomasz Budzisz, Wła-
dysław Michalak, Bolesław Pietrzak, Ryszard Jerczyń-
ski).

Sposób wytwarzania 5-metylo-7-hydroksy-1,3,4-triaza- indolizyny

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie wytwarzania 5-
-metylo-7-hydroksy-1,3,4-triazaindolizyny z 3-amino-1,
2,4-triazolu w warunkach całkowitej izolacji kancero-
gennego 3-amino-1,2,4-triazolu od otoczenia.

Sposobem według wynalazku drogą **dekarboksylacji**
kwasu 3-amino-1,2,4-triazolo-5-karboksylowego wytwa-
rza się w zamkniętym reaktorze 3-amino-1,2,4-triazol,
który poddaje się w środowisku po reakcji dekarbo-
ksylacji reakcji z **estrem** acetylooctowym i cyklizuje
uzyskany związek. 5-metylo-7-hydroksy-1,3,4-triazain-
dolizyna stosowana jest między innymi w przemyśle
fotochemicznym jako stabilizator do negatywowych
emulsji fotograficznych. (1 zastrzeżenie)

C07D

P. 242302 T

01.06.1983

Akademia Medyczna, Wrocław, Polska (Tadeusz Za-
wisza, Wiesław Malinka).

Sposób wytwarzania nowego 2H-4,6-dimetylopirydo- -[3,2-d] - **izotiazolin-3-onu**

Sposób według wynalazku polega na ogrzewaniu ni-
trylu lub amidu kwasu, 4,6-dimetylo-2-merkaptoniko-
tynowego w stężonym kwasie siarkowym, w tempera-
turze 363-373 K, w czasie 1-2 godz.

Związek wytworzony tym sposobem wykazuje akty-
wność biologiczną - działa hamująco na agresję zwie-
rząt izolowanych i wykazuje słaby synergizm z hekso-
barbitalem. (1 zastrzeżenie)

C07D

P. 242303 T

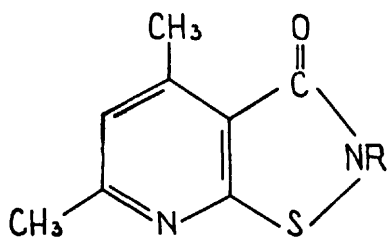
01.06.1983

Akademia Medyczna, Wrocław, Polska (Tadeusz Za-
wisza, Wiesław Malinka).

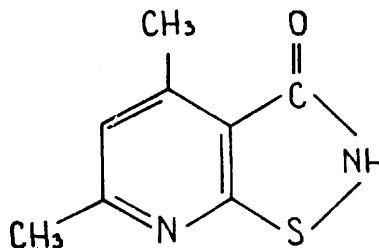
Sposób wytwarzania nowych 2H-4,6-dimetylopirydo- -[3,2-d]-izotiazolin-3-onów

Sposób według wynalazku polega na ogrzewaniu ni-
trylu kwasu 4,6-dimetylo-2-merkaptonikotynowego w
stężonym kwasie siarkowym w temperaturze 363-
-373 K, w wyniku czego otrzymuje się związek o wzo-
rze 2, a następnie na metylowaniu lub acylacji wy-
tworzonego związku, co prowadzi do otrzymania no-
wych 2H-4,6-dimetylopirydo-[3,2-d]-izotiazolin-3-onów o
wzorze 1, w którym R oznacza grupę metylową, me-
toksykarbonylową, benzoilową lub acetylową.

Związki wytworzone tym sposobem wykazują aktyw-
ność biologiczną - hamują agresję zwierząt izolowa-
nych, wykazują słaby synergizm z heksobarbitalem,
wywierają działanie przeciwserotoniczne oraz wy-
kazują działanie ochronne w odniesieniu do fazy drga-
wek klonicznych. (1 zastrzeżenie)

Wzór 1

Wzór 2

C07D

P. 245223

01.10.1982

Pierwszeństwo: 01.10.1981 - St. Zjedn. Am. (nr 307463)
30.07.1982 - St. Zjedn. Am. (nr 403603)
Janssen Pharmaceutica N.V., Beerse, Belgia.

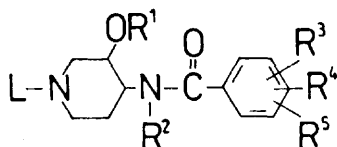
Sposób wytwarzania nowych pochodnych N-(4-pipery- dynylo)benzamidu

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania spo-
sobu wytwarzania nowych pochodnych N-(4-piperydy-
nylo)benzamidu, przydatnych jako stymulatory ruch-
liwości układu **żołądkowo-jelitowego**.

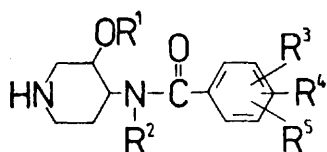
Wynalazek dotyczy sposobu wytwarzania nowych po-
chodnych o ogólnym wzorze 1, w którym R¹ oznacza
atom wodoru, niższą grupę alkilową, alkilokarbonylową
lub aminoalkilową, niższą grupę mono- lub dwualki-
loaminoalkilową albo grupę o wzorze Ar¹ - niższy
rodnik alkilowy, w którym Ar¹ oznacza rodnik fenylo-
wy, ewentualnie podstawiony, grupę tienylową, ewen-
tualnie podstawioną, R² oznacza atom wodoru albo niż-
szą grupę alkilową, R³, R⁴ i R⁵ są jednakowe lub róż-
ne i oznaczają atomy wodoru, niższe grupy alkilowe
lub alkoksylowe, atomy chlorowców, grupy hydroksy-
lowe, cyjanowe, nitrowe albo aminowe, niższe grupy
mono- lub dwualkiloaminowe, grupy Ar¹-karbonylo-
aminowe, w których Ar¹ ma wyżej podane znaczenie,
niższe grupy alkilokarbonyloaminowe, niższe grupy
alkilokarbonylowe, niższe grupy alkilokarbonyloksy-
lowe, grupy aminosulfonylowe, niższe grupy alkilo-
sulfinylowe, niższe grupy alkilosulfonylowe, niż-
sze grupy alkitio lub grupy merkpto, a L ozna-
cza niższą grupę alkoksylową, tienylową, pirydynylową,
pirazynylową, 1H-indolilową, 1H-benzimidazolilową,
grupę dwu(Ar¹)cykloalkilową, w których to grupach Ar¹
ma wyżej podane znaczenie, albo L oznacza grupę o wzo-
rze -CrH_{2r}-R, w którym r oznacza liczbę całkowitą
1-6 włącznie, a R oznacza atom wodoru, rodnik cyklo-
alkilowy lub grupę o symbolu Ar², który to symbol ozna-
cza grupę naftalenylową, tienylową, pirydynylową, pira-
zynylową, 1H-indolilową, 1H-benzimidazolilową, grupę
2,3-dihydro-2-keto-1H-benzimidazolilową, ewentualnie
podstawioną, grupę 4,5,6,7-tetrahydro-1H-benzimidazoli-
lową, grupę benzodioksolilową, grupę 2,3-dihydro-1,4-
benzodioksynilową, grupę imidazolilową, ewentualnie
podstawioną, grupę imidazo[1,2-a]pirydynilową, ewentu-
alnie podstawioną, grupę 1,4-dihydro-2,4-dwuketochina-
zolilową, grupę izoksazolilową, ewentualnie podstawio-
ną, grupę (1H-imidazolilo)fenylową, grupę furanylową,
ewentualnie podstawioną, albo też L oznacza grupę o
wzorze -C_nH_{2n}-X-C_mH_{2m}-Y-Q, w którym n
oznacza liczbę całkowitą 1-4 włącznie, m oznacza zero
lub liczbę całkowitą 1-4 włącznie, X oznacza bezpo-
średnie wiązanie albo grupę -CH(OH)- lub -NH-,
Q oznacza atom wodoru, niższą grupę alkilową, grupę
cykloalkilową, grupę oznaczoną symbolem Ar¹, niższą
grupę (Ar¹) alkilową, grupę dwu(Ar¹)metylową lub
grupę trój(Ar¹)metylową, w których to grupach Ar¹ ma
wyżej podane znaczenie, a Y oznacza bezpośrednie wią-
zanie, grupę -O-, -CO-, -S-, -SO₂-, -NHCO-,
-CONH-, -CH=CH-, grupę o wzorze -C(OR⁶)(R⁷),
w którym R⁶ oznacza atom wodoru lub niższą grupę
alkilową i R⁷ oznacza atom wodoru, grupę cykloalkilo-
wą, niższą grupę alkoksylową lub alkilową, albo Y
oznacza grupę o wzorze -CR⁸(Q), w którym Q ma
wyżej podane znaczenie, a R⁸ oznacza atom wodoru,

grupę o symbolu Ar^1 , niższą grupę alkoksycarbonylową, grupę cyjanową, grupę aminokarbonylową lub niższą grupę mono- albo dwualkiloaminokarbonylową, lub też Y oznacza grupę o wzorze $-NR^9-$, w którym R^9 oznacza atom wodoru, niższy rodnik alkilowy, grupę oznaczoną symbolem Ar^1 , niższą grupę (Ar^1) alkilową, grupę (Ar^1) karbonylową lub grupę (Ar^1) sulfonylową, w których to grupach Ar^1 ma wyżej podane znaczenie, oraz farmakologicznie dopuszczalnych soli addycyjnych związków o wzorze 1 z kwasami, stereoizomerów i farmakologicznie dopuszczalnych czwartorzędowych soli amoniowych tych związków.

Sposób wytwarzania związków o wzorze 1 polega na tym, że związek o wzorze 2, w którym R^1 , R^2 , R^3 , R^4 i R^5 mają wyżej podane znaczenie, poddaje się reakcji ze związkiem o wzorze LW, w którym L ma wyżej podane znaczenie, a W oznacza zdolną do reakcji grupę ulegającą odszczepieniu, ewentualnie stosując związek o wzorze LW w postaci karbonylo-utlenionej, przy czym reakcję prowadzi się w odpowiednim środowisku, ewentualnie z dodatkiem środka redukującego, po czym otrzymany związek o wzorze 1 ewentualnie przeprowadza się przez reakcję z odpowiednim kwasem w farmakologicznie dopuszczalną sól addycyjną, albo z otrzymanej soli addycyjnej, działając alkalią, wytwarza się związek o wzorze 1 w postaci wolnej zasady i/albo otrzymany związek rozdziela się na stereoizomery i/albo przeprowadza się go w czwartorzędową sól amoniową. (4 zastrzeżenia)

Wzór 1

Wzór 2

C07F

P. 243175

26.07.1983

Pierwszeństwo: 29.07.1982 - St. Zjedn. Am. (nr 403239)

Stauffer Chemical Company, Westport, Stany Zjednoczone Ameryki (Rayman Y. Wong, Nathan S. Bunker).

Sposób wytwarzania N-fosfonometyloglicyny

Przedmiotem wynalazku jest sposób wytwarzania N-fosfonometyloglicyny, będącej znanym środkiem chwastobójczym i regulującym wzrost roślin.

Zgodnie z wynalazkiem N-fosfonometyloglicynę wytwarza się w ten sposób, że w środowisku kwasu karboksylowego o małym ciężarze cząsteczkowym 2,5-dwuketopiperazynę poddaje się reakcji z paraformaldehydem i związkiem fosforu o wzorze PXYZ, w którym X oznacza atom chlorowca, a Y i Z są jednakowe lub różne i również oznaczają atomy chlorowców i wytworzoną dwu-fosfonometylo-2,5-dwuketopiperazynę wyosobnia się i hydrolizuje za pomocą alkali lub wodorotlenku metalu ziem alkalicznych, po czym otrzymaną sól N-fosfonometyloglicyny zakwasza się kwasem mineralnym. (8 zastrzeżeń)

C07F
C01B

P. 243563

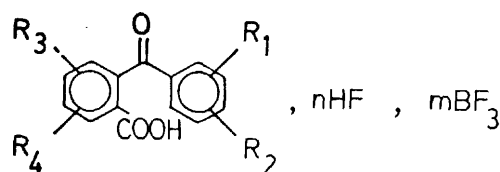
30.08.1983

Pierwszeństwo: 01.09.1982 - Francja (nr 82 14920)

PCUK Produits Chimiques Ugine Kuhlmann, Courbevoie, Francja.

Sposób rozkładu kompleksu kwasu o-benzoilobenzoowego, fluorowodoru i trójfluorku boru

Sposób rozkładu kompleksu kwasu o-benzoilbenzoowego, fluorowodoru, trójfluorku boru, o ogólnym wzorze 1, w którym R_1 , R_2 , R_3 i R_4 oznaczają atom wodoru lub chlorowca lub grupę alkilową liniową lub rozgałęzioną o 1—5 atomach węgla, n i m są zawarte między 1 a 6, w celu otrzymania kwasu o-benzoilbenzoowego z jednej strony, fluorowodoru i trójfluorku boru z drugiej strony, charakteryzuje się tym, że kompleks poddaje się działaniu obojętnego rozpuszczalnika w temperaturze co najmniej 20°C, w kolumnie destylacyjnej o liczbie pól teoretycznych co najmniej 8 i pracującej przy powrocie rozpuszczalnika równym 5—40-krotnej, wagowo, szybkości zasilania kolumny. (8 zastrzeżeń)

C07H

P. 239358

02.12.1982

Zgłoszenie dodatkowe do zgłoszenia P-238804

Politechnika Gdańska, Gdańsk-Wrzeszcz, Kutnowskie Zakłady Farmaceutyczne „Polfar”, Kutno, Polska (Barbara Śledzińska, Jan Klawiter, Marian Kamiński, Zdzisław Majer, Maciej Klauze).

Sposób odzyskiwania lanatozydów A, B i C z odpadów powstających podczas produkcji lanatozydu C z liści naparstnicy welnistej

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie przerobu odpadów powstałych przy produkcji lanatozydu C z liści naparstnicy welnistej.

Odpady rozpuszcza się w mieszaninie rozpuszczalników o składzie 5—30% objętościowych alkoholi alifatycznych, zawierających w łańcuchu 1—4 atomów węgla, 70—95% objętościowych chlorowcopochodnych węglowodorów alifatycznych zawierających w łańcuchu 1-4 atomów węgla lub ich izomerów, 0,1—2% objętościowych wody, przy czym chlorowcopochodne węglowodory alifatyczne zawierają co najmniej 2 atomy chloru gdy w łańcuchu są 1—2 atomów węgla lub 1—3 atomów chloru przy 3 atomach węgla w łańcuchu lub 1-2 atomów węgla przy 4 atomach węgla w łańcuchu.

Roztwór substancji poddanych rozdzielowi przepuszcza się najpierw przez prekolumnę wypełnioną żelą krzemionkowym, na której zatrzymują się silnie polarne substancje, po czym wyciek z prekolumny porcjami poddaje się rozdzielowi na kolumnie chromatograficznej, wypełnionej żelą krzemionkowym. Otrzymuje się kolejno frakcje zawierające: substancje niepolarne, lanatozyd A, lanatozyd B, lanatozyd C. (1 zastrzeżenie)

C07H

P. 243473

19.08.1983

Pierwszeństwo: 15.11.1982 - St. Zjedn. Am. (nr 441981)

Pfizer Inc., Nowy Jork, Stany Zjednoczone Ameryki,

Sposób wytwarzania nowych pochodnych **11-aza-10-dezoksy-10-dihydroerytromycyny A**

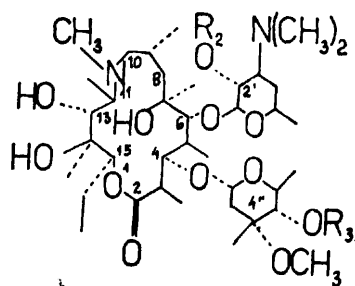
Przedmiotem wynalazku jest sposób wytwarzania nowych pochodnych **11-aza-10-dezoksy-10-dihydroerytromycyny A** o ogólnym wzorze 1, w którym R_2 i R_3 są jednakowe lub różne i oznaczają atomy wodoru, grupy alkanoilowe o 2 lub 3 atomach węgla albo grupy **3-karboetoksypropionylowe**, jak również farmakologicznie dopuszczalnych soli tych związków z kwasami.

W zakres wynalazku wchodzi także sposoby wytwarzania związków będących produktami wyjściowymi lub pośrednimi w procesie wytwarzania związków o

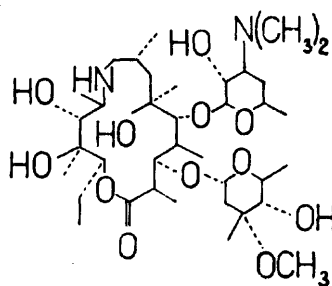
Zgodnie z wynalazkiem, związki o wzorze 1, w którym R_2 i R_3 oznaczają atomy wodoru, wytwarza się w ten sposób, że nowy związek o wzorze 4 utlenia się, korzystnie nadtlenkiem wodoru, w środowisku obojętnego rozpuszczalnika i otrzymany produkt poddaje reakcji z środkiem metylującym, korzystnie jodkiem metylu, w środowisku obojętnego rozpuszczalnika i w obecności środka wiążącego kwas, po czym produkt tej reakcji redukuje się, korzystnie za pomocą wodoru w obecności katalizatora i w środowisku obojętnego rozpuszczalnika.

Otrzymany związek o wzorze 1, w którym R_2 i R_3 oznaczają atomy wodoru, ewentualnie przeprowadza się w związki o wzorze 1, w którym R_2 i R_3 oznaczają wyżej podane grupy, stosując znaną metodę acylowania. Sole addycyjne związków o wzorze 1 wytwarza się na drodze reakcji związku o wzorze 1 z farmakologicznie dopuszczalnymi kwasami.

Związki o wzorze 1 jak również ich sole addycyjne z kwasami wykazują właściwości przeciwbakteryjne. (6 zastrzeżeń)

WZÓR 1

WZÓR 4

C08J
B29H
B29C

P. 239751

23.12.1982

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Oponiarskiego „Stomil”, Poznań, Polska (Stanisław Rozwadowski).

Sposób regeneracji kauczuku

Zagadnieniem podlegającym rozwiązaniu jest opracowanie sposobu regeneracji **wulkanizatów butylowych**,

który byłby skuteczny w otrzymywaniu regeneratów wysokiej jakości.

Sposób regeneracji kauczuku butylowego polega na miazdzeniu złomu gumowego na walcach lub w mikserze w temperaturze **100—180°C**. (3 zastrzeżenia)

C08J
C08L
D06N

P. 243009

14.07.1983

Pierwszeństwo: 14.07.1982 - St. Zjedn. **Am.** (nr 398260)

Nordwood Industries, Inc., Malvern, Stany Zjednoczone Ameryki.

Kompozycja impregnująca oraz sposób jej stosowania

Kompozycja impregnująca zawiera anionową dyspersję wodną poliuretanu i tolerowaną przez nią dyspersję lub emulsję nierozpuszczalnego w wodzie polimeru.

Kompozycja może być przydatna do impregnowania porowatych podłoży, w szczególności materiałów tekstylnych, to jest tkanin, dzianin lub włókien, które można następnie przerabiać na materiały skóropodobne. (26 zastrzeżeń)

C08J

P. 243278

02.08.1983

Pierwszeństwo: 03.08.1982 - St. Zjedn. **Am.** (nr 404 814)

Union Carbide Corporation, Danbury, St. Zjedn. Ameryki.

Sposób **chlorowcowania** stałego materiału polimerycznego lub metalowego

Zagadnieniem podlegającym rozwiązaniu jest usprawnienie procesu.

Sposób okresowego chlorowcowania stałego materiału polimerycznego lub metalowego polega na tym, że przeprowadza się go w następujących etapach: (a) przygotowuje się zamknięty układ złożony z komory zawierającej powietrze pod ciśnieniem zbliżonym do atmosferycznego, mającej wlot i wylot, wymiennik ciepła i pompę cyrkulacyjną, połączone w serie, (b) wprowadza się materiał do komory, (c) ogrzewa się komorę i umieszczonej w niej materiał do wybranej temperatury, zawartej w zakresie od około 37°C do około 93°C, przez recykulowanie powietrza przez wymiennik ciepła, (d) opróżnia się układ, (e) wprowadza się do układu chlorowiec w ilości (1) do około 10% nadmiaru w stosunku do teoretycznej ilości chlorowca potrzebnej do chlorowcowania materiału polimerycznego na wymaganą głębokość i (2) dostatecznej do doprowadzenia ciśnienia cząstkowego w układzie do zakresu od około 0,6896 kPa do około 20,688 kPa, (f) wprowadza się do układu gaz obojętny w ilości dostatecznej do doprowadzenia całkowitego ciśnienia w układzie do około 98,0665 kPa, (g) utrzymuje się wybraną temperaturę przez recykulowanie mieszaniny chlorowca/gaz obojętny przez wymiennik ciepła, (h) recykuluje się mieszaninę chlorowca/gaz obojętny wystarczającą ilość razy, żeby ilość chlorowca obniżyć do poziomu niższego od około 5% ilości chlorowca, którą początkowo wprowadzono do układu, (i) opróżnia się układ, (j) wprowadza się do układu powietrze doprowadzając ciśnienie do około 98,0665 kPa, i (k) usuwa się chlorowcowany materiał. (4 zastrzeżenia)

C08J

P. 243623

02.09.1983

Pierwszeństwo: 03.09.1982 - Wielka Brytania (nr 82 25200)

30.11.1982 - St. Zjedn. **Am.** (nr 445436)

LRC Products Limited, Londyn, Wielka Brytania.

Elastyczny wyrób gumowy oraz sposób jego wytwarzania

Zagadnieniem podlegającym rozwiązaniu jest uzyskanie elastycznego wyrobu gumowego, a w szczególności cienkich rękawiczek gumowych używanych przez chirurgów.

Warstwę poślizgową kontaktującą się ze skórą, utworzoną z polimeru hydrożelowego i związaną z wyrobem gumowym, takim jak rękawiczka chirurgiczna, poddaje się działaniu środka powierzchniowo czynnego, takiego jak **bakteriobójczy** kationowy środek powierzchniowo czynny, korzystnie zawierający w cząsteczce grupę **C₈₋₁₆-alkilową** lub alkenylową, taką jak grupa **N-heksadecylowa**, albo długołańcuchowej aminy tłuszczowej, w celu zasadniczego polepszenia poślizgu warstwy na skórze wilgotnej.

Jako polimeru hydrożelowego korzystnie używa się kopolimeru **metakrylanu 2-hydroksyetylu (HEMA)** z kwasem metakrylowym (MAA) albo z akrylanem 2-etyloheksyłu (EHA), albo tak z MAA jak i z EHA. Tego rodzaju polimer hydrożelowy wykazuje polepszony poślizg na skórze suchej i w przypadku zastosowania go w tym przeznaczeniu nie wymaga działania środkiem powierzchniowo czynnym lub **aminą** tłuszczową w celu polepszenia poślizgu na skórze wilgotnej. (17 zastrzeżeń)

COSL
COOK

P. 239729

22.12.1982

Politechnika Gdańska, Gdańsk, Polska (Jacek Bzdziłowski, Tadeusz Szauer, Andrzej Brandt).

Bitumiczny preparat do konserwacji stali i metali nieżelaznych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie ochrony przeciwkorozyjnej stali i metali nieżelaznych przy użyciu bitumicznego preparatu.

Bitumiczny preparat zawiera asfalt o temperaturze kropienia powyżej **70°C**, w ilości 15-70% wagowych, żywicę cyklokauczkową o t.t. powyżej **80°C** i liczbie kwasowej poniżej 20 mg **KOH/g**, w ilości 2-40% wagowych, mieszaninę węglowodorów o t.t. powyżej **80°C** i liczbie kwasowej 20 mg **KOH/g**, w ilości 10-60% wagowych i rozpuszczalnik organiczny aromatyczny i/lub alifatyczny w ilości do uzyskania załozonej konsystencji. (1 zastrzeżenie)

C08L
C10C

P. 239766

24.12.1982

Instytut Technologii Nafty, Kraków, Polska (Włodzimierz Montewski, Helena Masiarczyk, Alicja Słusarczyk).

Sposób wytwarzania asfaltów drogowych o podwyższonym wskaźniku ciągliwości

Sposób otrzymywania asfaltów drogowych o podwyższonym wskaźniku ciągliwości polega na zmieszaniu pozostałości po próżniowej destylacji ropy naftowej z ekstraktem po selektywnej rafinacji olejów silnikowych lub destylatami olejowymi ciężkimi po próżniowej destylacji ropy naftowej, lub olejami pokrakingowymi, lub pozostałościami po próżniowej destylacji olejów przepracowanych, w ilości do 25% wagowych, utlenianiu mieszaniny do penetracji w temperaturze 25°C od 5 do 200 dziesiętnych milimetra, a następnie komponowaniu z taką ilością asfaltu propanowego, aby otrzymać asfalt drogowy o wymaganym zakresie penetracji. (1 zastrzeżenie)

C09B
C07D

P. 239332

30.11.1982

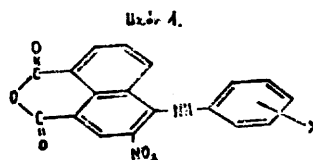
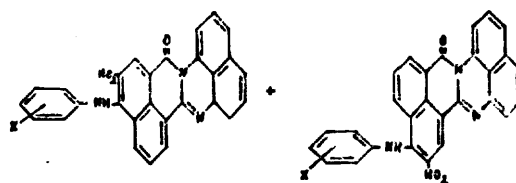
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin, Polska (Jerzy Pytlarz, Joanna Taborska).

Sposób otrzymywania nowych pigmentów perinonowych pochodnych **naftaloperinonu-10**

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie otrzymywania pigmentów perinonowych pochodnych naftaloperinonu-10, które charakteryzują się bardzo dobrymi odpornościami wybarwień PCV na wodę, alkalia, kwasy, tarcie suche i mokre oraz temperaturę.

Sposobem według wynalazku nowe pigmenty o wzorze ogólnym 1, w którym X oznacza H, Cl, **CH₃**, OH, **NO₂**, otrzymuje się przez kondensację nitroanilinowych pochodnych bezwodnika kwasu naftalowego o wzorze ogólnym 2, w którym X ma wyżej podane znaczenie z **1,8-diaminonaftalenem**. Proces kondensacji prowadzi się przez okres **15-60** minut w rozpuszczalniku organicznym, korzystnie w lodowatym kwasie octowym w temperaturze jego wrzenia.

Nowe pigmenty są szczególnie przydatne do barwienia tworzyw sztucznych, farb i lakierów. (1 zastrzeżenie)

Wzór 2

C09B

P. 242687 T

23.06.1983

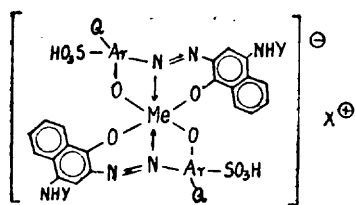
Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Barwników „Organika”, Zgierz, Polska (Chrystian Przybylski, Jan Baraniak, Anna Polka, Stanisław Wardyn).

Sposób otrzymywania nowych **azowych** barwników metalokompleksowych typu 1:2

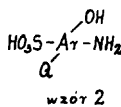
Przedmiotem wynalazku jest sposób otrzymywania nowych azowych barwników metalokompleksowych typu 1:2 o ogólnym wzorze 1, w którym Ar oznacza resztę **o-aminofenolu** lub **o-aminonaftolu**, zawierającą obok grupy sulfonowej niejonizujący podstawnik Q oznaczający atom wodoru lub chloru albo grupę metylową względnie nitrową, Y oznacza grupę acetylową, benzoiłową lub **fenylosulfonylową**, Me oznacza atom chromu lub kobaltu, a X⁺ oznacza kation metalu alkalicznego lub amonu.

Sposobem według wynalazku zdwuazowaną pochodną **o-aminofenolu** lub **o-aminonaftolu** o ogólnym wzorze 2, w którym symbol Q ma wyżej podane znaczenie, sprzęga się w środowisku alkalicznym z **N-acetylową** pochodną **4-aminonaftolu-1** o ogólnym wzorze 3, w którym symbol Y ma wyżej podane znaczenie, a wytworzony barwnik monoazowy o ogólnym wzorze 4, w którym symbole mają wyżej podane znaczenia, poddaje się, ewentualnie bez wydzielania barwnika **monoazowego** z mieszaniny poreakcyjnej, reakcji chromowania lub kobaltowania jednym ze znanych sposobów, przy czym na 1 mol barwnika monoazowego stosuje się ilość czynnika metalizującego odpowiadającą **0,5 gramoatomu** metalu.

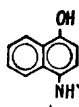
Nowe barwniki barwią włókna proteinowe, poliamidowe oraz skórę na kolor bordo, fioletowy, granatowy, szary względnie czarny, a otrzymywane wybarwienia posiadają dobre lub bardzo dobre trwałości użytkowe. (1 zastrzeżenie)

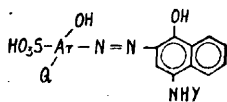
wzór 1

wzór 2

wzór 3

wzór 4

C09B

P. 242790 T

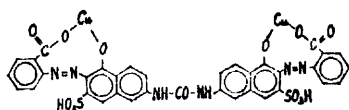
30.06.1983

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Barwników „Organika”, Zgierz, Polska (Jan Baraniak, Jan Gmaj, Józef Baliński, Zbigniew Polczyński).

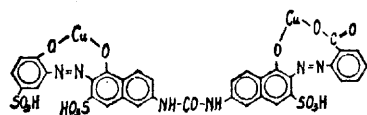
Sposób otrzymywania środka barwiącego włókna celulozowe na kolor bordo

Przedmiotem wynalazku jest sposób otrzymywania środka barwiącego włókna celulozowe na kolor bordo o cechach mieszaniny jednolitej, zawierającego barwniki o wzorach 1, 2 i 3.

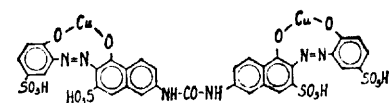
Sposobem według wynalazku dwuazuje się obok siebie w jednej operacji kwas antranilowy oraz kwas 2-aminofenolosulfonowy-4, po czym uzyskane związki dwuazoniowe sprzęga równocześnie z kwasem karbonylo-I przy pH środowiska reakcji w granicach 8,5–9,5 a następnie wytworzoną mieszaninę barwników di-sazowych poddaje reakcji miedziowania ewentualnie w obecności chlorku sodowego. (4 zastrzeżenia)

wzór 1

wzór 2

wzór 3

C09D

P. 239616

17.12.1982

Instytut Przemysłu Tworzyw i Farb, Gliwice, „Poli-farb” Cieszyńska Fabryka Farb i Lakierów, Marklowice k/Cieszyna, Polska (Małgorzata Zubielewicz, Edward Śmieszek, Andrzej Brzezina, Antoni Cuber, Barbara Weiner, Józef Sroczyk).

Środek antykorozyjny

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania środka antykorozyjnego służącego do zabezpieczania powierzchni stalowych narażonych na działanie mediów o temperaturze około 423K (150°C), szczególnie rurociągów ciepłowniczych.

Środek antykorozyjny w postaci farby zawiera w swym składzie fizyczną mieszaninę żywicy **metylosilikonowej** i żywicy ftalowej lub żywicy ftalowych, których wzajemny stosunek wagowy wynosi od 1:1 do 1:35 oraz inne składniki typowe dla farb. (1 zastrzeżenie)

C09D
C23F
C09K

P. 239935

31.12.1982

Politechnika Gdańska, Gdańsk Wrzeszcz, Instytut Mechaniki Precyzyjnej, Warszawa, Polska (Andrzej Brandt, Jacek Bordziłowski, Andrzej Kozłowski, Sylwia Włodarczyk, Tadeusz Szauer, Jerzy Iwanow).

Inhibitor korozji do lakierów, zwłaszcza do bezbarwnych lakierów poliwinylowych, nitrocelulozowych i akrylowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania inhibitora korozji do powłok lakierniczych, zwłaszcza do powłok opartych na spoiwach lakierniczych bądź na kompozycjach żywiczno-woskowych a także do powłok żdziernalnych o wysokiej efektywności antykorozyjnej.

Inhibitor korozji oparty na mydlach metali alkalicznych kwasów tłuszczowych i ewentualnie naftenowych, charakteryzuje się tym, że zawiera mydła barowo-magnezowe kwasów tłuszczowych frakcji **C₁₆—C₂₂** zmydlone w temperaturze 120°C—180°C przez dodanie 20—60 części wagowych mieszaniny wodorotlenku baru i tlenku magnezu w stosunku względem siebie, odpowiednio od 20:0,1 do 1:1 w czasie nie krótszym od jednej godziny do 80—120 części wagowych kwasów tłuszczowych oraz zawiera kwasy tłuszczowe frakcji **C₁₆—C₂₂** oraz wodorotlenek baru i tlenek magnezu i/lub wodorotlenek magnezu; ewentualnie zawiera ponadto mydła barowo-magnezowe kwasów naftenowych o ciężarze cząsteczkowym 300—700 zmydlone w temperaturze 130°C—180°C, przy czym stosunek określonej wagowo ilości wszystkich dodawanych kwasów tłuszczowych przereagowanych i wolnych do ilości wszystkich dodawanych kwasów naftenowych przereagowanych i wolnych wynosi od 0,01:1 do 1:1 natomiast stosunek określonej wagowo całej dodawanej ilości wodorotlenku baru do całej dodawanej ilości tlenku magnezu wynosi od 5:1 do 1:1 zawiera ponadto butanol i/lub octan etylu w takiej ilości, że stosunek określonej wagowo ilości mydeł do określonej wagowo ilości butanolu i/lub octanu etylu wynosi odpowiednio od 10:1 do 1:5, przy czym stosunek określonej wagowo ilości butanolu do określonej wagowo ilości octanu etylu wynosi odpowiednio od 10:1 do 1:10. (3 zastrzeżenia)

C09K
C08L

P. 239615

17.12.1982

Kłodzka Fabryka Urządzeń Technicznych „Zatka-ma”, Kłodzko, Polska (Eugeniusz Kunachowicz).

Sposób obróbki szczeliwa formowanego azbestowo-kauczukowego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie poprawy parametrów technicznych formowanego szczeliwa, umożliwiając obniżenie jego twardości i polepszenie jego szczelności, polepszając tym samym działanie zaworów do których szczeliwo jest stosowane.

Sposób obróbki szczeliwa formowanego azbestowo-kauczukowego polega na poddaniu szczeliwa przed jego użyciem łącznemu oddziaływaniu oleju, temperatury i próżni. Szczeliwo umieszcza się w wypełnio-

nym olejem, korzystnie silikonowym, naczyniu próżniowym. Po podgrzaniu i wygrzaniu w odpowiedniej temperaturze, a następnie zdjęciu próżni szczeliwo studzone jest do temperatury otoczenia i po wyjęciu jest gotowe do użycia. (2 zastrzeżenia)

C09K P. 239735 22.12.1982
C23G

Zakłady Elektroniczne „ELWRO”, Wrocław, Polska (Kazimierz Czekala, Krzysztof Piprek).

Środek do mikrotrawienia folii miedzianej, stosowany zwłaszcza w procesie produkcji obwodów drukowanych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania składu środka do mikrotrawienia tzn. nieznacznego nadtrawienia folii miedzianej, stosowanego w celu dokładnego oczyszczenia powierzchni z tlenków miedzi i utworzenia mikronierówności na powierzchni folii miedzianej.

Środek według wynalazku zawiera kwas siarkowy o stężeniu $1,0 + 1,5$ mola/dm³, nadtlenek wodoru o stężeniu $0,8 + 1,2$ mola/dm³ oraz stabilizatory o stężeniu $0,1-1,0$ g/dm³. Stabilizatorami kąpieli do mikrotrawienia są hydroksykwasy aromatyczne, aminokwasz aromacyjne lub aromatyczne aminy acylowane. (2 zastrzeżenia)

C09K P. 239814 27.12.1982
C23G

Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica, Kraków, Polska (Edward Zacny).

Roztwór do trawienia miedzi i jej stopów

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiego roztworu do trawienia miedzi i jej stopów, a zwłaszcza mosiądzów, który trawi z połyskiem nawet silnie zanieczyszczoną powierzchnię stopu bez wydzielania toksycznych tlenków azotu.

Roztwór do trawienia miedzi i jej stopów składa się z $15-33\%$ kwasu azotowego, z mocznika w ilości $3,5-20,0$ kg/m³, z siarczanu amonu w ilości $1,0-12,5$ kg/m³, z trójpolfosforanu sodu w ilości $2,0-20,0$ kg/m³, z kwasu sulfosalicylowego w ilości $0,01-0,2$ kg/m³ i z chlorku sodu w ilości $0,1-5,0$ kg/m³, przy czym do powyższego roztworu dodaje się rozdrobniony kadm metaliczny lub jego stopy w ilości $0,05-3,0$ kg Cd/m³ roztworu. (1 zastrzeżenie)

C09K P. 240049 05.01.1983

Kombinat Przemysłu Narzędziowego „VIS” Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Narzędzi, Warszawa, Kombinat Przemysłu Narzędziowego „VIS”, Bydgoska Fabryka Narzędzi, Bydgoszcz, Polska (Zapolski Ryszard, Zapolska Olcha, Jerzy Pańczyk, Janiszewski Hubert, Wolski Klemens, Kasprzak Bernard).

Pasta ścierna z materiału supertwardego oraz sposób wytwarzania pasty ścierniej z materiału supertwardego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie wytwarzania pasty ścierniej z materiału supertwardego takiego jak diament lub regularny azotek boru, zapewniającej lepszą homogenizację składników, zwiększającą efektywność obróbki powierzchni i posiadającej właściwości chłodzące w procesie docierania oraz obróbki polerskiej.

Pasta ścierna z materiału supertwardego według wynalazku zawiera kwas borowy w ilości $2\%-12\%$ wagowych, benzoesan sodowy w ilości $1\%-10\%$ wago-

wych, emulgator w ilości $5\%-15\%$ wagowych, stearynę w ilości $10\%-25\%$ wagowych, glikol lub mieszaninę glikoli w ilości $30\%-60\%$ wagowych, nieorganiczny wypełniacz w ilości $0,5\%-10\%$ wagowych i diament lub regularny azotek boru w ilości $1\%-30\%$ wagowych oraz ewentualnie węgiel krzemowy lub korund w ilości co najwyżej 30% wagowych.

Sposób według wynalazku polega na tym, że do stopionej mieszaniny zawierającej stearynę, glikol lub mieszaninę glikoli i emulgator dodaje się w temperaturze $45^{\circ}\text{C}-50^{\circ}\text{C}$ kolejno kwas borowy, nieorganiczny wypełniacz oraz benzoesan sodowy, po czym do otrzymanego łącznika wprowadza się ścierniwo z materiału supertwardego. (8 zastrzeżeń)

C10G P. 238233 10.09.1982
B01J

Pierwszeństwo: 15.09.1981 - NRD (nr WPB O1J/233293)

Główny Instytut Górnictwa, Katowice, Polska, VEB Leuna-Werke „Walter Ulbricht”, Leuna, NRD (Karl Becker, Manfred Grossmann, Heino John, Manfred Weber, Manfred Prag, Lothar Walkowski, Maria Ihnatowicz, Jadwiga Kulczycka, Jan Jastrzębski, Rudolf Swiec).

Sposób otrzymywania katalizatorów do upłynniania węgla

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie uzyskania katalizatorów w postaci kulek o małych wymiarach, wysokiej wytrzymałości na ścieranie i porowatości oraz o wyjątkowo dużej powierzchni zewnętrznej.

Sposób według wynalazku polega na tym, że suszka hydrożelu $\text{Al}_2\text{O}_3/\text{SiO}_2$ kierowana jest pionowo na cylindryczną dziurkowaną płytę z otworami o wymiarach od $0,5$ do 3 mm, a kulki o średnicy od $0,5$ do $1,5$ mm wytworzone w warstwie węglowodorowej, utwardza się w warstwie $\text{NH}_3\cdot\text{H}_2\text{O}$, suszy w temperaturze $363-423$ K i kalcynuje w temperaturze $673-1173$ K, po czym impregnuje się związkiem metalu VI podgrupy i/lub związkiem metalu VIII podgrupy oraz związkiem II grupy głównej układu okresowego pierwiastków, następnie suszy się i kalcynuje. (5 zastrzeżeń)

C10G P. 238234 10.09.1982

Pierwszeństwo: 15.09.1981 - NRD (nr WPC10G/233295)

Główny Instytut Górnictwa, Katowice, Polska, VEB Leuna-Werke „Walter Ulbricht”, Leuna, NRD (Karl Becker, Manfred Prag, Heino John, Manfred Grossmann, Maria Ihnatowicz, Stanisław Pawlak, Jadwiga Kulczycka, Jan Jastrzębski, Aleksandra Rusin).

Sposób uwodornienia ekstraktów węgla kamiennego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zwiększenia wydajności węgla kamiennego.

Sposób według wynalazku prowadzony przy podwyższonych ciśnieniach wodoru i w podwyższonych temperaturach, w obecności katalizatorów zawierających związki metali VI podgrupy układu okresowego pierwiastków i grupy żelaza oraz porowate nośniki z możliwie równomiernymi cylindrycznymi porami, charakteryzuje się tym, że stosuje się mechaniczną mieszaninę dwóch katalizatorów w stosunku od $9:1$ do $1:9$ z różnymi wielkościami porów reakcyjnych, przy czym jeden z katalizatorów posiada maksimum porów reakcyjnych o promieniach porów od $1,75$ do $3,75$ nm, a drugi z katalizatorów maksimum porów reakcyjnych o promieniach porów od $4,25$ do $6,25$ nm, przy czym dla obu typów katalizatorów mniej niż 50% całkowitej objętości porów przypada

na pory o promieniach ponad 6,25 nm, a 1 do 5% całkowitej objętości porów przypada na pory o promieniach ponad 50 nm.

Sposób stosuje się do otrzymywania z węgla materiałów pędnych, smarów i olejów opałowych i podstawowych surowców chemicznych. (10 zastrzeżeń)

C10J P. 244307 26.10.1983

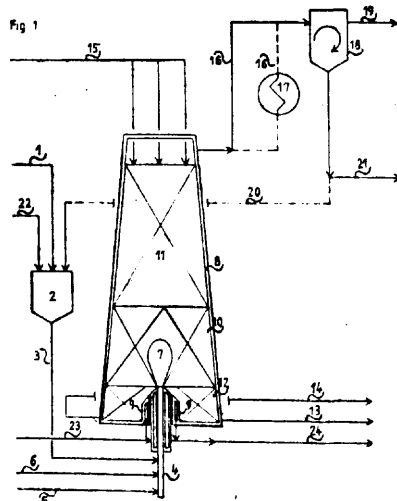
Pierwszeństwo: 27.10.1982 - RFN (nr P 32 39 774.7)

Hoechst AG, Frankfurt, Uhde GmbH, Dortmund, RFN.

Sposób i urządzenie do wytwarzania gazu syntezowego

Zagadnieniem podlegającym rozwiązaniu jest zwiększenie żywotności urządzenia.

W sposobie wytwarzania gazu syntezowego ($\text{CO} + \text{H}_2$) przez autotermiczne zgazowanie drobnocząstkowych, bogatych w węgiel materiałów z tlenem, przy czym bogaty w węgiel materiał o wielkości cząstek 0–0,1 mm z tlenem wtryskuje się do gorącej strefy zgazowania, utworzony zawierający popiół lotny pierwotny surowy gaz syntezowy z zawartą w nim energią termiczną przeprowadza się przez wypełnioną substancjami wyjściowymi do endotermicznej redukcji karbotermicznej strefę redukcji i, powiększony przez powstały przy redukcji karbotermicznej gaz syntezowy, przez dołączającą się ku górze, napełnioną tymi samymi substancjami strefę ogrzewania wstępnego i przy temperaturze 300–1500°C odciąga się do oczyszczania i konwersji, i przy tym poniżej strefy redukcji pobiera się produkt reakcji redukcji karbotermicznej jak również powstały żużel w stanie stopionym ze strefy zbiorczej i reakcji następcej, wytwarza się jako strefę zgazowania w usypie substancji wyjściowych do redukcji karbotermicznej wydrążenie albo przynajmniej strefę wirową z takiego rozluźnionego usypu, którą utrzymuje się w temperaturze 1300–3300°C; strefę redukcji wytwarza się powyżej i z boku strefy zgazowania i przeprowadza się w strefie redukcji jednocześnie zgazowanie następce, przy czym zawarta w pierwotnym surowym gazie syntezowym para wodna i dwutlenek węgla reagują z bogatym w węgiel materiałem na dalszy gaz syntezowy.

Urządzenie do wytwarzania gazu syntezowego charakteryzuje się tym, że piec szybowy stanowi szybowy generator spustowy (8) o przekroju kolistym i współosiowo ku górze podwiniętym dnie; w stanie roboczym strefa redukcji (10) obejmuje strefę zgazowania (7); strefa zbiorcza i reakcji następcej (12) obejmuje kołowo podwinięcie dna (9); przynajmniej jedna dysza (4) jest wprowadzona przez podwinięcie dna (9) z do-

łączonymi przewodami (3), (5), (6) dla wspólnego doprowadzania drobnocząstkowego, bogatego w węgiel materiału, tlenu i ewentualnie gazów dodatkowych i pylistych substancji wyjściowych do redukcji karbotermicznej. (26 zastrzeżeń)

C10K P. 243449 17.08.1983

Pierwszeństwo: 18.08.1982 - St. Zjedn. Am. (nr 409 088)

Allis - Chalmer Corporation, Wisconsin, Stany Zjednoczone Ameryki.

Sposób odzyskiwania ciepła z gorącego gazu zawierającego smołę

Przedmiotem wynalazku jest sposób odzyskiwania ciepła z gorącego gazu zawierającego smołę, a w szczególności ze strumienia gazowego produktu wytwarzanego w zakładzie zgazowania węgla, przy czym gaz ten zawiera odparowane węglowodorowe zanieczyszczenia i zawieszane w nim drobne cząstki stałe.

Sposób według wynalazku polega na tym, że surowy gaz zawierający węglowodorowe zanieczyszczenia o wysokich, pośrednich i niskich temperaturach wrzenia oraz stałe cząstki zostaje bezprzeponowo ochłodzony rozpyloną cieczą ze skropleniem zanieczyszczeń o wysokich i pośrednich temperaturach wrzenia, po czym kierowany jest do wymiennika ciepła dla skroplenia reszty zanieczyszczeń, zaś kondensat cieczy chłodzącej oraz zanieczyszczeń o wysokich i pośrednich temperaturach wrzenia zostaje rozdzielony i po usunięciu smół i cząstek stałych kierowany jest przez drugi wymiennik ciepła z powrotem do obiegu do bezprzeponowego chłodzenia surowego gazu, jako ciecz chłodząca. (9 zastrzeżeń)

C10M P. 239351 03.12.1982

Fragola Guglielmo, Torino, Costa Giorgio, Torino, Re. Mac. Ut. S.p.A., Cascine Vica - Rivoli, Włochy (Fragola Guglielmo).

Sposób regeneracji oleju smarującego, zwłaszcza w silnikach z wewnętrznym spalaniem i urządzenie do regeneracji oleju smarującego, zwłaszcza w silnikach z wewnętrznym spalaniem

Sposób regeneracji oleju smarującego, stosowany zwłaszcza przy obróbce oleju smarującego w silnikach z wewnętrznym spalaniem, polega na tym, że przepuszcza się strumień oleju przez powierzchnię filtracyjną wyposażoną w otwory wstępnie określone, o małych rozmiarach, przy czym wymieniona powierzchnia została podzielona na wiele segmentów mających wstępnie określoną wielkość, oddziela się część oleju z wpływającego strumienia, którą następnie dostarcza się pod uprzednio określonym nadciśnieniem, w przeciwnym kierunku do wpływającego strumienia oleju, do jednego z wielu segmentów mających wymiar wyznaczony uprzednio, a następnie zmienia się położenie wpływającej w przeciwnym kierunku części strumienia oleju, w ten sposób przez każdy segment przepływa strumień oleju.

Urządzenie do regeneracji oleju smarującego, zwłaszcza w silnikach z wewnętrznym spalaniem, posiadające w układzie olejenia element odcinający strumień oleju przepływającego z miski olejowej, zawierające obudowę wyposażoną we wlot oleju płynącego z miski olejowej i wylot połączony z obwodem olejenia oraz powierzchnię filtracyjną o kształcie cylindrycznym umieszczoną pomiędzy wlotem a wylotem, charakteryzuje się tym, że powierzchnia filtracyjna (7) ma otwory (14), których rozmiar został uprzednio określony, korzystnie mały, pierwszy zespół elementów (31, 32, 33) umieszczony wewnątrz obudowy (1a) wydzielający część z wpływającego strumienia oleju (8) i/lub dostarczający ją pod uprzednio określonym ciśnieniem i w prze-

ciwprądzie w stosunku do strumienia (8), na poziom pierścieniowego segmentu (16) stanowiącego obszar poprzednio określonej powierzchni filtracyjnej (7) oraz drugi zespół elementów (22, 25) połączony mechanicznie z pierwszym zespołem elementów zmieniający wejście do segmentu (16) poprzez zmianę położenia kąowego, przyjmując wiele ustawionych obok siebie położen kątowych odpowiadających pełnemu obrotowi kąta. (9 zastrzeżeń)

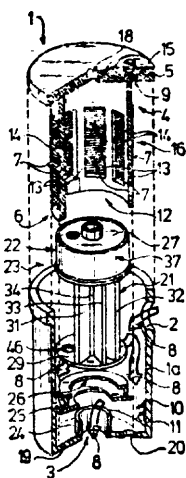

Fig. 1

C10M

P. 239623

17.12.1982

Podkarpackie Zakłady Rafineryjne im. Ignacego Łukasiewicza, Jasło, Polska (Henryk Maczel, Dorota Zielińska, Czesław Zięba, Helena Duda, **Barbara Mróz**, Kazimierz Glanc, Zbigniew **Balik**, Tadeusz Czyżowicz).

Metaliczny detergent wapniowy

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania dodatku stosowanego w uszlachetnianiu olejów smarowych.

Metaliczny detergent wapniowy charakteryzuje się tym, że zawiera 140—230 części wagowych alkilofenolanu wapnia, 80—140 części wagowych węglanu wapnia, 40—80 części wagowych pochodnych aminowych i 430—600 części wagowych oleju mineralnego. (3 zastrzeżenia)

CUD

P. 239688

20.12.1982

Zagraniczne Przedsiębiorstwo Polonijne „Comindex”, Poznań, Polska (Leszek Kuśnierkiwicz, Hanna Martyni, Jerzy Rudziński).

Sposób wytwarzania środka do czyszczenia urządzeń sanitarnych i kuchennych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie uzyskania wysokiej jakości pasty czyszczącej przy wykorzystaniu odpadów poprodukcyjnych powstających przy otrzymywaniu margaryny i olejów jadalnych.

Sposób wytwarzania środka do czyszczenia urządzeń sanitarnych i kuchennych, z wykorzystaniem powszechnie znanych środków zapachowych i barwiących, charakteryzuje się tym, że zaolejoną ziemię bielącą w ilości 10—50% zawierającą w swym składzie mieszaninę olei rzepakowych, słonecznikowych i sojowych poddaje się procesowi zmydlania za pomocą ługu potasowego w temperaturze 40—60°C w okresie 1-2 godzin, a następnie do środowiska reakcji po ostudzeniu do temperatury 15—20°C wprowadza się produkt kondensacji nonylofenolu z 8-molami tlenu etylenu w ilości od 1 do 10%, węglanu sodu w ilości 5-20% i mączki wapiennej w ilości od 10 do 40%. (1 zastrzeżenie)

C11D

P. 243622

02.09.1983

Pierwszeństwo: 03.09.1982 - Węgry (nr 2837/82)

Kiskun MGTSz, Kiskunlachaza, Węgry.

Wieloskładnikowy środek czyszczący, zwłaszcza do czyszczenia zabrudzonych powierzchni instalacji i urządzeń przemysłu spożywczego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania środka nadającego się szczególnie do czyszczenia różnych powierzchni instalacji i urządzeń przemysłu spożywczego, nie powodując przy tym wytrawiania ich i korozji.

Wieloskładnikowy środek czyszczący według wynalazku charakteryzuje się tym, że składa się z działającego alkalicznie składnika „A” i działającego kwasowo składnika „B”, przy czym składnik „A” składa się z 1—20% trój wodnego dwukrzemianu sodowego, 1—5% dwuwodorofosforanu sodowego, 1—5% siarczanu sodowego, ewentualnie najwyżej 5% wodorofosforanu dwusodowego, ewentualnie najwyżej 5% trójpolifosforanu sodowego oraz 0,3—4% benzenosulfochloramidku sodowego i 0,1—4% benzoetanu sodowego, uzupełnionych wodą do 100%, a składnik „B” składa się z 10-30% kwasu cytrynowego i/albo 5—20% kwasu winowego, również uzupełnionych wodą do 100%. (2 zastrzeżenia)

C12N

P. 239399

08.12.1982

Instytut Chemii Przemysłowej, Warszawa, Politechnika Łódzka, Łódź, Polska (Edward Galas, Tadeusz Trzmiel, Alojzy Kłopotek, Anna Bolińska, Janina Mazurkiewicz, Mirosława Szczesna, Alicja Buchowiecka).

Sposób otrzymywania kompleksu enzymów proteolitycznych amylolitycznych i lipolitycznych

Przedmiotem wynalazku jest sposób otrzymywania kompleksu enzymów proteolitycznych, amylolitycznych i lipolitycznych, szczególnie przydatnych do zastosowania w środkach piorących i środkach pomocniczych do prania.

Sposób według wynalazku polega na tym, że wyselekcjonowano mikroorganizm *Bacillus subtilis* IBT C-3, który hodowany w odpowiednich warunkach wytwarza pozakomórkowo kompleks enzymów proteolitycznych, amylolitycznych i lipolitycznych, przy czym pożywkę przed zaszczepieniem doprowadza się do odczynu alkalicznego o $pH=8,0 \div 9,5$ i sterylizuje w zakresie temperatur $388 \div 403$ K w czasie $30 \div 90$ minut, a wyodrębniony z podłoża pochodowlanego kompleks enzymów osadza się na nośnikach zmiękczających wodę lub ich mieszaninach z innymi związkami chemicznymi. (3 zastrzeżenia)

C12N

P. 241805

05.05.1983

A61K

Pierwszeństwo: 05.05.1982 - St. Zjedn. Am. (nr 374 860)
14.07.1982 - St. Zjedn. Am. (nr 398 003)
07.04.1983 - St. Zjedn. Am. (nr 483052)

Genentech, Inc., South San Francisco, Stany Zjednoczone Ameryki (David Van Norman Goeddel, William Jack Kohr, Diane Pennica, Gordon Allen Vohar).

Ludzki tkankowy aktywator plasminogenu

Ludzki tkankowy aktywator plasminogenu (t-PA) wytwarza się w ilościach użytecznych przy zastosowaniu technologii rekombinantowych. Sposób według wynalazku umożliwia wytwarzanie t-PA wolnego od zanieczyszczeń towarzyszących mu w natywnym środowisku komórkowym. (15 zastrzeżeń)

C12P

P. 239327

02.12.1982

Tarchomińskie Zakłady Farmaceutyczne „Polfa”, Warszawa, Polska (Marek Biedrzycki, Zuzanna Kowczyk-Gindifer, Piotr Chmielnicki, Zofia Plóciennik, Maria Horodecka, Halina Dahlig, Wiesław Drzewiński, Jerzy Szymański, Mieczysław Wawrzyniewicz, Witold Szniagielski).

Sposób izolowania polifunginy z hodowli wysokowydajnego mutantu szczepu *Streptomyces noursei* var. *polifungini*

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiego sposobu izolacji polifunginy, który pozwala na otrzymywanie antybiotyku o właściwej czystości i z dobrą wydajnością w skali przemysłowej.

Sposób izolowania polifunginy z hodowli mutantu R 851/26/77 szczepu *Streptomyces noursei* var. *polifungini* ATCC 21581 polega na wstępnym przemyciu grzybni wodą, a następnie rozpuszczalnikiem mieszającym się z wodą lub roztworem dwóch rozpuszczalników organicznych - jednego mieszającego się z wodą i drugiego nie mieszającego się z wodą. Z tak przygotowanej grzybni ekstrahuje się polifunginę metanolem w roztworze CaCl_2 w systemie przeciwpłukowym. Krystalizację polifunginy prowadzi się w określonych warunkach pH, przy użyciu kwasów kompleksujących wapń, przy czym dla zwiększenia wydajności i selektywności procesu krystalizacji antybiotyku dodaje się określoną ilość wody w stosunku do objętości metanolu w ekstraktach. (5 zastrzeżeń)

C12P

P. 242383 T

07.06.1983

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego - Akademia Rolnicza, Warszawa, Polska (Zdzisław Radziszewski, Eugeniusz Sobczak).

Sposób otrzymywania etanolu na drodze fermentacji ciągłej melasy w układzie dwustężeniowym

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie znacznego skrócenia czasu pełnego przefermentowania melasy oraz zwiększenia tempa fermentacji z możliwością jednoczesnego zmniejszenia kadzi fermentacyjnych.

Sposób otrzymywania etanolu na drodze fermentacji ciągłej melasy w układzie dwustężeniowym polega na wstępnym rozmnażaniu drożdży w propagatorach oraz generatorach drożdżowych i kierowaniu ich do fermentacji głównej. Rozmnażanie drożdży prowadzi się w dwóch kadziach macecznych systemem ciągłym i kieruje się je z drugiej kadzi macecznej do dwóch generatorów drożdżowych, a następnie po uzyskaniu zawartości drożdży w ilości 5,0-5,5 g/dcm³ wprowadza się je do kadzi fermentacyjnej I. Proces odfermentowania prowadzi się w nie więcej niż w czterech kadziach fermentacyjnych, przy czym w I kadzi fermentacyjnej gęstość płynu utrzymuje się w granicach 9,5-10,5°Bx, w kadzi II 6,5-7,0°Bx w kadzi III 5,0-5,2°Bx, a w kadzi IV w granicach 4,5-4,6°Bx. (1 zastrzeżenie)

C21B

P. 244563

15.11.1983

Pierwszeństwo: 15.11.1982 - RFN (nr P 3242232.6)
05.08.1983 - RFN (nr P 3328373.7)

Korf Engineering GmbH, Düsseldorf, Republika Federalna Niemiec Voest Alpine AG, Linz, Austria (Bogdan Vuletic).

Sposób bezpośredniego wytwarzania cząstek gąbki żelaznej i ciekłej surówki z kawałków rudy żelaza oraz urządzenie do bezpośredniego wytwarzania cząstek gąbki żelaznej i ciekłej surówki z kawałków rudy żelaza

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zwiększenia ekonomiczności wytwarzania.

Sposób bezpośredniego wytwarzania cząstek gąbki żelaznej i ciekłej surówki z kawałków rudy żelaza, w którym rudę żelaza w postaci luźno usypanej redukuje się do cząstek gąbki żelaznej w piecu do bezpośredniej redukcji, za pomocą gorącego gazu redukującego, a wychodzące z pieca do bezpośredniej redukcji cząstki gąbki żelaznej, doprowadza się do pieca stapiającego, w którym z wprowadzonego węgla i wdmuchiwanego gazu zawierającego tlen wytwarza się ciepło konieczne do stopienia gąbki żelaznej oraz gaz redukujący, z którego co najmniej część po ochłodzeniu do temperatury potrzebnej dla redukcji wprowadza się do strefy redukującej pieca do bezpośredniej redukcji, charakteryzuje się tym, że odprowadzane z pieca do bezpośredniej redukcji cząstki gąbki żelaznej rozdziela się na frakcję drobnoziarnistą i na frakcję gruboziarnistą i do pieca stapiającego doprowadza się jedynie frakcję drobnoziarnistą.

Urządzenie do bezpośredniego wytwarzania cząstek gąbki żelaznej i ciekłej surówki z kawałków rudy żelaza, z umieszczonym powyżej pieca stapiającego piecem do bezpośredniej redukcji mającym w dolnym końcu urządzenie do odprowadzania gorącej gąbki żelaznej, którego otwór wylotowy połączony jest z piecem stapiającym co najmniej jednym przewodem, charakteryzuje się tym, że w przewód łączący piec do bezpośredniej redukcji (2) z piecem stapiającym (1) jest wstawiony oddzielacz grubego ziarna (7), którego otwór wylotowy (8) dla frakcji drobnoziarnistej połączony jest z piecem stapiającym (1), a otwór wylotowy (11) dla frakcji gruboziarnistej połączony jest z odrębnym agregatem do topienia albo z urządzeniem (13) do zgniatania na gorąco, pasywowania lub chłodzenia. (36 zastrzeżeń)

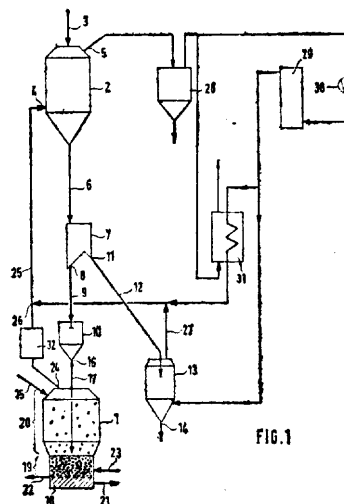

FIG. 1

C22B

P. 240268

24.01.1983

Zakłady Ceramiki Radiowej, Warszawa, Polska (Włodzimierz Wrzał, Paweł Zawadzki, Dorota Zawadzka).

Sposób odzyskiwania palladu i platyny

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu umożliwiającego odzyskiwanie palladu z odpadów przemysłowych, zawierających nawet poniżej 0,3% wagowych metalu.

Sposób odzyskiwania metali szlachetnych, zwłaszcza palladu z materiałów odpadowych powstających między innymi w czasie produkcji kondensatorów ceramicznych monolitycznych i foliowych, polega na usuwaniu z podłoża ceramicznego plastifikatora organicznego za pomocą wody podgrzanej do temperatury 70°C-100°C z folii ceramicznej w stanie surowym, przy czym ilość wody jest tak dobrana aby stężenie plastifikatora nie było większe niż 20% wagowych. Proces należy prowadzić w obecności utleniaczy. Powstałą zawieszinę rozdziela się mechanicznie za pomocą

sita stale splukując wodą o temperaturze powyżej 30°C a do uzyskania klarownego przesącza. Pozostałość z sita wzbogaconą w metal suszy się a następnie wypala. (1 zastrzeżenie)

C22C P. 246479 29.02.1984

Huta Baildon, Katowice, Polska (Ewa **Ostrihansky**, Kazimierz. Bukala, Zygmunt Kwaśny, Stefan Cybuch, Zofia Kościelniak).

Sposób otrzymywania stopu **żelaza** z kobaltem z osadów powstałych przy przerobieniu złomu węglików spiekanych na związki **wolframu**

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie uproszczenia odzyskiwania kobaltu z surowców pylistych.

Sposób polega na wygrzewaniu wysuszonego osadu w atmosferze wodoru początkowo w temperaturze około 970 K, a na koniec w temperaturze około 1570 K i następnym wprowadzeniu go do roztopionego w piecu elektrycznym żelaza armco. Sprasowanie osadu pomiędzy poszczególnymi wygrzewaniami ułatwia jego spiekanie. (2 zastrzeżenia)

C23C P. 239552 16.12.1982

Instytut Mechaniki Precyzyjnej, Warszawa, Polska (Józef Panasiuk).

Sposób obróbki cieplno-chemicznej w polu elektrycznym

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu umożliwiającego prowadzenie procesu azotowania jonowego, jak również nawęglania jonowego, tytanowania jonowego i borowania.

Sposób według wynalazku polegający na wygrzewaniu wsadu w komorze jarzeniowej w warunkach obniżonego ciśnienia przy stałym odpompowywaniu komory i stałym dozowaniu atmosfery czynnej chemicznie, przy wyładowaniach jarzeniowych pomiędzy wsadem podłączonym jako katoda a obudową ścianek komory podłączonych jako anoda i uziemionych, charakteryzuje się tym, że komorę jarzeniową zasila się prądem połówkowym, wyprostowanym i pofalowanym z częstotliwością powyżej 50 Hz do 50 000 Hz i przy napięciu pomiędzy katodą i anodą rzędu 350—1500 V. (1 zastrzeżenie)

C23C P. 239553 16.12.1982

Instytut Mechaniki Precyzyjnej, Warszawa, Polska (Józef Panasiuk).

Sposób azotowania jonowego przedmiotów stalowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu umożliwiającego obróbkę wsadu o dużej rozwiniętej powierzchni jak też i małej.

Sposób azotowania jonowego przedmiotów stalowych, polegający na wygrzewaniu wsadu w komorze jarzeniowej, w warunkach obniżonego ciśnienia przy stałym odpompowywaniu komory i przy stałym dozowaniu atmosfery czynnej, w warunkach wyładowań jarzeniowych pomiędzy wsadem podłączonym jako katoda a ściankami komory podłączonymi jako anoda i uziemionymi, charakteryzuje się tym, że proces prowadzi się w warunkach wyładowań jarzeniowych widocznych Towsenda oraz normalnych przy gęstościach prądu 0,03 do 0,5 $\mu\text{A}/\text{cm}^2$ wsadu, a brakującą energię elektryczną do uzyskania przez wsad temperatury procesu doprowadza się drogą dogrzewania oporowego. (1 zastrzeżenie)

C23C P. 239554 16.12.1982

Instytut Mechaniki Precyzyjnej, Warszawa, Polska (Józef Panasiuk).

Sposób azotowania jonowego **przedmiotów** stalowych

Sposób azotowania jonowego przedmiotów stalowych, polegający na wygrzewaniu wsadu w komorze jarzeniowej w warunkach obniżonego ciśnienia, przy stałym odpompowywaniu komory i przy stałym dozowaniu atmosfery czynnej, w warunkach wyładowań jarzeniowych pomiędzy wsadem podłączonym jako katoda a ściankami komory podłączonymi jako anoda i uziemionymi, charakteryzuje się tym, że proces prowadzi się w warunkach wyładowań jarzeniowych widocznych Towsenda i wyładowań normalnych, przy gęstościach prądu 0,03 do 0,5 $\mu\text{A}/\text{cm}^2$, a brakującą energię do uzyskania przez wsad temperatury procesu pobiera się od jarzących się o dużej rozwiniętej powierzchni ekranów otaczających wsad i podłączonych łącznie ze wsadem jako katoda, przy czym energia pobierana od ekranów wynosi około 1—3 kW/m^2 rozwiniętej powierzchni. (1 zastrzeżenie)

C23C P. 239571 15.12.1982

Instytut Metali Nieżelaznych, Gliwice, Polska (Stanisław Socha).

Sposób wytwarzania na wyrobach stalowych zanurzeniowych powłok metalicznych z kadmu

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie wytwarzania na wyrobach stalowych zanurzeniowych powłok metalicznych z kadmu, charakteryzujących się dużą szczelnością.

Sposób według wynalazku polegający na tym, że wyroby stalowe trawi się w kwasie, płucze, zanurza w nasyconym wodnym roztworze topnika, a następnie w stanie wilgotnym wprowadza do kąpieli metalowej poprzez warstwę stopionego topnika, charakteryzuje się tym, że wodny roztwór topnika, w którym zanurza się wytrawione i wypłukane w wodzie wyroby stalowe, zawiera w ilościach wagowych: 55—64% chlorku kadmu, 15-18% chlorku cyny, 20-25% chlorku cynku i 1-2% kwasu solnego, przy czym wyroby przetrzymuje się w tym roztworze 10—30 minut, utrzymując temperaturę roztworu 35—45°C, natomiast do kąpieli metalowej, zawierającej kadm z dodatkiem 0,1-0,3% wagowych aluminium, wprowadza się wyroby stalowe poprzez warstwę stopionego topnika o grubości 8-10 cm, zawierającego w ilościach wagowych: 15-18% chlorku potasu, 10-17% chlorku magnezu, 15-18% chlorku sodu, 20-26% chlorku cynku, 2-4% chlorku amonu, 12-15% chlorku cynawego, 10-15% chlorku ołowiu i 1-2% gliceryny. (1 zastrzeżenie)

C23C P. 239572 15.12.1982

Instytut Metali Nieżelaznych, Gliwice, Polska (Stanisław Socha).

Sposób wytwarzania wykładzin ołowiowych w zbiornikach stalowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie wytwarzania szczelnych wykładzin ołowiowych w zbiornikach stalowych.

Sposób według wynalazku polegający na wtapianiu w **pocynowane** podłoże pasów blach ołowiowych, charakteryzuje się tym, że powierzchnie wewnętrzne zbiorników przeznaczone do ołowiowania poddaje się dwuetapowemu trawieniu, z tym że w pierwszym etapie stosuje się **roztwór** trawiący zawierający: 18—25% kwasu solnego, 2-8% chlorku żelazawego, a w drugim etapie roztwór trawiący o składzie: 15-18% **kwa-**

su solnego, 5-10% kwasu borowego, 2-8% chlorku żelaza, 5-10% bromu sodowego, a wytrawione powierzchnie zbiorników powleka się roztworem topnika, który zawiera: 74-81,5% chlorku cynku, 15-20% chlorku amonu, 3-5% octanu cynku i 0,5-1% glikolu, a po wysuszeniu nakłada pastę złożoną z 65-75% proszku cynowego, 15-20% salmiaku i 10-15% żywicy z drzew szpilkowych, natomiast pasy blach ołowio- wych, przed ich nałożeniem, zanurza się w roztworze topnika, który zawiera octan amonu, chlorek amonu i chlorek litu w stosunku 1:1:0,05, po czym bezpośrednio po wyjęciu z tego roztworu posypuje chlorkiem amonu i dopiero wówczas wtapia się te pasy w powłokę cynową wytworzoną na wewnętrznych powierzchniach zbiorników. (2 zastrzeżenia)

C23C

P. 239671

20.12.1982

Instytut Metali Nieżelaznych, Gliwice, Polska (Stanisław Socha).

Sposób wytwarzania na wyrobach stalowych zanurzeniowych powłok metalicznych z niskokadmowego stopu cynkowego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie wytwarzania na wyrobach stalowych zanurzeniowych powłok metalicznych niskokadmowego stopu cynkowego charakteryzujących się dużą szczelnością.

Sposób według wynalazku polegający na tym, że wyroby stalowe trawi się w kwasie, płucze, zanurza w nasyconym wodnym roztworze topnika, a następnie w stanie wilgotnym wprowadza do kąpieli metalowej poprzez warstwę stopionego topnika, charakteryzuje się tym, że wodny roztwór topnika, w którym zanurza się wytrawione i wypłukane w wodzie wyroby stalowe, zawiera w ilościach wagowych: 70-80% chlorku cynku, 6-10% chlorku amonu, 5-8% chlorku kadmu, 5-10% chlorku cynowego, 1-2% gliceryny, 1-2% glikolu, przy czym wyroby przetrzymuje się w tym roztworze 5-10 minut, utrzymując temperaturę roztworu w granicach 50-60°C, natomiast do kąpieli metalowej wprowadza się wyroby stalowe poprzez warstwę stopionego topnika o grubości 8-10 cm, zawierającego w ilościach wagowych: 50-70% chlorku cynku, 12-14% chlorku amonu, 5-10% chlorku kadmu, 5-8% chlorku cynowego, 2-5% chlorku potasu, 2-5% chlorku sodu, 2-4% gliceryny, 2-4% glikolu, zaś zawartość poszczególnych składników kąpieli metalowej wynosi w ilościach wagowych: 19,5-20% kadmu, 79,8-80% cynku, 0,1-0,3% aluminium, 0,1-0,2% sodu. (1 zastrzeżenie)

C23C

P. 239672

20.12.1982

Instytut Metali Nieżelaznych, Gliwice, Polska (Stanisław Socha).

Sposób wytwarzania na wyrobach stalowych zanurzeniowych powłok metalicznych ze stopu Cd-Zn

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie wytwarzania na wyrobach stalowych zanurzeniowych powłok metalicznych ze stopu Cd-Zn, charakteryzujących się dużą szczelnością.

Sposób według wynalazku polegający na tym, że wyroby stalowe trawi się w kwasie, płucze, zanurza w nasyconym wodnym roztworze topnika, a następnie w stanie wilgotnym wprowadza do kąpieli metalowej poprzez warstwę stopionego topnika, charakteryzuje się tym, że wodny roztwór topnika, w którym zanurza się wytrawione i wypłukane w wodzie wyroby stalowe zawiera w ilościach wagowych: 35-40% chlorku kadmu, 5-20% chlorku cyny, 45-55% chlorku cynku, przy czym wyroby przetrzymuje się w tym roztworze 8-12 minut, utrzymując temperaturę roztworu 45-55°C, natomiast do kąpieli metalowej wpro-

wadza się wyroby stalowe poprzez warstwę stopionego topnika o grubości 8-12 cm, zawierającego w ilościach wagowych: 8-12% chlorku potasu, 8-12% chlorku magnezu, 8-12% chlorku sodu, 38-55% chlorku cynku, 15-17% chlorku amonu, 5-7% chlorku cynowego, 1-2% gliceryny, zaś zawartość poszczególnych składników kąpieli metalowej wynosi w ilościach wagowych: 82-82,7% kadmu, 17-17,2% cynku, 0,2-0,5% litu, 0,1-0,3% aluminium. (1 zastrzeżenie)

C23F

P. 239627

17.12.1982

Politechnika Gdańska, Gdańsk, Polska (Romuald Juchniewicz, Wojciech Sokółski, Jerzy Walaszkowski, Jezmar Jankowski, Jacek Rozwadowski).

Sposób zabezpieczania przed korozją elektrochemiczną i mikrobiologiczną żeliwnych chłodzińców ociekowych w obiegach wodnych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zabezpieczania przed korozją elektrochemiczną i mikrobiologiczną żeliwnych chłodzińców ociekowych w obiegach wodnych.

Sposób według wynalazku polega na obniżeniu potencjału o 500 mV na całej długości chłodzińcy, względem elektrody odniesienia, za pomocą anod, które umieszcza się w połowie odległości między rurami chłodzińcy, polaryzowanymi korzystnie impulsowym źródłem prądu o takim natężeniu impulsów prądowych aby potencjał rur oscylował na poziomie + 50 mV. (3 zastrzeżenia)

C23F

P. 239648

21.12.1982

C25D

Zakłady Wytwórcze Urządzeń Telefonicznych im. Komuny Paryskiej „Telkom-Zwut”, Warszawa, Polska (Wojciech Szubratowski, Czesław Duszak).

Kąpiel do pasywowania cynku i kadmu

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania stabilnej i łatwej w przyrządzaniu kąpieli do pasywowania cynku i kadmu, służącej do pokrywania detali metalowych stosowanych w elektrotechnice.

Kąpiel do pasywowania cynku i kadmu składa się z: dwuchromianu potasu w ilości od 6,5 do 10 g/l, kwasu borowego w ilości od 5,5 do 10 g/l, siarczany sodu w ilości od 0,5 do 1,2 g/l oraz kwasu azotowego w ilości od 2,4 do 3,5 cm³/l, przy czym temperatura pracy kąpieli wynosi od 25° do 35°C. (1 zastrzeżenie)

C23G

P. 246085

06.02.1984

Zakład Badawczo-Projektowy „Energochem”, Gliwice, Polska (Karol Stajszczyk, Józef Kucharski, Henryk Gruszkowski, Ernest Szopa, Halina Goryczko-Skowronek).

Sposób oczyszczania przy użyciu kwasów urządzeń wykonanych z cynku lub pokrytych cynkiem

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie umożliwienia szybkiego i skutecznego oczyszczania urządzeń wykonanych, zwłaszcza z cynku lub pokrytych cynkiem z osadów tworzących się w obiegach chłodzących i wodnych.

Sposób według wynalazku polega na stosowaniu roztworu czyszczącego zawierającego od 0,5 do 20% wagowych kwasu, od 0,1 do 1,0% wagowych aniliny, od 0,1 do 1,0% wagowych furfuralu i od 0 do 0,2% wagowych niejonowego lub anionocznego dyspergatora oraz środka przeciwpianiącego w ilościach śladowych. (5 zastrzeżeń)

C25D

P. 239676

22.12.1982

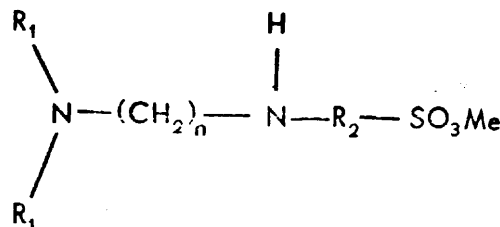
Biuro Studiów i Projektów Centralnego Związku Spółdzielni Inwalidów, Kielce, Polska (Michał Kielb, Stanisław Szczepaniak).

Nietoksyczna kapiel do nakładania elastycznych powłok cynkowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania nietoksycznej kapieli do nakładania elastycznych powłok cynkowych w urządzeniach obrotowych i stacjonarnych.

Kapiel według wynalazku składająca się z rozpuszczalnego związku cynku i wodorotlenku sodowego i/lub potasowego, charakteryzuje się tym, że zawiera produkty reakcji alifatycznych poliamin i związku o ogólnym wzorze przedstawionym na rysunku, na którym R_1 oznacza atom wodoru, grupę alkilową zawierającą 1–4 atomów węgla, grupę hydroksyalkilową o 2–4

atomach węgla, R_2 oznacza resztę alkilenową lub hydroksyalkilenową o 2–6 atomach węgla w łańcuchu, n oznacza liczbę całkowitą 2–6, Me oznacza wodór lub atom metalu alkalicznego z 1-halo-2,3-epoksypropanem i/lub 1,3-dwuhalo-2-propanolem w ilości 0,1–50 g/dm³ oraz zawiera tiosemikarbazon aldehydu aromatycznego korzystnie w ilości 0,01–1 g/dm³.
(1 zastrzeżenie)

Dział D

WŁÓKIENNICTWO I PAPIERNICTWO

D01C

P. 239726

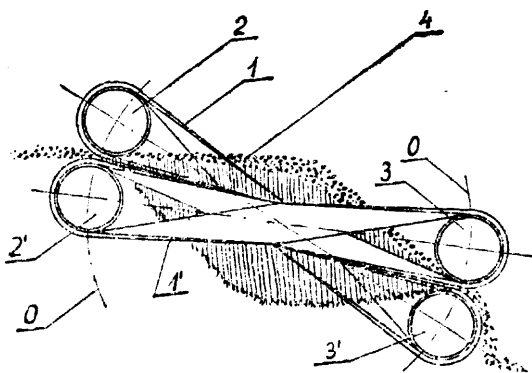
22.12.1982

Instytut Krajowych Włókien Naturalnych, Poznań, Polska (Włodzimierz Müller-Czarnek, Władysław Rynduch, Krystyna Biskupska).

Urządzenie do odwracania warstwy słomy

Przedmiotem wynalazku jest urządzenie do odwracania warstwy słomy, zwłaszcza lnianej, na polu celem właściwego przebiegu procesu rośnięcia. Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zapewnienia właściwego odwracania słomy przy zachowaniu jej równoległego układu w warstwie.

Urządzenie ma dwa skrzyżowane pasy (1, 1'), które krzyżują się wzajemnie. Czoła kół (2, 3, 2', 3') pasowych, na których osadzone są pasy (1, 1') leżą w jednej płaszczyźnie, a osie tych kół leżą na wspólnym okręgu (0).
(2 zastrzeżenia)

D01F

P. 239394

06.12.1982

Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszi-
ca, Kraków, Polska (Stanisław Błażewicz, Jan Chłopek,
Roman Pampuch, Augustyn Powroźnik).

Sposób obróbki włókien węglowych stosowanych
do wzmacniania osnów polimerowych

Przedmiotem wynalazku jest sposób obróbki włókien węglowych o wyższej i niskiej wytrzymałości.

Sposób obróbki włókien węglowych o wyższej wytrzymałości polega na tym, że włókna węglowe utrzy-

mane mechanicznie w stanie naprężonym ogrzewa się do temperatury od 500 do 1000 K, poddając działaniu par kwasu solnego lub par kwasu azotowego przez czas od 5 do 60 minut.

Sposób obróbki włókien węglowych o niskiej wytrzymałości polega na tym, że włókna węglowe utrzymywane mechanicznie w stanie naprężonym wprowadza się do kapieli stężonego kwasu solnego lub azotowego, ogrzewa się do wrzenia i przetrzymuje w tym stanie od 10 minut do 25 godzin, a następnie przemycza się wodą destylowaną i suszy.
(3 zastrzeżenia)

D01F

P. 239395

06.12.1982

D06C

Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszi-
ca, Kraków, Polska (Stanisław Błażewicz, Jan Chłopek,
Roman Pampuch, Augustyn Powroźnik).

Sposób obróbki włókien węglowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu obróbki włókien węglowych, który umożliwi dwukrotny wzrost powierzchni właściwej włókien węglowych co zapewni lepszą więź mechaniczną pomiędzy włóknami i osnową oraz powoduje wzrost wytrzymałości na ścinanie w kierunku włókien i wysoką poprzeczną wytrzymałość na rozciąganie.

Sposób obróbki włókien węglowych, stosowanych do wzmacniania osnów polimerowych, polega na tym, że włókna węglowe utrzymywane mechanicznie w stanie naprężonym ogrzewa się w atmosferze powietrza, tlenu lub ozonu przez czas od 5 do 20 minut w temperaturze od 600 do 1000 K.
(1 zastrzeżenie)

D01F

P. 239443

08.12.1982

Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszi-
ca, Kraków, Polska (Stanisław Błażewicz, Jan Chłopek,
Roman Pampuch, Augustyn Powroźnik).

Sposób zwiększania wytrzymałości włókien węglowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu zwiększenia wytrzymałości włókien węglowych, w wyniku którego włókna mają wytrzymałość na rozciąganie o 50% większą w porównaniu z włóknami poddawany mi znanej obróbce.

Sposób zwiększania wytrzymałości włókien węglowych polega na tym, że włókna węglowe utrzymywane mechanicznie w stanie naprężonym ogrzewa się do temperatury od 500-1000 K i poddaje działaniu par bromu przez czas od 5 do 60 minut. (1 zastrzeżenie)

D03C **P. 243733** T 13.09.1983

Politechnika Łódzka, Łódź, Polska (Rudolf Owczarz).

Sposób zmniejszenia tarcia nitki osnowowej w oczku struny nicielnicowej podczas tkania

Sposób zmniejszania tarcia nitki osnowowej w oczku struny nicielnicowej podczas tkania polega na tym, że na oczko struny nicielnicowej, powleczone **dialektrykiem** oraz na przechodzącą przez nie nitkę osnowy podczas tworzenia przesmyku nanosi się jednoczesne ładunki elektrostatyczne, zgromadzone na elektrodach ładujących, po czym po utworzeniu przesmyku usuwa się je z osnowy za pomocą elektrody rozładowującej umieszczonej na płaszczyźnie krosna.

W wyniku oddziaływania pola elektrostatycznego tych ładunków następuje wzajemne odpychanie nitki osnowowej i oczka struny nicielnicowej, które zapewnia zmniejszenie siły nacisku a tym samym zmniejszenie tarcia nitki w oczku struny nicielnicowej.

(1 zastrzeżenie)

D03D **P. 240306** 25.01.1983

Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Włókienniczego „Południe”, Bielsko-Biała, Polska (Piotr Kulawik, Zbigniew Janoszek, Jan Patynowski, Franciszek Jeleśniański, Czesław Wójcik, Henryk Wichary).

Hamulce wałka runowego krosna dywanowego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zapewnienia jednakowej wartości naprężeń w przedkach na wszystkich wałkach runowych osadzonych na tym samym krośnie co powoduje zmniejszenie ilości odpadów przędzy.

Hamulec składa się z magnesu (1) trwałego, który przylega do powierzchni czołowej wałka (2) runowego bezpośrednio lub poprzez przekładkę (3) albo elementy dystansowe. Przekładkę (3) stanowi pierścień wykonany z materiału o podwyższonym współczynniku tarcia. Elementy dystansowe są równomiernie rozmieszczone na powierzchni czołowej magnesu (1) i wykonane są z materiału o podwyższonym współczynniku tarcia. Magnes (1) osadzony jest luźno na tulei (5) i przytrzymywany przez zaczep (6) związany z uchwytem (7). (3 zastrzeżenia)

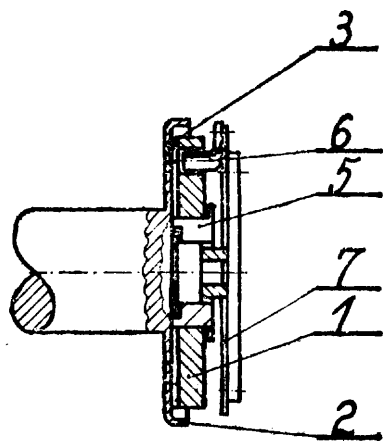

Fig. 2

D06M **P. 239632** 20.12.1982

Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Bawełnianego, Łódź, Polska (Sławomir Andrzejewski, Stefan Paliga, Zdzisław Skonieczka, Zbigniew Starzyński, Andrzej Fabianowski).

Sposób równoczesnego klejenia i pigmentowego barwienia przędzy osnowowej

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania procesu technologicznego obróbki przędzy osnowowej, szczególnie z włókien celulozowych i ich mieszanek z innymi włóknami, który nie stwarza dodatkowych kłopotów na klejarce.

Sposób równoczesnego klejenia i pigmentowego barwienia przędzy osnowowej polega na napawaniu przędzy osnowowej roztworem klejąco-barwiącym zawierającym $0,5-20 \text{ g/dm}^3$ barwnika pigmentowego w paście, $40-150 \text{ g/dm}^3$ środka wiążącego opartego na bazie kwasu akrylowego lub związku butadienowego, $1,5-6,5 \text{ g/dm}^3$ soli amonowej kwasu rodanowego, lub solnego lub siarkowego, $5-20 \text{ cm}^3/\text{dm}^3$ wody amoniakalnej 25%, $40-80 \text{ g/dm}^3$ eteru skrobi lub karboksymetylocelulozy. W czasie napawania utrzymuje się alkaliczny odczyn roztworu o pH 9-11, a po napawaniu przędzę osnowową **odżyma** się i prowadzi proces suszenia wraz z kondensacją środka wiążącego w suszarce bębnowej lub komorowej w temperaturze powyżej 110°C . (1 zastrzeżenie)

D06N **P. 243938** T 27.09.1983
B32B
A43B

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Tworzyw Skóropodobnych Poromerycznych, Pionki, Polska (Lech Frankowski, Danuta Wojciechowska, Jadwiga Hoffman).

Sposób wytwarzania syntetycznego materiału podpodeszwowego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie otrzymania materiału podpodeszwowego o różnych grubościach wytwarzanego według jednej techniki.

Sposób wytwarzania syntetycznego materiału podpodeszwowego przez impregnację materiału włóknisto-tkaninowego roztworem lub dyspersją polimerów termoplastycznych i prasowaniu w podwyższonej temperaturze charakteryzuje się tym, że materiał **włóknisto-tkaninowy** jest laminatem złożonym z dzianin, tkanin lub tkanin i włóknin typu Maliwatt połączonych ze sobą przez igłowanie. Dżianiny i tkaniny tworzące laminat **są** rozluźnione w procesie wielokrotnego igłowania i mają znaczne ilości **włókna** uzyskane w czasie transportu włókna. (2 zastrzeżenia)

D06P **P. 239087** 16.11.1982

Zgłoszenie dodatkowe do patentu nr 124011.

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Barwników „Organika”, Zgierz, Polska (Irena Marszałek, Rajmund Nowak, Zofia Ogłaza, Benedykt Szkoła, Jerzy Berger).

Preparat pomocniczy stosowany w procesach druku wyrobów z włókien poliamidowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania preparatu pomocniczego, stosowanego w procesach druku wyrobów z włókien poliamidowych, zapewniającego równomierne wydruki o dobrej intensywności i ostrych konturach wzoru, bez efektu szronienia i o wysokich wskaźnikach odporności na tarcie suche, wodę i rozpuszczalniki organiczne.

Preparat pomocniczy stosowany w procesach druku wyrobów z włókien poliamidowych zawiera: **40-80**

części wagowych produktu addycji alkilo- i/lub arylofenoli z 6—10 molami tlenu etylenu, 20—40 części wagowych produktu technicznego będącego mieszaniną wodnego roztworu soli sodowej i/lub potasowej i/lub mono- i/lub dwu- i/lub trójetanoloaminowej siarczanowanego produktu addycji 2—8 moli tlenu etylenu z 1 molem nonyfenolu i wodnego roztworu soli **mono- i/lub dwu- i/lub trójetanoloaminowej kwasu alkilobenzenosulfonowego**, w którym łańcuch alkilowy jest liniowym i/lub rozgałęzionym, nienasyconym i/lub nasyconym węglowodorem alifatycznym o zawartości atomów węgla **C₁₀—C₁₄**, ewentualnie zawierającego wolną mono- i/lub dwu- i/lub **trójetanoloaminę** i/lub 20—40 części wagowych produktu technicznego będącego mieszaniną wodnego roztworu soli sodowej i/lub potasowej i/lub mono- i/lub dwu- i/lub trójetanoloaminowej siarczanowanego produktu addycji 2—8 moli tlenu etylenu z nasyconym alkoholem tłuszczowym o zawartości atomów węgla **C₈—C₁₈** w rodniku i wodnego roztworu soli mono- i/lub dwu- i/lub trójetanoloaminowej kwasu alkilobenzenosulfonowego, w którym łańcuch alkilowy jest liniowym i/lub rozgałęzionym, nienasyconym i/lub nasyconym węglowodorem alifatycznym o zawartości atomów węgla **C₁₀—C₁₄**, 5-15 części wagowych produktu technicznego będącego mieszaniną produktu addycji alkilo- i/lub arylofenoli z 2-4 molami tlenu etylenu i produktu addycji alkilo- i/lub arylofenoli z 11-15 molami tlenu etylenu oraz dodatek 0-10 części wagowych monoeterów alkanodioli. (1 zastrzeżenie)

D21H P. 239847 27.12.1982
H01B

Głucholaskie Zakłady Papiernicze, Głucholazy, Polska (Marian Szymkowicz, Jan Pieczara, Zbigniew Walców, Zbigniew Wyderka, Roman Szlechter, Krzysztof Broda, Roman Borkowski, Mirosław Wiercioch, Marian Masłyk).

Technologia produkcji **podłoża** papierowego w zwojach do produkcji materiałów elektroizolacyjnych

Przedmiotem wynalazku jest technologia produkcji podłoża papierowego służącego do produkcji materiałów elektroizolacyjnych.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania technologii produkcji podłoża papierowego, którego smarność masy waha się w granicach od 23—70° SR i które zastępuje stosowany obecnie papier mikowy.

Technologia produkcji podłoża papierowego charakteryzuje się tym, że przy produkcji wykorzystuje się włókna celulozowe długowłókniste miękkie siarczanowe z drewna iglastego oraz celulozę siarczanową miękką

krótkowłóknistą z drewna liściastego w proporcji włókien długowłóknistych do krótkowłóknistych 10 : 20% z dodatkiem pyłu mikowego od 25-70% i żywicy ureapap produkcji krajowej wzmacniającej wstęgę papieru na mokro.

Formowanie wstęgi papieru odbywa się na maszynie **płaskositowej** z wlewem liniowym i stołem podsitowym mającym w swym wyposażeniu wał **wyżymakowy** z manszonem.

Gramatura podłoża papierowego mieści się w przedziale 140-200 **g/m²**. (1 zastrzeżenie)

D21J P. 243754 T 13.09.1983
B32B

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Płyt Drewnopochodnych w Czarnej Wodzie, Czarna Woda, Polska (Stanisław **Lutostański**, Adam Fidelus, Stanisław **Zemło**, Janusz Najmoła).

Sposób powierzchniowego uszlachetniania płyt pilśniowych twardych okleinami sztucznymi

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie powierzchniowego uszlachetniania płyt pilśniowych twardych okleinami sztucznymi z pominięciem konieczności podsuśnięcia naniesionego kleju na podłożu lub stosowania suchych błon klejowych bądź kosztownych kompozycji klejowych, wiążących na zimno.

Sposób według wynalazku polega na tym, że w prasie gorącej umieszcza się podkładkę sprężysto-porowatą przepuszczalną dla pary i gazów oraz poddawaną okleinowaniu płytę pilśniową twardą w taki sposób, aby podkładka ta stykała się podczas okleinowania na gorąco płyty pilśniowej twardziej okleinami sztucznymi z nie poddawanej okleinowaniu powierzchnią płyty pilśniowej twardziej. Podkładką sprężysto-porowatą może być płyta pilśniowa porowata o grubości co najmniej 9 mm i gęstości poniżej 400 **kg/m³**, obciążona tkaniną bawełnianą lub szklaną względnie pokryta siatką metalową albo siatką z tworzywa sztucznego lub też pokryta blachą.

Inną podkładką sprężysto-porowatą może być **filc** techniczny o grubości co najmniej 3 mm i o gęstości nie większej niż 500 **kg/m³**. Jeszcze inną podkładką sprężysto-porowatą może być siatka fosforobrazowa lub chromoniklowa o wielkości oczek 0,5—10 **mm²** wykonana z drutu o średnicy 0,2—1,5 mm i blacha metalowa perforowana o grubości 0,5—5 mm o wielkości otworów 1—20 **mm²**, przy czym powierzchnia wszystkich otworów powinna wynosić od 10 do 50% powierzchni blachy. (5 zastrzeżeń)

Dział E BUDOWNICTWO; GÓRNICTWO

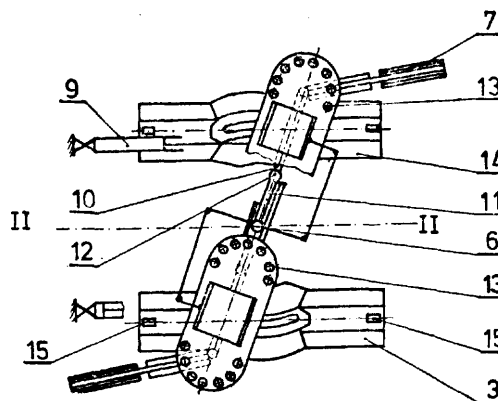
E01B P. 240267 24.01.1983

PKP Zakłady Naprawcze Taboru Kolejowego „Stargard”, Stargard Szczeciński, Polska (Feliks Szramiak).

Plugi czołowe zgarniarki tłuczni

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania zamocowania w ramie maszyny plugów czołowych zgarniarki tłuczni.

Plugi czołowe ułożyskowane są obrotowo na czopie ustalającym (6) względem osi pionowej leżącej na osi wzdłużnej II-II ramy maszyny. Plugi czołowe mają tunel osłaniający szynę (14), który podczas obrotu pluga nie przemieszcza się pozostając w miejscu. Plugi służą do przemieszczania tłuczni z jednej strony podtorza na drugą stronę za jednym przejściem maszyny lub z międzytorza na pobocze i z pobocza na międzytorze. (2 zastrzeżenia)

E01F

P. 24C369 T

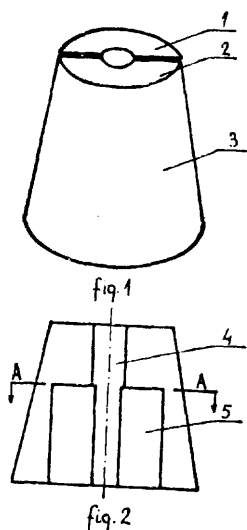
22.02.1984

Rejon Dróg Publicznych, Kielce, Polska (Stanisław Wójcik, Stanisław Kular, Wojciech Sierak).

Element kotwiczący słupki znaków drogowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania elementu nadającego się do wielokrotnego stosowania, ułatwiającego montowanie znaków oraz umożliwiającego poddanie się słupka w momencie silnego uderzenia.

Element składa się z dwóch jednakowych części (1, 2), które po złożeniu stanowią bryłę elementu (3) o przekroju trapezowym. Części te mają wyłobienia osiowe półkoliste (4) oraz prostopadłe do nich wyłobienia podłużne (5) zamknięte w górnej części elementu (3), wzajemnie przecinające się. (1 zastrzeżenie)

E03F

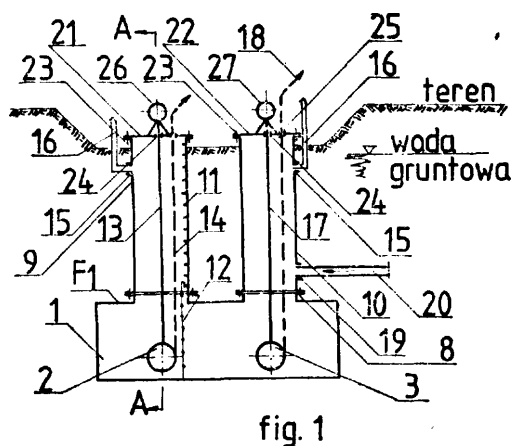
P. 242948 T

08.07.1983

Romuald Bystrzyński, Janusz Wachowiak, Henryk Kuśnierek, Roman Kuzioła, Poznań Polska (Romuald Bystrzyński, Janusz Wachowiak, Henryk Kuśnierek, Roman Kuzioła).

Stalowa podziemna pompownia ścieków

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skonstruowania pompowni nadającej się do fabrycznej wielkoseryjnej produkcji, przydatnej do stosowania dla różnych ilości przepompowywanych ścieków dopływających na różnych głębokościach do poszczególnych pompowni.

Stalowa podziemna pompownia ścieków ma zasobnik dolny (1) oraz przymocowane do jego stropu rury pionowe (9) i (10). Zasobnik (1) mieści ścieki i pompy (2) i (3), a rury (9) i (10) mieszczą drabinki żłazowe (11), wały napędowe (13) i (17) oraz rurociągi tłoczne (14) i (18).

Silniki napędowe (26) i (27) mocowane są do elementów nośnych (21) i (22) przytwierdzonych do górnych zakończeń rur (9) i (10).

Strop zasobnika dolnego (1) ma powierzchnię (F1) kotwiącą pompownię w gruncie nawodnionym.

(1 zastrzeżenie)

E04B

P. 240216

17.01.1983

E04C

Politechnika Śląska im. W. Pstrowskiego, Gliwice, Polska (Jan Mikoś, Janusz Kajrunajtys, Ryszard Kłiszczewicz, Jan Kowal, Bolesław Sereżyński).

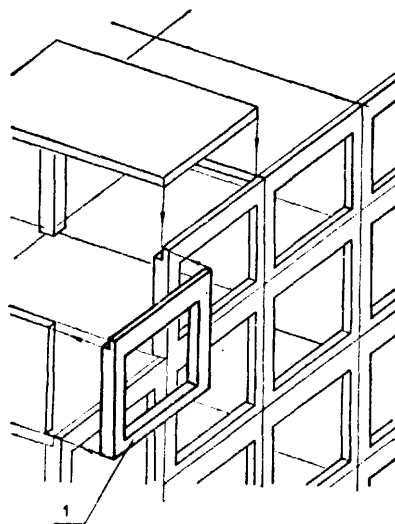
Wielkowymiarowy element obudowy zewnętrznej budynków

Przedmiotem wynalazku jest wielkowymiarowy element obudowy zewnętrznej budynków, zwłaszcza mieszkalnych, o konstrukcji szkieletowej lub ścianowej, projektowanych według zasad koordynacji modularnej.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania elementów umożliwiających zmianę wielkości i rozmieszczenia otworów.

Rozwiązanie przewiduje stosowanie dla danej wielkości modularnej elementów obudowy zewnętrznej jednego typorozmiaru prefabrykowanych szkieletów nośnych (1) o postaci zamkniętej ramki. Ramka ta z jednej strony łączona jest z konstrukcją budynku i może być w różnym zakresie częścią tej konstrukcji, a z drugiej stanowi podstawę dla wariantowych rozwiązań przegrody fizycznej o zróżnicowanej geometrii otworów okiennych i drzwiowych. Elementy z ramkowym szkieletem nośnym (1) mogą być stosowane w budynkach o konstrukcji szkieletowej lub ścianowej.

(4 zastrzeżenia)

E04B

P. 240217

17.01.1983

E04C

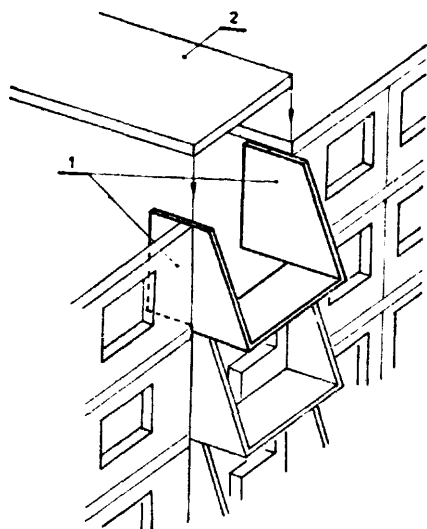
Politechnika Śląska im. W. Pstrowskiego, Gliwice, Polska (Jan Mikoś, Janusz Kajrunajtys, Ryszard Kłiszczewicz, Jan Kowal, Bolesław Sereżyński).

Prefabrykowane balkony, loggie i wykusze oraz sposób ich mocowania

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania konstrukcji prefabrykowanych balkonów łatwych do ocieplania i nie wymagających stosowania narażonych na korozję metalowych łączników.

W rozwiązaniu według wynalazku loggie, balkony i wykusze składane z elementów płytowych lub o postaci prefabrykatu przestrzennego mają tarcze nośne (1) przenikające z przestrzeni zewnętrznej do wnętrza budynku i utwierdzone między płytami stropowymi (2) ograniczającymi daną kondygnację.

Sposób mocowania prefabrykowanych balkonów, loggi i wykuszy polega na tym, że tarcze nośne (1) utwierdza się między płytami stropowymi ograniczającymi daną kondygnację. (2 zastrzeżenia)

E04B

P. 240218

17.01.1983

Politechnika Śląska im. W. Pstrowskiego, Gliwice, Polska (Jan Mikoś, Janusz Kajrunajtys, Ryszard Kłiszczewicz, Jan Kowal, Bolesław Serebnyński).

Prefabrykowany ustrój **płyto-słupowy** z płytami bez belek i słupami bez głowic

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania ustroju płyto-słupowego umożliwiającego stosunkowo swobodne kształtowanie mieszkań i całej bryły budynku.

W ustrój płyty stropowe (2) oparte są bezpośrednio na słupach (1) o przekroju krzyżowym, **teowym** i kątowym. Segmenty słupów (1) łączone są poprzez płyty stropowe (2) przy zastosowaniu układu **centrująco-rektyfikującego** (4) z rdzeniem kompensacyjnym (5) o dobranych cechach sprężystych, zapewniającym współpracę całego przekroju złącza w płaszczyźnie styku słupa (1) z płytą stropową (2).

Usztywnia ono konstrukcję tarczami ścian konstrukcyjnych. Grubość ramion słupów (1) są skoordynowane z grubością pionowych przegród podziału wewnętrznego, zwłaszcza konstrukcyjnych, co umożliwia zestawienie tych elementów bez załamania ich lica.

(1 zastrzeżenie)

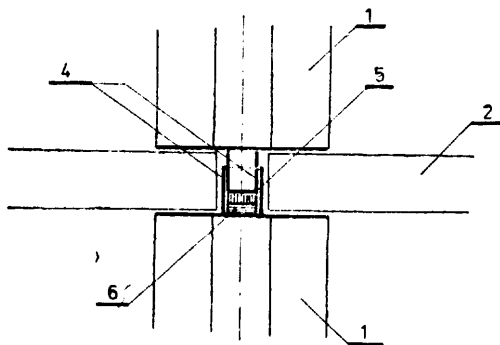

Fig. 2

E04B
B01D

P. 240223

19.01.1983

Pracownie Konserwacji Zabytków, Oddział Badań i Konserwacji, Warszawa, Polska (Władysław Wasiluk, Stefan Owczarek, Leszek Czapski).

Sposób wykonywania instalacji elektroosmotycznego osuszania przegród budowlanych oraz instalacja elektroosmotycznego osuszania przegród budowlanych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie osuszania przegród budowlanych eliminując zjawiska elektrokorozji elementów łączeniowych przez wykorzystanie biernych elementów połączeń elektrodowych na elementy czynne instalacji.

Sposób polega na tym, że w otwory (1) wprowadza się kompozycję elektroprowadzącą (2) o właściwościach wiążących, po czym w otworach (1) umieszcza się elektrody prętowe (3), zaś w kanałach (4) na podkładzie (2') z kompozycji elektroprowadzącej (2) umieszcza się odcinki prętów elektroprowadzących (5) o strukturze **węglowo-grafitowej**, natomiast końce elektrod (3) z prętami (5) oraz odcinki prętów (5) łączy się za pomocą kompozycji (2), tworząc trwałą i przewodzącą elektrycznie instalację.

Instalacja elektroosmotycznego osuszania przegród budowlanych charakteryzuje się tym, że elementy prętowe (3) połączone są za pomocą odcinków prętów elektroprowadzących (5) o strukturze węglowo-grafitowej lub węglowej, przy czym złącza elektrod (3) z odcinkami prętów elektroprowadzących (5) wypełnione są kompozycją elektroprowadzącą (2).

(13 zastrzeżeń)

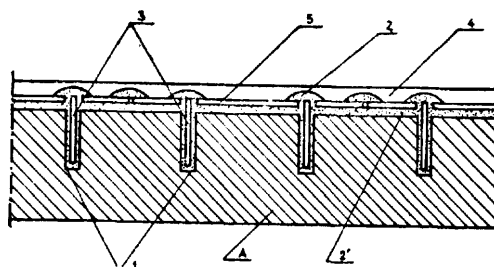

Fig. 1

E04B
E04H

P. 243994 T

30.09.1983

Zakład Naprawczy Mechanizacji Rolnictwa, Resko, Polska (Ryszard Kosmala).

Kabina segmentowa oraz łączenie kabin segmentowych w budynek

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania kabiny segmentowej prostej w konstrukcji i dającej się łatwo łączyć poziomo i pionowo w budynek. Kabina lub kilka kabin połączonych wzajemnie może służyć jako biuro budowy, świetlica, pomieszczenie mieszkalne i tym podobne.

Kabina zbudowana jest z prostokątnej ramy podłogi (1) w kwadratowych otworach której zamocowane są pionowo stalowe słupy (3) na których wspiera się rama dachu (2). Obydwie ramy (1 i 2) są wykonane z ceownika. Między stalowymi słupami (3) a ramą podłogi (1) i ramą dachu (2) zamocowane są ściany (4), których dolne krawędzie wchodzi w koryto utworzone z ceownika podłogi a górne krawędzie mocowane są do sufitu za pomocą blachy ocynkowanej zagiętej ku dołowi, tworzącej okapik (9). Łączenie poziome kabin wykonuje się za pomocą łącznika dachowego (14) zabezpieczonego mostkiem osłonowym sufitu (15) i łącznika podłogowego wykonanego z ceownika o przedłużonych ramionach. Piętrowanie kabiny wykonuje się za pomocą wsporników wchodzących w otwory stalowych słupów (3) kabiny parterowej i pięterowej. (2 zastrzeżenia)

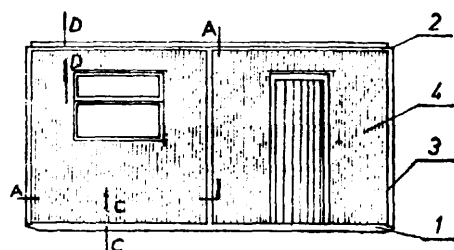

Fig. 1

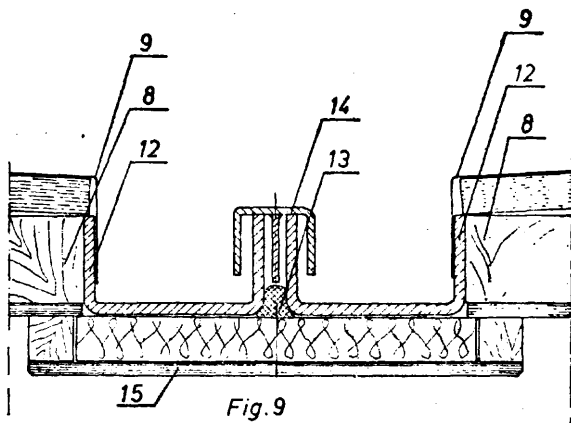

Fig. 9

E04C
E04B

P. 240288

24.01.1983

Instytut Komputerowych Systemów Automatyki
i Pomiarów, Wrocław, Polska (Ryszard Pędziński).

Zestaw elementów do budowy szkieletów nośnych
konstrukcji przestrzennych

Przedmiotem wynalazku jest zestaw elementów do budowy szkieletów nośnych konstrukcji przestrzennych, zwłaszcza szaf, pulpitów, tablic, aparatury pomiarowej, automatyki.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania zestawu elementów cechujących się prostotą budowy, łatwością montażu i wytrzymałością.

Zestaw stanowią dwa rodzaje kształtowników (1, 3), dwa przestrzenne narożniki (5, 6), płaszczyznowy narożnik (7) oraz kątowy narożnik (8). Kształtowniki (1, 3) mają zamknięty profil o przekroju wewnętrznym zbliżonym do prostokąta z tym, że pierwszy kształtownik (1) ma półkę usytuowaną równolegle i biegnącą wzdłuż całej jego długości a drugi kształtownik (3) ma ponadto wysięgnik usytuowany prostopadle i biegnący wzdłuż całej jego długości. Lewy przestrzenny narożnik (5) utworzony jest z trzech ramion w formie płaskowników usytuowanych względem siebie prostopadle. Prawy przestrzenny narożnik (6) stanowi zwierciadlane odbicie lewego narożnika (5). Płaszczyznowy narożnik (7) jest płaskownikiem utworzonym z dwóch ramion usytuowanych pod kątem prostym, zaś kątowy narożnik (8) jest utworzony z płaskownika zagiętego pod kątem prostym. (1 zastrzeżenie)

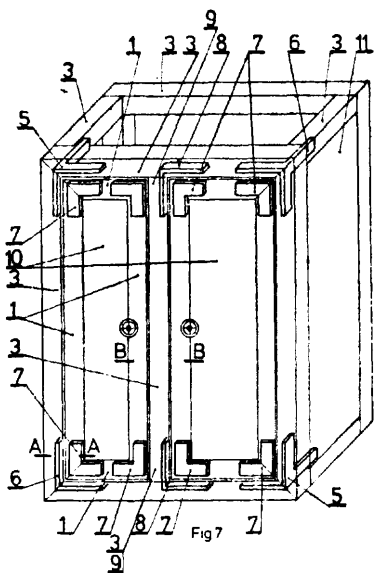

Fig. 7

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania wylazu spełniającego wymogi szczelności przeciwpożarowej. Wylaz ma obudowę (3), której dolna część ma kształt korytka i jest wypełniona piaskiem (7). W piasku (7) osadzony jest płaskownik (5) połączony z pokrywą (1) wylazu. Płaskownik (5) znajduje się na obwodzie pokrywy (1) i wystaje poza jej dolną część. Wylaz służy jako wyjście ewakuacyjne i stanowi jednocześnie przegrodę przeciwpożarową. (2 zastrzeżenia)

E04D
E06B

P. 240242

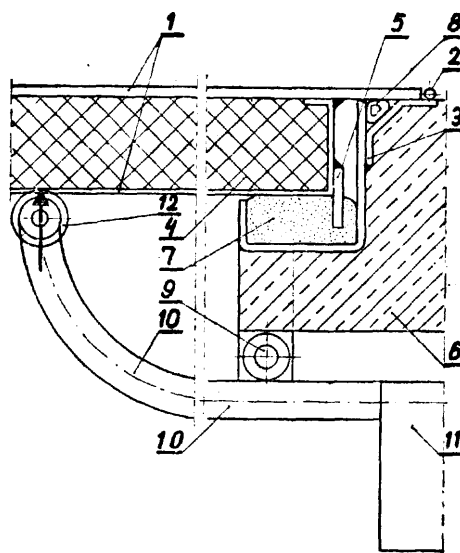
19.01.1983

Zakład Doświadczalny „Energoprojekt”, Poznań, Polska (Janusz Kołaczkowski, Mieczysław Świderski).

Wylaz ewakuacyjny

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania wylazu spełniającego wymogi szczelności przeciwpożarowej.

Wylaz ma obudowę (3), której dolna część ma kształt korytka i jest wypełniona piaskiem (7). W piasku (7) osadzony jest płaskownik (5) połączony z pokrywą (1) wylazu. Płaskownik (5) znajduje się na obwodzie pokrywy (1) i wystaje poza jej dolną część. Wylaz służy jako wyjście ewakuacyjne i stanowi jednocześnie przegrodę przeciwpożarową. (2 zastrzeżenia)

E04H
F22B

P. 245527

30.12.1983

Przedsiębiorstwo Montażu Elektrowni i Urządzeń Przemysłowych „Energomontaż - Północ”, Warszawa, Polska (Wiktor Nowak, Jerzy Cichocki).

Sposób blokowego montażu wieży nośnej wraz z częścią ciśnieniową jednociepłownego kotła przepływowego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu umożliwiającego wykonywanie prac montażowych na małych wysokościach bez użycia ciężkich żurawi.

Sposób polega na tym, że montaż wykonuje się dla obu części od góry do dołu równolegle, w kolejności od górnych elementów z podwyższaniem ich przez kolejne podstawianie odcinków słupów głównych oraz bloków montażowych części ciśnieniowej kotła. (1 zastrzeżenie)

E21B**P. 240246**

21.01.1983

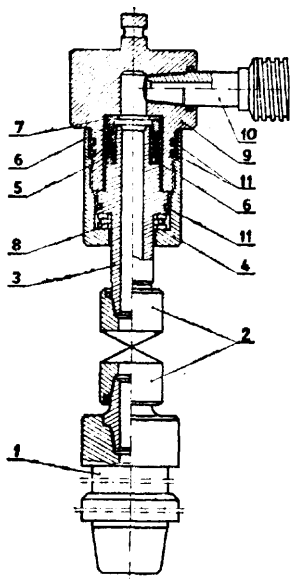
Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo, Zakład Poszukiwania Nafty i Gazu, Kraków, Polska (Andrzej Pawłowski, Bolesław Stal, Stanisław Sajdak, Marian Nowakowski).

Głowica obrotowa do zabezpieczania wylotu przewodu wiertniczego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania konstrukcji głowicy zapewniającej właściwe uszczelnienie wylotu przewodu wiertniczego i łatwe obracanie przewodem wiertniczym w czasie opróbowania otworu.

Głowica ma obudowę (4), w której osadzone jest łożysko (8) podtrzymujące wrzeciono (3), która połączona jest z przykrywką (9) **zaopatrzoną** w króciec wylotowy (10), przy czym pomiędzy wrzecionem (3) a przykrywką (9) znajdują się uszczelki manszetowe (5) dociskane pierścieniami dociskowymi (6) i pierścieniem ślizgowym (7), a ponadto **pośród** obudową (4), wrzecionem (3) i przykrywką (9) znajdują się uszczelki pierścieniowe (11). Głowica przystosowana jest do ciśnienia roboczego 35 MPa.

Głowica obrotowa przeznaczona jest do zabezpieczenia wylotu przewodu wiertniczego w czasie opróbowania i zabiegów intensyfikacji złoża z użyciem paków zabiegowych. (1 zastrzeżenie)

E21C

P. 240257

20.01.1983

Kopalnia Węgla Kamiennego „Victoria”, Wałbrzych, Polska (Jerzy Kosmaty, Adam Fiszer, Stefan **Planeta**, Andrzej Gołębiowski, Ryszard Grzybowski, Adolf Jurczyk, Jan Gwiazda).

Sposób zabezpieczania chodników i wyrobisk

Przedmiotem wynalazku jest sposób zabezpieczania chodników i wyrobisk górniczych **polegający** na wypełnianiu pustek w czasie eksploatacji pokładów, zwłaszcza węgla kamiennego.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zabezpieczenia chodników i wyrobisk przed zawalaniem oraz możliwościami powstawania pożarów wskutek samozapalenia się węgla bądź wybuchu gazów.

Sposób polega na tym, że dno istniejącej lub celowo wykonanej pustki zabudowuje się i uszczelnia, a następnie pustkę wypełnia się mieszaniną wypełniającą składającą się z: od 5% do 20% wagowych cementu, od 80% do 95% wagowych pyłów dymnicowych oraz takiej ilości wody, aby otrzymać mieszaninę o konsystencji gęstoplastycznej, stosując do wypełniania takie urządzenia tłoczące jak pompy, torkretnice, gipsiarki itp. Po upływie od 4 do 6 dni usuwa się elementy podtrzymujące dno pustki i prowadzi się dalszą eksploatację górnictwem pokładów. (1 zastrzeżenie)

E21C

P. 240343

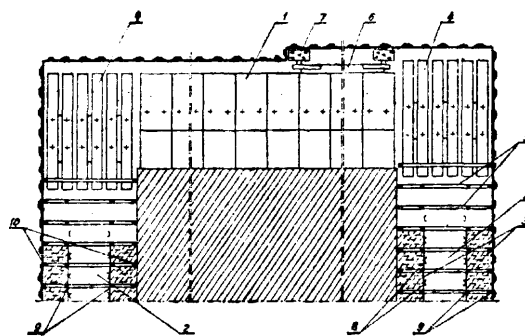
27.01.1983

Kopalnia Węgla Kamiennego „Wieczorek”, Katowice, Polska (Bronisław Lisiecki, Stanisław Stelmach, Tadeusz **Demel**, Alfons Krawiec).

Sposób eksploatacji resztek pokładów węglowych systemem **podłużnym** z zawalaniem skał stropowych, **zwłaszcza** pokładów **silnie** zagrożonych tapaniami, pożarami i gazami

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu umożliwiającego wyeliminowanie niekorzystnych **wpływów** ciśnienia górotworu na wyrobisko chodnikowe oraz umożliwiającego odizolowanie eksploatowanego pokładu od pól pożarowych i gazów z sąsiednich zrobów.

Sposób polega na tym, że za postępującym frontem eksploatacyjnym przodka ścianowego wykonuje się chodniki przyścianowe (2), które wzmacnia się pasami ochronnymi (3) o szerokości 2-5 m wypełnionych podszkłą hydrauliczną. (1 zastrzeżenie)

E21C

P. 243739 T

12.09.1983

Główny Instytut Górnictwa, Katowice, Polska (Józef Paździora, Waław Kociela).

Sposób urabiania calizny węglowej

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zwiększenia efektywności urabiania.

Sposób polega na rozluźnianiu calizny węglowej z wyprzedzeniem około 50—100 godzin przed rozpoczęciem mechanicznego odpajania brył węgla za pomocą maszyn urabiających, przez wykonanie w caliznie otworów wiertniczych wzdłuż pokładu pod kątem co najmniej 4—6° gdy pokład jest poziomy, a następnie wprowadzenie do nich 20-60% wodnego roztworu metanolu w ilości 0,05-0,15 l/m³ calizny. (2 zastrzeżenia)

E21C

P. 244767

25.11.1983

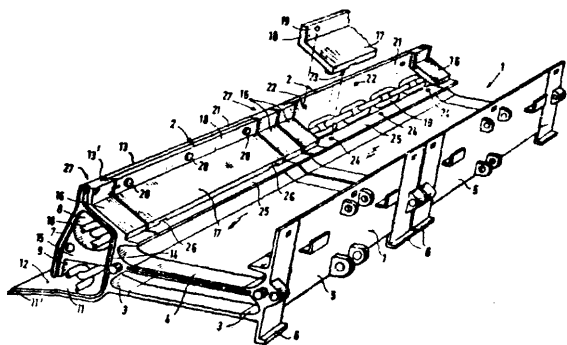
Pierwszeństwo: 27.11.1982 - RFN (nr P 3244039.1)

Gewerkschaft Eisenhütte Westfalia, Lünen, Republika Federalna Niemiec.

Prowadnica struga

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania prowadnicy struga odznaczającej się prostą budową i dużą stabilnością.

Płyty górne (17) są tak przyłączone, powyżej górnego kanału łańcuchowego (8) do umieszczonych na stałe przykryć bocznych (7) odcinków (2) prowadnicy, że mogą być w razie potrzeby odejmowalne z prowadnicy struga, przez co odcinek górny (8) i dolny (9) łańcucha strugowego jest dostępny. Rozłączalne płyty górne (17) są przy tym celowo **przyłączone** do wystających listew prowadzących (13), które tworzą górną prowadnicę dla struga. Odcinki (2) prowadnicy są korzystnie co najmniej w obszarze końcowym utworzone przez mocne części odlewane. (13 zastrzeżeń.)

E21C

P. 244976

08.12.1983

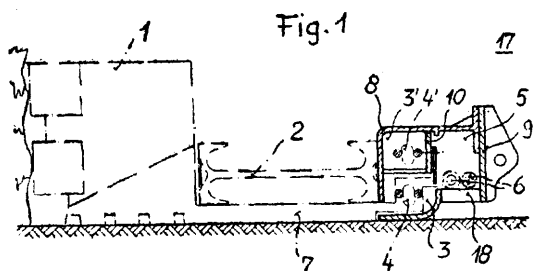
Pierwszeństwo: 09.12.1982 - RFN (nr P 3245602.6)

M.A.N. Maschinenfabrik Augsburg - Nürnberg Aktiengesellschaft, Oberhausen, Republika Federalna Niemiec.

Urządzenie do ochrony i do prowadzenia środka ciągowego i przewodów zasilających górniczych maszyn urabiających

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie **opracowania** urządzenia, w którym byłoby uniemożliwione szkodliwe zetknięcie środka ciągowego z przewodami zasilającymi, a doprowadzenie przewodów zasilających przez płoż nie przeszkadzało maszynie urabiającej.

Szczelina wzdłużna dla przechwycenia środka oporowego (7) jest **odślaniana**, w jednym lub szeregu miejscach odcinka urządzenia, przez urządzenie ryglujące uruchamiane przez maszynę urabiającą (1). Kanały (3, 3', 5) dla środka ciągowego (4, 4') i przewodów zasilających (6) składają się z trzech części (8, 9, 10), które mają łączniki śrubowe wystające bocznie do pola jazdy (17). Dno kanału (5) dla przewodów zasilających (6) składa się z pojedynczych żebranych elementów ramowych (18). (6 zastrzeżeń)

E21D

P. 243711 T

09.09.1983

Kombinat Górniczo-Hutniczy Miedzi, Zakłady Badawcze i Projektowe Miedzi „Cuprum”, Wrocław, Polska (Alfred Kosiorowski).

Układ wyrobisk podszycia budowlanego zwłaszcza w skomplikowanych warunkach geologiczno-górnictwowych i hydraulicznych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie ograniczenia skutków niekorzystnego oddziaływania górotworu na wyrobiska podszycia wykonanego zwłaszcza w skomplikowanych warunkach geologiczno-górnictwowych i hydrogeologicznych.

W układzie podszycia (1) część wyrobisk (3) **nie** związanych z magazynowaniem bądź transportem urobku jest wykonanych w układzie pionowym, pomiędzy chodnikami (2, 4) mającymi połączenie z szybem (5) na różnych głębokościach.

Wyrobiska te w zależności od swego przeznaczenia zaopatrzone są w pomosty dla usytuowania na nich urządzeń i/lub maszyn oraz są wyposażone w przedziały komunikacyjne, instalacyjne i inne, zapewniające wymaganą obsługę i funkcjonowanie tych urządzeń i maszyn. (3 zastrzeżenia)

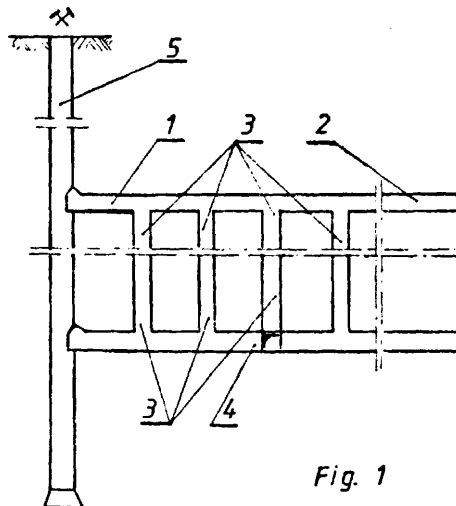

Fig. 1

E21D

P. 243762 T

15.09.1983

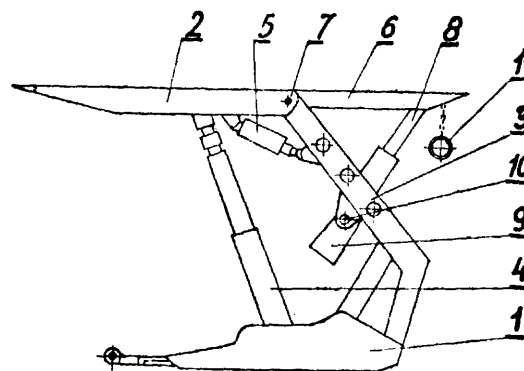
Kopalnia Węgla Kamiennego „Pokój”, Ruda Śląska, Polska (Paweł Pisarek, Mateusz Karczewski, Wojciech Skoczyński, Wincenty Pretor, Henryk Sroka).

Obudowa zmechanizowana do wybierania pokładów węgla z podsadzką hydrauliczną

Przedmiotem wynalazku jest zestaw obudowy zmechanizowanej przeznaczony do zabezpieczania wyrobisk ścianowych prowadzonych z podsadzką hydrauliczną.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania obudowy zmechanizowanej skutecznie zabezpieczającej przestrzeń wybraną przeznaczoną do podsadzania.

W obudowie zastosowano dodatkową stropnicę (6) połączoną przegubowo do stropnicy zasadniczej (2) w miejscu połączenia jej z osłoną (3). Stropnica dodatkowa (6) jest podparta siłownikiem hydraulicznym (8) o dwustronnym działaniu. Spodnik tego siłownika jest osadzony w ogniwie (9) zamocowanym uchylnie do osłony (3). Poza tym stropnica dodatkowa (6) ma tak dobraną długość, aby jej rzut na płaszczyznę poziomą był większy od rzutu osłony (3) na tę samą płaszczyznę. (1 zastrzeżenie)

E21D

P. 244759

25.11.1983

Pierwszeństwo: 07.12.1982 - RFN (nr P 3245132.6)

Dr Ing H.C.F. Porsche Aktiengesellschaft, Stuttgart, Republika Federalna Niemiec (Friedhelm Söffge, Hans Droste).

Urządzenie do podnoszenia i transportu co najmniej **jednego** odcinka łuku obudowy wyrobiska korytarzowego

Wynalazek **dotyczy** urządzenia do podnoszenia i transportu co najmniej jednego odcinka łuku obudowy wyrobiska korytarzowego w postaci chodnika kopalinowego lub tunelu. **Urządzenie** to obejmuje biegnący wzdłuż chodnika mechanizm transportowy, pod którym podwieszona jest belka równoważąca (11) połączona wahliwie z układem nośnym.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania prostego urządzenia umożliwiającego wyjmowanie, osadzanie a także transport ociosowych odcinków odrzwi obudowy chodnikowej w sposób nie wymagający wysiłku i umożliwiający zatrudnienie jednoosobowej obsługi.

Urządzenie według wynalazku ma człon mocujący zawierający uchwyt zaciskowy (10) do przytrzymywania odcinka (8), korzystnie ociosowego. Uchwyt zaciskowy połączony jest z belką równoważącą (11) poprzez poziome łożysko (13), zaś podwieszona wahliwie belka ta wokół poziomego ułożyskowania (15) jest przesuwana w kierunku (F-G) wzdłużnie, w uchwycie łożyskowym (14). Belka równoważąca (11) jest przystosowana do obracania jej wokół pionowego ułożyskowania (16). (14 zastrzeżeń)

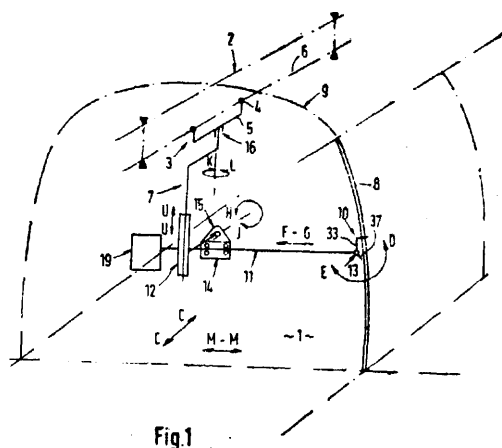

Fig.1

E21D
E21C**P. 245305**

23.12.1983

Pierwszeństwo: 23.12.1982 - Austria (nr A 4672/82)

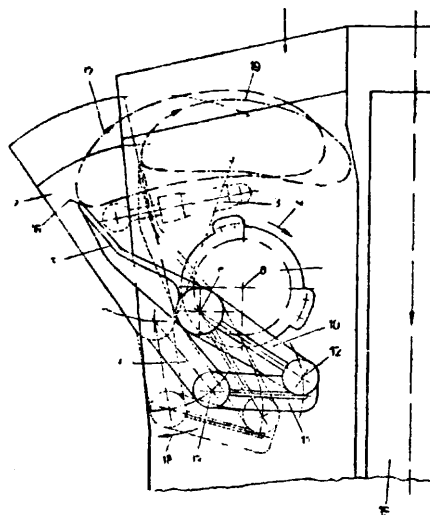
Voest Alpine Aktiengesellschaft, Wiedeń, Austria.

Urządzenie napędowe ramion załadowniczych pomostu ładującego pomostu załadownego dla urabiarek lub **drażarek** chodnikowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skonstruowania urządzenia napędowego, w którym kinematyka ramion załadowniczych byłaby dostosowana do aktualnej szerokości pomostu załadownego tak, aby również przy poszerzonym stole załadownym zapewnić urabianie w całym obszarze aż do bezpośredniego sąsiedztwa krawędzi tego stołu.

W urządzeniu do napędu ramion załadowniczych (5) pomostu załadownego do drążarek chodnikowych lub urabiarek każde ramię załadowne (5) jest osadzone obrotowo mimośrodowo na obrotowej tarczy (7) i jest przedłużone poza swoją oś obrotu (6) za pomocą ramienia prowadzącego (10), które jest osadzone wychylnie dookoła osi (12) ułożyskowania, znajdującego się na jednym końcu dźwigni kierującej (11). Drażarka chodnikowa lub urabiarka zawiera dla poszerzenia swego pomostu załadownego wychylne w bok części (2), z których każda ma osadzone przy niej pod stałym kątem ramię (14), rozciągające się poza oś obrotu (4) wyjeżdżającej części (2) pomostu załadownego. W celu samoczynnego dopasowywania szerokości zgarnia-

nia ramion załadowniczych (5) do wybranej szerokości roboczej pomostu załadownego, drugi koniec dźwigni kierującej (11) jest **połączony** przegubowo ze swobodnym końcem ramienia, połączonego z **wychylną** częścią (2) pomostu załadownego. (10 zastrzeżeń)

E21F
B65G**P. 244768**

25.11.1983

Pierwszeństwo: 27.11.1982 - RFN (nr P 32 44038.3)

Gewerkschaft Eisenhütte Westfalia, Lünen, Republika Federalna Niemiec.

Odcinek koryta przenośnika zgrzeblowego łańcuchowego z odcinkiem prowadnicy struga, umieszczonym z boku

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania odcinka koryta z bocznie umieszczoną prowadnicą struga, która byłaby odpowiednia do wysokowydajnych urządzeń strugowych i znacznie wzmocniona wobec tradycyjnych wykonań bez nadmiernego nakładu konstrukcyjnego i odznaczałaby się wysoką trwałością.

Według wynalazku co najmniej w obszarach końcowych odcinka (1) koryta profil boczny (3) tego odcinka, leżący po stronie prowadnicy struga, stanowi jednoczęściową część odlewana z częściami odcinka (2) prowadnicy struga, tworzącymi kanały łańcuchowe (12, 13), co najmniej w obszarach końcowych odcinka (1) koryta, także drugi profil boczny (3) odcinka (1) koryta, który leży po przeciwnej stronie odcinka (2) prowadnicy struga oraz ewentualnie odcinek końcowy dna (4) przenośnika stanowi część odlewaną.

(18 zastrzeżeń)

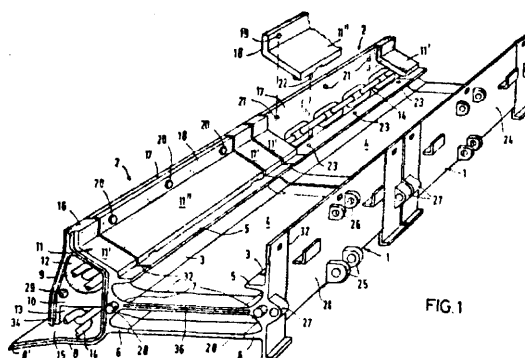

FIG. 1

Dział F

MECHANIKA; OŚWIETLENIE; OGRZEWANIE; UZBROJENIE; TECHNIKA MINERSKA

F01D
F02C
F02M

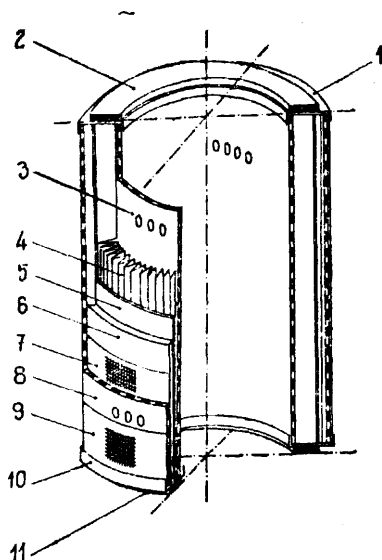
P. 243664 T

07.09.1983

Centralny Wojskowy Ośrodek Badawczy Paliw Płynnych, Warszawa, Polska (Józef Romanowski, Wiesław Górski, Włodzimierz Ostaszewski).

Wkład filtracyjny do wydzielania śladowych ilości wody z paliw płynnych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie całkowitego usunięcia śladowych ilości wody w paliwie lotniczym.

Wkład składa się z warstwy koalescencyjnej (5) i uwalniającej (6) w postaci włókien szklanych, plisowanego papieru filtracyjnego (4), perforowanej przegrody wewnętrznej (3) i zewnętrznej (8) oraz dennicy (1, 10), przy czym warstwa koalescencyjna (5) zbudowana jest z włókien o średnicach od $0,5 \mu\text{m}$ do $3,0 \mu\text{m}$ przy gramaturze od 50 g/m^2 do 500 g/m^2 , a warstwa uwalniająca (6) z włókien - od $3,0 \mu\text{m}$ do $20 \mu\text{m}$, przy gramaturze od 500 g/m^2 do 2000 g/m^2 . Stosunek średnic włókien koalescencyjnych do średnic włókien uwalniających mieści się w granicach od $0,10$ — $0,45$.

(2 zastrzeżenia)

F02B

P. 240215

17.01.1983

Zgłoszenie dodatkowe do zgłoszenia nr P-237911

Józef Sasiela, Gorlice, Polska, Edward Sasiela, Edmonton, Kanada (Józef Sasiela, Edward Sasiela).

Wahadłowy mechanizm korbowo-tłokowy silnika spalinowego, czterosuwowego, czterocylindrowego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie ulepszenia konstrukcji mechanizmu korbowo-tłokowego silnika, tak aby otrzymać zwartą budowę silnika spalinowego.

Mechanizm ma wahadło (6) w kształcie belki z czopem (7) w środku i dwoma otworami zewnętrznymi o rozstawie większym od odległości osi cylindrów (12).

Wahadło (6) jest połączone z łącznikami (9) za pomocą sworzni (8), przy czym jest również za pomocą sworzni (8) połączone z korbowodem (4).

(2 zastrzeżenia)

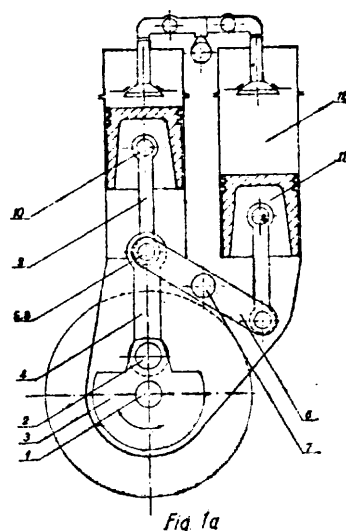

Fig. 1a

F02M

P. 235931

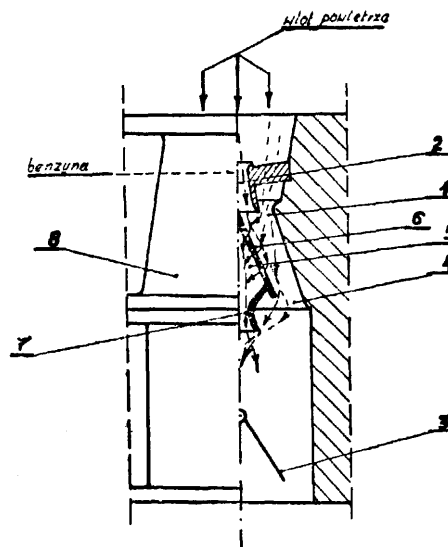
13.04.1982

Kazimierz Szpak, Krzysztof Szpak, Wadowice, Polska (Kazimierz Szpak, Krzysztof Szpak).

Gaźnik z rozpylaczem wielokrotnym

Celem wynalazku jest opracowanie prostego elementu powodującego maksymalne rozpylenie paliwa i dokładne wymieszanie go z powietrzem.

Gaźnik charakteryzuje się tym, że ma rozpylacz wielokrotny (5) umieszczony pomiędzy rozpylaczem głównym (2) a przepustnicą (3) w gardzieli (1). Rozpylacz (5) jest zbudowany z dyszy (7) osłoniętej od strony wlotowej mieszanki poboczną (6) o kształcie stożka z uformowanymi minirozpylaczami. (1 zastrzeżenie)

F02P

P. 243756 T

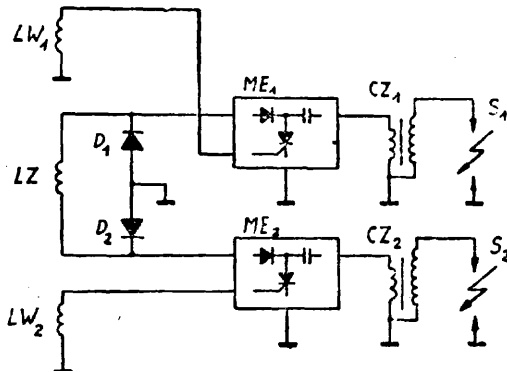
13.09.1983

Zakłady Metalowe „DEZAMET” im. Tomasza Dąbala, Nowa Dęba, Polska (Stanisław Wrona).

Elektroniczny iskrownikowy układ zapłonowy do silników spalinowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania elektronicznego iskrownikowego układu zapłonowego do silników dwucylindrowych.

Układ według wynalazku charakteryzuje się tym, że ma dwie diody (D_1) i (D_2), w których anody połączone są z masą, a katody z wejściami dwóch obwodów zapłonowych. Do ładowania kondensatorów obu obwodów zapłonowych jest wykorzystana jedna cewka zasilająca (LZ). W dodatnim półokresie napięcia tej cewki zasilany jest jeden obwód, a w ujemnym - drugi. (1 zastrzeżenie)

F04D

P. 246610 T

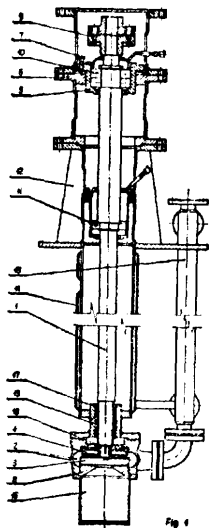
08.03.1984

Ośrodek Bada wczo-Roz woj owy Przemysłu Siarkowego „Siarkopol”, Tarnobrzeg, Polska (Bronisław Duł, Waldemar Burzyński, Stanisław Jajko, Mieczysław Powroźnik, Wiesław G aient, Jan Rawski, Edward Kowal).

Pompa wirowa do cieczy zanieczyszczonych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiej konstrukcji pompy wirowej, pionowej, która miałaby możliwość regulacji szczeliny pomiędzy wirnikiem a korpusem pompy oraz zabezpieczałaby zespół wirujący pompy przed drganiami przez zastosowanie tłumika drgań w dolnej części wału.

Pompa ma wał (1) łożyskowany jedynie w części górnej nad powierzchnią zanurzenia. Obudowa łożyska wału (1) tak jest skonstruowana, że ma możliwość regulacji wzdłużnej wału (1) poprzez pokręcanie śrub regulacyjnych (7) na tulei obudowy (5) łożyska (10), opierających się o występ (6) korpusu stoj ana (12). Tym samym szczelina pomiędzy wirnikiem (3) a wykładziną (8) w miarę wycierania się tych elementów może być regulowana. Tłumik drgań (4) stanowi szczelinę pomiędzy wałem (1) a konstrukcyjnym przewężeniem (13) wypełnioną przepływającą tłoczoną cieczą oraz pierścien stabilizacyjny, zamocowany na wale (1) pompy nad wirnikiem (3) mający możliwość obrotu pomiędzy wałem (1) a wirnikiem (3). (5 zastrzeżeń)

F04F
B65G

P. 243983 T

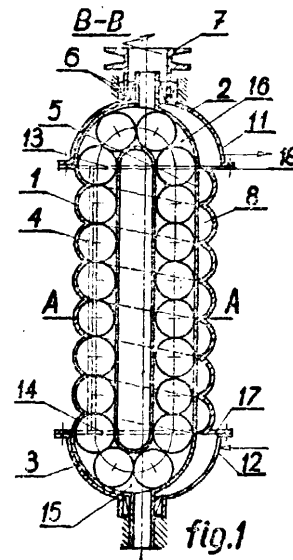
29.09.1983

Politechnika Lubelska, Lublin, Polska (Wacław Mączka).

Podajnik - pompa

Celem wynalazku jest opracowanie podajnika - pompy do przetwarzania masy o różnym stanie skupienia.

Podajnik - pompa charakteryzuje się tym, że tworzy ją rura ruchoma (1) z gwintem **wewnętrznym** o zarysie **półokręgu**, wewnątrz której umieszczona jest rura nieruchoma (5) o średnicy zewnętrznej równej średnicy wewnętrznej gwintu zawierająca zamkniętą prowadnicę w kształcie wydłużonej litery O, złożoną z rowka (10), kanału (9) i dwóch kolanek (13 i 16) z kanałami, wypełnioną krążkami (4), przy czym krążki wystające z rowka (10) stykając się z zarysem gwintu rury (1) tworzą zamknięte komory robocze (8) w kształcie zwojów gwintu, a stykające się krążki (4) tworzą zamknięty łańcuch kinematyczny. (4 zastrzeżenia)

F16B
F16J

P. 240280

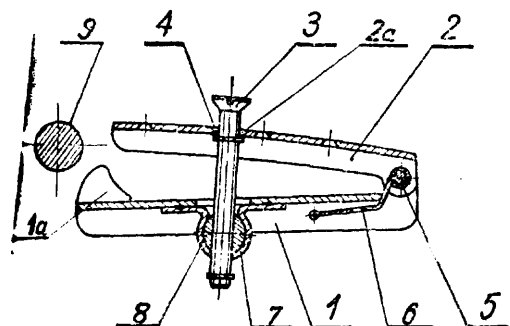
25.01.1983

Instytut Techniczny Wojsk Lotniczych, Warszawa, Polska (Stanisław Stasiewicz, Kazimierz Michalewicz, Lech Szachowski).

Zatrask sprężynowy

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiej konstrukcji zatrasku sprężynowego, która by umożliwiała blokowanie elementów czynnych w położeniu zamkniętym.

Zatrask sprężynowy ma podstawę (2), do której umocowane jest ramię (1), poddane działaniu sprężyny (6) i zaopatrzone w występ (1a) zazębiający się z zaczepem (9). Podstawa (2) i ramię (1) spięte są dodatkowo śrubą (3) współpracującą z nakrętką (8), osadzoną w gnieździe (7) ramienia (1). (1 zastrzeżenie)

F16B

P. 243844 T

20.09.1983

Politechnika Śląska im. W. Pstrowskiego, Gliwice, Polska (Józef Maj).

Wkręt, zwłaszcza do zabezpieczeń

Wkręt zwłaszcza do zabezpieczeń ma od strony czołowej łba powierzchnie (1), (2) obniżające się w kierunku zgodnym z kierunkiem wkręcania wkrętu uniemożliwiające jego odkręcenie. (1 zastrzeżenie)

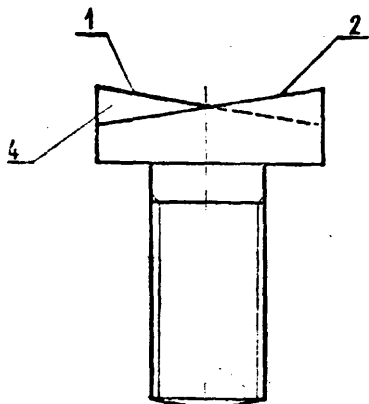

Fig 1

F16D

P. 240262

21.01.1983

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Dźwignic i Urządzeń Transportowych, Bytom, Polska (Zdzisław Płaza).

Hamulec tarczowy z automatyczną regulacją, sterowany zwalniaikiem elektrycznym typu odśrodkowego

Przedmiotem wynalazku jest hamulec tarczowy z automatyczną regulacją luzów, występujących między tarczą hamulcową a okładzinami szczęk hamulcowych, sterowany zwalniaikiem elektrycznym typu odśrodkowego, przeznaczony zwłaszcza dla urządzeń dźwigowo-transportowych.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania hamulca cechującego się zwartością budowy, łatwością wykonania i montażu.

Istotą wynalazku jest wyposażenie hamulca tarczowego, zawierającego dwie główne dźwignie (1), (2) przegubowo mocowane do podstawy (3), dociskające szczęki hamulcowe (5) do tarczy hamulcowej za pomocą talerzowych sprężyn (10) a odblokowane za pomocą zwalniaika, w ciągnio (16), połączone jednym końcem z dźwignią (17) złączoną ze zworą zwalniaika, a drugim końcem z dwoma dwuramiennymi dźwigniami

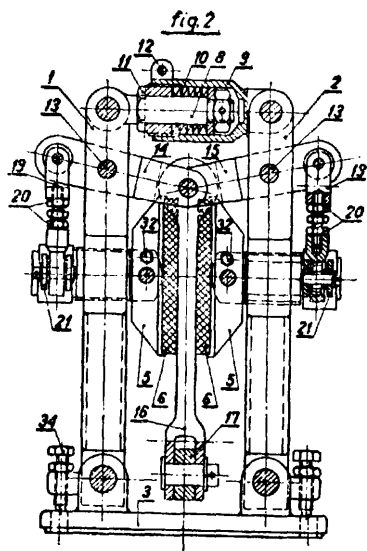

fig 2

mi (14), (15), osadzonymi przegubowo w głównych dźwigniach (1), (2), przy czym drugie końce dwuramiennych dźwigni (14), (15) połączone są z ciągnami (19), osadzonymi przegubowo w dźwigniach (21), w których usytuowane są zębki, zaklinowane na gwintowanych tulejach o gwincie lewym i prawym wkręconych do głównych dźwigni (1), (2) i osadzonych na sworzniach, na których z kolei osadzone są przegubowo szczęki hamulcowe (5) z okładzinami (6).

(1 zastrzeżenie)

F16D

P. 243708 T

08.09.1983

A01B

Fabryka Maszyn Rolniczych „Agromet”, Czarna Białostocka, Polska (Jan Malinowski).

Sprzęgło podatno-przeciążeniowe, zwłaszcza dla maszyn rolniczych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie jednoczesnego przenoszenia momentu obrotowego w maszynach rolniczych z zachowaniem tłumienia drgań, z jednoczesnym zabezpieczeniem przed przeciążeniem.

Sprzęgło podatno-przeciążeniowe zawiera tarczę sprzęgła (2) w postaci krzyżaka. Tarcza (2) ma otwory, w których znajdują się sprężyny dociskowe (6). Sprężyny (6) dociskają kulki (4) do wgłębień wałka (5). Krzyżak umieszczony jest w kanałach obudowy (1) mającej wypusty. Po obu stronach wypustów umieszczone są wałki gumowe. (4 zastrzeżenia)

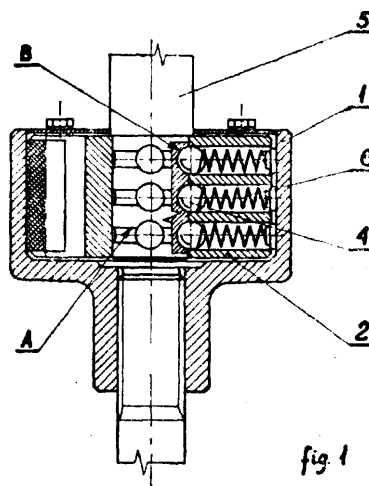

fig 1

F16G

P. 240214

17.01.1983

F16B

Zakłady Wytwórcze Sprzętu Sieciowego „Belos”, Bielsko-Biała, Polska (Stanisław Berezowski, Marian Wawrzuta).

Uchwyt do przyłączenia końca liny stalowej

Wynalazek dotyczy uchwytu do przyłączenia końca liny stalowej, stosowany w odciągach słupów elektroenergetycznych.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zwiększenia wytrzymałości złącza.

Uchwyt ma tuleję (1) wyposażoną w przelotowy otwór gwintowany (2) oraz poprzeczne karby (3), przy czym przelotowy otwór gwintowany (2) jest usytuowany w ścianie tulei (1) przy połączeniu z główką (4), natomiast poprzeczne karby (3) są rozmieszczone na całej długości tulei (1), w odstępach o wielkości 1,5 do 2,5 szerokości poprzecznej karbu (3). (1 zastrzeżenie)

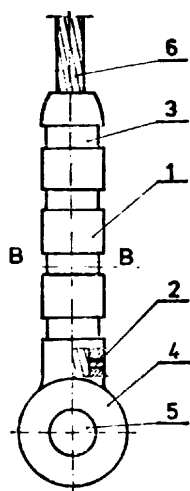

Fig. 3

F16H**P. 245308**

23.12.1983

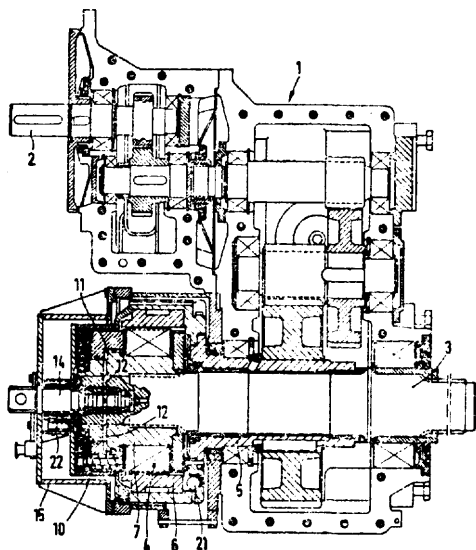
Pierwszeństwo: 24.12.1982 - RFN (nr P 3248084.9)

Gewerkschaft Eisenhütte Westfalia, Lünen, Republika Federalna Niemiec.

Przekładnia z zabezpieczeniem przeciążeniowym, zwłaszcza do napędu strugów węglowych itp.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania prostej, zwartej konstrukcji przekładni z zabezpieczeniem przeciążeniowym o pewnym działaniu, zwłaszcza w chwili wystąpienia przeciążenia wtedy, gdy strug znajduje się w pobliżu swojego napędu.

Przekładnia charakteryzuje się tym, że przestrzeń cylindryczna (11) sprzęgła (4) jest utrzymywana pod ciągłym hydraulicznym naprężeniem wstępnym, a zawór przełączający (22) stanowi zawór wspomagający o czasie przełączania maksymalnie około 20 milisekund, korzystnie poniżej 10 milisekund. Zawór przełączający (22) jest zaopatrzony w stopień wstępnego sterowania, uruchamiany magnetycznie, przyporządkowany tłokowi sterującemu, korzystnie stopień wstępnego sterowania z podwójną dyszą. (11 zastrzeżeń)

F16J**P. 243861 T**

21.09.1983

Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki, Kraków, Polska (Tadeusz Riedel, Jerzy Wolkow).

Zespół membranowy

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania rozwiązania przegrody spełniającej funkcję membrany, zdolnej do przenoszenia bardzo wysokiego obciążenia różnicą ciśnień, o dużej trwałości, cechującej się możliwością doboru charakterystyki przemieszczenia w szerokich granicach.

Zespół dotyczy urządzeń układów hydraulicznych, pneumatycznych lub hydropneumatycznych i stanowi szczelną oraz odkształcalną sprężystą przegrodę rozdzielającą dwie komory wypełnione cieczą lub gazem, w warunkach znacznej różnicy ciśnień. Zespół składa się z szeregu koncentrycznych elementów pierścieniowych (1), prowadzonych osiowo względem siebie oraz wzajemnie uszczelnionych za pomocą czołowych uszczelnień sprężystych (2). Uszczelki (2) znajdują się między kołnierzami (3, 4) sąsiadujących elementów (1). (4 zastrzeżenia)

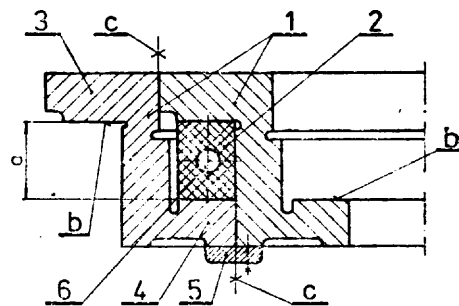

Fig. 2

F16K**P. 239482**

10.12.1982

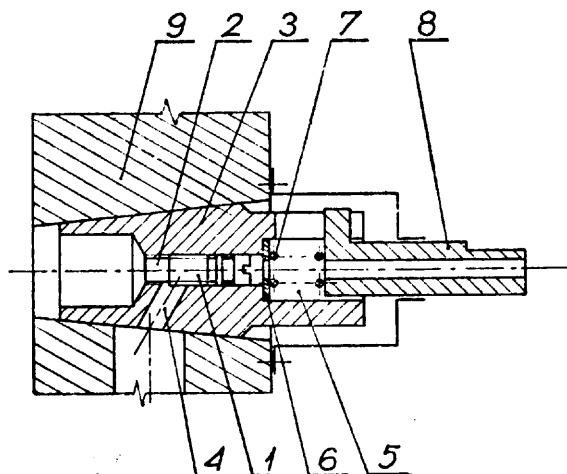
Pierwszeństwo: 13.06.1982 r. - Międzynarodowe Targi Poznańskie (nr 29/54 MTP) 82

Fabryka Wyrobów Metalowych „POLMETAL”, Radom, Polska (Miroslaw Nowocien, Wiktor Galek, Ryszard Mazurkiewicz, Krzysztof Walczak).

Grzybek zaworu, zwłaszcza do kuchni gazowej

Celem wynalazku jest opracowanie zwartej konstrukcji grzybka eliminującej zjawisko zmiennego dościsłu grzybka do zaworu gniazda.

Grzybek wyposażony jest w podkładkę (6), w której jedna powierzchnia czołowa opiera się o grzybek (3) w pobliżu otworu (2) dla umiejscowienia dyszy (1), a druga stanowi gniazdo dla sprężyny (7) dociskającej grzybek (3) do gniazda zaworu (9). (1 zastrzeżenie)

F16K
E21D

P. 243677 T

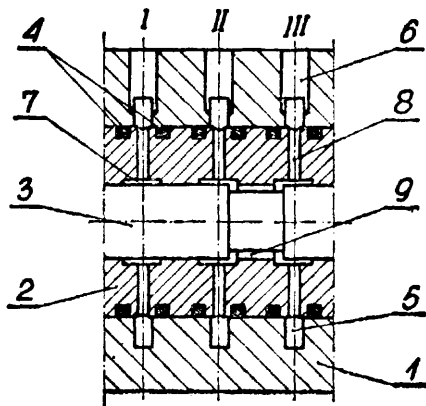
06.09.1983

Główny Instytut Górnictwa, Katowice, Polska (Jan Bogusław Gwiazda).

Hydrauliczny rozdzielacz suwakowy

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie wyeliminowania możliwości zakleszczenia się tłoczka, umieszczonego w tulei wyprasowanej do kadłuba rozdzielacza.

Rozdzielacz według wynalazku ma niezależne oszczelnienie każdej sekcji (I, II, III) za pomocą co najmniej dwóch uszczelniających pierścieni (4) tworzących nie obciążone cieczą pod ciśnieniem przestrzenie między kadłubem (1) i tuleją (2), której wewnętrzna powierzchnia ma obwodowe podtoczenia (7) wykonane naprzeciw jej zewnętrznych obciążonych powierzchni. (1 zastrzeżenie)

F16L

P. 240353

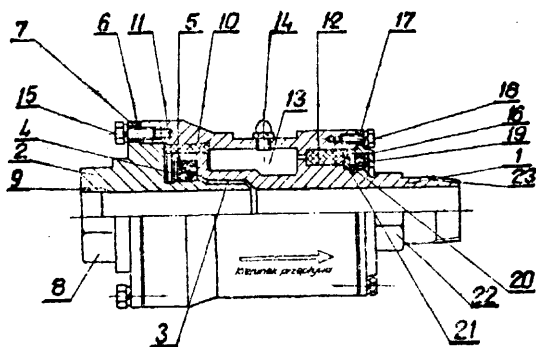
28.01.1983

Biuro Projektów i Kompletacji Dostaw Maszyn i Urządzeń Hutniczych „Hutmaszprojekt-Hapeko”, Katowice, Polska (Wojciech Zgórski).

Obrotowe złącze rurowe

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania obrotowego złącza rurowego umożliwiającego stosowanie chłodzenia od wewnątrz w elementach urządzenia będących w ruchu obrotowym przy pełnym efekcie chłodzenia.

Obrotowe złącze rurowe ma tuleję obrotową (1) jednym końcem nałożoną na tuleję stałą (2), z którą tworzy szczelinę uszczelnienia labiryntowego (3), na końcu której jest umieszczony pierścień uszczelniający (4) zabezpieczony przed wypadaniem pierścieniem osadczym (5). Tuleja obrotowa (1) jest umieszczona wewnątrz tulei zewnętrznej (10) a pomiędzy nimi jest zamocowane łożysko pierwsze (11) i łożysko drugie (12), pomiędzy którymi w tulei obrotowej (1) i tulei zewnętrznej (10) jest wykrojenie (13) wypełnione smarem, do uzupełnienia którego jest przeznaczona smarownica (14) zamocowana w tulei zewnętrznej (10).

Tuleja zewnętrzna (10) od strony szczeliny uszczelnienia labiryntowego (3) jest przymocowana do tulei stałej (2), a z drugiej strony do tulei obrotowej (1) poprzez pokrywę (16), w której po wewnętrznej jej stronie jest umieszczony drugi pierścień uszczelniający (19), zaś pomiędzy drugim łożyskiem (12) a pierścieniem uszczelniającym (19) jest umieszczony drugi pierścień osadczy (20). (1 zastrzeżenie)

F16S
F24C

P. 239479

10.12.1982

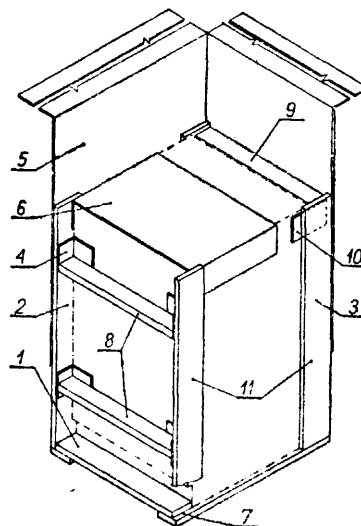
Pierwszeństwo: 13.06.1982 - Międzynarodowe Targi Poznańskie (nr W-1/GTh/MTP/82)

Fabryka Wyrobów Metalowych „POLMETAL”, Radom, Polska (Wiesław Kowalczyk, Wiktor Gałek, Ryszard Mazurkiewicz, Edward Lipiński).

Obudowa składana

Celem wynalazku jest opracowanie konstrukcji obudowy uniemożliwiającej przemieszczanie się znajdującego w niej wyrobu.

Obudowa charakteryzuje się tym, że listwy (11), tworzące konstrukcję obudowy, stykają się poprzez podkładki (4, 10) bezpośrednio z wyrobem pakowanym, a pudło kartonowe (5) naciągane jest od góry, usztywniając konstrukcję z listew i dociskając ją do wyrobu. (1 zastrzeżenie)

F22B

P. 240233

20.01.1983

Centralne Biuro Konstrukcji Kotłów, Tarnowskie Góry, Polska (Jan Rudzki, Klaudiusz Sośnica).

Pęczek parownika kotła

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania konstrukcji pęczka parownika kotła o cyrkulacji naturalnej zapewniającej pełną jego odwadniałość, łatwą wymianę oraz pewność cyrkulacji.

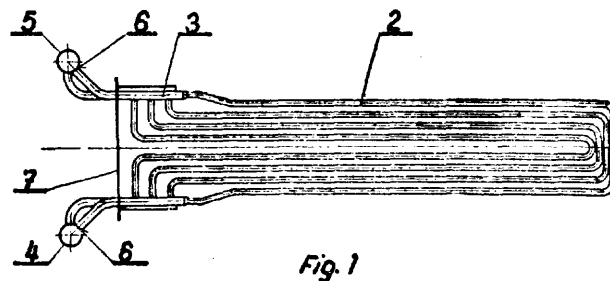

Fig. 1

Pęczek utworzony jest z kilku płatów igłowych rur (2), włączonych na końcach do zbiorczych rur (3) umieszczonych w uszczelniającej skrzyni (7) i włączonych do kolektorów (4) i (5) usytuowanych poza uszczelniającą skrzynią (7). Oś zbiorczej rury (3) usytuowana jest w płaszczyźnie włączonego do niej płatu igłowych rur (2), natomiast jedna igłowa rura (2) z płatu stanowi w **przedłużeniu** zbiorczą rurę (3). (1 zastrzeżenie)

F22G

P. 240340

27.01.1983

Zespół Elektrowni **Patnów—Adamów—Konin**, Konin, Polska (Zenon Gołębki, Wojciech Adamczyk, Czesław Dudek).

Sposób podniesienia żywotności powierzchni ogrzewalnych przegrzewaczy w kotłach energetycznych

Sposób polega na wykonaniu pomiarów rozkładu temperatury metalu węzownic i kolektorów poszczególnych stopni przegrzewaczy w strefie spalin i poza nią, dokonaniu analizy oporów przepływu pary i wytrzymałości elementów, wyselekcjonowaniu elementów, które w warunkach eksploatacyjnych mają niższą żywotność od pozostałych, a następnie na doborze gatunku materiału, średnicy wewnętrznej, długości elementów spełniających warunek **równej** żywotności z pozostałą częścią przegrzewacza i wymianie fragmentów przegrzewacza na tak dobrane elementy.

Sposobem tym można w warunkach eksploatacyjnych eliminować zagrożenia awaryjne spowodowane nierównomierną żywotnością elementów przegrzewaczy i podnosić żywotność przegrzewaczy. (1 zastrzeżenie)

F23M

P. 240195

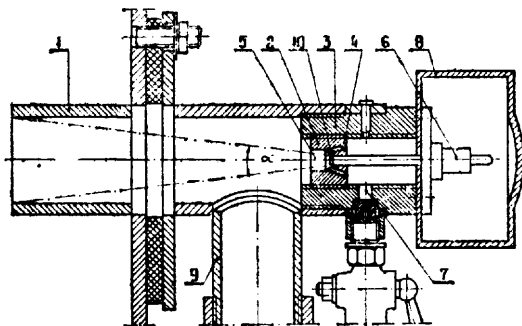
17.01.1983

F23N

Centralne Biuro Konstrukcji Kotłów, Tarnowskie Góry, Polska (Jacek Bobek, **Henryk** Cichowski, Mariana Paszkowiak, Romuald Papierzański, Werner Szenk).

Oslona czujnika płomienia

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zwiększenia stopnia bezpieczeństwa pracy oraz zwiększenia dyspozycyjności urządzeń sterowniczych palników.

Oslona czujnika płomienia zabudowanego w ścianie komory paleniskowej kotła, z dwoma zaporami powietrznymi, ma regulacyjną wkładkę (2) pierścieniową, zaopatrzoną w kanał wziernikowy (5) i kanaliki (4) usytuowane równolegle lub ukośnie do osi. Regulacyjna wkładka (2) osadzona jest przesuwnie w izolacyjnej tulei (3) zamocowanej na końcu wziernikowej rury (1). Izolacyjna tuleja (3) ma otwór (7), w którym osadzony jest króciec doprowadzający sprężone powietrze do jej wewnętrznej przestrzeni. Na końcu izolacyjnej tulei (3) zamocowana jest puszką zaciskowa (8) z zabudowanym w niej czujnikiem (6). (6 zastrzeżeń)

F24B

P. 240192

14.01.1983

Fabryka Maszyn Rolniczych „**AGROMET-ROFAMA**” i Ośrodek Badawczo-Rozwojowy „**SUPROL**”, Rogoźno **Wlkp.**, Polska (Zbigniew Nowakowski, Zbigniew Sarad, Kazimierz Krawiec, Wiesław Polcyn).

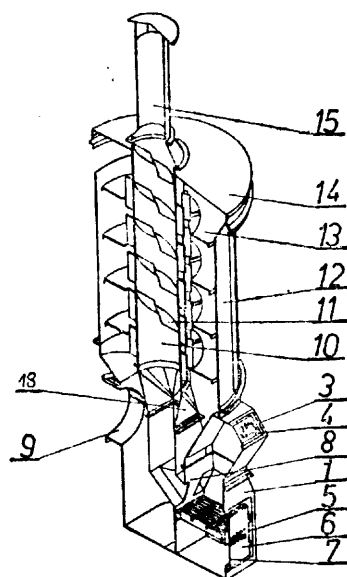
Podgrzewacz powietrza na paliwo stałe

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania podgrzewacza powietrza charakteryzującego się rozbudowaną powierzchnią wymiany ciepła.

Podgrzewacz ma piec na paliwo stałe (1) z rusztem i końcową komorą spalania o krzyżowym przepływie spalin i powietrza (8), która przez **dyfuzor** (18) połączona jest uźebrowanym przewodem kominowym (10) z umieszczoną w nim na stałe spiralą (11).

Cylindryczna obudowa (12) z przymocowanymi do jej wewnętrznej powierzchni pierścieniami (13) otacza uźebrowany przewód kominowy (10).

W górnej części podgrzewacz ma pokrywę (14) z przymocowanym do niej kominem (15) wyrzucającym spaliny do atmosfery. Króciec (9) prowadzi ogrzewane powietrze do urządzenia **suszarniczego**. Wynalazek znajduje zastosowanie w suszarnictwie produktów rolnych. (2 zastrzeżenia)

F24D

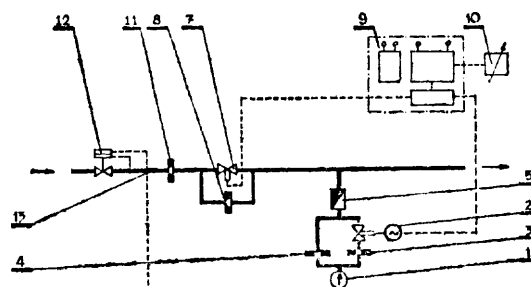
P. 240224

19.01.1983

Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej, Legnica, Polska (Wiktor Kaczkowski, Bronisław Krasnicki).

Węzeł cieplny zmieszania pompowego z automatyczną regulacją ilościowo-jakościową, którego pompa zabudowana jest w przewodzie mieszającym

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiej konstrukcji węzła, która pozwalałaby utrzymać stałą zadaną temperaturę **wewnątrz** ogrzewanych obiektów.

Węzeł cieplny działający w powiązaniu ze znanym układem regulatora ogrzewania i zespołem wykonawczym składającym się z zaworu termoregulacyjnego i kryzy bocznikującej, charakteryzuje się tym, że ma dodatkowo kryzę korekcyjną (2), zabudowaną przed zaworem regulacyjnym (3). Węzeł cieplny ma zastosowanie zwłaszcza w obiektach zasilanych z centralnych systemów ciepłowniczych. (3 zastrzeżenia)

F24D G05D **P. 243928** T 28.09.1983

Kazimierz **Leksztóń**, Kraków, Polska (Kazimierz Leksztóń).

Sposób sterowania gazowymi kotłami centralnego ogrzewania oraz urządzenie do stosowania tego sposobu

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu i urządzenia, pozwalających na ustalenie temperatury wody w sieci centralnego ogrzewania w zależności od aktualnego zapotrzebowania na ciepło wynikające ze strat i od temperatury na zewnątrz pomieszczenia.

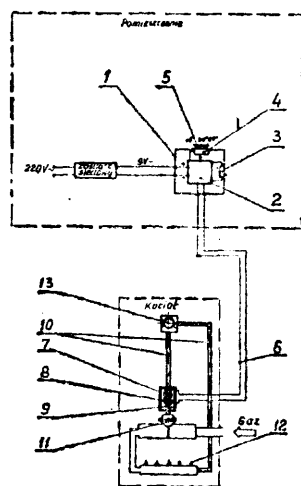

Fig. 1.

Sposób sterowania gazowymi kotłami wodnymi centralnego ogrzewania wg wynalazku polega na uzależnieniu otwarcia zaworu membranowego, umożliwiającego wypływ gazu do palników gazowych w komorze spalania, od zadziałania elektrozaworu, sterowanego pokojowym regulatorem temperatury. Pokojowy regulator temperatury wytwarza sygnał sterowniczy, po spadku temperatury poniżej ustalonej na skali wartości temperatury w ogrzewanym pomieszczeniu w zakresie od $+15^{\circ}\text{C}$ do $+25^{\circ}\text{C}$. Elektrozawór zamontowany jest w układ automatyki własnej kotła.

Urządzenie do sterowania gazowymi kotłami wodnymi centralnego ogrzewania tworzą połączone ze sobą następujące zespoły: zespół pokojowego regulatora temperatury, elektrozawór oraz typowy zasilacz sieciowy. Zespół pokojowego regulatora temperatury składa się z obudowy (1) układu elektronicznego (2) sterowanego termistorowym czujnikiem temperatury (3), potencjometru (4) z pokrętelem oraz skali (5) o rozpiętości wskazań od $+15^{\circ}\text{C}$ do $+25^{\circ}\text{C}$. Elektrozawór składa się z korpusu (7) cewki elektromagnetycznej (8) oraz zwory (9) mogącej przemieszczać się pionowo pod wpływem działania cewki elektromagnesu (8).

Pokojowy regulator temperatury umieszczony jest w ogrzewanym pomieszczeniu, a elektrozawór zamontowany jest w kotle centralnego ogrzewania, przy czym zespoły te połączone są sterowniczym przewodem elektrycznym (6).

Wynalazek znajduje zastosowanie zwłaszcza w kotłach gazowych centralnego ogrzewania o wydajności cieplnej 15 000 do 30 000 Kcal/h. (2 zastrzeżenia)

F26B **P. 240291** 25.01.1983

Zgłoszenie dodatkowe do zgłoszenia nr **P-233991**

Przedsiębiorstwo Projektowania i Dostaw Kompletnych Obiektów Przemysłowych „Chemadex”, Warszawa, Polska (Edmund Otorowski).

Urządzenie do suszenia rozdrobnionych cząstek roślinnych, zwłaszcza **wysłodków** lub bagassy w cukrowniach

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie uszczelnienia bębna urządzenia oraz oczyszczania przekazywanej do obiegu pary technologicznej **cukrowni**.

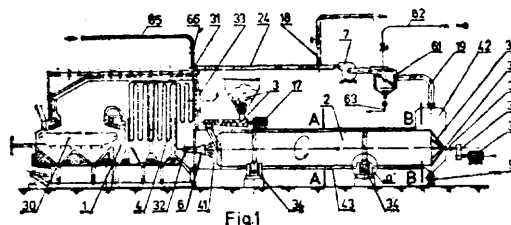

Fig. 1

Urządzenie ma komorę wymiany ciepła (1), do której doprowadzane są gazy spalinowe z dowolnego źródła. Komora wymiany ciepła (1) ma przegrzewacz pary (4) połączony z dyszą parową (6), przez którą para doprowadzona jest do wnętrza bębna (2) suszarni **wysłodków**, ustawionej bezpośrednio przy komorze wymiany ciepła (1). Para przegrzana doprowadzana dyszą (6) po nasyceniu wodą z **wysłodków**, znajdujących się w bębnie (2), jest przemywana natryskowo gorącym kondensatem w multicyklonowym przemywaczu pary (61) i sprężana za pomocą dmuchawy (7), następnie odprowadzana jest częściowo rurociągiem (18) do **układu** pary technologicznej cukrowni, a częściowo rurociągiem (24) z powrotem do przegrzewacza pary (4) i dyszą parową (6) do wnętrza bębna (2). Szczelna nieruchoma obudowa pośrednia (43) bębna (2), obejmująca również swymi występami rolki toczne (34), na których obraca się bęben (2) zapobiega stratom pary z urządzenia. Zasyp ślimakowy (3) służy do doprowadzania mokrych **wysłodków**, a szczelne urządzenie dozownika (9) do odprowadzania suszonych **wysłodków**. (4 zastrzeżenia)

F27D **P. 245008** 09.12.1983

Pierwszeństwo: 09.12.1982 - Austria (nr A 4475/82)

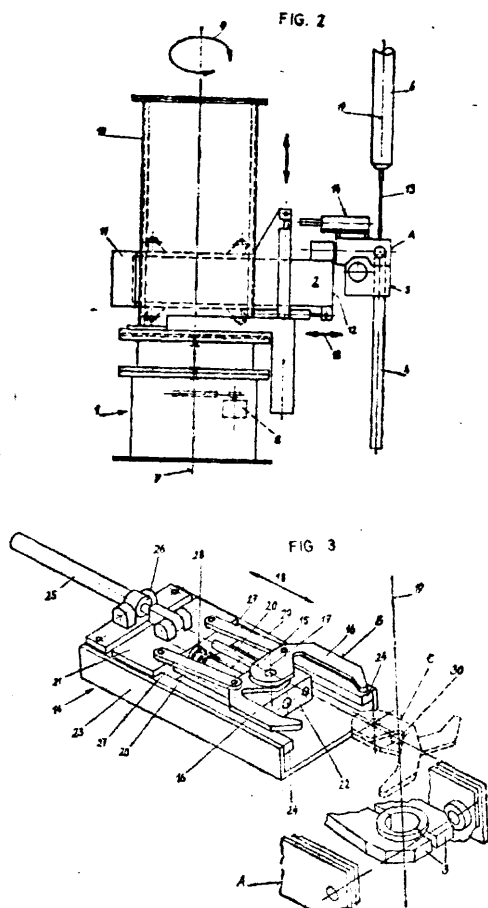
Vöest - Alpine Aktiengesellschaft, Linz, Austria.

Urządzenie do wymiany sond pomiarowych i /lub pobierania próbek

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania urządzenia, które byłoby proste w budowie i w którym chwytak byłby doprowadzany stale do tej samej pozycji roboczej.

Urządzenie charakteryzuje się tym, że ma chwytak (3) zakleszczający sondę, który z pozycji roboczej (A) pod lancą (6) jest przesuwany do znajdującej się obok z boku pozycji, przy czym ponad chwytakiem znajdującym się ponad pozycją roboczą (A) jest przewidziane urządzenie środkujące (14) do ustawienia w osi lancy (6) z chwytakiem (3).

Dla umożliwienia, aby chwytak (3) mógł być doprowadzony stale do tej samej pozycji roboczej (A), urządzenie środkujące (14) ma dwa ramiona chwytne (16), które z pozycji spoczynkowej (B) z boku obsady (13) przemieszczają się do pozycji (C) ustalającej osiowo znajdujący się w pozycji roboczej (A) chwytak. (3 zastrzeżenia)

F28F

P. 239159

22.11.1982

Centralne Biuro Konstrukcji Kocioł, Tarnowskie Góry, Polska (Józef Weber, Tadeusz Siberna, Manfred Szopa, Bronisław Jędrzejczak).

Wymiennik ciepła z rurami niemetalowymi

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania szczelnej konstrukcji wymiennika ciepła z rurami niemetalowymi, charakteryzującej się bardzo prostym montażem.

Wymiennik ma uszczelki teflonowe, składające się z elementu wewnętrznego (2) oraz elementu zewnętrznego (3), przy czym wewnętrzna powierzchnia elementu wewnętrznego (2) i zewnętrzna powierzchnia elementu zewnętrznego (3) są powierzchniami cylindrycznymi mającymi nacięcia, natomiast zewnętrzna powierzchnia elementu wewnętrznego (2) i wewnętrzna

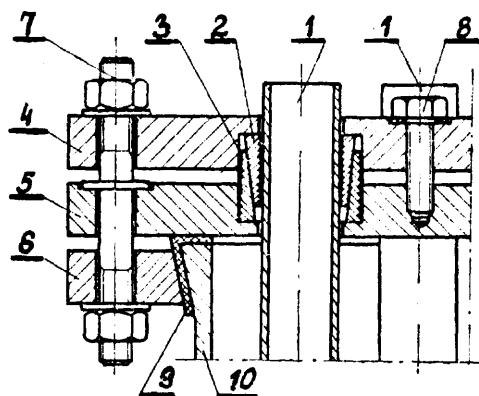

Fig. 1

powierzchnia elementu zewnętrznego (3) są współpracującymi powierzchniami stożkowymi. Uszczelki osadzone są w gnieździe dolnego i górnego dna sitowego (3) i (4).

F42B

P. 241745

24.11.1983

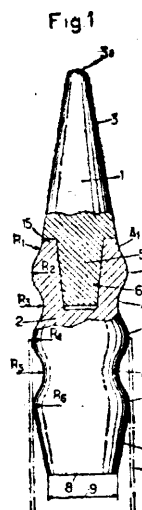
Pierwszeństwo: 24.11.1982 - Francja (nr 82 19658)
14.12.1982 - Francja (nr 82 20907)
15.06.1983 - Francja (nr 83 09895)

Serge Ladrieve, Eze Sur Mer, Francja.

Pocisk zwłaszcza do broni palnej

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania pocisku, który wykonany z dwóch części zachowuje zalety pocisku jednolitego z balistycznego punktu widzenia.

Pocisk, zwłaszcza do broni palnej zawiera rdzeń środkowy, część tylną, której średnica określa kaliber pocisku oraz środki łączące, które mają stożkowe złącze wciskowe (5, 6), utworzone przez gniazdo stożkowe (6) i czop stożkowy (5) o kształtach uzupełniających się, oraz osiową powierzchnię oporową (15), natomiast część tylna (2) zawiera co najmniej jedno zgrubienie (A_2, A_4, A_6) współpracujące z lufą broni, oraz co najmniej jedno wgłębienie (A_3, A_5) przy czym zgrubienie i wgłębienie łączą się płynnie ze sobą, wyznaczając kształt profilowy. Zgrubienie (A_2, A_4, A_6) i wgłębienie (A_3, A_5) wyznaczają kształt profilowy z rdzeniem środkowym (1). Czop stożkowy (5) jest wykonany na rdzeniu środkowym (1), natomiast gniazdo stożkowe (6) jest wykonane w części tylnej (2).

Promienie krzywizny (R_3, R_4, R_6) zgrubień (A_2, A_4, A_6) są równe sobie i równe promieniom krzywizny (R_3, R_5) wgłębień (A_3, A_5). Pierwsze zgrubienie (A_2) części tylnej (2) jest połączone z rdzeniem środkowym (1) łącznikiem (A_1), mającym promień krzywizny (R_1) równy promieniowi krzywizny (R_2) zgrubienia (A_2). Ostatnie zgrubienie (A_6) części tylnej (2) jest połączone z tylną powierzchnią (8) części tylnej (2) łącznikiem stożkowym (7) stycznym do zgrubienia (A_4). Średnica (9) tylnej powierzchni (8) jest równa dwukrotnemu promieniowi krzywizny (R_4) ostatniego zgrubienia (A_6). Na zgrubieniu pośrednim (A_4) części tylnej (2), zawartym pomiędzy pierwszym zgrubieniem (A_2) a ostatnim zgrubieniem (A_6) jest umieszczona przez obciśnięcie łuska (E).

Pocisk znajduje zastosowanie jako pocisk dowolnego kalibru, pocisk dowolnego typu w szczególności jako pocisk przebijający, pocisk przebijająco-zapalający, pocisk przebijająco-zapalająco-smugowy, pocisk zapalający, pocisk smugowy i pocisk wybuchowy.

(25 zastrzeżeń)

F42C
G01N

P. 243744 T

13.09.1983

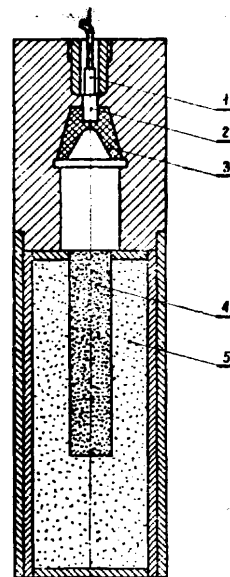
Wojskowa Akademia Techniczna im. Jarosława Dąbrowskiego, Warszawa, Polska (Stanisław Klus, Sylwester Majewski, Jan Niczyporuk, Zygmunt Kaczmarek, Józef Gacek).

Symulator wybuchu

Symulator wybuchu służy do sprawdzenia prawidłowości zadziałania zapalników, zwłaszcza zbliżeniowych i czasowych, stosowanych do bomb lotniczych i pocisków rakietowych.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania urządzenia **wizualizującego** moment zadziałania zapalnika bomby lub pocisku raketowego, znajdującego się na **torze** lotu, przy zachowaniu pełnego bezpieczeństwa dla nosiciela tych środków w przypadku, gdy zapalnik zadziała przedwcześnie.

Symulator wyposażony jest w elektryczną spłonkę inicjującą (1), spłonkę pobudzającą (2), ładunek kumulacyjny (3), ładunek z prochu czarnego (4) oraz materiał błyskowo-dymny. (1 zastrzeżenie)

Dział G FIZYKA

G01F

P. 240264

21.01.1983

Akademia Rolnicza, Poznań, Polska (Zygmunt Wąrowski, Andrzej Mroczkowski, Tomasz Senczuk).

Dozownik cieczy

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania konstrukcji dozownika umożliwiającego dozowanie cieczy lepkich i gęstych.

Dozownik cieczy z regulatorem wielkości dozy charakteryzuje się tym, że w korpusie o przekroju kołowym rozmieszczone są na obwodzie naprężniennie tłoczki (7) i wałeczki (8) połączone z wałkiem napędowym i współpracujące z **przerzutnikiem** (9) a ponadto w korpusie, który ma na części powierzchni wewnętrznej wybranie (11) umieszczona jest nastawna przesłona (12). (1 zastrzeżenie)

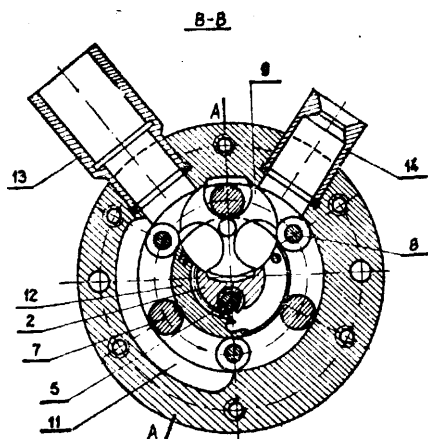

Fig 1

G01F

P. 240295

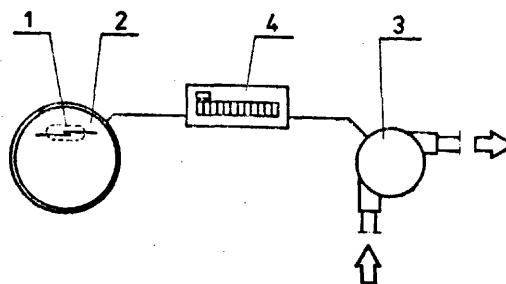
26.01.1983

Politechnika Warszawska, Warszawa, Polska (Jerzy Bogdański, Zygmunt Strzyżakowski, Krzysztof Wincenciak).

Elektroniczny wskaźnik zużycia paliwa

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie pomiaru zużycia paliwa w jednostce czasu pojazdu samochodowego.

W **elektronicznym** wskaźniku według wynalazku czujnik prędkości pojazdu (1) stanowi kontaktron umieszczony w polu magnetycznym magnesu szybkościomierza (2), **wytwarzający** impulsy prostokątne, proporcjonalne do prędkości pojazdu. Wyjście czujnika (1) jest połączone z jednym wejściem **bloku** przetwornika sygnałów cyfrowych (4), którego drugie wejście jest połączone z czujnikiem przepływu **paliwa** (3), wytwarzającym impulsy prostokątne proporcjonalne do ilości przepływu paliwa. (2 zastrzeżenia)

G01F

P. 240297

26.01.1983

Politechnika Warszawska, Warszawa, Polska (Jerzy Bogdański, Zygmunt Strzyżakowski, Krzysztof Wincenciak).

Turbinowy czujnik przepływu cieczy o małych natężeniach

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zwiększenia zakresu pomiaru przepływu cieczy.

Istota wynalazku polega na tym, że wirnik (B) ma łopatki (2) o szerokości większej od szerokości piasty (3) wzdłuż osi (1) wirnika (B), przy czym kształt komory przepływu (A) w przekroju poprzecznym odpowiada ukształtowaniu wirnika (B) w przekroju poprzecznym, zaś w piastce (3) są usytuowane otwory (8) o osiach równoległych do osi (1), przepuszczające

strumień promieniowania podczerwonego, natomiast kanał wlotowy cieczy jest połączony z komorą przepływu (A) i usytuowany pod kątem od 90° do 120° względem kanału wylotowego cieczy. (1 zastrzeżenie)

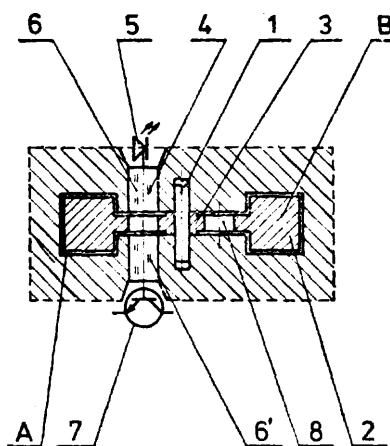

FIG. 1

G01F
G01L
F02M

P. 243869 T

23.09.1983

Politechnika Łódzka, Łódź, Polska (Jerzy Larisch, Maciej Sobieszczęński, Marek Staś).

Sposób pomiaru dawki paliwa **wtryskiwanego** do cylindra silnika o zapłonie samoczynnym

Celem wynalazku jest zapewnienie przeprowadzenia szybkiej i dokładnej oceny równomierności i prawidłowości obciążenia cieplnego poszczególnych cylindrów.

Sposób polega na tym, że w przewodzie wtryskowym wysokiego ciśnienia dokonuje się pomiaru chwilowego, rzeczywistego przebiegu ciśnienia wtrysku paliwa oraz wzorcowego przebiegu ciśnienia tłoczenia paliwa, stałego dla danego silnika, a następnie oblicza się pole zawarte między krzywymi przebiegu ciśnienia w funkcji czasu, którego wartość pomnożona przez współczynnik stały dla danego silnika i rodzaju paliwa daje wartość dawki wtryskiwanego paliwa.

(1 zastrzeżenie)

G01K

P. 243691 T

07.09.1983

Wojskowa Akademia Techniczna im. Jarosława Dąbrowskiego, Warszawa, Polska (Jan Gąsienica, Kazimierz Pluciński, Ryszard Gołębiowski).

Urządzenie do pomiaru temperatury skrawania nożami tokarskimi

Celem wynalazku jest wyeliminowanie wpływu zakłócającej siły termoelektrycznej, powstającej w miejscu połączenia termopary i przewodów zamykających obwód roboczy z płytką ostrza przy pomiarze temperatury skrawania metodą jednożyłowej termopary naturalnej.

W układzie według wynalazku pomiar temperatury ostrza (3) noża tokarskiego za pomocą termopary (1), osadzonej na płytce ostrza i szczotki (5) połączonej stykowo z obrabianym materiałem w osi jego obrotu, odbywa się w odpowiednio dobranym rejestratorze (7) po uprzednim przetworzeniu sygnału napięciowego z termopary (1) w sumującym przetworniku (6) na napięcie wyjściowe proporcjonalne do wielkości temperatury ostrza. Wielkość tego napięcia jest dostosowana do zakresu pracy rejestratora (7). (1 zastrzeżenie)

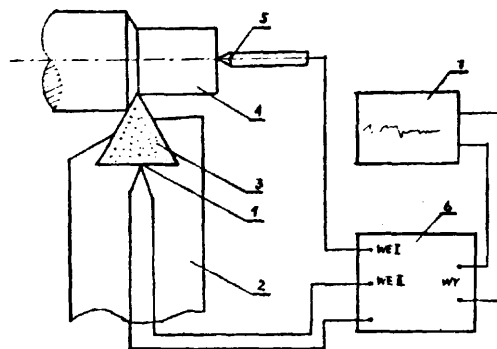

Fig. 1

G01L

P. 240300

24.01.1983

Politechnika Śląska im. W. Pstrowskiego, Gliwice, Polska (Jan Kosmol, Józef Potempa).

Trójskładnikowy siłomierz tensometryczny

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania siłomierza do pomiaru trzech składowych sił skrawania umożliwiającego pomiar składowych bez intrakcji. Siłomierz zawiera **noż** (1), który poprzez układ kulek (3) i łożysko stożkowe (6) umożliwia przesuw i obrót w dwóch wzajemnie prostopadłych kierunkach. Przemieszczania noża (1) przejmowane są poprzez elementy zapewniające styk punktowy (8), (11), na elementy pomiarowe (7), (16). Elementy pomiarowe zaopatrzone są w czujniki tensometryczne (13). (1 zastrzeżenie)

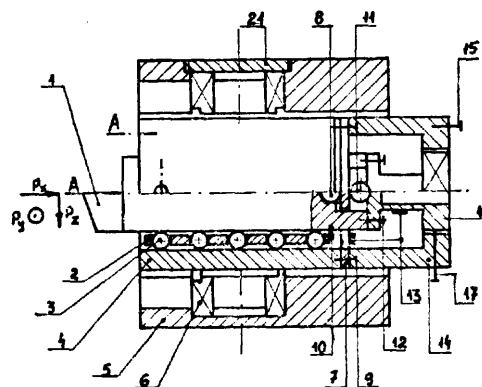

Fig. 4

G01L

P. 240301

24.01.1983

Politechnika Śląska im. W. Pstrowskiego, Gliwice, Polska (Jan Kosmol, Józef Potempa).

Trójskładowy siłomierz tokarski

Trójskładowy siłomierz tokarski służy do pomiaru trzech sił działających we wzajemnie prostopadłych kierunkach. Siłomierz ten umożliwia uzyskanie sygnałów pomiarowych nieskażonych wzajemnym oddziaływaniem mierzonych sił, czyli tzw. interakcją.

Siłomierz ma dwie współosiowe **dźwignie** (3) i (8), których osie obrotu są **wzajemnie prostopadłe** i przecinają się. Osie obrotu obu dźwigni są odpowiednio prostopadłe do dwóch mierzonych sił, działających prostopadłe do dźwigni. Obie dźwignie są ze sobą nierozłącznie związane za pośrednictwem przegubów obrotowych (6) i punktów łączących (7), oraz w taki sam sposób z nieruchomym korpusem (11).

Trzpień (1) związany z **odkształc** alnymi membranami (2), oddziałuje na membranę pomiarową (4), związaną z dźwignią **wewnętrzną** (3) za pośrednictwem kulki (5). Membrana (4) umożliwia pomiar siły, równoległy do osi trzpienia (1). (1 zastrzeżenie)

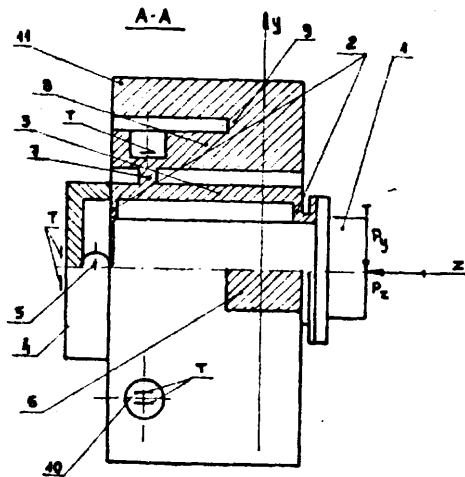

Fig. 2

G01L

P. 240302

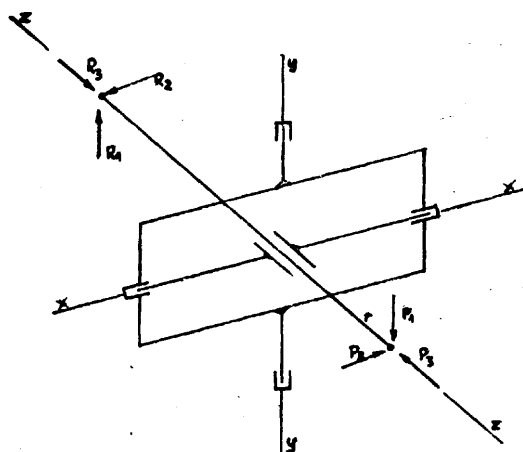
24.01.1983

Politechnika Śląska im. W. Pstrowskiego, Gliwice, Polska (Jan Kosmol).

Sposób pomiaru trzech wzajemnie prostopadłych sił działających w jednym punkcie

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zapewnienia uzyskania nieskażonych interakcji trzech sygnałów pomiarowych korelujących z trzema mierzonymi siłami.

Sposób pomiaru według wynalazku wykorzystuje dźwignię mającą możliwość ruchu obrotowego względem osi obrotu (x-x) oraz (y-y), oraz ruchu przostolnowego w kierunku (z-z). Dwie składowe siły (P_1) i (P_2), działając prostopadle do dźwigni, wywołują pojawienie się reakcji (R_1) i (R_2), równoważących działanie sił mierzonych. Trzecia składowa siły (P_3) powoduje pojawienie się reakcji (R_3) równoważącej jej działanie. Reakcje (R_1), (R_2) i (R_3) względem siebie prostopadle mierzy się i wykorzystuje do określenia sił (P_1), (P_2) i (P_3). (1 zastrzeżenie)

G01L

P. 240303

24.01.1983

Politechnika Śląska im. W. Pstrowskiego, Gliwice, Polska (Jan Kosmol).

Tensometryczny czujnik momentu skręcającego

Tensometryczny czujnik momentu skręcającego służy do pomiaru momentu skręcającego pomiędzy nieruchomymi lub wirującymi wałkami.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania czujnika, w którym element pomiarowy jest nieruchomy, mało wrażliwego na zakłócenia.

Czujnik ma dwa współosiowe wałki (1) i (7), które związane są z dwiema współosiowymi tulejami (3) i (4) za pośrednictwem membran (2) i (6). Bezłuzowe, sprężyste, skośne łączniki (5) przenosząc mierzony moment skręcający, powodują zbliżanie tulei (3) i (4). Pomiedzy tymi tulejami umieszczony jest współosiowy element pomiarowy (9) za pośrednictwem łożysk wzdłużnych (8) i (11). Wskutek zbliżania się tulei (3) i (4) podczas przenoszenia mierzonego momentu skręcającego, ulega ścisaniu element pomiarowy (9) wraz z naklejonymi przetwornikami tensometrycznymi (10). Łożyska (8) i (11) umożliwiają pomiar przy wirujących wałkach (1) i (7). (1 zastrzeżenie)

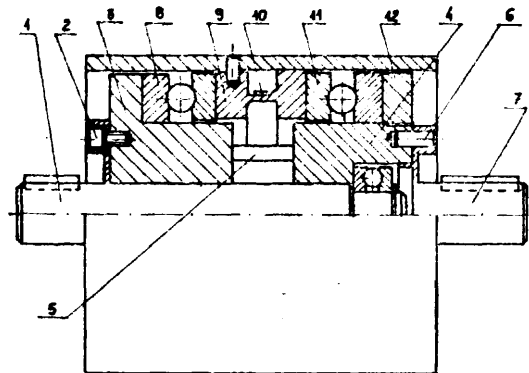

Fig. 4.

G01M

P. 240309

25.01.1983

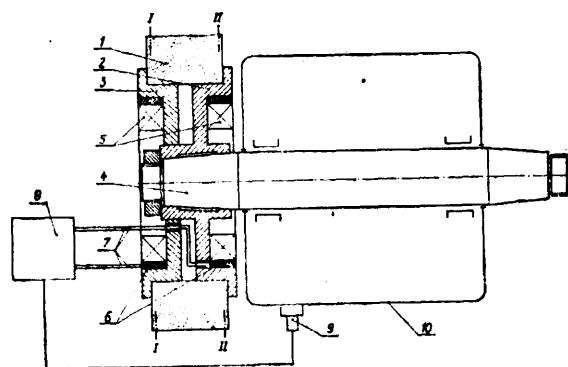
Politechnika Poznańska, Poznań, Polska (Grzegorz Pawlak).

Urządzenie do automatycznego dynamicznego wyrównowywania mas wirujących, zwłaszcza wrzecion ściernic szlifierskich

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie umożliwienia prowadzenia dwupłaszczyznowej korekcji stanu wyrównowywania oraz stałego wyrównowywania mas wirujących podczas ich eksploatacji.

Urządzenie charakteryzuje się tym, że ma w czołach masy wirującej (1) wykonane co najmniej jedno zamknięte wybranie, wypełnione częściowo masą korekcyjną. Wybranie to stanowi obwódowa komora (5), o jednakowym przekroju na całym obwodzie, współśrodkowa z osią obrotu masy wirującej (1).

Masę korekcyjną stanowi niskotopliwy stop o dużej gęstości właściwej. Wokół danej komory, na całym jej obwodzie znajdują się elementy grzejne (6) zasilane przewodami (7) z zespołu sterującego (8) połączonego z czujnikiem (9) drgań elementu (10), na którym osadzona jest masa wirująca (1). Gdy masa wirująca (1) ma dwie identyczne komory (5), wówczas są one usytuowane symetrycznie względem osi symetrii poprzecznej masy wirującej (1) po obu jej stronach. Gdy masa wirująca (1) ma jedną komorę (5), wówczas jest ona usytuowana symetrycznie w osi jej symetrii poprzecznej. (2 zastrzeżenia)

G01M
G01H

P.243705 T

07.09.1983

Główny Instytut Górniczo, Katowice, Polska (Zyg-munt Niczyporuk).

Urządzenie do oceny i monitorowania stanu technicznego maszyn, zwłaszcza wirujących

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania urządzenia umożliwiającego obserwację i prowadzenie podstawowych analiz bezpośrednio na stanowisku pracy w czasie eksploatacji maszyn.

Urządzenie ma układ (2) wizualizacji drgań na ekranie lampy oscylograficznej, sprzężony z układem analizującym (3) do pomiaru parametrów drgań i zaznaczania punktu pomiarowego na oscylogramie. Oba układy (2, 3) są połączone z badaną maszyną (1) poprzez co najmniej dwa identyczne tory pomiarowe (4, 5) drgań o regulowanym wzmocnieniu i charakterystyce przenoszenia oraz poprzez tor odniesienia (6) do zaznaczania punktu zerowego fazy oscylogramu.

Zastosowanie urządzenia ma podstawowe znaczenie dla oceny stanu maszyn wirujących w czasie ich eksploatacji przy występowaniu niesprawności typu niewyważenia, luzu, uszkodzenia łożysk itp.

(1 zastrzeżenie)

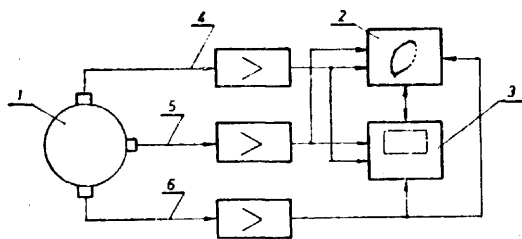
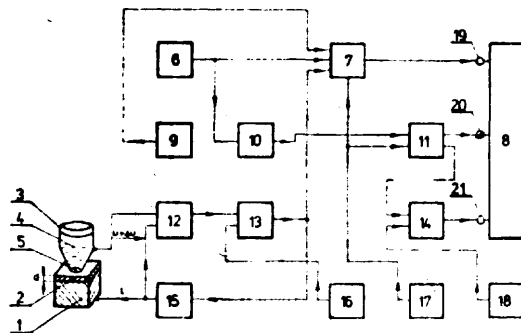

Fig. 1

drgań generatora (6), określonego za pomocą stałego okresu drgań generatora (9), przy czym te dwa okresy drgań są związane równaniem, które jest realizowane w układzie warstwomierza.

Układ według wynalazku ma wskaźnik cyfrowy (8) grubości powłoki. Wejście (19) wskaźnika (8) jest połączone z generatorem (6) o płynnie regulowanym okresie drgań i z generatorem (9) o stałym okresie drgań przez zespół bramek (7). Wejście (19) jest też połączone z blokiem źródła prądu stałego (15) przez układ wejściowy (12), zespoły przerzutnika (13) i bramek (7), z układem klucza (17) przez zespół bramek (7), z układem klucza (16) przez zespoły przerzutnika (13) i bramek (7). Wejście (20) wskaźnika (8) jest połączone z generatorem (6) przez zespoły uniwibratora (10) i bramek (11), z układem klucza (17) przez zespół bramek (11). Wejście (21) wskaźnika (8) jest połączone z generatorem (6) przez zespoły uniwibratora (10), bramek (11) i (14), a z układem klucza (18) przez zespół bramek (14).

Opisany sposób pomiaru i układ warstwomierza nadaje się szczególnie do pomiaru grubości powłok metodą kulometryczną.

(2 zastrzeżenia)

G01N

P. 239488

10.12.1982

Instytut Ciężkiej Syntezy Organicznej „Blachownia”, Kędzierzyn-Koźle, Polska (Henryk Szewczyk, Jan Bogaczek, Zenona Siwek, Aniela Kaczmarek, Alicja Grzywocz, Anna Zachacz).

Sposób oznaczania fenoli w 2,2-dwu-/4'-hydroksyfenylo/propanie

Przedmiotem wynalazku jest sposób oznaczania małych zawartości fenolu, poniżej 0,1%, w 2,2-dwu-/4'-hydroksyfenylo/propanie, zwanym dianem.

Sposób wg wynalazku polega na tym, że frakcję fenolową wydzieloną z 2,2-dwu-/4'-hydroksyfenylo/propanu, zawierającą fenol i minimalne ilości 2,2-dwu-/4'-hydroksyfenylo/propanu, poddaje się analizie metodą chromatografii gazowej, stosując jako fazę ciekłą sulfony polietery fenolowego, korzystając z Polysil-176 i Polysil-179 naniesione na nośnik chromatograficzny.

(1 zastrzeżenie)

G01N
G01B

P. 240179

13.01.1983

Zjednoczone Zespoły Gospodarcze, sp. z o.o., Warszawa, Polska (Agnieszka Dziatlik).

Sposób i układ warstwomierza do pomiaru grubości powłok

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu i układu umożliwiających uzyskanie dużej dokładności pomiarów grubości powłok.

Sposób według wynalazku polega na ustawieniu wskaźnika cyfrowego zgodnie ze znaną grubością powłoki poprzez zmianę czasu koniecznego dla całkowitego rozpuszczenia powłoki. Ustawienia wskaźnika cyfrowego dokonuje się przez płynną regulację okresu

G01N

P. 240197

17.01.1983

Instytut Lotnictwa, Warszawa, Polska (Józef Fórman, Bogdan Wiślicki).

Czujnik do wykrywania i oznaczania zanieczyszczeń ferromagnetycznych w płynach

Czujnik rozwiązuje problem diagnozowania maszyn i urządzeń oraz płynów roboczych na podstawie analizy zawartości w płynach zanieczyszczeń ferromagnetycznych, pochodzących ze zużywających się elementów maszyn.

Czujnik zbudowany na zasadzie transformatora różnicowego składający się z układu solenoidalnych uzwojeń, objętych ferromagnetycznym ekranem, charakteryzuje się tym, że ma nieruchomy rdzeń (3) - wyko-

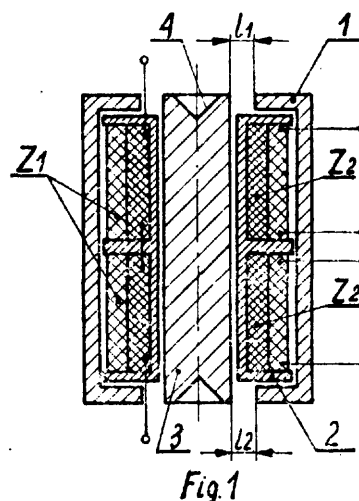

Fig. 1

nany z materiału ferromagnetycznego - umieszczony wewnątrz układu solenoidalnych uzwojeń (z_1, z_2), o długości w przybliżeniu równej długości ekranu (1) i jest oddzielony od ekranu (1) szczelinami powietrznymi (l_1, l_2). (1 zastrzeżenie)

G01R

P. 240145

13.01.1983

Politechnika Gdańska, Gdańsk, Polska (Romuald Zienko).

Sposób i układ do bezpośredniego pomiaru elementów składowych dwójników wieloelementowych o strukturach drabinkowych Cauera

Wynalazek rozwiązuje problem pomiarów dwójników o bardzo złożonej strukturze i o dużej liczbie elementów składowych.

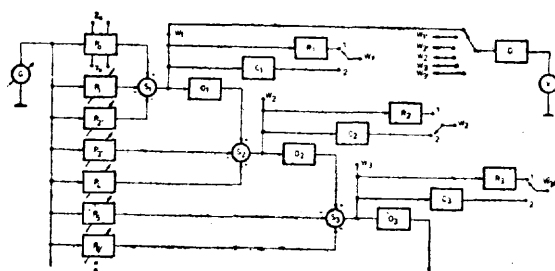

fig 3

Sposób pomiaru według wynalazku polega na tym, że w pierwszym etapie pomiaru po przekształceniu immitancji mierzonego dwójnika na napięcie, kompensuje się to napięcie w zakresie wysokich i niskich częstotliwości sygnałami pochodzącymi z dwóch regulowanych przetworników elementów wzorcowych na napięcie. Kryterium kompensacji jest minimum zależności modułu napięcia różnicowego oraz pochodnej lub całki tego napięcia od częstotliwości. Po czym odczytuje się ze skali użytych do kompensacji przetworników wartości elementów znajdujących się w pierwszej gałęzi dwójnika. Następnie napięcie postkompensacyjne, które odpowiada mierzonej immitancji z wyeliminowanymi składnikami reprezentującymi elementy pierwszej gałęzi dwójnika przekształca się na jego zespoloną odwrotność. W drugim etapie pomiaru kompensuje się to napięcie w zakresie wysokich i niskich częstotliwości sygnałami pochodzącymi z kolejnych przetworników elementów wzorcowych przy zachowaniu wymienionego kryterium kompensacji. Wartości elementów drugiej gałęzi dwójnika odczytuje się ze skali użytych do kompensacji przetworników i w kolejnych etapach procesu pomiarowego, po uprzednim przekształceniu napięcia postkompensacyjnego na jego zespoloną odwrotność w analogiczny sposób wyznacza się wartości elementów kolejnych gałęzi dwójnika.

W układzie według wynalazku wyjście przetwornika immitancji na napięcie (P_0) połączone jest z wejściem plusowym sumatora (S_1), do którego dwóch wejść minusowych dołączone są odpowiednio wyjście przetwornika wzorcowej reaktancji lub susceptancji na napięcie (P_1) i wyjście przetwornika wzorcowej rezystancji lub konduktancji na napięcie (P_2), natomiast do wyjścia sumatora (S_1) jest podłączony detektor amplitudy (D) bezpośrednio oraz poprzez układ różniczkujący (R_1) i układ całkujący (C_1) za pomocą odpowiednich styków (1, 2) przełącznika (W_1) i jednocześnie wyjście sumatora (S_1) dołączone jest poprzez układ odwracający napięcie na jego zespoloną odwrotność (O_1) do wejścia plusowego drugiego sumatora (S_2), którego wejścia minusowe połączone są odpowiednio z kolejnym przetwornikiem wzorcowej reaktancji lub susceptancji na napięcie (P_3) i kolejnym przetwornikiem wzorcowej rezystancji lub konduktancji na napięcie (P_4), natomiast do wyjścia drugiego sumatora (S_2) dołączony jest detektor amplitudy (D) bezpośrednio oraz przez kolejny układ różniczkujący (R_2) i układ całkujący za pomocą odpowiednich styków (1, 2) przełącz-

nika (W_2), ponadto wyjście drugiego sumatora (S_2) połączone jest również poprzez układ odwracający napięcie na jego zespoloną odwrotność (O_2) z wejściem plusowym następnego sumatora (S_3), przy czym dalsze człony układu pomiarowego mają strukturę analogiczną.

Wynalazek może być wykorzystany w elektronice do pomiaru elementów składowych układów zastępczych półprzewodników i czujników, do identyfikacji uszkodzeń analogowych układów elektronicznych, w fizykochemii i biochemii do pomiaru elementów układów zastępczych elektrolitów i płynów fizjologicznych, w medycynie do pomiaru układów zastępczych impedancji skóry. (2 zastrzeżenia)

G01R
G01V

P. 240332

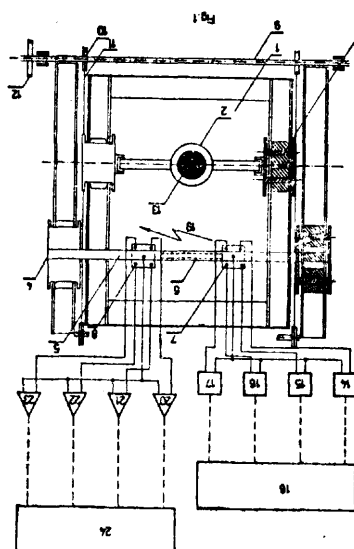
28.01.1983

Instytut Górnictwa Naftowego i Gazownictwa, Kraków i Politechnika Gdańska, Gdańsk, Polska (Maciej Grzywacz, Jan Dzwiniel, Bogdan Czajka, Tadeusz Blekiewicz, Bolesław Pempera, Bohdan Biernacki, Krzysztof Ostaszewski).

Urządzenie do elektromagnetycznego modelowania procesów geofizycznych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie pomiarów rozkładu pola elektromagnetycznego emitowanego przez źródła fal elektromagnetycznych nad strukturami geologicznymi reprezentowanymi przez model.

Urządzenie według wynalazku składa się z mechanicznego oprzyrządowania wanny elektrolitycznej (1), wewnątrz której zamocowany jest układ emisji (7), który z jednej strony połączony jest poprzez końcówki mocy (14), (15), (16), (17) z czterokanałowym wzmacniaczem mocy (18), a z drugiej strony na drodze radiowej (19) poprzez elektrolit połączony jest z układem detekcji (8), który poprzez wzmacniacze dopasowujące (20), (21), (22), (23) steruje układem akwizycji danych (24). (4 zastrzeżenia)

G01R
G01G

P. 240354

28.01.1983

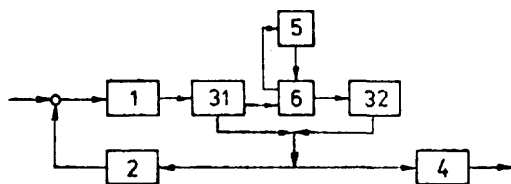
Biuro Studiów i Projektów Przemysłowych Urządzeń Elektrycznych „Elektroprojekt”, Oddział w Poznaniu, Poznań, Polska (Krzysztof Tabędzki, Tadeusz Nowicki, Paweł Florek, Wojciech Oblizajek).

Układ kompensatora cyfrowego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania układu kompensatora cyfrowego, pozwalającego skrócić czas stabilizacji wskazania, mającego szczególne za-

stosowania w cyfrowych kompensacyjnych układach pomiarowych.

Układ kompensatora cyfrowego według wynalazku ma na wejściu przetwornik wejściowy (1) połączony poprzez licznik (31) i multiplexer (6) z licznikiem (32). Multiplexer (6) połączony jest z częstotliwościowym układem progowym (5), zaś wyjścia liczników (31 i 32) połączone są z układem przetwornika cyfra-analog (2) oraz z układem przeliczającym (4). (1 zastrzeżenie)

G01R

P. 243843 T

20.09.1983

Politechnika Wrocławska, Wrocław, Polska (Michał Lisowski).

Układ mostkowy do pomiaru indukcyjności wzajemnej

Przedmiotem wynalazku jest układ mostkowy do pomiaru indukcyjności wzajemnej, o dużej czułości, znajdujący zastosowanie zwłaszcza w termometrii niskotemperaturowej do wyznaczania zmian podatności magnetycznej próbek nadprzewodzących czystych metali przy przejściu w stan nadprzewodnictwa oraz wyznaczania zmian podatności soli paramagnetycznych w funkcji temperatury.

Układ składający się z szeregowo połączonych uzwojeń pierwotnych oraz z szeregowo połączonych uzwojeń wtórnych, które to uzwojenia wchodzi w skład dwóch gałęzi mostka czteroramiennego, charakteryzuje się tym, że pozostałe dwie gałęzie mostka są utworzone z indukcyjnego dzielnika napięcia (IDN), a szeregowo z uzwojeniem wtórnym jednej z indukcyjności wzajemnej jest włączony rezystor (R_r).

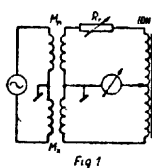

Fig 1

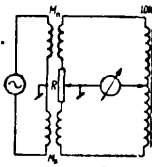

Fig 3

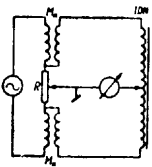

Fig 2

W drugim wariantcie wynalazku zamiast rezystora (R_r) jest włączony potencjometr (R), którego wyjście z suwaka jest połączone z gałęzią wskaźnika zera.

W trzecim wariantcie wynalazku potencjometr (R) jest włączony między porównywane indukcyjności wzajemne (M_n i M_x), których uzwojenia pierwotne i wtórne są ze sobą połączone od strony wejścia potencjometru (R), a wyjście z suwaka tegoż potencjometru (R) jest połączone z gałęzią zerową wskaźnika zera. (6 zastrzeżeń)

G02B
G03B

P. 240331

28.01.1983

Zakłady Chemiczne „Uranium”, Międzywojewódzka Spółdzielnia Pracy, Łódź, Polska (Zbigniew Pałasiński, Karol Jasiński, Grzegorz Maślikowski).

Stereoskop kasetowy

Przedmiotem wynalazku jest stereoskop kasetowy przeznaczony do oglądania zestawów par stereoprzęroczy umieszczonych na taśmie filmowej.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiej konstrukcji stereoskopu, która zapewnia w łatwy i nie niszczący filmu sposób oglądania zestawów filmów zawierających kilkadziesiąt par stereoprzęroczy.

Stereoskop kasetowy składa się z części optycznej (1) i części mechanicznej (2), które umieszczone są w oddzielnych obudowach, połączonych ze sobą podstawami mającymi wyprofilowane szyny (3), tworzące po złożeniu stereoskopu kanał filmowy. Stereoskop ma również pojemnik kasetowy (4) na film mocowany w obudowie części mechanicznej (2). (2 zastrzeżenia)

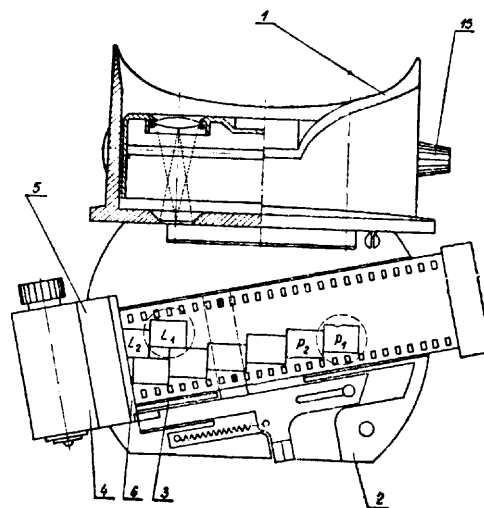

Fig. 1

G03B

P. 240308

25.01.1983

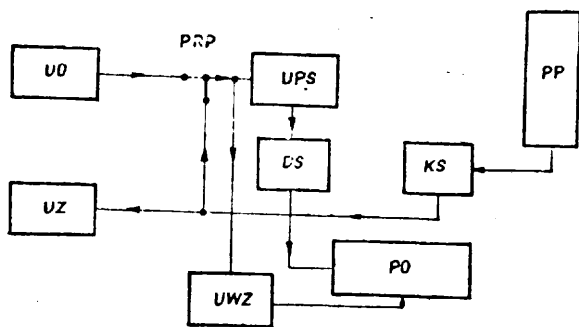
Politechnika Poznańska, Poznań, Polska (Aleksander Jurga, Kazimierz Szulc).

Układ sterowania systemem projekcyjnym

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania układu umożliwiającego dokonywanie zapisu programu sterowania na jednym i tym samym nośniku, na którym zapisano program towarzyszący np. komentarz oraz umożliwiającego wcześniejsze zakodowanie pracy wszystkich urządzeń projekcyjnych potrzebnych do realizacji programu.

W układzie według wynalazku, w którym magnetofon z zapisanym na taśmie magnetofonowej programem sterującym jest sprzężony z urządzeniami projekcyjnymi, pamięć pomocnicza (PP) jest połączona pośrednio, poprzez koder słów (KS), z przełącznikiem rodzaju pracy (PRP) oraz z układem zapisu programu (UZ). Przełącznik rodzaju pracy (PRP), do którego jest także przyłączony układ odczytu programu (UO), jest połączony z pierwszym wejściem pamięci odczytu (PO), poprzez układ wydzielania zegara (UWZ), oraz równolegle z drugim wejściem tej pamięci poprzez układ pamiętania słowa (UPS) i dekodera słowa (DS).

Ponadto układ zapisu programu (UZ) jest połączony z magnetofonem, który jest również przyłączony do układu odczytu programu (UO), zaś pamięć odczytu (PO) jest połączona z urządzeniami sterującymi. Zapis rozkazów sterujących z zastosowaniem jednolitego czasu procesu zapisu i sterowania oraz odtwarzania warstwy dźwiękowej umożliwia bezpośrednią kontrolę efektu działania programu. (1 zastrzeżenie)

G05F

P. 240203

18.01.1983

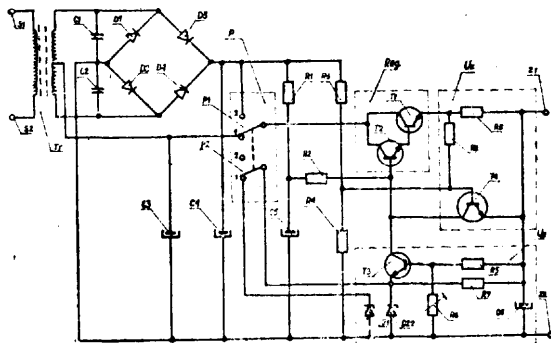
Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Elektronicznego Sprzętu Powszechnego Użytku, Warszawa, Polska (Edward Ambroziak, Wojciech Smogorzewski i, Janusz Czerniewski, Hanna Grunwald-Podkowska, Tadeusz Sztop, Krzysztof Obidziński, Włodzimierz Chrostowski).

Układ zasilacza stabilizowanego o dużym współczynniku wykorzystania napięcia z transformatora z zabezpieczeniem **przed** przeciążeniem i zwarcie

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania układu zapewniającego uzyskanie szerokiego zakresu napięć stabilizowanych oraz dużego współczynnika wykorzystania napięcia z transformatora.

W układzie zasilacza stabilizowanego podwajacz napięcia utworzony jest przez diody (D3, D4) połączone z diodami (D1, D2) prostownika głównego w ten sposób, że tworzą z nimi układ mostka prostowniczego, którego wyjście napięcia wyprostowanego jest źródłem napięcia o wartości podwojonej. Do wyjścia podwajacza napięcia dołączony jest obwód polaryzacji elektrody sterującej szeregowego elementu regulacyjnego (Reg) oraz rezystorowy dzielnik napięcia (R3, R4), którego punkt środkowy jest połączony z układem zabezpieczenia od przeciążenia i zwarcia (Uz) w ten sposób, że część napięcia podwajacza jest doprowadzona do obwodu sterowania tego układu (Uz, jako napięcie oddziałujące przeciwnie do części napięcia doprowadzonego z wyjścia zasilacza.

Wyjście podwajacza napięcia jest podłączone także do przełącznika (P), którego jeden zestyk (P1) przełącza wejście elementu regulacyjnego (Reg) i zasilanie z prostownika głównego (D1, D2) na zasilanie z podwajacza napięcia, natomiast drugi jego zestyk (P2) przełącza układ napięcia odniesienia w układzie stabilizatora napięcia wyjściowego (Us). (3 zastrzeżenia)

G05F

P. 240220

19.01.1983

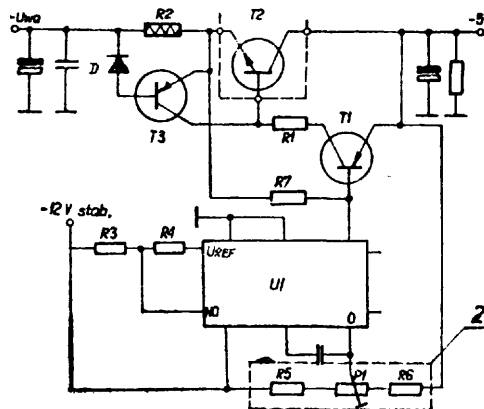
Instytut Komputerowych Systemów Automatyki i Pomiarów, Wrocław, Polska (Jan Mucha).

Układ stabilizatora napięcia ujemnego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie rozszerzenia możliwości stosowania stabilizatorów w zakresie niskich napięć ujemnych.

W układzie według wynalazku dodatkowe źródło napięcia (-12 V stab) jest połączone poprzez rezystory (R3 i R4) ze źródłem odniesienia (UREF) scalonego układu (U1) i dalej poprzez rezystory (R5 i R6) i potencjometr (P1) z **wyjściem** układu stabilizatora, natomiast wyjście dwóch pierwszych rezystorów jest połączone z **nieodwracającym** wejściem (NO) wzmacniacza błędów, zaś wyjście potencjometru (P1) jest połączone z wejściem odwracającym (**O**) wzmacniacza błędów układu scalonego (U1). Wynalazek ma zastosowanie w elektronicznej automatyce przemysłowej.

(1 zastrzeżenie)

G05F
H03K

P. 240276

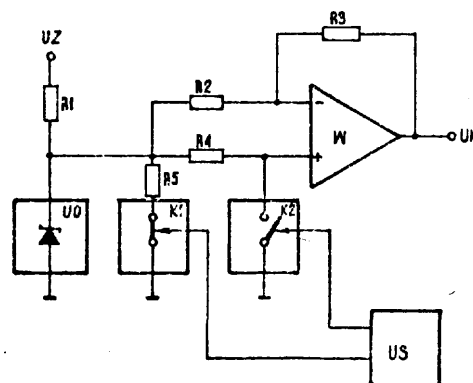
24.01.1983

Zakład Elektronicznej Aparatury Pomiarowej „Meatronik”, Warszawa, Polska (Andrzej Pabian, Wiesław Martynow, Włodzimierz Romaniuk, Andrzej Trandziuk).

Dwupolaryzacyjne źródło napięć wzorcowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie wykorzystania w konstrukcji dwupolaryzacyjnego źródła napięć wzorcowych układu o przełączanym wzmocnieniu jednostkowym przy jednoczesnym zapewnieniu optymalnego i stałego punktu pracy diody wzorcowej.

Źródło zbudowane ze wzmacniacza operacyjnego, źródła napięcia odniesienia i kluczy elektronicznych, charakteryzuje się tym, że źródło napięcia odniesienia (U0) zrealizowane na diodzie wzorcowej jest połączone poprzez piątą rezystor (R5), którego wartość jest równa równoległemu połączeniu drugiego i czwartego rezystora (R2, R4), z pierwszym kluczem elektronicznym (**K1**) pracującym naprzemiennie z drugim kluczem elektronicznym (K2). (1 zastrzeżenie)

G08B

P. 243908 T

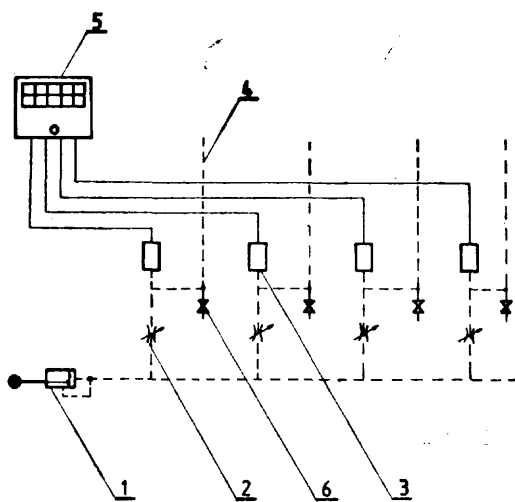
23.09.1983

Szczecińskie Zakłady Papiernicze „Skolwin”, Szczecin, Polska (Andrzej Madaliński, Piotr Baryliszyn, Kazimierz Wojtaszek).

Układ sygnalizujący na odległość niebezpieczny wzrost temperatury

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania układu o prostej budowie, która zapewniałaby instalowanie układu w dowolnych warunkach wymagających kontroli temperatury.

Układ według wynalazku ma znajdujące się pod ciśnieniem zaślepione rurki polietylenowe (4) doprowadzone do miejsc narażonych na wzrost temperatury i podłączone do węzłów znajdujących się między zaworami dławiącymi (2), a przekaźnikami ciśnienia (3), z których sygnały doprowadzone są do kasety alarmowej (5). (3 zastrzeżenia)

G11C

P. 240228

14.01.1983

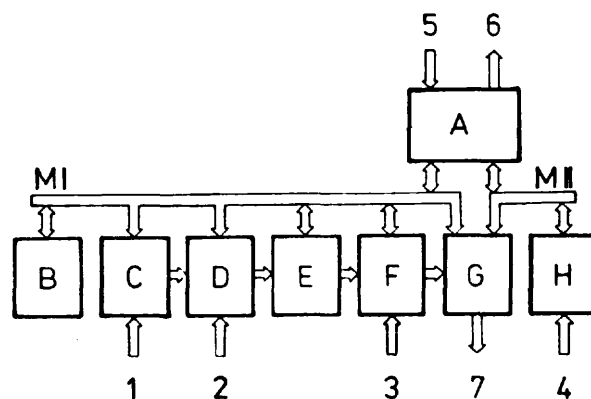
Instytut Automatyki Systemów Energetycznych,
Wrocław, Polska (Maciej Arszyński).

Pamięć buforowa stanu

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania pamięci umożliwiającej przechowywanie zapamiętanych sygnałów odpowiadających różnym wielkościom fizycznym łącznie z czasem wystąpienia zmiany ich wartości oraz formowanie ich na wyjściu w postać najbardziej dogodną do przesłania.

Pamięć buforowa stanu zawiera układ (A) sterowania pracą programową, sterujący pracą elementów włączonych do dwóch magistrali dwukierunkowych (MI, MII). Do pierwszej magistrali (MI) włączony jest selektor sygnałów analogowych (C), selektor sygnałów cyfrowych (D), układ (E) wychwytywania zmiany stanu, układ (F) sterowania pamięcią informacji i pamięć informacji (G) z układem formującym słowo wyjściowe.

Do drugiej magistrali (MII) włączony jest układ (II) odmierzania i korekcji czasu oraz pamięć informacji (G) z układem formującym słowo wyjściowe. Elementy (C, D, E, F, G) włączone do pierwszej magistrali (MI) są połączone kaskadowo. (4 zastrzeżenia)

G21C

P. 244020

04.10.1983

Przedsiębiorstwo Montażu Elektrowni i Urządzeń Przemysłowych „Energomontaż-Północ”, Warszawa, Polska (Jacek Burski, Władysław Duliban, Jerzy Filipowicz, Zenon Kaźmierczyk, Mirosław Kunikowski, Tadeusz Redler, Stanisław Wysocki, Kazimierz Zukowski).

Wspólny układ lokalizacji awarii reaktorów jądrowych, zwłaszcza do wieloblokowych elektrowni jądrowych z reaktorami typu WWR-440

Celem wynalazku jest opracowanie takiego rozwiązania, które pozwoliłoby na zastąpienie indywidualnych układów lokalizacji awarii dla każdego z czterech reaktorów WWR-440 układem wspólnym z jedną wieżą lokalizacji awarii.

W układzie zastosowano komory oddzielające (2) z przegrodami (3), które oddzielają poszczególne reaktory (1) od wspólnego kanału zrzutowego (5). Przegrody (3) komór oddzielających (2) wyposażone są w zawory zwrotne (7) lub mogą być wyposażone w membrany uszczelniające. Ponadto przegrody (3) komór oddzielających (2) mogą być wyposażone również w dwa elementy odcinające to jest w zawory zwrotne (7) i membrany uszczelniające. Przegrody (3) w komorach oddzielających (2) załane są wraz z elementami odcinającymi warstwą cieczy uszczelniająco-kondensującą (4). (4 zastrzeżenia)

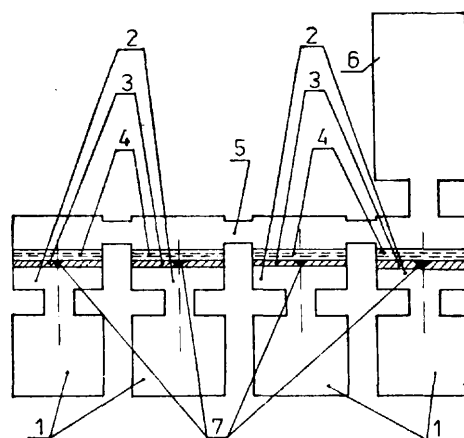

Fig 1

Dział H

ELEKTROTECHNIKA

H01B P. 243894 T 23.09.1983

Politechnika Białostocka, Białystok, Polska (Antoni Kępka).

Tor giętki obwodu wieloprądowego, zwłaszcza do zasilania pieców elektrycznych dużych mocy

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiej konstrukcji toru giętkiego, która pozwoliłaby zwiększyć współczynnik mocy elektrycznego urządzenia łukowego.

W każdej fazie połowa kabli wykonana jest z przeciwnym kierunkiem skręcenia żył w stosunku do pozostałych. (1 zastrzeżenie)

H01 P. 240241 18.01.1983

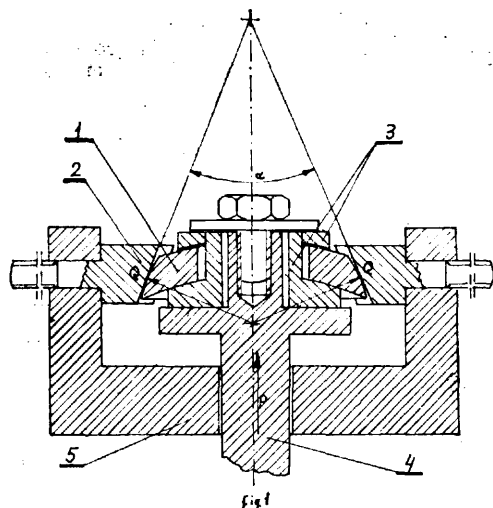
Zakłady Wytwórcze Aparatury Wysokiego Napięcia „ZWAR” im. Dymitrowa, Warszawa, Polska (Ignacy Kamiński).

Styk rozłączny lub łączny do łączników elektrycznych

Celem wynalazku jest zmniejszenie siły potrzebnej do napędu styków przy niezmiennych parametrach technicznych styku, poprawa niezawodności działania i zwiększenie uniwersalności styku.

Styk według wynalazku składa się z dwóch elementów stykowych, zawierających styki stałe (2) oraz styk ruchomy (1). Element stykowy styku ruchomego (1) wykonany jest w kształcie krążka o kuliście ukształtowanej powierzchni na całym obwodzie.

Element stykowy styku ruchomego (1) osadzony jest w izolacyjnym gnieździe kulistym (3) na kołnierzu obsady (4). Średnice otworów krążka (1) i gniazda (3) są znacznie większe od średnicy obsady (4), przy czym całość zamontowana jest w trwalej obudowie (5). (1 zastrzeżenie)

H01 P. 240310 27.01.1983

Zakłady Mechaniki Precyzyjnej „UNITRA-MAG-MOR”, Gdańsk, Polska (Marek Łubiński, Wiesław Barski, Adam Chmielewski).

Przełącznik wielofunkcyjny

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania przełącznika umożliwiającego miniaturyzację urządzeń radiowych i innych, poprawiającego jednocześnie możliwość manipulacyjne.

W przełączniku według wynalazku pokrętło wewnętrzne (1) połączone z wałkiem regulacyjnym (2) umieszczone jest obrotowo-przesuwnie wewnątrz pokrętła zewnętrznego (3) połączonego z tuleją regulacyjną (4). Oba pokrętła sprzęgnięte są ze sobą za pomocą sprężyny (5) osadzonej na tulei oporowej (6) połączonej za pomocą kołka (7) z pokrętłem zewnętrznym (3). (2 zastrzeżenia)

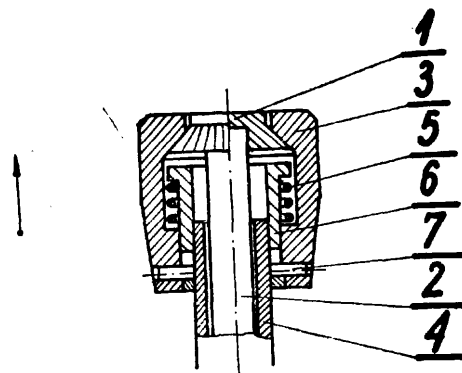

Fig.1

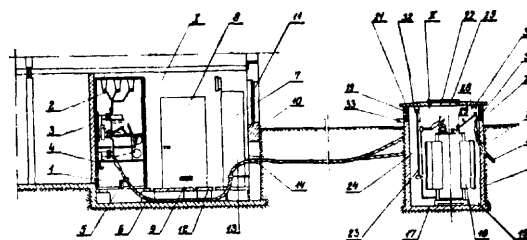
H02B P. 244452 07.11.1983

Zgłoszenie dodatkowe do patentu nr 118019

Biuro Studiów i Projektów Energetycznych „Energoprojekt”, Poznań, Polska (Bernard Gronowski, Włodzimierz Matuszewski, Zygmunt Olejniczak, Mieczysław Rzaniak).

Elektroenergetyczna stacja transformatorowa z transformatorem zagłębionym w ziemi

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania stacji transformatorowej, której konstrukcja umożliwiałaby w razie potrzeby dokonanie wymiany transformatora mocy szybko i sprawnie bez konieczności odkopywania podejść kablowych.

Elektroenergetyczna stacja transformatorowa z transformatorem zagłębionym w ziemi, składająca się z transformatora mocy i rozdzielni, które znajdują się w dwóch niezależnych i nieprzylegających do siebie pomieszczeniach, charakteryzuje się tym, że transformator mocy (16) połączony jest z kablami niskiego napięcia (26) za pomocą szyn niskiego napięcia (27), przy czym szyny te z jednej strony zamocowane są na zaciskach izolatorów niskiego napięcia (29) transformatora mocy (16), a z drugiej strony na izolatorze wsporczym niskiego napięcia (30) zamontowanym na ścianie bocznej (18) skrzyni żelbetowej (15). Kable zasilające wysokiego napięcia (13) poprowadzone są pomiędzy płytą kierującą (23) a transformatorem mocy (16). (3 zastrzeżenia)

H02H

P. 240233

20.01.1933

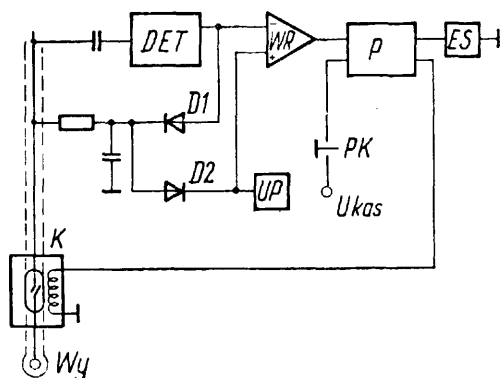
Przedsiębiorstwo Doświadczalno-Produkcyjne Elektronicznej Aparatury Pomiarowej „Eureka”, Warszawa, Polska (Stanisław Polisiak, Tadeusz Siemienowicz, Andrzej Dąbrowski).

Układ do zabezpieczenia przyrządów elektronicznych przed przeciążeniem

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania układu zabezpieczającego przyrządy elektroniczne przed przeciążeniem prądem zmiennym i stałym o dowolnej polaryzacji, zwłaszcza chroniącego przed uszkodzeniem generatory wysokiej częstotliwości wykorzystywane do badań urządzeń nadawczo-odbiorczych mających wspólne dla nadawania i odbioru wyjście antenowe.

W układzie wykorzystany jest przełącznik kontaktowy (K) włączony do linii wejściowej lub wyjściowej przyrządu i sterowany sygnałem ze wzmacniacza różnicowego (WR) zmieniającym stan przerzutnika (P), do którego drugiego wejścia podłączony jest przycisk kasujący (PK). Sygnał wejściowy zmienny jest podawany na wzmacniacz różnicowy (WR) poprzez detektor napięć zmiennych (DET), a sygnał zmienny poprzez diody (D1 i D2). Próg zadziałania układu określa układ wstępnej polaryzacji (UP) podłączony do wejścia nieodwracającego wzmacniacza różnicowego (WR).

(1 zastrzeżenie)

H02H

P. 240312

27.01.1983

Przedsiębiorstwo Doświadczalno-Produkcyjne Obsługowych Urządzeń Samochodowych im. Batalionu Czwartaków AL „Polmożbyt”, Warszawa, Polska (Leszek Gniadek, Zygmunt Korczak, Janusz Kielczewski, Janusz Kowalczyk, Adam Łukaszewicz, Jan Goska, Wojciech Hanula, Henryk Konador).

Układ zabezpieczenia silnika trójfazowego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania układu prostego w montażu i niezawodnego w działaniu.

W układzie zabezpieczenia silnika trójfazowego, rezystory (R1, R2, R3) są jednymi zaciskami przyłączone do przewodów fazowych zasilających zabezpieczany silnik (M) za stycznikiem (S), a pozostałymi zaciskami są dołączone do wspólnego punktu stanowiącego wejście dyskryminatora amplitudy (D), którego wyjście jest połączone z układem dwustanowym (P), do którego dołączone jest jedno napięcie fazowe przed stycznikiem (S). Wyjście układu (P) przyłączone jest do wejścia układu wykonawczego (Pk), którego wyjście połączone jest ze stycznikiem (S). Wspólny punkt rezystorów (R1, R2, R3) dołączonych do uzwojeń silnika jest dołączony przez szeregowo połączoną diodę prostowniczą (D1) i diodę Zenera (D2) z bazą tranzystora (T1).

Baza tranzystora (T1) dołączona jest do kondensatora (C1), który z drugiej strony połączony jest z jedną z szyn zasilających oraz dołączona jest do rezystora (R5), który z drugiej strony połączony jest z kolektorem tranzystora (T2) komplementarnego do tranzystora (T1). Baza tranzystora (T2) połączona jest z kolektorem tranzystora (T1) przez rezystor (R4). Emitery

tranzystorów (T1 i T2) dołączone są do dwóch różnych szyn zasilających. Kolektor tranzystora (T2) jest połączony przez rezystor (R6) z bazą tranzystora (T3), którego emiter połączony jest z szyną zasilającą przeciwną niż emiter tranzystora (T2). Kolektor tranzystora (T3) połączony jest z bazą tranzystora (T4), w którego obwód kolektora włączone jest uzwojenie przekładnika (p) zasilane z napięcia (Uz) jednej z faz przez diodę (D3), z którego to punktu zasilany jest układ tranzystorów (T1, T2, T3) przez rezystor (R8). Napięcie zasilające (Uz) dołączone jest do jednego z rezystorów (R1 lub R2 lub R3) przez styk (B) stycznika sterowanego stykami przekładnika (p). (2 zastrzeżenia)

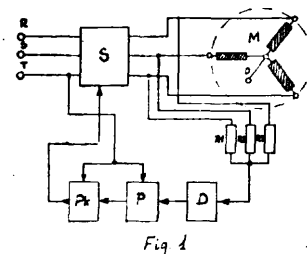

Fig 1

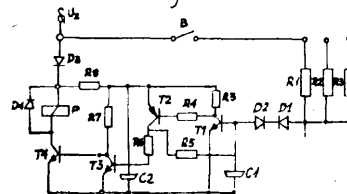

Fig 2

H02M

P. 243812 T

19.09.1983

Marek Pilawski, Barbara Pilawska, Warszawa, Polska (Marek Pilawski, Barbara Pilawska).

Transformatorowa przetwornica napięcia

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania przenośnej przetwornicy napięcia stałego do rozruchu silników spalinywych i ładowania akumulatorów.

Przetwornica wyposażona jest w pierwszy, drugi i trzeci transformator (Tr1, Tr2, Tr3), przy czym pierwszy i drugi transformator (Tr1, Tr2) mają uzwojenie pierwotne połączone z zaciskami jednej fazy napięcia zasilającego (R, O). Uzwojenie wtórne transformatora (Tr1) jest połączone poprzez blok prostowników sterowanych (BPS) z wyjściem rozruchowym (WyR). Uzwojenie wtórne (Z21) transformatora (Tr2) jest połączone z blokiem sterującym (BS), którego pierwsze i drugie wyjście poprzez transformator (Tr3) połączone jest z wejściem sterującym (WeS) bloku prostowników sterowanych (BPS). Trzecie wyjście poprzez przełącznik (P) połączone jest z wyjściem (WyŁ) prądu ładowania, a trzecie wyjście bloku sterowania (BPS) jest połączone poprzez przełącznik (P) z pierwszym wejściem bloku regulacji napięcia i prądu (BRNP).

Uzwojenie wtórne (Z22) transformatora (Tr2) jest połączone poprzez blok zasilania (BZ) z blokiem sterowania (BS) oraz drugim, trzecim i czwartym wejściem

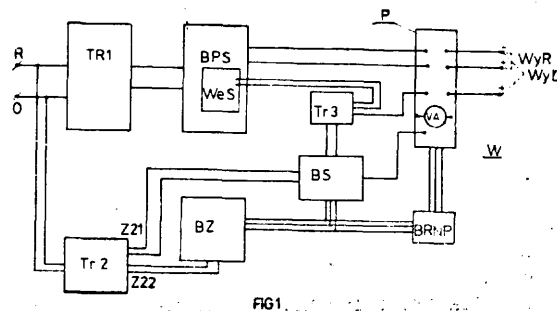

FIG1

bloku regulacji napięcia i prądu (BRNP), którego wyjście jest połączone poprzez przełącznik (P) z wyjściem (WyR) rozruchowym oraz ze wskaźnikiem prądu i napięcia (W). (1 zastrzeżenie)

H02P
B60K

P. 243909 T

26.09.1983

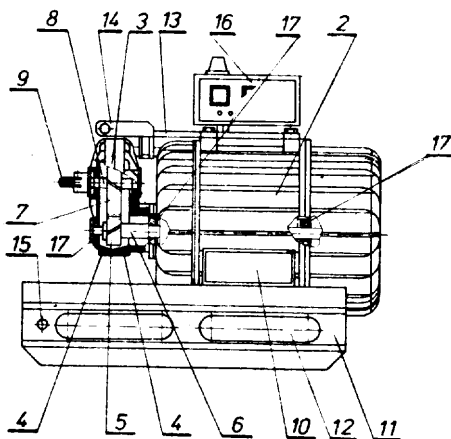
Zakłady Okrętowych Urządzeń Elektrycznych i Automatyki „Elmor”, Gdańsk, Polska (Wojciech Wierchoński, Wiesław Gościński, Jerzy Ruciński, Józef Błoński).

Zespół prądotwórczy

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie pracowania zespołu o zwartej i lekkiej budowie, który mógłby być napędzany różnymi urządzeniami mechanicznymi o małej prędkości obrotowej, przeznaczonego do wytwarzania energii elektrycznej o mocy rzędu 10–160 kVA.

W zespole według wynalazku przekładnia zębata (3) zabudowana w dwuczęściowym korpusie (4) ma wraz z prądnicą (2) wspólny wał (6) podparty na trzech łożyskach (17). Na wale (6) osadzone jest małe koło zębate (5), natomiast duże koło zębate (7) osadzone jest na wałku wejściowym (8) zakończonym wielowypustem (9). Prądnica (2) zamocowana jest do dwu warstw skrzynkowych wzdłużnic górnych (10) połączonych z dwoma wzdłużnicami dolnymi (11) złączonymi poprzeczką. Na wysięgniku (13) zamocowana jest obrotowa kaseta aparatury pomiarowo-rozdzielczej (16).

W wariantach wykonania kaseta (16) wbudowana jest w ścianę boczną wzdłużnicy (11), lub nabudowana jest na tarczę czołową prądnicy (2) względnie nabudowana jest na wzdłużnicy dolnej (11). (6 zastrzeżeń)

H03L

P. 239326

02.12.1982

Politechnika Warszawska, Warszawa, Polska (Andrzej Cichoński, Marek Niewiadomski, Stanisław Osowski, Kazimierz Mikołajuk, Stefan Filipowicz).

Układ do automatycznego przestrajania częstotliwości generatora RC

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania układu zapewniającego duży zakres regulacji częstotliwości oraz liniowość charakterystyki sterowania.

Układ wyposażony jest we wzmacniacz napięciowy (NN) o przełączonym wzmocnieniu $\pm k$ korzystnie ± 1 o wejściach dołączonych poprzez klucz elektroniczny (K) do źródła napięcia sterującego (U_s) i do wyjścia komparatora (KN) a wyjściu połączonym z wejściem integratora (I).

Wzmacniacz napięciowy (NN) zawiera wzmacniacz operacyjny (W), którego wejścia, każde poprzez rezystor (R_1 , R_2) połączone są ze źródłem napięcia sterującego (U_s) i jednocześnie jego wejście nieodwracające połączone jest z kolektorem tranzystora (T), którego baza polaryzowana jest napięciem (U^s) z wyj-

ścia komparatora (KN), a emiter połączony jest z masą układu, a jego wejście odwracające poprzez rezystor (R_3) połączone jest z jego wyjściem dołączonym do wejścia integratora (I).

Alternatywnie wzmacniacz napięciowy (WN) ma na wejściu symetryzator w postaci tranzystora (T_1), którego baza polaryzowana jest napięciem sterującym (U^s), a emiter i kolektor, każdy poprzez diodę (D_1 , D_2) dołączony jest do bazy jednego z pary tranzystorów (T_2 , T_3) o bazach połączonych poprzez trzecią diodę (D) i o połączonych ze sobą emiterach gdzie kolektor jednego z nich (T_2), jak również poprzez rezystor (R_3) emiter pierwszego tranzystora (T_1) dołączone są do dodatniego bieguna źródła napięcia zasilania ($+V_c$), a kolektor drugiego z pary tranzystorów (T_3), jak i poprzez rezystor (R_4) kolektor pierwszego (T_1) dołączone są do ujemnego bieguna źródła napięcia zasilania ($-V_c$), zaś napięcie (U_p) z wyjścia komparatora (KN) dołączone jest do wspólnego punktu połączenia dwóch diod (D_3 , D_4), z których jedna (D_3) dołączona jest z drugiej strony do bazy jednego z pary tranzystorów (T_2) i jednocześnie poprzez rezystor (R_5) do dodatniego bieguna źródła napięcia zasilania ($+V_c$), a druga dioda (D_4) z drugiej strony dołączona jest do bazy drugiego tranzystora (T_3) i jednocześnie poprzez rezystor (R_6) do ujemnego bieguna źródła napięcia zasilania ($-V_c$), przy czym wyjście układu połączone jest z wejściem integratora (I) i wyprowadzone jest ze wspólnego punktu połączenia emiterów pary tranzystorów (T_2 , T_3). (3 zastrzeżenia)

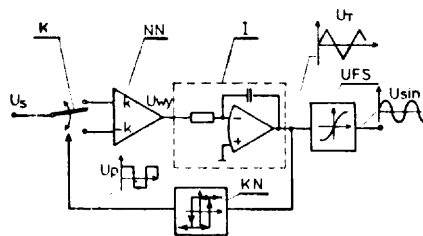

FIG. 1

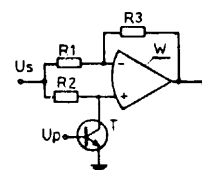

FIG. 2

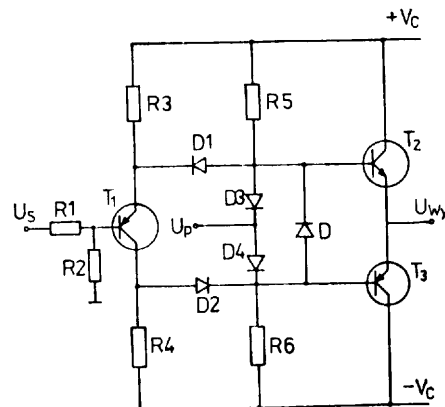

FIG. 3

H03K

P. 240225

19.01.1983

International Standard Electric Corporation, Nowy Jork, Stany Zjednoczone Ameryki).

Modulator delta-sigma z przełączanymi pojemnościami

Przedmiotem wynalazku jest modulator delta-sigma przeznaczony do jednobitowego przekształcania analogowo-cyfrowego sygnału takiego, jak sygnał mowy w kanałach telefonicznych, w postać cyfrową.

Układ zawiera obwody realizujące operację całkowania jako filtrowanie dolnoprzepustowe. Sygnał mowy jest próbkowany z częstotliwością próbkowania porównywalną z największą częstotliwością składowej sygnału mowy przesyłanego kanałem transmisyjnym. Wartości chwilowe sygnału próbkowanego są całkowane, poddawane ponownej rekonstrukcji i znów próbkowane celem zmniejszenia szumów kodowania. Ostatecznie dwuprogowy układ identyfikacyjny doprowadza sygnał wyjściowy drugiego obwodu całkującego do przerzutnika **D**, którego sygnał wyjściowy jest kodowanym sygnałem jednobitowym.

Sterowanie procesem próbkowania i całkowania jest realizowane poprzez przełączenie w obwodzie ładowania kondensatora, sterowane z kolei sygnałami taktującymi z generatora częstotliwości wzorcowej z zapewnieniem sprzężenia zwrotnego jako modyfikacji programu przełączania pojemności. (13 zastrzeżeń)

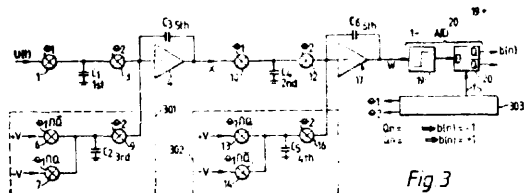

Fig. 3

H03K

P. 240230

19.01.1983

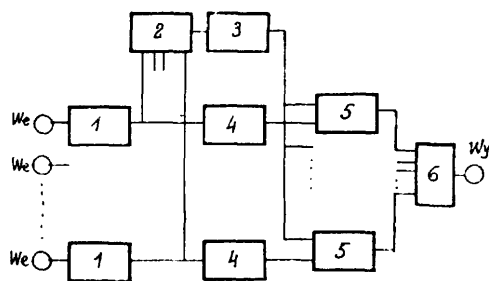
Instytut Problemów Jądrowych, Otwock-Świerk, Polska (Ryszard Andrzejak).

Układ koincydencji wielokrotnych zwłaszcza do badań jądrowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania układu pozwalającego osiągnąć bardzo mały czas rozdzielczy koincydencji.

W układzie według wynalazku wyjścia układów różniczkujących (1) połączone są z wejściami układu sumy logicznej (2) oraz poprzez układy opóźniające (4) dołączone są do wejść wpisuujących przerzutników (5).

(2 zastrzeżenia)

H03B

P. 243897 T

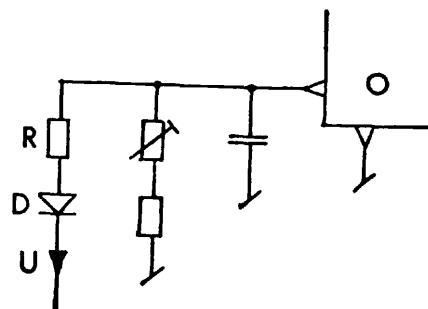
24.09.1983

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Radiofonii Odbiorczej, Dzierżonów, Polska (Zbigniew Szydłowski).

Układ gaszenia generatora

Przedmiotem wynalazku jest układ gaszenia generatora lokalnego w dekodery typu PLL, zapewniający eliminację zakłóceń, które występują w radiodiodniku podczas pracy na zakresach fali modulowanych amplitudowo (AM), przy jednoczesnym działaniu obwodu scalonego dekodera.

Układ ma diodę (**D**), której anoda jest poprzez tłumiący rezystor (**R**) połączona z odpowiednim wyprowadzeniem scalonego obwodu (**O**) dekodera, a katoda tej diody (**D**) dołączona jest do źródła sterującego napięcia (**U**). (1 zastrzeżenie)

H05K

P. 240178

13.01.1983

Zjednoczone Zespoły Gospodarcze, sp. z o.o., Warszawa, Polska (Konstanty Stencel, Jan Nowak, Stanisław Mocki).

Obudowa elektronicznej aparatury pomiarowej

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania obudowy elektronicznej aparatury pomiarowej wymagającej dobrego kontaktu galwanicznego mas tworzących obudowę, wzdłuż całych powierzchni styku elementów tworzących obudowę.

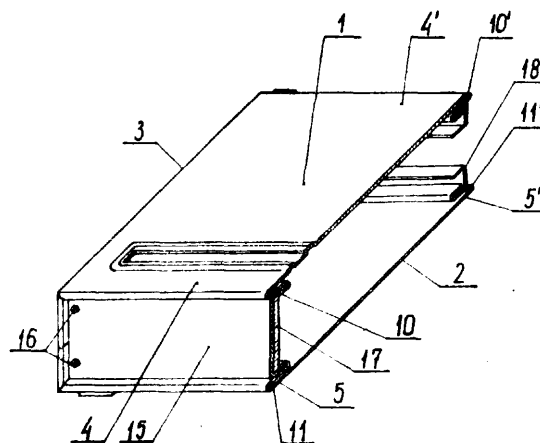

Fig. 2

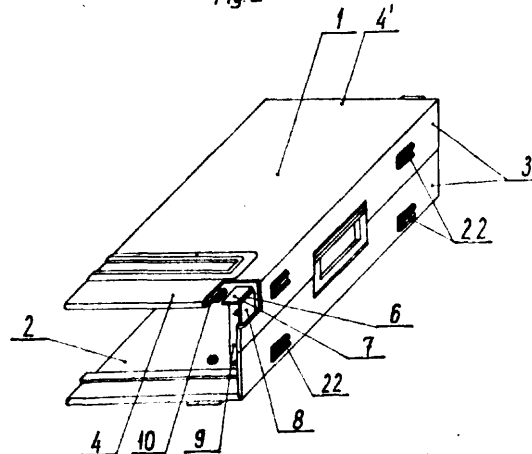

Fig. 3

Obudowa według wynalazku ma końcowe odcinki (4, 4') górnej ściany (1) i końcowe odcinki (5, 5') dolnej ściany (2) od strony czołowej i od tyłu tak podwójnie zagięte, że odcinki te mają w przekroju poprzecznym, naprzemiennie kształt spłaszczonej litery „S” i jej lustrzanego odbicia. Końcowe odcinki obydwu bocznych ścian (3, 3') od strony czołowej i od tyłu są ukształtowane analogicznie.

W narożach obudowy są usytuowane pionowe wsporniki (6) o przekroju poprzecznym w kształcie litery „L” zaopatrzone od dołu i od góry w prostokątne odcinki (7) płaskownika, usytuowane prostopadłe do obydwu wzajemnie prostopadłych ścian (8 i 9) każdego

ze wsporników (6). Odcinki (7) płaskownika są wpuszczone w skrajne wnęki (10, 10' i 11, 11') końcowych odcinków (4, 4' i 5, 5') górnej ściany (1) i dolnej ściany (2), zaś jedna ściana (8) każdego ze wsporników (6) jest wpuszczona w przynależną jej skrajną wnękę końcowych odcinków bocznych ścian (3 i 3'), natomiast w zewnętrzne wnęki końcowych odcinków bocznych ścian (3 i 3') górnej ściany (1) i dolnej ściany (2) od strony czołowej jest wciśnięta czołowa, ozdobna płyta (15) mocowana wkretami (16) poprzez nośną, czołową płytę (17) do drugich ścian (9) każdego ze wsporników (6) usytuowanych w narożach czołowych obudowy.

(2 zastrzeżenia)

II. WZORY UŻYTKOWE

Dział A

PODSTAWOWE POTRZEBY LUDZKIE

A01B

W. 71212

21.10.1983

Instytut Budownictwa, Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa, Warszawa, Polska (Stanisław Ptaszyński).

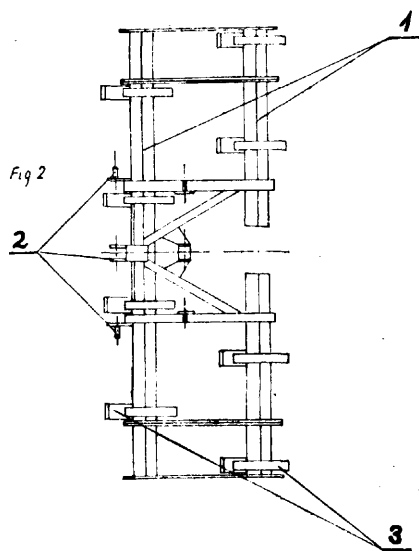
Kultywator z zespołem do przenoszenia momentu obrotowego

Przedmiotem wzoru użytkowego jest kultywator z zespołem do przenoszenia momentu obrotowego z wałka odbioru mocy ciągnika na doczepioną za kultywator maszynę lub narzędzie rolnicze, wyposażone w ruchome elementy robocze.

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania kultywatora umożliwiającego wykonanie dwóch zabiegów agrotechnicznych takich jak spulchnianie i rozdrabnianie gleby w jednym przejściu.

W kultywatorze do ramy (1) przytwierdzony jest dwustronny układ zawieszenia (2) i zęby (3).

W osi symetrii przedniej części ramy (1), przytwierdzony jest zespół, składający się z obudowy, łożysk i wałka. (1 zastrzeżenie)

szącym ruch obrotowy tego koła napędowego (4a) na poszczególne sekcje (7) poprzez stożkowe zespoły kół zębatach oraz wałki napędowe, umieszczone obrotowo w rurowych wspornikach (8), przytwierdzonych do tej belki nośnej (1), przy czym do każdej sekcji (7) siewnika są przyporządkowane odgarniacze (11) zbrylonej ziemi, które są dociskane do podłoża za pomocą obciążników. (1 zastrzeżenie)

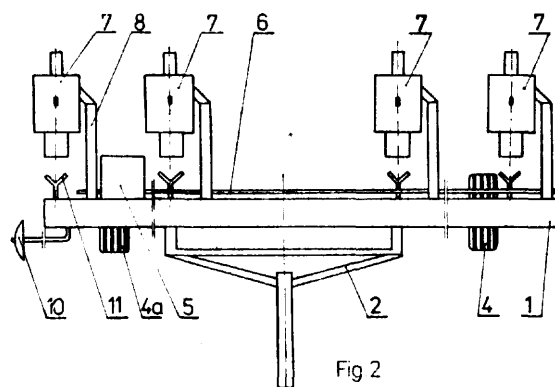

Fig 2

A01M

W. 71240

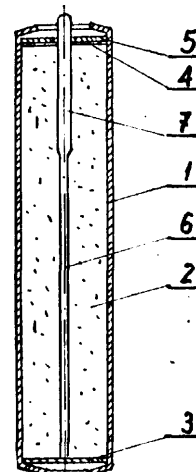
28.10.1983

Instytut Przemysłu Organicznego, Warszawa, Polska (Zbigniew Deluga, Edmund Płachta, Wiktor Rembieszewski, Juliusz Łotocki, Józef Kroczyński).

Świeca dymna do zwalczania gryzoni polnych

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania świecy dymnych bezpiecznych w użyciu i niezawodnych.

Świeca składa się z korpusu (1) w kształcie walca, wypełnionego w całości mocno ubitą mieszaniną dymną (2), zawierającą obok znanych składników: azotanu potasowego i siarki, trociny drzewne, zamkniętego od dołu krążkiem tekturowym (3), a od góry krążkiem

A01C

W. 71215

24.10.1983

Spółdzielnia Pracy „Luksmet”, Zielona Góra, Polska (August Najdychor, Józef Ostojski, Zbigniew Soliski, Adam Białecki, Donat Najnert).

Wielorzędowy siewnik punktowy

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie konstrukcji siewnika wielorzędowego, umożliwiającego w sposób precyzyjny i ekonomiczny wysiewanie dowolnych nasion.

Zgodnie ze wzorem jezdne koło napędowe (4a) belki nośnej (1) jest sprzężone za pośrednictwem przekładni (5) z profilowanym wałkiem napędowym (6), przeno-

papieru (4), na który nałożony jest krążek tekturowy (5) z otworem, w którym umieszczony jest rozpalacz (6) w postaci patyczka pokrytego masą zapalającą (7).

Świeca według wzoru użytkowego znajduje zastosowanie do zwalczania karczowników, normików, myszy polnych oraz kretów i innych szkodników zamieszkujących nory ziemne w ogrodach, działkach pracowniczych i różnego rodzaju wałach ziemnych.

(1 zastrzeżenie)

A47J

W. 71224

26.10.1983

Zakłady Tworzyw Sztucznych „Nitron-Erg”, Krupski Młyn, Polska (Lucyna Hanáka-Lerche, Henryk Helisz, Jan Just, Zygmunt Koleczyk, Leon Kozak, Paweł Wołcławek).

Zmywak

Zmywak ma kształt prostokątnej misy, której dłuższe boki (1) są wyoblone na zewnątrz, krawędzie (2) wywinięte są na zewnątrz, dno ma otwory (8), a na zewnętrznej części dna znajdują się cztery nóżki (9).

(1 zastrzeżenie)

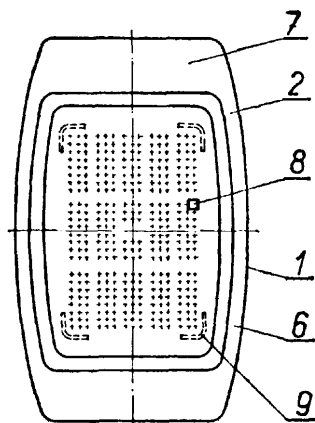

FIG. 2

Urządzenie ma na prowadnicy (1) osadzony przesuwnie mechanizm pedałow (10) z tarczą umieszczoną pomiędzy wkładkami ciernymi (16), z których jedna jest dociskana śrubą (15).

(1 zastrzeżenie)

A63B

W. 71230

27.10.1983

Zakład Usług Technicznych, Opole, Polska (Stanisław Andruszkiewicz, Gerard Schenk).

Kabina do ćwiczeń

Celem wzoru jest opracowanie lekkiej konstrukcji kabiny do ćwiczeń rehabilitacyjnych umożliwiające dokonanie zaczepu do oprzyrządowania.

Kabina składa się z połączonych rozłącznie śrubami dwu ścian bocznych, ściany tylnej (8), ściany sufitowej, przewieszki (4) i kraty przyściennej (5). Ściany zbudowane są z dwu segmentów (2) zabudowanych siatką (3).

(1 zastrzeżenie)

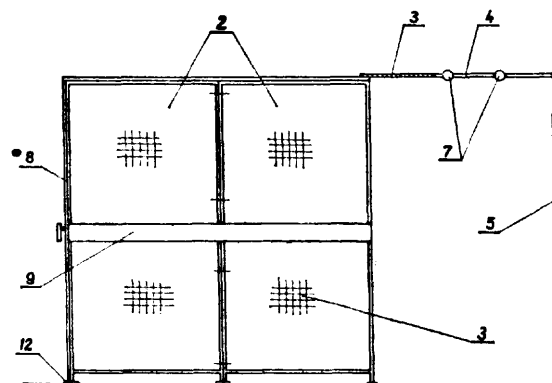

Fig. 1

A63F

W. 69992

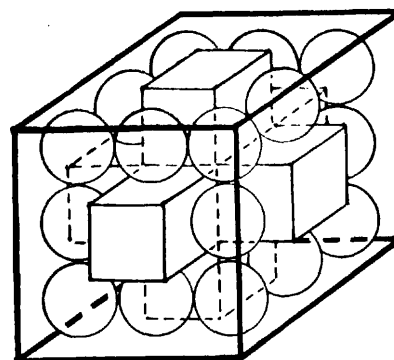
02.03.1983

Jerzy Szymczak, Franklinów, Polska (Jerzy Szymczak).

Przestrzenna układanka logiczna

Układankę stanowi sześcioramienny krzyżak umieszczony w sześcienniej przezroczystej obudowie. Wokół ramion krzyżaka umieszczone są kolorowe kule, przy czym ogólna ilość kul jest o jeden mniejsza od ilości przeznaczonych na nie miejsc.

(1 zastrzeżenie)

A63B

W. 71229

27.10.1983

Zakład Usług Technicznych, Opole, Polska (Stanisław Andruszkiewicz, Tadeusz Waloszczyk, Gerard Schenk).

Urządzenie do ćwiczeń kończyn dolnych

Celem wzoru jest opracowanie konstrukcji urządzenia pozwalającej na szybkie przystosowanie przyrządu do indywidualnych potrzeb ćwiczącego.

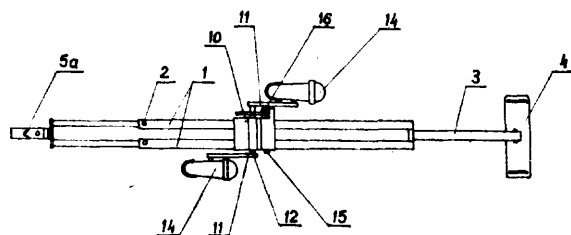

Fig. 2

A63F

W. 69993

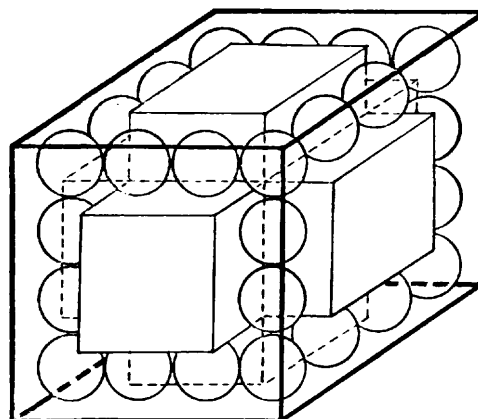
02.03.1933

Jerzy Szymczak, Franklinów, Polska (Jerzy Szymczak).

Przestrzenna układanka logiczna

Celem wzoru jest zwiększenie asortymentu zabawek typu układanek logicznych.

Układankę logiczną stanowi sześcioramienny krzyżak umieszczony centralnie w sześcienniej obudowie. Wokół ramion krzyżaka rozmieszczone są luźno kule, przy czym ogólna ilość kul jest o jeden mniejsza od ilości przeznaczonych na nie miejsc. (1 zastrzeżenie)

Dział B

RÓŻNE PROCESY PRZEMYSŁOWE; TRANSPORT

B01D

W. 70256

18.04.1983

Biuro Studiów i Projektów „Biprokabel”, Bydgoszcz, Polska (Edmund Zdanowicz, Janusz Langowski).

Urządzenie do oczyszczania powietrza od zanieczyszczeń stałych w instalacjach wentylacyjnych i klimatyzacyjnych

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania konstrukcji urządzenia łączącego w sobie cechy filtru powietrza i nawiewnika.

Urządzenie ma ramkę dociskową (3) przylegającą do ramki z siatkami osłonowymi (2) i wymiennymi wkładami filtracyjnymi, dociskaną do kołnierza obudowy (1) za pomocą krzywkowych mechanizmów zamykających (4), rozmieszczonych na obwodzie obudowy.

Urządzenie umieszcza się wewnątrz pomieszczeń wentylowanych zamiast nawiewników, przez co eliminuje się możliwość gromadzenia pyłów w przewodach wentylacyjnych łączących zwykle filtr z nawiewnikiem. (3 zastrzeżenia)

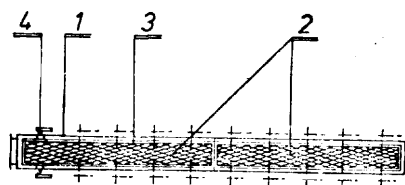

fig. 2

B02B

W. 71494

13.12.1983

Zgłoszenie dodatkowe do zgłoszenia nr W. 71428

Naczelna Organizacja Techniczna, Rada Oddziału Wojewódzkiego w Gdańsku, Zespół Usług Technicznych, Gdańsk, Polska (Alfons Filip).

Dezyntegrat

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania energooszczędnego oraz nie wytwarzającego kurzu i pyłu urządzenia do dezynsekcji zboża i wytworów zbożowych, będącego ulepszeniem urządzenia według zgłoszenia nr W. 71428.

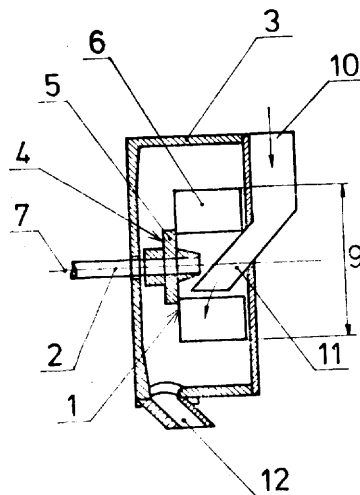
Dezyntegrat jest wyposażony w łopatkowy wirnik (1) osadzony na zakończeniu poziomego wału (2) wewnątrz walcowej obudowy (3). Na końcówce (4), wyposażonej w krążkową tarczę (5), są zamocowane łopatki (6), tworzące wirnik (1). Łopatki są płaskie i cienko-

ścienne. Ich płaszczyzny są równoległe do osi (7) obrotu wirnika (1) i oddalone od niej o odcinek równy około 1/4 zewnętrznej średnicy (9) wirnika (1). Płaszczyzny łopatek (6) są oddalone tak, iż kąt ich odchylenia od osi (7) wynosi około $\pi/6$.

Wlot (10) jest przedłużony ukośnym przewodem (11) wy (3), która ma kształt regularnego walca kołowego.

Wylot (10) jest przedłużony ukośnym przewodem (11) wprowadzonym do wnętrza wirnika (1).

(1 zastrzeżenie)

B05C

W. 71407

28.11.1983

Pierwszeństwo: 12.06.1983 - Międzynarodowe Targi Poznańskie (nr 12/MTP/83)

Biuro Projektowo-Badawcze Budownictwa Ogólnego „Miastoprojekt-Warszawa”, Warszawa, Polska (Edmund Balicki, Otton Zywicki, Jan Milczarek).

Urządzenie do natryskiwania mas płynnych, zwłaszcza środków antyadhezyjnych

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie sprawnego wykonywania natrysku środków antyadhezyjnych na powierzchnie metalowe wyrobów, maszyn lub urządzeń, zwłaszcza form służących do produkcji budowlanych elementów prefabrykowanych.

Istotnymi elementami w urządzeniu według wzoru, składającym się z połączonych rozłącznie zbiorników sprężonego powietrza (2) i płynnej masy (1), współpracujących z aparatem natryskowym, są: zabudowany na zbiorniku płynnej masy (1) reduktor ciśnienia (3), połączony z nim nierozłącznie elastycznym króćcem

(5), a rozłącznie podobnym króćcem (4) za pośrednictwem szybkołączki ze zbiornikiem sprężonego powietrza (2), utworzony w dennicy zbiornika płynnej masy (1) osadnik (12) oraz samonośny układ całego urządzenia oparty na zbiorniku płynnej masy (1) mającym na dole usytuowane na wspornikach (17) dwa koła jezdne (18), symetrycznie do nich stopę wsporczą (19), na powierzchni bocznej wspornik podtrzymujący (21) i obejmę stabilizacyjną (22) zbiornik sprężonego powietrza (2) oraz u góry uchwyt prowadzący (20). Poza tym urządzenie jest zaopatrzone w króciec wylotowy (11) usytuowany z boku dennicy, w wał elastyczny (26) zabezpieczony spiralą (27), sitko wymienne (9) wlewu masy płynnej i w elementy pomocnicze takie jak kasety (14, 15) na węże elastyczne i aparat natryskowy, czy haki (30, 31) służące przy transporcie lub przemieszczaniu urządzenia w całości.

Urządzenie poza budownictwem może znaleźć zastosowanie do natrysku środków ochronnych np. w rolnictwie, sadownictwie czy w przemyśle spożywczym lub maszynowym do mycia lub zabezpieczania konstrukcji lub innych urządzeń. (4 zastrzeżenia)

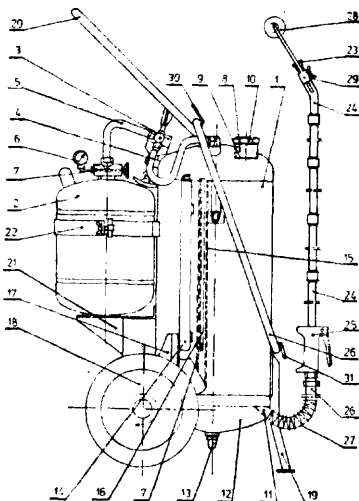

Fig 1

B23B

W. 71181

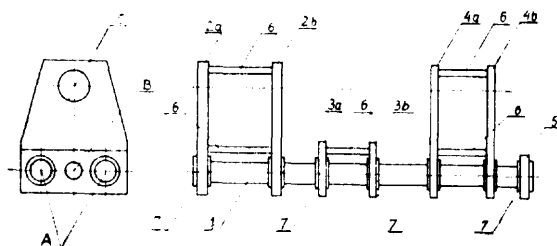
18.10.1983

Jan Chałupczak, Raszyn, Tomasz Drabik, Warszawa, Polska (Jan Chałupczak, Tomasz Drabik).

Wybrane zespoły tokarni

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania takiej konstrukcji zespołów tokarni, która umożliwi osiągnięcie wymaganej dokładności wykonania bez stosowania precyzyjnych maszyn i narzędzi.

Tokarnia charakteryzuje się tym, że łożo (1) wykonane jest z rur lub prętów o przekroju kołowym, a na rury łoża (1) są nałożone płyty wrzeciennika (2a i 2b), suportu (3a i 3b) i konika (4a i 4b) połączone w zespoły za pomocą wiązań wzdlużnych (6). Płyty zaopatrzone są w tuleje kalibrowane (7). (1 zastrzeżenie)

B24B

W. 71226

25.10.1983

Centrum Naukowo-Produkcyjne Elektroniki Profesjonalnej „Unitra-Radwar”, Warszawskie Zakłady Radiowe „Rawar”, Warszawa, Polska (Ryszard Kubiak, Arkadiusz Wolański, Marian Przeczka).

Przyrząd do precyzyjnego ustawiania tarcz ściernych

Celem wzoru jest zapewnienie płynnego i niewielkiego przesunięcia obrabianego elementu.

Przyrząd do precyzyjnego ustawiania tarcz ściernych, zwłaszcza do szlifowania zębów ślimakowych wielozwojowych, składa się z podstawy, korpusu i zespołu obrotowego, w którym zamocowana jest przesuwna zębata z ostrzem diamentowym o ruchomym kącie pochylenia względem osi tarczy ścierniej ustawianym za pomocą zespołu obrotowego wyposażonego w podziałkę stałą i ruchomą oraz związanego z zębatką wałka zębatego. Przyrząd według wzoru użytkowego jest wyposażony w przystawkę (7) do płynnego przesuwania zębata (3) oraz w przystawkę do dokładnego ustawiania kąta zarysu tarczy ścierniej, które są połączone z przyrządem w sposób trwały i są zbudowane z zespołu przekładni ślimakowych. (2 zastrzeżenia)

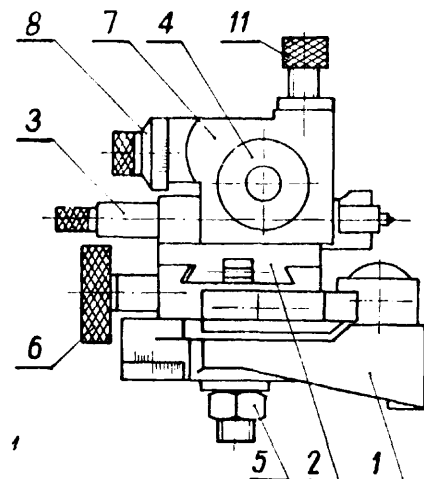

fig 1

B25H

W. 70980

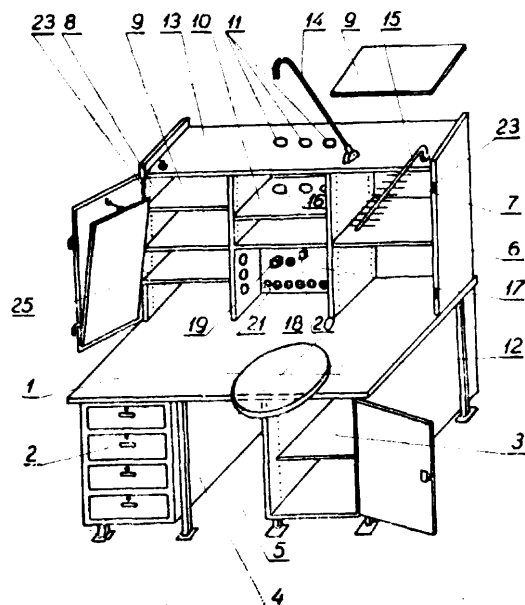
21.09.1983

Uniwersytet Warszawski, Warszawa, Polska (Jerzy Pieńkowski).

Stół montażowy

Celem wzoru jest opracowanie konstrukcji stołu umożliwiającego wygodny montaż dużych urządzeń precyzyjnych, na przykład telewizorów.

Stół, składający się z poziomej płyty (1) montażowej, stanowiącej przykrycie dolnej, wyposażonej w szuflady (2) i półki (3) części (4) magazynowej, dodatkowo składa się z części (6) górnej, osadzonej nad płytą (1) montażową, której dwie skrajne części (7, 8) stanowią szafki z półkami (9), a część (10) środkową - rozdzielnia elektryczna. (3 zastrzeżenia)

B2SB

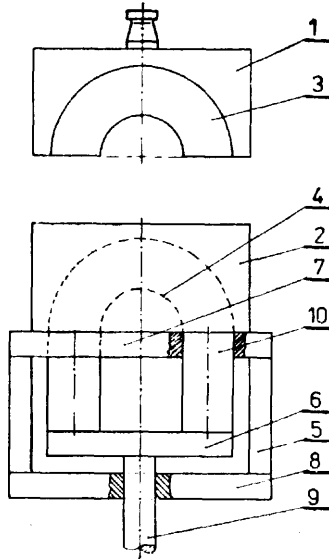
W. 71210

20.10.1983

Biuro Studiów, Projektów i Realizacji Inwestycji Przemysłu Nieorganicznego „BIPROKWAŚ”, Gliwice, Polska (Tadeusz Bartosz, Ryszard Piotrowski, Ireneusz Grzelec, Lech Czaczko, Kazimierz Mazur).

Urządzenie do prasowania siołek ceramicznych

Celem wzoru jest opracowanie konstrukcji urządzenia umożliwiającego mechanizację operacji formowania wyprasek.

Urządzenie zawierające matrycę złożoną z części górnej i części dolnej, mocowanych odpowiednio do górnej i dolnej płyty prasy, według wzoru charakteryzuje się tym, że część dolna matrycy złożona jest ze stałej ramy (5) i ruchomego wypychacza (6).

Rama (5) ma półkę górną (7) z zamocowaną do niej formą (4) oraz półkę dolną (8), mocowaną do płyty prasy. Między półkami (7, 8) umieszczone są cylindry (10) wypychacza (6) połączone z suwakiem (9) prowadzonym w półce dolnej (8). Górna powierzchnia cylindrów (10) tworzy dolną część gniazda formującego formy dolnej (4). (1 zastrzeżenie)

B29H
B30B

W.71223

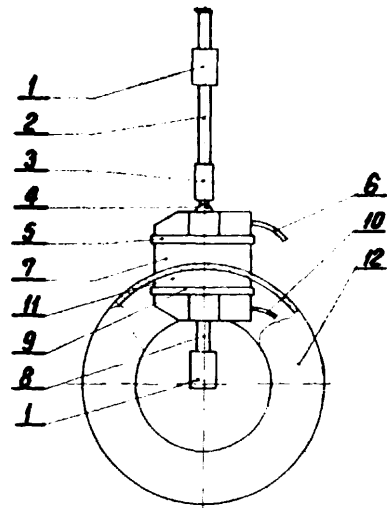
26.10.1983

Przedsiębiorstwo Projektowania i Realizacji Inwestycji Przemysłu Gumowego „Stomil”, Łódź, Polska (Stanisław Lipiński, Tomasz Szafnicki).

Prasa do napraw punktowych uszkodzeń opon i dętek pojazdów mechanicznych

Celem wzoru jest opracowanie lekkiej, zwartej i przenośnej konstrukcji prasy zapewniającej przyspieszony proces wulkanizacji, poprzez nagrzewanie jednakowo i dwustronnie uszkodzonych miejsc, nie powodującej trwałych odkształceń naprawianych opon.

Prasa według wzoru ma górną i dolną grzewcze płyty (5) i (9), w których są zamocowane wymienne profilowe wkładki (7) i (11). (1 zastrzeżenie)

B60R

W. 71100

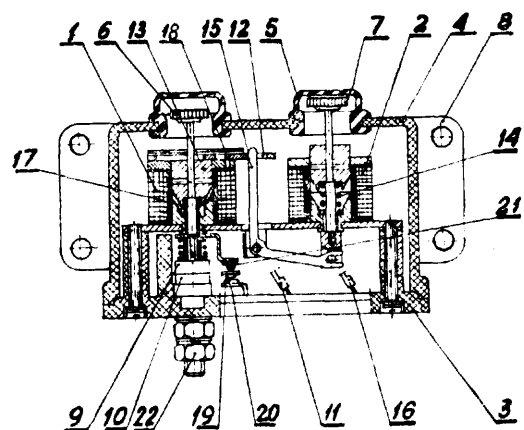
30.09.1983

Przemysłowy Instytut Motoryzacji, Warszawa, Elektromechaniczna Spółdzielnia Inwalidów, Wrocław, Polska (Bogusław Rytel, Stanisław Woś, Władysław Kogut, Bolesław Pieśniak).

Impulsowy odłącznik akumulatora

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania impulsowego odłącznika akumulatora, charakteryzującego się możliwością utrzymania stosunkowo dużej siły nacisku na styki główne oraz nieskomplikowanym i niezawodnym elementem blokującym stan załączenia.

Odłącznik wyposażony jest w elektromagnes załączający (1) i elektromagnes wyłączający (2), osadzone w podstawie (3) oraz w przycisk załączający (6) i przycisk wyłączający (7) usytuowane wewnątrz osłon (4) obudowy (5) w osiach elektromagnesów. Na jarzmie elektromagnesu załączającego (1) zamocowana jest zapadka (12) przesuwana dźwignią (15), którą napędza elektromagnes wyłączający (2). (1 zastrzeżenie)

B63B
E06B

W. 71208

20.10.1983

Stocznia Szczecińska im. Adolfa Warskiego, Szczecin, Polska (Marceli Figurski, Ludomir Lorenc, Michał Kowalski, Janusz Wołkoński, Gabriela Misiak-Bryl, Anna Gawrońska).

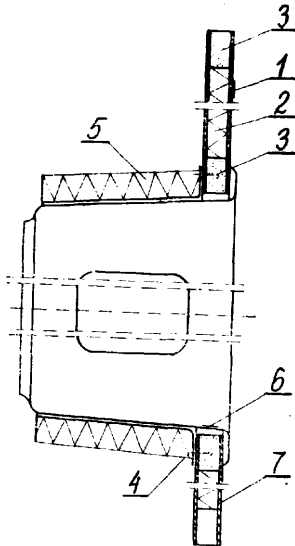
Wnęka okienna, zwłaszcza dla pomieszczeń okrętowych

Wnęka okienna według wzoru zawiera niszę okienną (6), zamocowaną śrubami do obrzeży otworu wykonanego w płycie okiennej (1). Płyta okienna (1) pokry-

ta jest obustronnie okleiną laminatową (7) i zawiera wewnątrz warstwę wełny mineralnej (2) o prostokątnym ułożeniu włókien do płaszczyzny płyty, a zewnętrzne i wewnętrzne obrzeża tej warstwy wzmocnione są wkładkami (3) z twardej płyty mineralnej o konsystencji właściwej dla prasowanej mieszaniny gipsowo-azbestowej.

Nisza okienna (6) ma przy tym kształt zbliżony do pryzmy o zaokrąglonych krawędziach i odgiętych obrzeżach ścianek niszy przy jej większej podstawie i na obrzeżu tym jest połączona z płytą okienną (1).

(1 zastrzeżenie)

B65D

W. 70851

11.08.1983

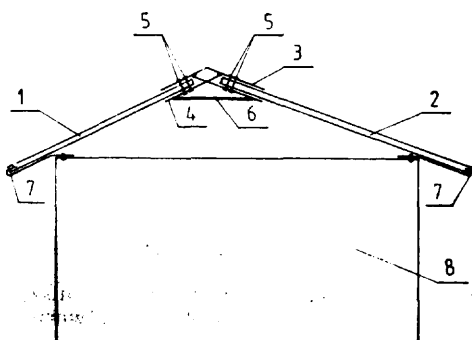
Kombinat Budownictwa Miejskiego „Warszawa-Zachód”, Warszawa, Polska (Jan Badzio, Andrzej Pazera, Jerzy Krzepicki).

Samonośny dach dwuspadowy, zwłaszcza do kontenerów paletyzowanych

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie konstrukcji samonośnego dachu dwuspadowego, zwłaszcza do kontenerów paletyzowanych, umożliwiającego swobodne instalowanie pod nim urządzeń służących zmianie przeznaczenia kontenera paletyzowanego.

Samonośny dach dwuspadowy składa się z blach fałdowych (1) i (2) przytwierdzonych dolnymi krawędziami za pomocą węzłów dolnych (7) ukształtowanych z płaskowników tak, że jednymi wygiętymi końcami w kształcie litery „U” umiejscowione są w fałdach blach (1) i (2), drugimi zaś przytwierdzone są do górnej części szkieletu kontenera (8), natomiast górne krawędzie blach fałdowych (1) i (2) połączone są pod kątem najkorzystniej od 90° do 170° węzłem górnym, składającym się z wygiętych blach górnej (3) i dolnej (4), łączących za pomocą śrub (5) blachy fałdowe (1) i (2), przy czym dolna blacha (4) jest wzmocniona przeponą (6).

(1 zastrzeżenie)

B65D

W. 71110

30.09.1983

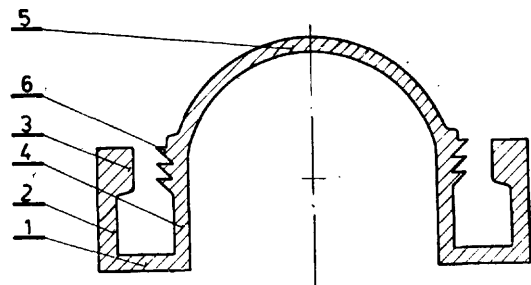
Spółdzielnia Pracy im. gen. Wł. Sikorskiego, Kęty, Polska (Jan Jarnot, Jadwiga Podgórzec, Andrzej Więcek).

Kapsel

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania kapsla charakteryzującego się dużą siłą przylegania oraz nadającego się do kilkakrotnego użytku bez dodatkowych nakładów.

Kapsel ma pierścieniowe dno (1) połączone z cylindryczną częścią zewnętrzną (2) zakończoną zamkiem (3) oraz wewnętrznym cylindrem (4), który ma kuliste zakończenie (5) i pierścień uszczelniający (6) na swej zewnętrznej powierzchni.

(1 zastrzeżenie)

B65D

W. 71198

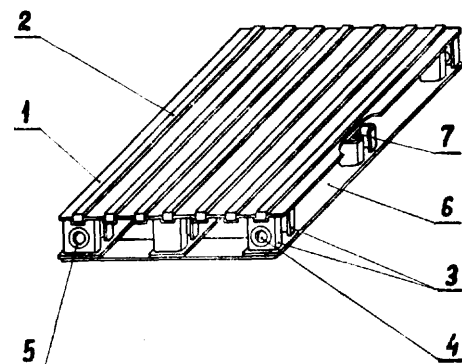
18.10.1983

Rybnicka Fabryka Maszyn „RYFAMA”, Rybnik, Polska (Rajnhold Twardawa, Jerzy Śładkowski).

Paleta płaska

Przedmiot wzoru użytkowego rozwiązuje zagadnienie poprawy wytrzymałości i funkcjonalności palet płaskich.

Paleta zawiera nośną płytę, jaką stanowi profilowana blacha (1), której rowki na całej długości wypełniają drewniane wkładki (2), połączone z blachą (1) rozłącznie. Nośna płyta osadzona jest trwale na wspornikach (3), z których cztery, osadzone w narożach zaopatrzone są w otwory (4), wzmocnione pierścieniami (5).

Każde podparcie nośnej płyty stanowi para wsporników (3), zaś podstawę palety stanowi metalowa kratownica (6). Nośna płyta ma ponadto w dolnej powierzchni przytwierdzone metalowe płozy (7), poprzeczne względem drewnianych wkładek (2) i biegnące wewnątrz par wsporników (3).

Paleta według wzoru znajduje zastosowanie w transporcie i magazynowaniu jednostek ładunkowych.

(2 zastrzeżenia)

**B65G
F16B****W. 71197**

18.10.1983

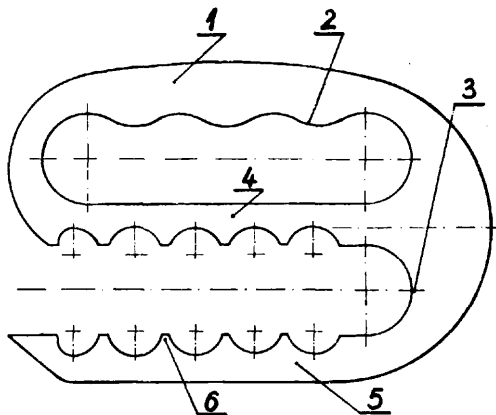
Pierwszeństwo: 18.04.1983 - Ogólnopolskie Targi Wynałazków, Katowice (nr 43)

Kopalnia Węgla Brunatnego „Turów”, Bogatynia, Polska (Włodzimierz **Słowikowski**).

Uchwyt, zwłaszcza do taśmy transportowej

Wzór rozwiązuje zagadnienie ułatwienia i zwiększenia bezpieczeństwa pracy przy przemieszczaniu elastycznych materiałów taśmowych, zwłaszcza taśm transporterowych.

Uchwyt wykonany w postaci elementu płaskiego o zarysie spłaszczonej nieco litery e ma w górnej części rękojeść (1) o wewnętrznej powierzchni (2) odpowiednio wyprofilowanej, zaś w części dolnej chwytak taśmy (3), którego ramiona (4) i (5) od wewnętrznej strony mają zęby (6). (1 zastrzeżenie)

B65G**W. 71202**

19.10.1983

Spółdzielnia Pracy „Elektron”, Aleksandrów Kujawski, Polska (Jerzy Buczek, Ryszard Raszkievicz, Stanisław Wiśniewski, Tadeusz Zych).

Urządzenie do obróbki powierzchniowej, zwłaszcza części aluminiowych

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie uproszczenia konstrukcji i zwiększenia wydajności urządzenia do obróbki powierzchniowej zwłaszcza części aluminiowych, przy zapewnieniu dobrych warunków higieny i bezpieczeństwa pracy.

Istotą wzoru jest to, że urządzenie ma karuzelowy przenośnik (1) do pojemników (2) na części obrabiane powierzchniowo, zaś wanny kąpielowe (25) są rozmieszczone wokół wycinka koła zataczanego przez pojem-

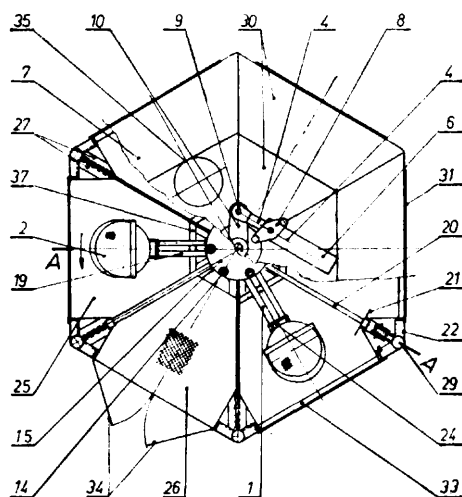

Fig. 1

niki (2) przy ich przemieszczaniu obrotowym, natomiast w pozostałym wycinku wspomnianego koła jest umiejscowione stanowisko załadowczo-wyładowcze (26). (6 zastrzeżeń)

B65G**W. 71214**

21.10.1983

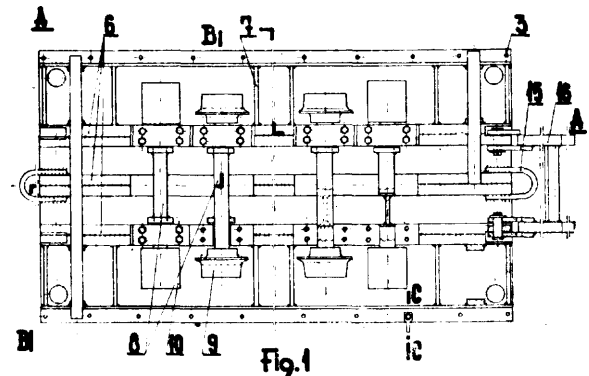
Kopalnia Węgla Kamiennego „Borynia”, Jastrzębie Zdrój, Polska (Ryszard **Glenc**, Hubert Brachman, Mieczysław Mazur).

Platforma transportowa

Celem wzoru użytkowego jest opracowanie konstrukcji urządzenia transportującego, możliwie najniższego, o niedużym oporze przemieszczania, stabilnego i mającego dużą nośność.

Platforma zaopatrzona jest w cztery kołowe osie (8) umieszczone w kwadratowych wycięciach belek (6) ramy podwozia służącej do podtrzymywania płyty nośnej. Na osiach (8) osadzone są kołowe zestawy (9) i (10) kół jezdnych, z których wewnętrzne kołnierzkowe (9) mają powiększone obrzeża, a zewnętrzne, walcowe (10) mają poszerzone bieżniki. Do samej płyty nośnej z przodu i z tyłu przytwierdzone są równoległe do osi (8) klamrowe wsporniki zwiększające stabilność platformy.

Platforma nadaje się do pracy w niskich wyrobiskach górniczych i służy do transportu sekcji obudów zmechanizowanych. (1 zastrzeżenie)

B63G**W. 71235**

27.10.1983

Centralny Ośrodek Badawczo-Projektowy Górnictwa Odkrywkowego „Poltegor”, Wrocław, Polska (Lucjan Szydło, Ryszard Ottenbreit, Józef Prekl, Wacław Tomaszek, Zbigniew Pelczarski).

Taśma przenośnikowa, zwłaszcza dla transporterów o dużej stromizmie podnoszenia

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania taśmy, która zapewniając dobry transport nosiwa by-

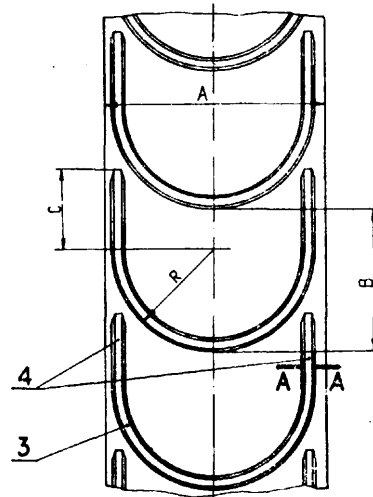

Fig. 1

łaby możliwa do wykonania lub regeneracji w warunkach warsztatowych.

Taśma ma równomiernie rozmieszczone progi o kształcie zbliżonym do litery „U”, której podstawą jest połowa okręgu (3) o promieniu (R) równym od 0,41 do 0,47 szerokości (A) taśmy przenośnikowej, a ramio-

nami są dwa równe sobie odcinki proste (4) równoległe do osi taśmy przenośnikowej o długości (C) równej różnicy stałej odległości (B) pomiędzy progami i zewnętrznym promieniem (R) połowy okręgu (3) powiększonej o 50 mm do 130 mm. (1 zastrzeżenie)

Dział C

CHEMIA I METALURGIA

C10B

W. 71134

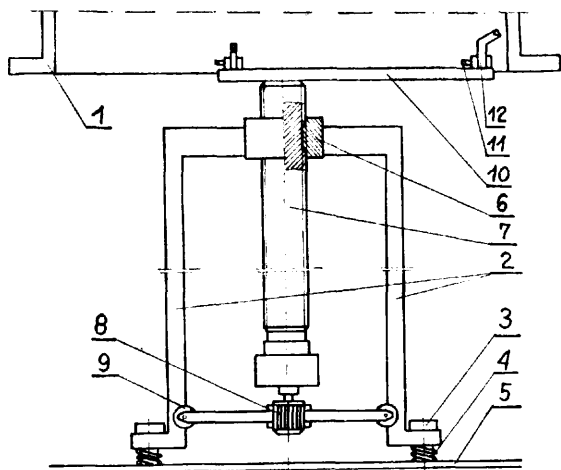
07.10.1983

Główny Instytut Górnictwa, Katowice, Polska (Eugeniusz Orszulik).

Przyrząd do wycinania koksu z retorty koksowniczej

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie skonstruowania przyrządu pozwalającego na szybkie i bezpieczne wycinanie koksu z retorty koksowniczej, zwłaszcza w instalacjach badawczych do karbonizacji mieszanek węglowych i roztworów węglowych.

Przyrząd ma wycinające ramię (10) ze skrobakami (12), dołączone do pociągowej śruby (7) umieszczonej w nakrętce (6) połączonej z podporowymi ramionami (2), stanowiącymi jednocześnie prowadnice dla obrotowego mechanizmu napędowego (3) pociągowej śruby (7). (1 zastrzeżenie)

C25D

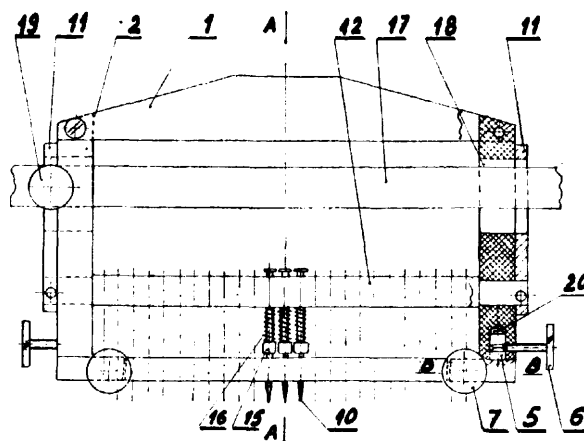
W. 71129

07.10.1983

Fabryka Szlifierek „Ponar-Łódź”, Zakłady Mechaniczne im. J. Strzelczyka, Łódź, Polska (Andrzej Cygan, Marek Galinowski).

Urządzenie do nakładania proszku diamentowego sposobem galwanicznym, zwłaszcza do mikrościernic

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie skonstruowania urządzenia umożliwiającego zapobieżenie korozji stykowej w miejscu mocowania otoczek oraz wpływom prądu w procesie galwanicznym.

Urządzenie do nakładania proszku diamentowego sposobem galwanicznym, zwłaszcza do mikrościernic zbudowane jest w kształcie prostokątnej ramy, której boki (2) zawieszono pionowo na szynie doprowadzenia prądu (17), a dolna poprzeczna część stanowi odizolowane szyny uchwyty, nad którym ma umieszczoną równoległą do nich belkę (12) doprowadzenia prądu, wyposażoną w otwory o osiach biegnących wzdłuż osi mocowanych otoczek (10), zawierającą w tych otworach suwliwe sworznie (15), wyposażone na swych końcach w kołnierze o średnicy większej od średnicy otworów, posiadające sprężyny ściskane (16), usytuowane na sworzniach (15) między belką (12) a kołnierzem sworznia zwróconym do otoczek (10). (1 zastrzeżenie)

Dział D

WŁÓKIENICTWO I PAPIERNICTWO

D03D

W. 71176

17.10.1983

Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Bawełnianego, Łódź, Polska (Andrzej Maślankiewicz).

Prowadnik nitki wátku krosna rapierowego

Prowadnik nitki wátku krosna rapierowego, szczególnie krosna typu MAV, wprowadzający nitkę wátku w strefę działania zacisku, nożyczek i końcówki rapiera, przy produkcji tkaniny bez stosowania pomocniczej krajki po stronie wprowadzania wátku do przemyku, składa się ze wspornika (1) w kształcie kątownika i ramienia (3) mającego postać płaskiej listwy, u nasady (5) o kształcie zbliżonym do prostokąta, zwężającej się i wygiętej w kształcie rozwartej litery V

w części (6) czołowej. Na wierzchołku dolnej krawędzi ramienia (3) znajduje się wycięcie (7) dla nitki wátku. Ramię (3) ma u nasady (5) podłużny otwór (8) i jest połączone rozłącznie ze wspornikiem (1). (2 zastrzeżenia)

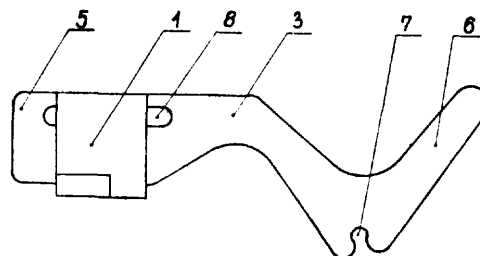

Fig. 1

Dział E

BUDOWNICTWO; GÓRNICTWO

E01C

W. 71203

22.10.1983

Przedsiębiorstwo Przemysłu Betonów „Prefabet”, Tarnowskie Góry, Polska (Jan Głuchowski, Bogdan Goździk, Jan Mysliwiec).

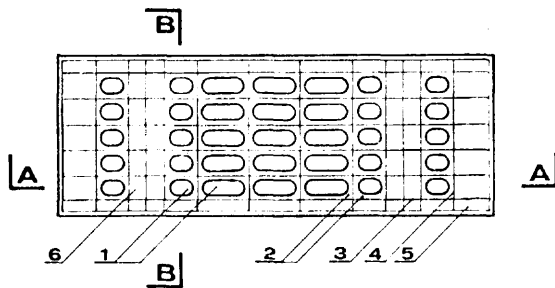
Prefabrykowana żelbetowa płyta drogowa

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania płyty wymagającej mniejszego zużycia materiałów niż płyta pełna, bez pogorszenia warunków produkcji i właściwości użytkowych.

Płyta według wzoru ma kształt prostopadłościanu zaopatrzonego od spodu w obłe wnęki (1) rozmieszczone w polach (2) pomiędzy prętami (3, 4) siatki zbrojeniowej z pominięciem pól (5) przylegających do poprzecznych krawędzi płyty i pól (6), zawierających strzemiona łączące dolną i górną siatkę zbrojeniową. Wnęki (1) od spodu płyty mają kształt połówek walca zakończonych obustronnie ćwiartkami kuli o tym samym promieniu. Promień kuli stanowi jedną trzecią rozstawu podłużnych prętów (3) siatki zbrojeniowej, a krawędzie każdej z wnęk (1) znajdują się w jednokrotnej odległości od podłużnych (3) i poprzecznych (4) prętów siatki zbrojeniowej.

Płyta według wzoru znajduje zastosowanie przy wykonywaniu dróg montażowych, tymczasowych dróg dojazdowych do placu budowy i na jej terenie, składowisk sprzętu i materiałów budowlanych.

(3 zastrzeżenia)

E01C

W. 71205

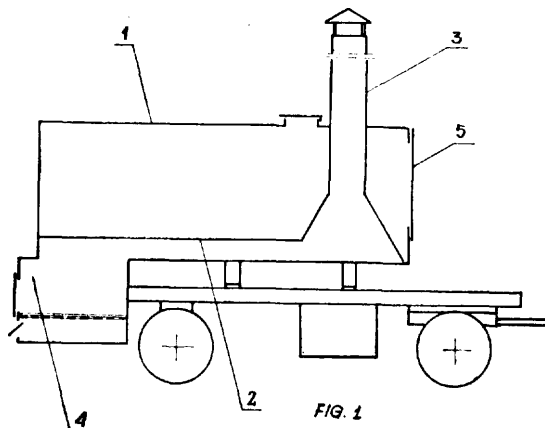
20.10.1983

Okręgowy Zakład Transportu i Maszyn Drogowych, Bydgoszcz, Polska (Włodzimierz Kłaczyński, Edmund Majdziński).

Przewoźny zbiornik mas bitumicznych

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie skonstruowania przewoźnego zbiornika opalanego węglem.

Na podwoziu przyczepy zamocowany jest zbiornik kształtowy (1) wyposażony w podpory umożliwiające stosowanie różnego rodzaju podwozi. Zbiornik kształtowy (1) przedzielony jest niesymetrycznie przegrodą (2) służącą do odprowadzenia spalin do komina (3).

W tylnej części wyposażony jest w palenisko węglowe (4) a z przodu w ścianę (5) do zamocowania przystawki skraplarki. (1 zastrzeżenie)

E04D

W. 71207

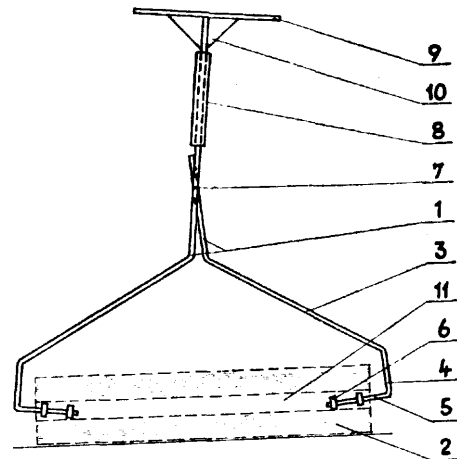
20.10.1983

Ośrodek Rozwoju Techniki Krajowego Związku Elektrotechnicznych Spółdzielni Pracy, Gliwice, Polska (Gerard Fajkis).

Urządzenie do rozwijania papy z rolki

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania urządzenia o prostej budowie i wygodnego w stosowaniu.

Ramiona urządzenia składają się z dyszla (1), rozwidlenia (3), bocznego ogranicznika (4) i prowadnicy (5) mającej krążki (6), na które zakłada się rolkę papy (2). Ramiona połączone są przegubowo nitem (7) i blokowane przesuwnie osadzoną tuleją (8), a do dyszla (1) zamocowana jest rękojeść (9), usztywniona blachą węzłową (10). (1 zastrzeżenie)

E06B

W. 71206

20.10.1983

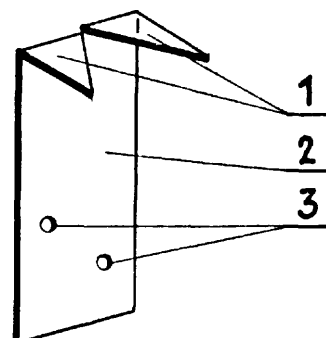
E04B

Ośrodek Rozwoju Techniki Krajowego Związku Elektrotechnicznych Spółdzielni Pracy, Gliwice, Polska (Gerard Fajkis).

Łącznik drewnianych ościeżnic okien i drzwi z ościeżami ścian

Celem wzoru jest opracowanie prostej konstrukcji łącznika, zapewniającej stabilne, niewidoczne dla oka połączenie ościeżnicy i tynku.

Łącznik stanowi metalowy płaskownik wygięty w kształt litery „L”, której krótsze ramię tworzą dwa trójkątne skrzydełka (1) o równoległych płaszczyznach przesuniętych względem siebie, a dłuższe ramię (2) ma otwory (3) na gwoździe. (1 zastrzeżenie)

Dział F

MECHANIKA; OŚWIECENIE; OGRZEWANIE; UZBROJENIE; TECHNIKA MINERSKA

F01D
F02C
F02M

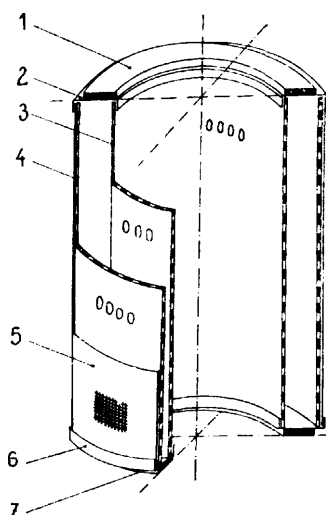
W. 70969

07.09.1983

Centralny Wojskowy Ośrodek Badawczy Paliw Płynnych, Warszawa, Polska (Józef Romanowski, Wiesław Górski, Włodzimierz Ostaszewski).

Wkład filtracyjny do zatrzymywania śladowych ilości wody w paliwach płynnych

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania układu filtracyjnego pozwalającego na szybkie odprowadzenie większej ilości wody, która nie została wydzielona do odstoju filtra w trakcie przepływu paliwa z wkładu do wydzielenia wody do wkładu do zatrzymywania wody.

Wkład składa się z przegrody separacyjnej (5) w postaci siatki pokrytej substancją hydrofobową, współosiowych, perforowanych cylindrycznych przegród (3, 4) i dennic (2, 6) z uszczelkami (1, 7). Przegroda separacyjna (5) wkładu ma bezoczkowy, płócienny splot o wątku 0,22 mm i osnowie 0,31 mm, przy czym osnowa materiału filtracyjnego przegrody separacyjnej (5) jest prostopadle skierowana do lustra wody znajdującej się w odstoju filtra koalescencyjno-separacyjnego. (1 zastrzeżenie)

F04B

W. 71213

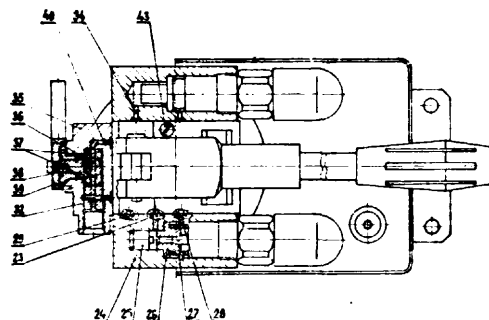
21.10.1983

Instytut Obróbki Skrawaniem, Kraków, Polska (Kazimierz Cebulewski, Jerzy Stós).

Wysokociśnieniowa, ręczna pompa hydrauliczna

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie osiągania wysokiego ciśnienia i dużej wydajności tłoczenia pompy.

Pompa ma zawór sekwencyjny obwodu tłoczenia pierwszego stopnia składający się z korpusu (24), w którym usytuowany jest tłoczek (25) oraz gniazdo (26), w którego otworze osadzony jest stożek (27) obciążony sprężyną. Korpus (24) zaworu z jednej strony tłoczek (25) ma kanał (29) połączony z kanałami korpusu (1) pompy, pomiędzy tłoczkiem (25) a gniazdem (26) ma kanał (23) połączony z kanałem korpusu (1) pompy, a od strony stożka (27) ma kanał (28) stanowiący przelew. (2 zastrzeżenia)

F16C
B60B

W. 71233

28.10.1983

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Samochodów Małolitrażowych „BOSMAL”, Bielsko-Biała, Polska (Bogdan Kocot).

Korpus przegubu kulowego, zwłaszcza do zawieszeń kół pojazdów

Wzór rozwiązuje zagadnienie łatwego montażu przegubu do zwrotnicy.

Korpus przegubu ma walcowy występ (3) osadzany w gnieździe (2) zwrotnicy (1) oraz kołnierz w kształcie elipsy, przylegający do dolnej powierzchni zwrotnicy (1) z otworami dla śrub mocujących przegub.

(1 zastrzeżenie)

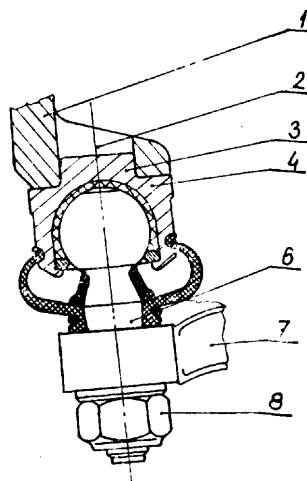

Fig. 1

F16D

W. 70874

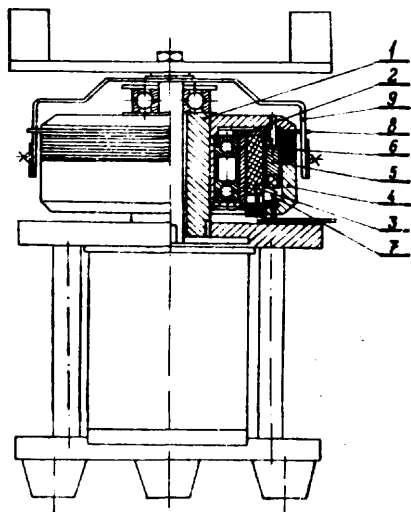
17.08.1983

Śląska Akademia Medyczna, Katowice, Polska (Maria Jastrzębska, Adam Zemła).

Elektromagnetyczny układ hamujący, zwłaszcza do wiskozymetru rotacyjnego

Celem wzoru jest opracowanie konstrukcji układu powodującej natychmiastowe zatrzymanie wirujących magnesów w wiskozymetrze rotacyjnym.

Układ wyposażony jest w zwór (4) prowadzoną osiowo w trzech punktach za pomocą sworzni (5). Sprężynki (7) utrzymują zwór (4) w położeniu odpowiadającym zluźnieniu płytek pierścieniowych (6), które znajdują się pomiędzy częścią nieruchomą (1) a zworem (4). Płytką (8) sprężona jest za pomocą poprzeczki (9) z wirującymi magnesami. (1 zastrzeżenie)

F16P
B63G

W. 71211

21.10.1983

Fabryka Maszyn Górniczych im. M. Nowotki „NIW-KA”, Sosnowiec, Polska (Adam Basista, Aleksander Dyrda, Bogdan Sawicki).

Urządzenie blokujące dźwignie sterujące

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania konstrukcji urządzenia umożliwiającego swobodne operowanie dźwigniami sterującymi rozdzielaczy hydraulicznych w położeniach roboczych oraz zapewniającego skuteczne blokowanie tych dźwigni po wykonaniu pracy.

Urządzenie ma przesuwany suwak (1) w stałych podporach (2 i 3) mocowanych do boków bloku rozdzielacza (4). Suwak (1) jest przesuwany wzdłuż osi przechodzącej przez sterujące dźwignie (6) umieszczone w wycięciach suwaka (1). Wycięcia suwaka mają kształt zbliżony do leżącej dużej litery „T”. W jednym z końców suwaka (1) znajduje się czop (12) z nakładkami (10 i 11), ustalający położenie suwaka (1). Górna nakładka (10) ma otwór o kształcie zbliżonym do leżącej cyfry „8” (1 zastrzeżenie).

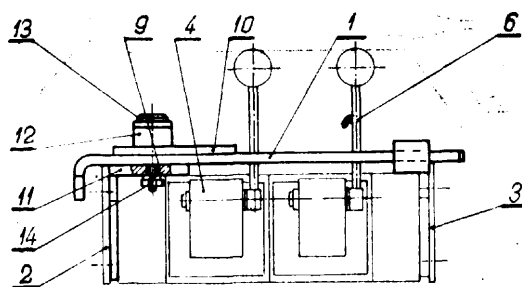

fig. 1

F21M
E01F

W. 71196

18.10.1983

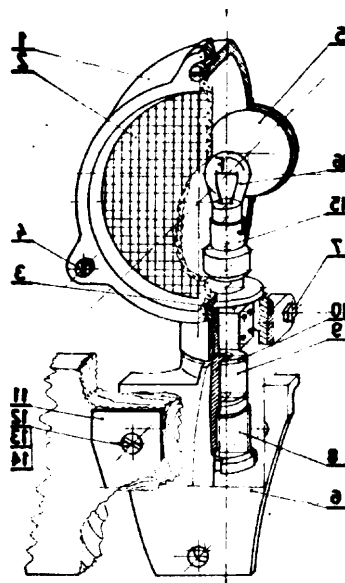
Zakłady Wytwórcze Urządzeń Sygnalizacyjnych, Katowice, Polska (Wojciech Szczerbowski, Jerzy Kania, Jerzy Błaszczak, Czesław Kasperski).

Latarka sygnalizacyjna, zwłaszcza do dróg zapór drogowych

Wzór rozwiązuje zagadnienie opracowania takiej konstrukcji latarki, która pozwoliłaby uzyskać poprawę efektywności świetlnej latarki.

W latarce sygnalizacyjnej według wzoru użytkowego tylna część korpusu (1) ma kształt paraboloidy obrotowej i stanowi odbłyśnik, w którego ognisku (F)

umieszczone jest źródło światła (16). Cały korpus (1) zamocowany jest do wspornika (6) za pomocą śruby ściągającej (7). Wspornik (6) wyposażony jest, na powierzchni walcowej, w trzy śruby ściągające (12) w rozstawie trójkątnym. (1 zastrzeżenie)

F26B

W. 71183

19.10.1983

Lech Bogdan Jeżerys, Warszawa, Polska (Lech Bogdan Jeżerys).

Suszarka uniwersalna

Wzór rozwiązuje zagadnienie skonstruowania łatwej w obsłudze i manewrowaniu przenośnej suszarki uniwersalnej, przeznaczonej zwłaszcza do suszenia bie-

Suszarkę uniwersalną stanowi konstrukcja metalowa, składająca się z elementu suszącego (4), zawieszonego na dwóch poziomych drążkach nośnych (2 i 3). Element suszący (4) zawieszony jest z jednej strony na drążku nośnym (2), a z drugiej strony osadzony poprzez końcówki (1) na drążku nośnym (3). Całość wsparta jest na drążkach podstawy (5) poprzez krzyżujące się elementy nośne (7) z przegubem kulistym (6). Elementy nośne (7) połączone są poprzez przegub kulisty (6) nitami rurowymi. (2 zastrzeżenia)

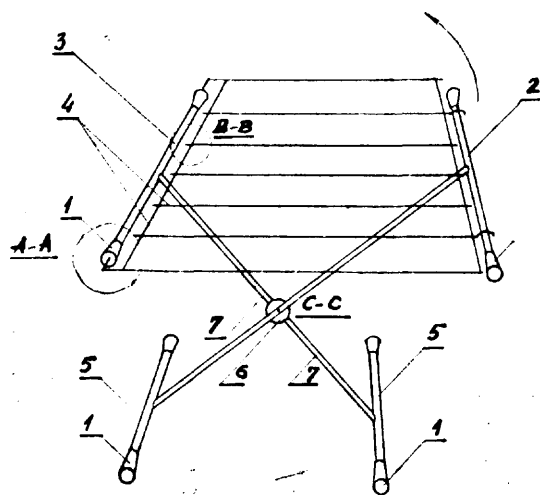

Fig. 1

F26B

W. 71227

25.10.1983

Zakłady Przemysłu Wełnianego „WEGA”, Bielsko-Biała, Polska (Bernard Janiczak, Henryk Łaciak).

Urządzenie do zaciskania przewodnic łańcucha prowadzącego tkaninę w suszarce Artos

Wzór rozwiązuje zagadnienie opracowania urządzenia do zaciskania przewodnic łańcucha prowadzącego tkaninę w suszarce Artos.

Urządzenie składa się z trzech części (A, B, C) w kształcie walca wykonanych ze stali i połączonych ze sobą czterema śrubami. Dolna część (A) stanowi podstawę i ma w górnej części rowek (1), którego kształt dopasowany jest do kształtu łańcucha oraz rowek (2), w którym przesuwają się widelki (3). Widelki (3) poprzez ramie (4) połączone są z jednym ramieniem dźwigni (5) dwuramiennej, której drugie ramie połączone jest z prętem (6) mającym szersze zakończenie. Środkowa część (B) dopasowana jest do dolnej części (A) i w środku ma wydrążony otwór, w którym umieszczony jest tłok (7) mający wycięcie w kształcie ogniw łańcucha oraz dwa otwory, w których umieszczone są przyciskacze (8) połączone ze sobą za pomocą pręta (9) poprzecznego, na którym znajduje się siodło (10). Między tłokiem (7) i obudową znajduje się tuleja (13) żeliwna. Górna część (C) dopasowana jest do środkowej części (B) i ma wydrążony otwór, w którym mieści

się sprężyna (11) dociskowa współpracująca z dociskowym sworzniem (12). Prostopadle do pręta (6) umieszczona jest płytka (14) dociskowa, a punkt podparcia dźwigni (5) znajduje się nad sworzniem (12) i ma krzywkę (15). (1 zastrzeżenie)

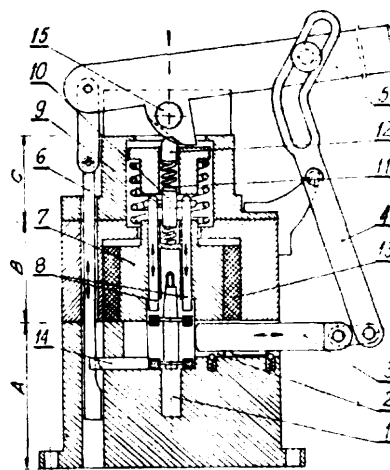

Fig. 1

Dział G FIZYKA

G01F

W. 71223

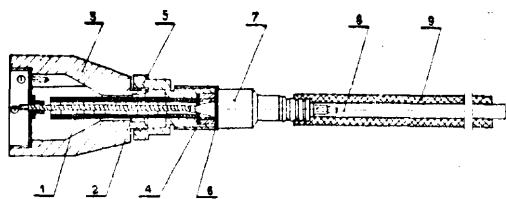
26.10.1983

Zakłady Tworzyw Sztucznych „ERG”, Gliwice, Polska (Kazimierz Wicher, Dieter Gralla, Zdzisław Goździk, Krzysztof Kalisz).

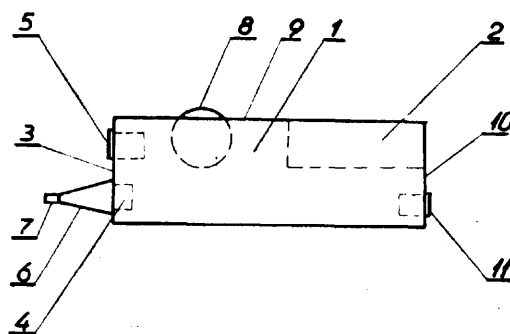
Sonda pomiarowa

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie wykonania sondy pomiarowej mogącej pracować w wysokich warunkach ciśnienia do $18 \cdot 10^5$ Pa i temperatury do 210°C przy wykorzystaniu typowego elementu izolacyjno-uszczelniającego.

Sonda ma zastosowaną jako element uszczelniająco-izolacyjny (7) świecę samochodową. (1 zastrzeżenie)

nieprzeźroczysta nasadka (6), mająca przelotowy otwór wewnętrzny, zakończony przezroczystym króćcem (7). Ponadto gniazdo (11) wtykowe dla włączania słuchawek jest umieszczone na tylnej części wykrywacza. (1 zastrzeżenie)

G01L

W. 71209

20.10.1983

Politechnika Gdańska, Gdańsk, Polska (Jerzy Usarek, Adam Andrzejuk).

Urządzenie do pomiaru momentu skręcającego na trzonie płyta śruby okrętowej o nastawnym skoku

Celem wzoru jest umożliwienie pomiaru momentu skręcającego na trzonie płyta o danym kształcie w całym założonym zakresie pracy śruby o nastawnym skoku.

Urządzenie ma postać drążonej piasty (1) z wałem napędowym (2), wyposażonej w przynajmniej jeden ułożyskowany wewnątrz prostopadle do jej osi trzon (4), który poprzez mechanizm jarzmowy (5) połączony jest z drążem (6) usytuowanym w osi piasty (1). Jeden koniec drąga (6) zamocowany jest przesuwnie w ścianie piasty (1) od strony wału (2), zaś drugi jego koniec wyprowadzony jest na zewnątrz piasty (1) i poprzez łożysko oporowe (8) połączony z ciągnem (9) opartym o element pomiarowy (10) czujnika naprężeń. (2 zastrzeżenia)

G01J

W. 71630

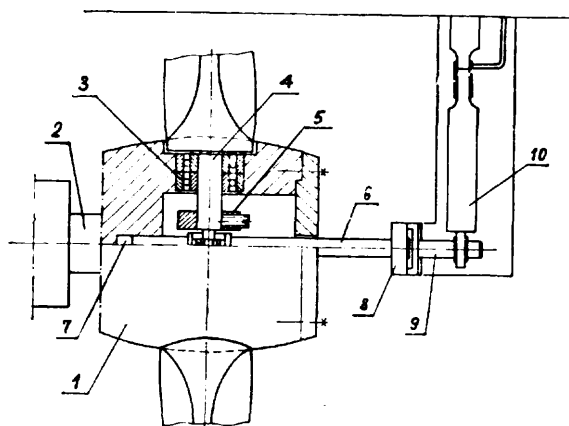
30.12.1983

Andrzej Łoś, Warszawa, Kazimierz Tuzimski, Błonie, Polska (Andrzej Łoś, Kazimierz Tuzimski).

Fotoelektryczny wykrywacz światła dla niewidomych

Celem wzoru jest zmniejszenie konstrukcji wykrywacza światła.

Wykrywacz o kształcie płaskiego graniastostupa, w skład którego wchodzi kaseta akustyczna i zasilacz prądowy, przy czym w ścianie czołowej kasety jest osadzony czujnik fotoelektryczny oraz gniazdo wtykowe dla włączania innych czujników, według wzoru charakteryzuje się tym, że zasilacz (2) prądowy jest osadzony we wnętrzu kasety (1) akustycznej, zaś nad gniazdem czujnika (4) fotoelektrycznego jest osadzona

G01M
B65G

W. 71231

28.10.1983

„AGROMET” Fabryka Maszyn Rolniczych, Strzelce Opolskie, Polska (Jerzy Kriegel, Józef Treła).

Urządzenie do badania prętów z palcami taśmy przenośnika

Przedmiotem wzoru użytkowego jest urządzenie do badań prętów z palcami taśmy przenośnika, która jest częścią składową kombajnu ziemniaczanego.

Urządzenie składa się z koła wznoszącego (1), zawierającego promieniowo osadzone przegrody (2), w których wnętrzu znajdują się kule (8). Wewnątrz koła (1) zamocowana jest ramka (3) połączona z rynną zsypową (5). (1 zastrzeżenie)

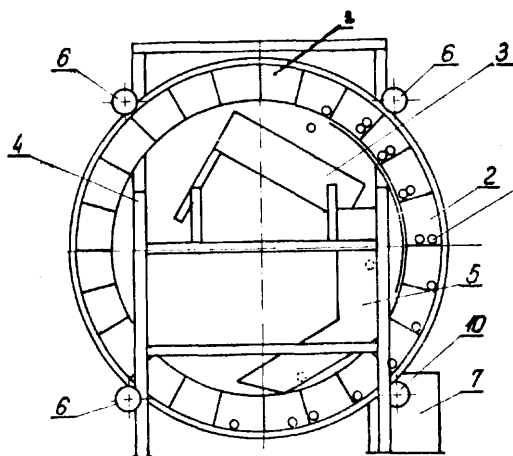

Fig. 2

G01N

W. 71175

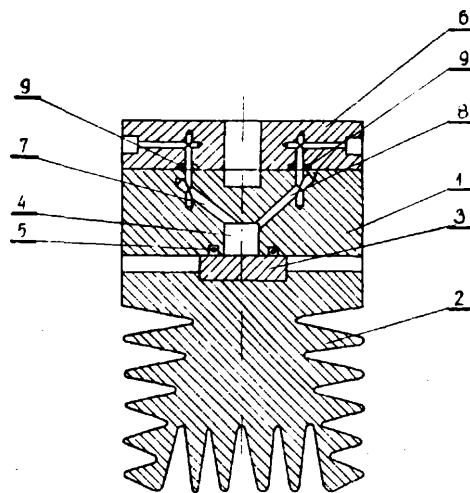
17.10.1983

Instytut Górnictwa Naftowego i Gazownictwa, Kraków, Polska (Władysław Belski, Stanisław Rehman, Maria Tomczyk).

Głowica pomiarowa wilgotnościomierza kondensacyjnego

Celem wzoru jest umożliwienie dokonywania pomiaru wilgotności gazu o ciśnieniu dochodzącym do 10 MPa.

Głowica ma korpus (1) zabudowany na radiatorze (2), który dociśnięty jest płytą przyłączeniową (6). W korpusie (1) i płycie przyłączeniowej (6) wywiercone są kanały gazowe (7) i (8), a w ich dzielącej płaszczyźnie mają pierścienie uszczelniające (9). (1 zastrzeżenie)

G01N

W. 71219

24.10.1983

Instytut Metali Nieżelaznych, Gliwice, Polska (Paweł Gajowski, Zenon Szota, Zdzisław Zynek, Józef Steczkowski).

Urządzenie do pomiaru gęstości cieczy

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania konstrukcji urządzenia nadającej się do bezpośredniego stosowania w urządzeniach technologicznych z możliwością zmiany zakresu pomiarowego.

Urządzenie do pomiaru gęstości cieczy, składające się z dwóch pneumatycznych czujników ciśnienia podłączonych różnicowo do zespołu przetworników ciśnienia, według wzoru charakteryzuje się tym, że jako czujniki ciśnienia zastosowane są pneumatyczne czujniki membranowe (1 i 2), które zamocowane są suwliniwe względem siebie i umieszczone tak, aby ich membrany były równoległe do powierzchni swobodnej cieczy, przy czym każdy z czujników (1 i 2) ma w dolnej części tłumik (3 i 4) zakłóceń hydrodynamicznych w postaci poboczniczy bryły obrotowej, w której wykonane są otwory. (1 zastrzeżenie)

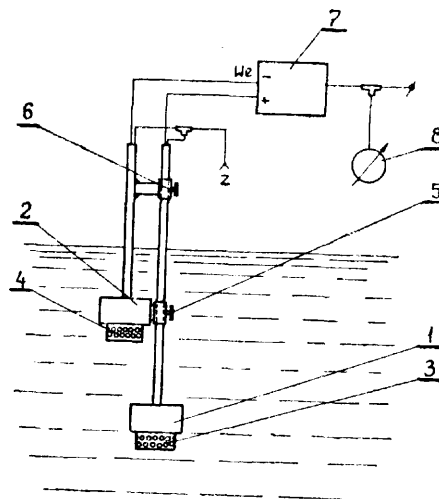

Fig. 1

G01N

W. 71236

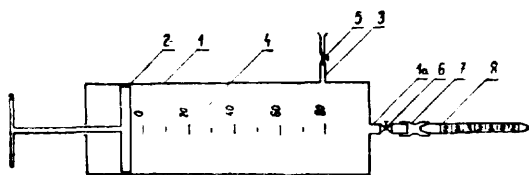
28.10.1983

Instytut Górnictwa Naftowego i Gazownictwa, Kraków, Polska (Albin Hejnar, Alfons Dudek, Adam Rozenbeiger, Jerzy Bałuka).

Przyrząd do oznaczania zawartości związków siarki w płucze wiertniczej

Celem wzoru jest opracowanie prostej konstrukcji przyrządu łatwego w użytkowaniu.

Przyrząd składa się z wyskalowanego cylindra (1), korzystnie ze szkła organicznego, z tłokiem (2) wewnątrz, zakończonego końcówką (1a) z kurkiem (6) i połączonym tuleją elastyczną (7), najlepiej gumową, z rurką wskaźnikową (8) wypełnioną wsadem barwiącym się pod wpływem związków siarki, a na zewnętrznej stronie cylindra jest osadzona rurka wlewowa (3) z kurkiem (5) do napełniania cylindra. (1 zastrzeżenie)

G01R

W. 71195

18.10.1983

Leopold Szymański, Gdańsk, Polska (Leopold Szymański).

Obudowa wskaźnika napięcia w obwodach elektrycznych

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania konstrukcji obudowy spełniającej wymogi ergonomiczne.

Obudowa wykonana z tworzywa termoplastycznego ma postać prostopadłościanu ze skośnymi powierzchniami czołowymi. Na jednej czołowej powierzchni znajduje się ujemna pomiarowa końcówka (2), zaś drugiej przewód (3) łączący z dodatnią pomiarową końcówką (4). Na jednej z węższych powierzchni wyprofilowane są występy (5). Druga boczna powierzchnia ma w górnej części wygarbienie (6) z wgłębieniem (7).

Na jednej z szerszych bocznych powierzchni usytuowane są równoległe do osi wzdłużnej świetlne punkty (8) dodatniej kolumny wskaźnika. Ujemna kolumna wskaźnika zredukowana jest do jednego świetlnego punktu (9), znajdującego się na wysokości pierwszego świetlnego punktu (3). (1 zastrzeżenie)

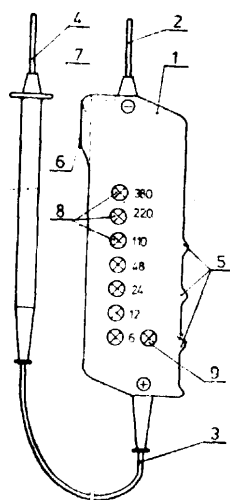

Fig 1

G03G

W. 71237

28.10.1983

Wyższa Szkoła Inżynierska, Opole, Polska (Ryszard Krupa).

Element odrywający kopiarki kserograficznej

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie podwyższenia niezawodności zespołu odrywającego kopiarki kserograficznej.

Element odrywający stanowi bryła w kształcie złożonym do prostopadłościanu, którego jedna ze ścian (1) jest powierzchnią walcową o średnicy dostosowanej do wysokości wrębów krążka zębatego (2) zespołu odrywającego kopiarki.

Oprócz prostopadłościanu bryłę tworzą dwa elementy, jeden o przekroju prostopadłościennym, a drugi (5) o przekroju trójkąta prostokątnego z przeciwprostokątną (6) styczną do powierzchni walcowej (1) prostopadłościanu. (1 zastrzeżenie)

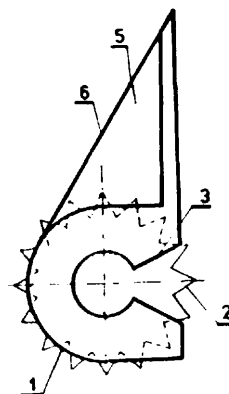

Fig 1

G04B

W. 71115

29.09.1983

Zakłady Mechanizmów Precyzyjnych „MERA-POL-TIK”, Łódź, Polska (Wacław Gałęcki, Wiesław Ośrodek, Wiesław Kapitułka).

Obudowa zegara

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie uproszczenia budowy oraz umożliwienia uzyskiwania różnych wariantów obudowy zegara z typowych elementów przy zastosowaniu prostej obróbki.

Obudowa zegara ma kształt dwuteownika niesymetrycznego, wykonanego metodą wytłaczania, przy czym przód obudowy stanowią zasadniczo węższe półki (1, 2) dwuteownika, od wewnętrznej strony mające naprzeciwległe rowki (3, 4), usytuowane w pobliżu krawędzi półek (1, 2) i do niej równoległe. Tył obudowy stanowią zasadniczo szersze półki (5, 6) dwuteownika, z których jedna półka (5) ma od wewnętrznej strony rowek (7), usytuowany w pobliżu krawędzi półki (5) i do niej równoległy, a druga półka (6) ma podobnie usytuowany występ (8), tak że rowek (7) i występ (8) są w przybliżeniu naprzeciwległe. Środek (9) dwuteownika ma od przedniej strony, w miejscu styku z półkami (1, 2), pogrubienia (10). (2 zastrzeżenia)

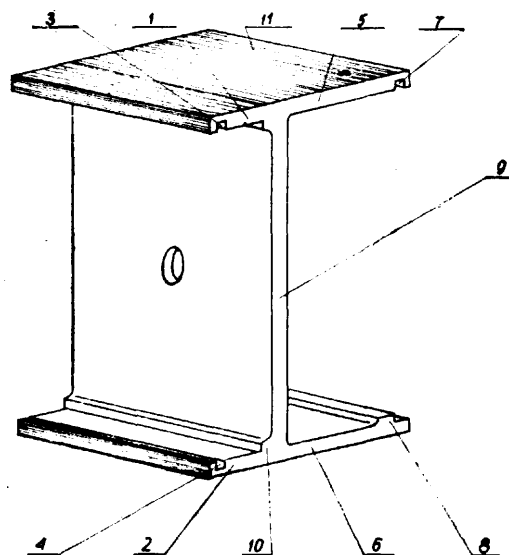

Fig 1

Dział H ELEKTROTECHNIKA

H01R

W. 71228

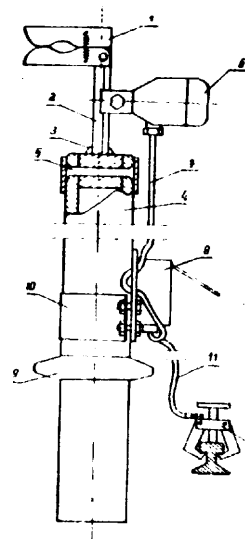
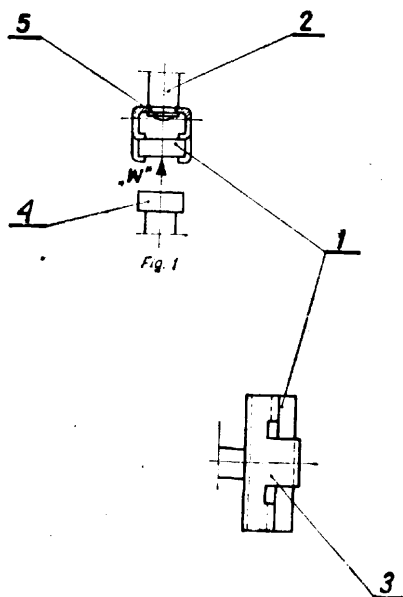
25.10.1983

Wojewódzki Związek Spółdzielni Pracy, Ośrodek Techniki i Organizacji, **Bydgoszcz**, Polska (Henryk Ćwikliński, Stefan Pokora).

Uchwyt mocujący zworę styku odłącznika akumulatora

Wzór rozwiązuje zagadnienie opracowania uchwytu przystosowanego do prostych profili, łatwych w wykonaniu.

W uchwycie według wzoru użytkowego boczne ramiona w części skrajnej są krótsze i wygięte tworząc w przekroju poprzecznym kształt litery C i obejmują styk ruchomy (1) od strony sworznia (2). Jednocześnie w części środkowej uchwyt ma ramiona dłuższe (3) tworzące również w przekroju poprzecznym kształt litery C, które obejmują styk ruchomy (1) od strony styków nieruchomych (4). W części środkowej uchwyt ma otwór (5), w którym mocowany jest sworzень (2) odłącznika akumulatora. (2 zastrzeżenia)

H02B

W. 71659

30.12.1983

Biuro Studiów i Projektów Energetycznych „ENERGOPROJEKT”, Poznań, Polska (Wiesław Włodarczyk, Zbyszek Chmielewski, Marian Marszałek, Mieczysław Rzaniak, Zygmunt Olejniczak).

Celka rozdzielcza wysokiego napięcia odpływowa

Wzór rozwiązuje zagadnienie opracowania konstrukcji celki o małych gabarytach, zapewniającej bezpieczeństwo obsługi.

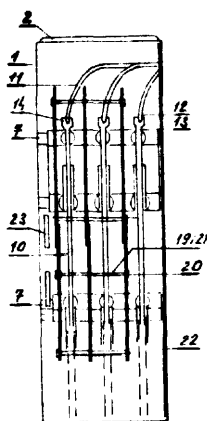

Fig 2

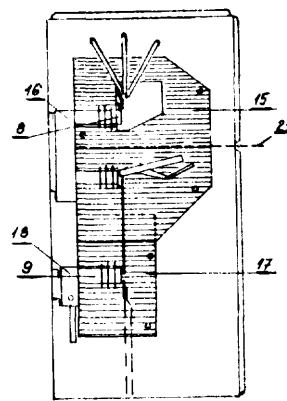

Fig 3

**H01R
E21F**

W. 71234

27.10.1983

Kopalnia Węgla Kamiennego „Wieczorek”, Katowice, Polska (Alojzy Piotrowski, Stanisław Milek, Rudolf Sobkowiak).

Zaczep sieciowy

Przedmiotem wzoru użytkowego jest zaczep sieciowy przeznaczony do poboru napięcia z kopalnianej sieci trakcyjnej.

Zaczep ten ma zaciskowe szczęki (1) zamocowane na jednym końcu metalowego pręta (2), który drugim końcem osadzony jest w izolacyjnym drążku (4). Do pręta tego w pobliżu jego środkowej długości zamocowany jest również bezpiecznik (6), z którym poprzez izolacyjny przewód (7) połączone jest wtyczkowe gniazdko (8), zamocowane z kolei do izolacyjnego drążka (4). (1 zastrzeżenie)

H02G

W. 71184

19.10.1983

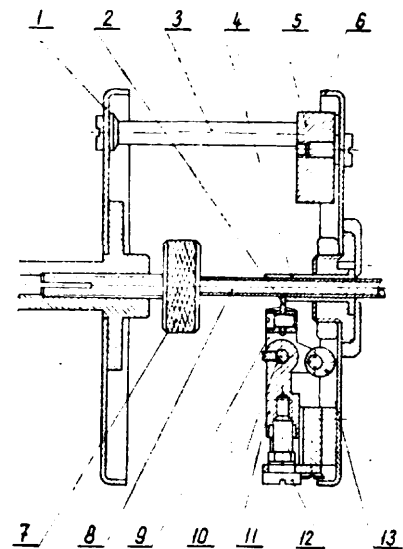
Fabryka Aparatów Elektrycznych „APENA”, Bielsko-Biała, Polska (Marian Gruszka, Piotr Kumorek).

Urządzenie do obróbki końcówek przewodów elektrycznych

W urządzeniu według wzoru użytkowego nóż (2) jest zamocowany w głowicy uchylnej na ramieniu dźwigni kątowej (9).

Dźwignia kątowa (9) zamocowana jest obrotowo, częścią wierzchołkową, na osi (10) w suporcie (11).

Urządzenie znajduje zastosowanie w przemyśle elektrotechnicznym przy obróbce końcówek izolowanych przewodów elektrycznych. (2 zastrzeżenia)

Wykaz numerowy zgłoszonych wynalazków opublikowanych w BUP Nr 16/1984

Nr zgłoszenia	Int. Cl. ³	Strona
1	2	3
235931	F02M	46
236472	C07D	22
238233	C10G	31
238234	C10G	31
238932	C07D	23
239049	A23L	3
239087	D06P	38
239159	F28F	53
239238	C07D	23
239326	H03L	64
239327	C12P	34
239332	C09B	29
239351	C07H	32
239358	C10M	27
239373	C07C	20
239390	B01J	6
239394	D01F	37
239395	D01F	37
239399	C12N	33
239443	D01F	37
239479	F16S	50
239482	F16K	49
239488	G01N	57
239493	C07C	20
239530	B01J	6
239546	C07C	20
239548	C07C	21
239552	C23C	35
239553	C23C	35
239554	C23C	35
239558	C07C	21
239563	C04B	20
239568	C01B	18
239569	C01B	18
239571	C23C	35
239572	C23C	35
239603	C04B	20
239611	C01B	18
239615	C09K	30
239616	C09D	30
239621	C01D	19
239622	C07C	21
239623	C10M	33
239627	C23F	36
239632	D06M	38
239648	C23F	36
239671	C23C	36
239672	C23C	36
239676	C25D	37
239688	C11D	33
239697 T	A23J	3

Nr zgłoszenia	Int. Cl.	Strona
1	2	3
239709	C03B	19
239726	D01C	37
239729	C08L	29
239735	C09K	31
239744	C06B	20
239751	C08J	28
239766	C08L	29
239793	B32B	14
239814	C09K	31
239847	D21H	39
239933	C07C	21
239935	C09D	30
239982 T	B65G	17
240024	B65G	17
240027	B01D	5
240041	C07C	21
240049	C09K	31
240145	G01R	58
240178	H05K	65
240179	G01N	57
240182	B03B	7
240192	F24B	51
240195	F23M	51
240197	G01N	57
240199	B65G	17
240203	G05F	60
240212	B60B	14
240214	F16G	48
240215	F02B	46
240216	E04B	40
240217	E04B	40
240218	E04B	41
240220	G05F	60
240221	B01D	5
240223	E04B	41
240224	F24D	51
240225	H03K	64
240228	G11C	61
240229	B65G	18
240230	H03K	65
240233	F22B	50
240235	H02H	63
240236	B08B	8
240241	H01H	62
240242	E04D	42
240244	B23D	11
240246	E21B	43
240247	A61B	4
240257	E21C	43
240262	F16D	48
240264	G01F	54

1	2	3	1	2	3
240267	E01B	39	243563	C07F	27
240268	C22B	34	243622	C11D	33
240270	B62D	15	243623	C08J	28
240273	A44B	3	243664 T	F01D	46
240276	G05F	60	243677 T	F16K	50
240280	F16B	47	243680 T	A01D	1
240287	B61H	15	243691 T	G01K	55
240288	E04C	42	243700 T	B21L	9
240290	A61H	4	243705 T	G01M	57
240291	F26B	52	243708 T	F16D	48
240293	B62D	16	243711 T	E21D	44
240295	G01F	54	243719	A01N	2
240296	B23Q	12	243720	A01N	2
240297	G01F	54	243733 T	D03C	38
240300	G01L	55	243739 T	E21C	43
240301	G01L	55	243744 T	F42C	54
240302	G01L	56	243754 T	D21J	39
240303	G01L	56	243756 T	F02P	46
240306	D03D	38	243757 T	B64C	16
240307	B65B	16	243762 T	E21D	44
240308	G03B	59	243778 T	B60R	15
240309	G01M	56	243812 T	H02M	63
240310	H01H	62	243815 T	B25H	13
240312	H02H	63	243827	C01B	19
240324	B23G	12	243830 T	A01G	2
240325	B23B	10	243843 T	G01R	59
240327	B23K	12	243844 T	F16B	48
240331	G02B	59	243846 T	B23B	11
240332	G01R	58	243847 T	B23B	11
240340	F22G	51	243848 T	B23Q	12
240342	B23B	10	243859 T	B21B	9
240343	E21C	43	243860 T	B22D	10
240345	A01D	1	243861 T	F16J	49
240348	C02F	19	243869 T	G01F	55
240353	F16L	50	243889 T	B29F	13
240354	G01R	58	243894 T	H01B	62
241020	C07D	23	243897 T	H03B	65
241145	C07D	24	243903 T	A43D	3
241515	C07D	24	243908 T	G08B	60
241805	C12N	33	243909 T	H02P	64
241936	C07D	25	243921 T	B29F	13
242064	C07D	25	243923 T	B01F	6
242065	C07D	25	243928 T	F24D	52
242073 T	C07D	26	243937 T	B02C	7
242091	A61K	4	243938 T	D06N	38
242099	C07C	21	243972	C07C	22
242170 T	A61K	5	243983 T	F04F	47
242302 T	C07D	26	243984 T	B23Q	13
242303 T	C07D	26	243985 T	B08B	8
242383 T	C12P	34	243986 T	B01F	6
242687 T	C09B	29	243994 T	E04B	41
242790 T	C09B	30	244020	G21C	61
242948 T	E03F	40	244307	C10J	32
243009	C08J	28	244452	H02B	62
243175	C07F	27	244496	B60N	15
243276	B01J	7	244563	C21B	34
243278	C08J	28	244745	F42B	53
243279	C01B	19	244759	E21D	44
243305	C07C	22	244767	E21C	43
243411	C07C	22	244768	E21F	45
243449	C10K	32	244812	B65B	17
243465	C01B	19	244832	B29F	14
243473	C07H	27	244862	B22D	10
243510	A01N	2	244887	B03D	8

1	2	3
244895 T	B01D	5
244937	B41J	14
244976	E21C	44
245008	F27D	52
245221	B05B	8
245223	C07D	26
245305	E21D	45
245308	F16H	49

1	2	3
245527	E04H	42
246039 T	B21D	9
246085	C23G	36
246369 T	E01F	40
246479	C22C	35
246504	B01J	7
246610 T	F04D	47

Wykaz numerowy zgłoszonych wzorów użytkowych opublikowanych w BUP Nr 16/1984

Nr zgłoszenia	Int. Cl.	Strona
1	2	3
69992	A63F	68
69993	A63F	69
70256	B0 1D	69
70851	B65D	72
70874	F16D	76
70969	F01D	76
70980	B25H	70
71100	B60R	71
71110	B65D	72
71115	G04B	80
71129	C25D	74
71134	C10B	74
71175	C01N	79
71176	D03D	74
71181	B23B	70
71183	F26B	77
71184	H02G	82
71195	G01R	80
71196	F21M	77
71197	B65G	73
71198	B65D	72
71202	B65G	73
71203	E01C	75
71205	E01C	75
71206	E06B	75
71207	E04D	75
71208	B63B	71

Nr zgłoszenia	Int. Cl.	Strona
1	2	3
71209	G01L	78
71210	B28B	71
71211	F16P	77
71212	A01B	67
71213	F04B	76
71214	B65G	73
71215	A01C	67
71219	G01N	79
71223	G01F	78
71224	A47J	68
71225	B29H	71
71226	B24B	70
71227	F26B	78
71228	H01R	81
71229	A63B	68
71230	A63B	68
71231	G01M	79
71233	F16C	76
71234	H01R	81
71235	B65G	73
71236	G01N	79
71237	G03G	80
71240	A01M	67
71407	B05C	69
71494	B02B	69
71630	G01J	78
71659	H02B	81

SPIS TREŚCI

I. Wynalazki

	Str.
Dział A - Podstawowe potrzeby ludzkie.	.1
Dział B - Różne procesy przemysłowe; Transport	5
Dział C - Chemia i metalurgia	.18
Dział D - Włókiennictwo i papiernictwo.	37
Dział E - Budownictwo; Górnictwo.	39
Dział F - Mechanika; Oświetlenie; Ogrzewanie; Uzbrojenie; Technika minerska	46
Dział G - Fizyka	54
Dział H - Elektrotechnika.	62
Wykaz numerowy zgłoszonych wynalazków.	83

II. Wzory użytkowe

	Str.
Dział A - Podstawowe potrzeby ludzkie.	.67
Dział B - Różne procesy przemysłowe; Transport	.69
Dział C - Chemia i metalurgia	.74
Dział D - Włókiennictwo i papiernictwo.	.74
Dział E - Budownictwo; Górnictwo	.75
Dział F - Mechanika; Oświetlenie; Ogrzewanie; Uzbrojenie; Technika minerska	.76
Dział G - Fizyka	.78
Dział H - Elektrotechnika	81
Wykaz numerowy zgłoszonych wzorów użytkowych.	86

INFORMACJA
o cenach i warunkach prenumeraty
na 1985 rok - dla czasopism
„BIULETYN URZĘDU PATENTOWEGO”
cena prenumeraty: kwart. 1300 zł, półr. 2600 zł, rocznie 5200 zł

WARUNKI PRENUMERATY:

1. DLA OSÓB PRAWNYCH - INSTYTUCJI I ZAKŁADÓW PRACY:

- instytucje i zakłady pracy zlokalizowane w miastach wojewódzkich i pozostałych miastach, w których znajdują się siedziby Oddziałów RSW „Prasa—Książka—Ruch”, zamawiają prenumeratę w tych oddziałach,
- instytucje i zakłady pracy zlokalizowane w miejscowościach, gdzie nie ma Oddziałów RSW „Prasa—Książka—Ruch” i na terenach wiejskich opłacają prenumeratę w urzędach pocztowych i u doręczycieli.

2. DLA OSÓB FIZYCZNYCH - INDYWIDUALNYCH PRENUMERATORÓW:

- osoby fizyczne zamieszkałe na wsi i w miejscowościach, gdzie nie ma Oddziałów RSW „Prasa—Książka—Ruch”, opłacają prenumeratę w urzędach pocztowych i u doręczycieli,
- osoby fizyczne zamieszkałe w miastach - siedzibach Oddziałów RSW „Prasa—Książka—Ruch”, opłacają prenumeratę wyłącznie w urzędach pocztowych nadawczo-oddawczych właściwych dla miejsca zamieszkania prenumeratora.

Wpłaty dokonują używając „blankietu wpłaty” na rachunek bankowy miejscowego Oddziału RSW „Prasa-Książka-Ruch”.

3. Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje RSW „Prasa—Książka—Ruch”, Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw, ul. Towarowa 28, 00-950 Warszawa, Konto NBP XV Oddział w Warszawie Nr 1153-201045-139-11. Prenumerata ze zleceniem wysyłki za granicę pocztą zwykłą jest droższa od prenumeraty krajowej o 50% dla zleciiodawców indywidualnych i o 100% dla zlecających instytucji i zakładów pracy.

TERMINY PRZYJMOWANIA PRENUMERATY:

- do dnia 10 listopada - na I kwartał, I półrocze roku następnego oraz cały rok następny
- do dnia 1-go każdego miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty roku bieżącego.

